

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA KOŚCIERZYNA NA LATA 2017-2025

GRUDZIEŃ 2016R.

Opracowanie:

*Wydział Rozwoju i Promocji
Urząd Miasta Kościerzyna
przy współpracy
z Zespołem ds. rewitalizacji,
Zespołem ds. partycypacji GPR
i Ekspertami zewnętrznymi*

SPIS TREŚCI

1.	STRESZCZENIE.....	6
2.	WPROWADZENIE.....	11
2.1.	Podstawowe pojęcia.....	11
2.2.	Założenia, metodologia i zakres opracowania.....	12
3.	OBSZAR REWITALIZACJI OBJĘTY PROGRAMEM.....	17
4.	POWIĄZANIE PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	19
4.1.	Poziom krajowy.....	19
4.2.	Poziom regionalny.....	22
4.3.	Poziom lokalny.....	26
5.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	30
5.1.	Metodologia opracowania.....	30
5.2.	Analiza negatywnych zjawisk.....	32
5.2.1.	Podsystem społeczny.....	32
5.2.2.	Podsystem gospodarczy.....	44
5.2.3.	Podsystem przestrzenny.....	50
5.2.4.	Podsumowanie – podstawowe problemy zidentyfikowane na obszarze.....	58
5.3.	Analiza lokalnych potencjałów.....	64
6.	WIZJA I CELE REWITALIZACJI.....	68
6.1.	Wizji obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	68
6.2.	Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań.....	69
7.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	85
7.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	85
7.2.	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	113
7.3.	Plan rzeczowo-finansowy procesu rewitalizacji z określeniem sposobu oceny bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	115
8.	KOMPLEMENTARNOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU – MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ.....	123
9.	INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE INTERWENCJI.....	131
10.	SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA PROGRAMU.....	137
10.1.	Struktura zarządzania realizacją programu.....	137
10.2.	System monitorowania, oceny i ewaluacji programu.....	143
10.3.	Partycypacja społeczna oraz mechanizmy włączania interesariuszy rewitalizacji i budowania partnerstw.....	151
11.	NIEZBĘDNE ZMIANY W AKTACH PRAWA LOKALNEGO I MIEJSCOWEGO.....	156

11.1.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust.1 ustawy z dnia 21.06.2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.....	156
11.2.	Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji.....	156
11.3.	Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	156
11.4.	Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	160
	11.4.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	160
	11.4.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	165
	11.4.3. Miejskowy Plan Rewitalizacji	166
12.	STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	168
ZAŁĄCZNIKI.....		
ZAŁĄCZNIK NR 1. GRAFICZNE PRZEDSTAWIENIE PODSTAWOWYCH KIERUNKÓW ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI		
ZAŁĄCZNIK NR 2. UDOKUMENTOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH REALIZOWANYCH NA ETAPIE OPRACOWANIA PROGRAMU		

SPIS TABEL

Tab.1. Liczba ludności obszaru rewitalizacji wg grup wieku w 2015r.....	33
Tab.2. Struktura ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta wg grup wiekowych i płci w 2015r.	33
Tab.3. Struktura ludności obszaru rewitalizacji wg grup wiekowych w latach 2012 - 2015	33
Tab.4. Pomoc społeczna na obszarze rewitalizacji i w mieście w latach 2013-2015.....	35
Tab.5. Wartość zadłużenia w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych w latach 2012-2015.	37
Tab.6. Zadłużenie w lokalach komunalnych i socjalnych w obszarze rewitalizacji w 2015 roku	38
Tab.7. Wartość zadłużenia w lokalach komunalnych w obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015.....	38
Tab.8. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w Kościerzynie, w tym z obszaru rewitalizacji w latach 2013-2015.....	38
Tab.9. Wyniki sprawdzianu VI-klasisty w szkołach podstawowych w Kościerzynie w latach 2013-2015.....	39
Tab.10. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Kościerzynie w latach 2013-2015.....	40
Tab.11. Przestępstwa w latach 2013-2015.....	42
Tab.12. Liczba wykroczeń na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015.....	44
Tab.13. Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie w 2016 roku (stan na II kwartał 2016 roku).....	45
Tab.14. Data wpisu do rejestru CEIDG podmiotów gospodarczych w Kościerzynie i na obszarze rewitalizacji w zależności od statusu.....	45
Tab.15. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie w latach 2012-2015.....	46
Tab.16. Udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w województwie pomorskim, Kościerzynie i na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015.....	48
Tab.17. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie.....	48
Tab.18. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie w latach 2013-2015.....	49
Tab.19. Zasoby mieszkaniowe obszaru rewitalizacji w 2015r.....	56
Tab.20. Budynki wielorodzinne na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015.....	56
Tab.21. Mieszkania komunalne na obszarze rewitalizacji w 2015r.....	57
Tab.22. Liczba projektów w budżecie partycypacyjnym w 2014r. i 2015r.....	65
Tab.23. Liczba czytelników bibliotek i osób uczestniczących w stałych zajęciach bibliotecznych na obszarze rewitalizacji i Kościerzynie w 2015r.....	65
Tab.24. Strategiczne i operacyjne cele rewitalizacji Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025.....	71
Tab.25. Struktura celów i kierunków działań wraz z przedsięwzięciami w podsystemie społecznym.....	72

Tab.26. Struktura celów i kierunków działań wraz z przedsięwzięciami w podsystemie gospodarczym.....	77
Tab.27. Struktura celów i kierunków działań wraz z przedsięwzięciami w podsystemie przestrzennym.....	79
Tab.28. Lista planowanych podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych..	86
Tab.29. Harmonogram rzeczowo-finansowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	115
Tab.30. Sposób oceny prognozowanych rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	118
Tab.31. Komplementarność problemowa – powiązania przedsięwzięć z celami w poszczególnych podsystemach.....	126
Tab.32. Powiązanie projektów z perspektywy 2007-2013 z przedsięwzięciami w ramach GPR Miasta Kościerzyna.....	129
Tab.33. Ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych.....	132
Tab.34. Matryca zadań w systemie zarządzania GPR Miasta Kościerzyna.....	141
Tab.35. Wskaźniki monitoringu realizacji celów podsystemu społecznego GPR Miasta Kościerzyna.....	144
Tab.36. Wskaźniki monitoringu realizacji celów podsystemu gospodarczego GPR Miasta Kościerzyna.....	145
Tab.37. Wskaźniki monitoringu realizacji celów podsystemu przestrzennego GPR Miasta Kościerzyna.....	146
Tab.38. Wskaźniki obrazujące zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru w odniesieniu do delimitacji i szczegółowej diagnozy.....	148
Tabl.39. Zgodność planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze studium.....	161

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Programowanie rewitalizacji w Kościerzynie.....	13
Rys.2. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – podstawowe działania.....	15
Rys.3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w przestrzeni Miasta Kościerzyna.....	17
Rys. 4. Liczba ludności obszaru rewitalizacji w latach 2012-2015.....	32
Rys.5. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców..	34
Rys.6. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015.....	36
Rys.7. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców.....	36
Rys.8. Wartość zadłużenia przypadająca na 1 budynek mieszkalny.....	37
Rys.9. Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji.....	41
Rys.10. Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na 1000 mieszkańców.....	42
Rys.11. Liczba ofiar przemocy w przestępstwach stwierdzonych na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji.....	43
Rys.12. Liczba podmiotów gospodarczych wg lokalizacji na obszarze rewitalizacji.....	46
Rys.13. Liczba bezrobotnych w latach 2012-2015.....	47
Rys.14. Wskazanie graficzne obszaru rewitalizacji w przestrzeni Miasta.....	51
Rys.15. Zagospodarowanie przestrzenne obszaru rewitalizacji.....	53
Rys.16. Struktura własności gruntów i obiektów w obszarze rewitalizacji.....	55
Rys.17. Aktywizacja osób bezrobotnych w Kościerzynie w ramach projektów konkursowych w latach 2013-2015 (efektywność zatrudnieniowa uczestników z miasta na prawej skali).....	67
Rys.18. Struktura realizacji wizji obszaru.....	69
Rys.19. Wymiary komplementarności.....	123
Rys.20. Struktura zarządzania GPR Miasta Kościerzyna.....	138
Rys. 21. Logika interwencji w projektach rewitalizacyjnych.....	143
Rys.22. Kroki w procedurze monitorowania i oceny GPR Miasta Kościerzyna.....	150
Rys.23. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania na obszarze rewitalizacji.....	166

1. STRESZCZENIE

Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miast jest procesem długofalowym i wielokierunkowym. Biorąc pod uwagę występowanie na terenie Kościerzyny obszarów, w których niezbędne jest podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych Gmina Miejska Kościerzyna przystąpiła do delimitacji obszarów zdegradowanych oraz dogłębnej analizy przyczyn degradacji w postaci „Raportu z delimitacji obszarów zdegradowanych”. Efektem tego etapu jest wyznaczenie w drodze Uchwały nr XXVI/208/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 30 marca 2016r. obszaru rewitalizacji tj. Osiedle 1000-lecia – Kartuska, wpisanego Uchwałą nr 1325/101/15 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2015 roku na listę obszarów rekomendowanych do objęcia wsparciem w ramach zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Kolejnym krokiem w programowaniu rewitalizacji Kościerzyny było zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/220/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 27 kwietnia 2016r. przystąpienie do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna”.

Struktura GPR Miasta Kościerzyna wynika bezpośrednio z art. 15 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji i jest z nim zgodna, a całym Program został opracowany z uwzględnieniem zasady: kompleksowości, koncentracji interwencji oraz komplementarności: przestrzennej i problemowej, instytucjonalnej, międzyokresowej i źródeł finansowania.

„Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025” został opracowany w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. Poz. 1777) oraz wytyczne dotyczące rewitalizacji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Jednak jest on również silnie powiązany z szeregiem dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, a zwłaszcza lokalnym. Potrzebę i znaczenie działań rewitalizacyjnych w przestrzeni miasta Kościerzyna potwierdzają zapisy dokumentów definiujących zamierzenia rozwojowe Miasta tj. Strategia Rozwoju Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020. Jest on ściśle powiązany również z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Kościerzyny, a także stanowi ich uszczegółowienie oraz doprecyzowanie zawartych w nich zapisów w dziedzinie rewitalizacji.

Podstawę określenia celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych niwelujących istniejące problemy i wykorzystujących potencjały obszaru rewitalizacji stanowi zawarta w GPR Miasta Kościerzyna szczegółowa diagnoza, stanowiąca aktualizację i uszczegółowienie diagnozy problemów z etapu delimitacji i uzupełnienie jej o diagnozę potencjałów obszaru. W podsystemie społecznym zbadano sytuację lokalnych społeczności poprzez analizę struktury demograficznej ludności, poziomu korzystania z pomocy społecznej, poziomu zadłużenia lokali mieszkalnych, edukacji i problemów wychowawczych oraz bezpieczeństwa określonego przez liczbę przestępstw i wykroczeń. W podsystemie gospodarczym zbadano sytuację na lokalnym rynku pracy poprzez analizę struktury przedsiębiorstw, poziomu bezrobocia oraz wielkości dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, a w podsystemie przestrzennym diagnozie poddano sytuację przestrzenno-funkcjonalną obszaru, zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz infrastrukturę techniczną i mieszkaniową oraz stan środowiska naturalnego.

Jako podstawowe problemy społeczne i gospodarcze obszaru rewitalizacji zdiagnozowano:

- duży odsetek osób uzależnionych od pomocy społecznej
- wzrost liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców
- silniejszy niż w całym mieście wzrost liczby osób korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców
- wzrost wartości świadczeń na 1 osobę
- umocnienie się problemu leczenia odwykowego
- problemy wychowawcze w szkołach
- niższe wyniki na sprawdzianach szóstoklasisty i na egzaminie gimnazjalnym
- wzrost liczby przestępstw ogółem i występowanie przestępstw przeciwko rodzinie i opiece
- wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej Kościerzyny
- starzenie się społeczeństwa i zmniejszenie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.
- zadłużenia mieszkań
- niską świadomość mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości oraz niski poziom wykształcenia bezrobotnych.
- wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych
- wzrost udziału kobiet oraz wzrost udziału osób po 50. roku życia wśród osób bezrobotnych
- problemy z aktywizacją zawodową
- niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych
- brak terenów inwestycyjnych.

Spośród wyszczególnionych problemów funkcjonalno-przestrzennych najistotniejsze dla procesów rewitalizacji stwierdzono kwestie dotyczące ładu przestrzennego i estetyki obszaru, braku sprecyzowanej funkcji poszczególnych terenów oraz występowania obiektów dysharmonijnych. Problem stanowi ponadto brak ciągłości powiązań pieszych. W zakresie zieleni urządzonej i przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych zauważono niedobór terenów urządzonych, które dedykowane byłyby konkretnym grupom odbiorców. Brak jest ponadto systemu wzajemnych powiązań i ciągłości istniejących terenów zieleni, rekreacji i wypoczynku.

Pomimo występujących na obszarze rewitalizacji problemów warto zwrócić uwagę na pewne cechy, które stanowią o potencjale obszaru i powinny być wykorzystane podczas planowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Potencjału społecznego obszaru należy upatrywać m.in. w aktywności społecznej przejawiającej się w zainteresowaniu budżetem obywatelskim, aktywnym czytelnictwem, jak i uczestnictwem w zajęciach stałych Biblioteki Miejskiej czy też udział w wyborach i w szeregu projektów realizowanych przez instytucje publiczne. Dodatkowy potencjał obszaru stanowią budynki zabytkowe, które odpowiednio zabezpieczone i wyremontowane nadal mogą służyć mieszkańcom, a przede wszystkim świadczą o historii miasta, są elementem kultury i stanowią o tożsamości terytorialnej. Potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji stanowią zlokalizowane i zarejestrowane na jego terenie podmioty gospodarcze. Stwierdzono również duży potencjał obszaru do prowadzenia działań rewitalizacyjnych związanych z poprawą sytuacji przestrzennej, co wynika przede wszystkim z sytuacji własnościowej obszaru. Większość ogólnodostępnych terenów w ramach osiedli mieszkaniowych stanowią grunty gminne, co może ułatwić prowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W oparciu o szczegółową diagnozę oraz prowadzone w toku opracowania GPR Miasta Kościerzyna działania partycypacyjne określono wizję obszaru Osiedle 1000-lecia – Kartuska po rewitalizacji. Będzie mogła ona zostać osiągnięta dzięki realizacji określonych celów. W ramach GPR Miasta Kościerzyna została wyznaczona trójstopniowa struktura celów rewitalizacji:

- cel nadrzędny – bezpośrednio wynikający z wizji,
- cele strategiczne – stanowiące główne wytyczne w poszczególnych podsystemach rewitalizacji,
- cele operacyjne – wyznaczone w zakresie poszczególnych celów strategicznych.

Każdy z celów operacyjnych uszczegółowiony został kierunkami działań. Najniższym poziomem operacjonalizacji GPR Miasta Kościerzyna są projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Celem nadrzędnym rewitalizacji wyznaczonego obszaru jest wysoki poziom integracji oraz aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców na spójnie zagospodarowanym i dobrze skomunikowanym obszarze wyposażonym w infrastrukturę zapewniającą odpowiedni rozwój społeczno-gospodarczy. Osiągnięcie celu nadrzędnego będzie możliwe poprzez realizację celów strategicznych, operacyjnych oraz przypisanych im kierunków działań w podziale na poszczególne podsystemy życia społecznego najistotniejsze z punktu widzenia procesów rewitalizacyjnych, w których prowadzona była delimitacja obszarów zdegradowanych oraz szczegółowa diagnoza obszaru. Dodatkowo struktura celów i kierunków działań rewitalizacyjnych została uzupełniona o wskazanie konkretnych negatywnych zjawisk, które zostaną wyeliminowane na skutek ich realizacji. Uszczegółowienie przyjętej struktury celów rewitalizacji stanowią przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które w niektórych przypadkach, ze względu na swój zintegrowany charakter przyczyniają się do realizacji kilku celów GPR Miasta Kościerzyna, do których zostały przypisane.

GPR Miasta Kościerzyna zakłada realizację przedsięwzięć zarówno o charakterze społecznym, gospodarczym jak i przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w GPR Miasta Kościerzyna są w głównej mierze realizowane na obszarze rewitalizacji, jednak uwzględnia on również przedsięwzięcia realizowane poza obszarem rewitalizacji, co znajduje uzasadnienie w ich specyfice. Dla realizacji założonych w programowaniu rewitalizacji kierunków działań poza wskazanymi podstawowymi i uzupełniającymi przedsięwzięciami zdefiniowano również dla każdej ze sfer życia typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć, których konkretne zidentyfikowanie na ten moment nie jest możliwe. Zastosowanie takiego podejścia nadaje GPR Miasta Kościerzyna pewnego rodzaju elastyczności biorąc pod uwagę horyzont czasowy jego realizacji i mogące ulec zmianie w tym czasie potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz uwarunkowania formalno-prawne.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji jednym z istotnych elementów opisu planowanych podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych są prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania.

W związku ze spójnością celów i założeń Programu z polityką rozwojową Miasta również sposób wdrażania GPR Miasta Kościerzyna jest ściśle powiązany z systemem zarządzania rozwojem gminy. Realizacja i koordynacja GPR Miasta Kościerzyna oraz działań rewitalizacyjnych zgodnie z właściwością gminy prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Miasta Kościerzyna. W związku z tym również koszty zarządzania ponosić będzie Gmina Miejska Kościerzyna. Odpowiedzialność i nadzór nad całością prac związanych z realizacją GPR Miasta Kościerzyna spoczywa na Burmistrzu Miasta Kościerzyna. Bezpośrednio Burmistrzowi podlega wytypowany w strukturach Miasta Koordynator ds. Rewitalizacji, odpowiedzialny za koordynację wszystkich działań rewitalizacyjnych, kontrolowanie realizacji celów, monitorowanie osiągniętych

efektów i ich raportowanie oraz weryfikowanie i aktualizowanie w razie potrzeb harmonogramu wdrażania GPR Miasta Kościerzyna. Koordynator ds. rewitalizacji jest jednocześnie przewodniczącym Zespołu ds. Rewitalizacji utworzonego z wykwalifikowanych, merytorycznych pracowników Urzędu Miasta i jego jednostek organizacyjnych. W strukturze zarządzania znajdują się także podmioty raportujące do Zespołu ds. rewitalizacji będące pomysłodawcami i realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Bardzo ważnym aspektem przy wdrażaniu GPR Miasta Kościerzyna jest partycypacja społeczna, dlatego, aby zapewnić jak największy udział społeczeństwa zarówno w pracach nad opracowaniem Programu w wyniku otwartego naboru powołany został nieformalny Zespół ds. partycypacji składający się z pracowników instytucji publicznych, NGO i innych środowisk lokalnych, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na etapie wdrażania GPR Miasta Kościerzyna planuje się kontynuację współpracy na poziomie operacyjnym z Zespołem ds. partycypacji z jednoczesnym wsparciem na poziomie strategicznym poprzez powołanie Komitetu Rewitalizacji.

Niezbędnym elementem procesu programowania rewitalizacji jest zapewnienie rzetelnego sposobu monitorowania skuteczności podejmowanych działań oraz realizowanych projektów. Mając na uwadze jak najbardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków finansowych oraz innych zasobów, koniecznym jest prowadzenie analizy oddziaływania podejmowanych działań na rozwiązywanie konkretnych problemów w sferze społecznej, gospodarczej czy przestrzennej. Istotnym założeniem tworzonego systemu monitoringu jest przyjęcie odpowiedniej logiki interwencji w której wykorzystywane zasoby przyczyniają się do wypracowania konkretnych, określonych produktów (skutki bezpośrednie dla bezpośrednich odbiorców), dzięki którym możliwe jest osiągnięcie odpowiednich rezultatów (skutki długookresowe o bardziej uniwersalnym zasięgu). Dla monitorowania efektów GPR Miasta Kościerzyna zaprojektowano wskaźniki produktu i rezultatu zarówno na poziomie operacyjnym tj. dla poszczególnych rewitalizacyjnych przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających oraz na poziomie strategicznym tj. dla wszystkich celów operacyjnych w podziale na poszczególne podsystemy. Dodatkowo zaprojektowano wskaźniki rezultatu obrazujące zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru w odniesieniu do celów strategicznych. Dzięki informacjom zebranych w trakcie monitoringu procesu rewitalizacji możliwe będzie przeprowadzenie oceny (ewaluacji) skuteczności podejmowanych działań oraz realizowanych projektów. Ocena będzie możliwa zarówno po przeprowadzeniu zaplanowanych czynności (ewaluacja ex-post) jak i w trakcie ich realizacji (ewaluacja mid-term).

Nadrzędną rolę w programowaniu rewitalizacji Kościerzyny, już od etapu delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta odgrywa partycypacja społeczna tj. głos mieszkańców, poznanie ich potrzeb, problemów i oczekiwań. W celu budowania dobrego dialogu już na etapie delimitacji zaproszono mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w rozmowach o rewitalizacji Kościerzyny oraz wspólnego planowania procesów rewitalizacyjnych. Partycypacja w toku przygotowania GPR Miasta Kościerzyna stanowiła jego fundament, a techniki i narzędzia partycypacyjne zostały dobrane, tak by zapewnić aktywne włączenie różnych grup interesariuszy rewitalizacji. Szeroka partycypacja społeczna była możliwa również dzięki realizacji szeregu działań których celem była nie tylko diagnoza, ale również wspólne wypracowanie spójnej wizji oraz proponowanych działań służących poprawie sytuacji w obszarze rewitalizacji. Partycypacja społeczna obejmować będzie także dalsze etapy prowadzonego procesu rewitalizacji obejmujące jego wdrażanie i monitorowanie.

Na całym obszarze rewitalizacji stwierdza się zasadność ustanowienia na okres 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji, w celu sprawnej realizacji zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miasta Kościerzyna, zgodnie z dyspozycją ustawy. W związku z ustanowieniem Specjalnej Strefy Rewitalizacji nie przewiduje się konieczności wprowadzenia zmian w dokumentach planistycznych gminy, w tym w szczególności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kościerzyna (2014).

Stwierdzono również, iż realizacja planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych, uzupełniających i innych typów dopuszczalnych przedsięwzięć nie wymaga zmian w aktualnie obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościerzyna. Dla obszaru objętego opracowaniem nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Biorąc jednak pod uwagę charakter obszaru rewitalizacji (obszar zainwestowany i zabudowany) oraz charakter planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych sporządzenie planu miejscowego dla obszaru rewitalizacji nie jest wymagane dla skutecznego prowadzenia procesów rewitalizacyjnych. Po przeanalizowaniu planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w mieście Kościerzyna nie stwierdzono również zasadności sporządzenia miejscowego planu rewitalizacji.

2. WPROWADZENIE

Globalne zmiany cywilizacyjne, związana z nimi konieczność ustawicznego dostosowywania się, do której nie wszyscy są przygotowani i często nie potrafią jej sprostać, pogłębiona niska dzietnością i starzeniem się społeczeństwa jakie obserwujemy również w naszym mieście skutkują wzrostem bezrobocia, a często także wykluczenia społecznego. Zjawiska te w połączeniu z infrastrukturą, będącą w złym stanie na skutek naturalnych procesów zużycia bądź dewastacji, prowadzą do spadku atrakcyjności gospodarczej, a tym samym do postępującej degradacji obszarów miasta, w których występuje kumulacja tych zjawisk. Z myślą o przywróceniu tym obszarom dawnej świetności oraz przyspieszenia ich rozwoju, z korzyścią dla całej społeczności, Kościerzyna przystąpiła do programowania rewitalizacji w mieście.

2.1. Podstawowe pojęcia

Rewitalizacja

- to kompleksowy, zaplanowany proces przemian społecznych, gospodarczych i przestrzennych, wynikający ze strategii rozwoju miasta, realizowany na obszarze zdegradowanym, prowadzący do przywrócenia atrakcyjności tego obszaru dla mieszkańców, przedsiębiorców, pracujących lub odwiedzających, z korzyścią dla całej społeczności miasta.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015r. rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji

Obszar zdegradowany

- obszar dotknięty nagromadzeniem zjawisk kryzysowych dotyczących sfery społecznej tj. np. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji i kapitału społecznego, a także sfery gospodarczej (np. niski poziom przedsiębiorczości), przestrzennej i środowiskowej.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015r. obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Można go wyznaczyć tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji

– obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic.

Interesariusze rewitalizacji

– mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
– mieszkańcy gminy inni niż wymienieni wyżej
– podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
– podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
– jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
– organy władzy publicznej;
– podmioty, inne niż wymienione organy władzy publicznej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa

Gminny Program Rewitalizacji

- podstawowy dokument dla prowadzenia procesów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, opracowany w szerokiej partycypacji społecznej zgodnie z Ustawą z 9 października 2015r. o rewitalizacji i uchwalony przez radę gminy

Projekt rewitalizacyjny

- zaplanowany w programie rewitalizacji (wskazany wprost bądź uwzględniony w ogólnej charakterystyce działań) i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego.

2.2. Założenia, metodologia i zakres opracowania

Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miast, stanowiąca element szerokiej wizji rozwoju całego ośrodka miejskiego jest procesem długofalowym i wielokierunkowym. Biorąc pod uwagę występowanie na terenie Kościerzyny obszarów, w których niezbędne jest podjęcie kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz uwarunkowania związane z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na ten cel Gmina Miejska Kościerzyna przystąpiła w grudniu 2014r. do sporządzenia delimitacji obszarów zdegradowanych oraz dogłębnej analizy przyczyn degradacji i charakterystyki zjawisk kryzysowych w postaci „Raportu z delimitacji obszarów zdegradowanych”. Raport wraz z projektem uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zgodnie z art. 11 ust.3 w związku z art. 6 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. Poz. 1777) został poddany konsultacjom społecznym w wyniku których, do obszaru rewitalizacji wskazanego

w „Raporcie z delimitacji obszarów zdegradowanych”, włączono budynek mieszkaniowy wielorodzinny zlokalizowany przy ul. Osiedle 1000-lecia 13. Efektem tego etapu jest wyznaczenie w drodze Uchwały nr XXVI/208/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 30 marca 2016r. obszaru rewitalizacji tj. Osiedle 1000-lecia – Kartuska, wpisanego Uchwałą nr 1325/101/15 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2015 roku na listę obszarów rekomendowanych do objęcia wsparciem w ramach zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zgodnie z art. 3 ust.1 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015r. Poz. 1777) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. W przypadku gdy gmina zamierza realizować zadania własne, o których mowa w art. 3 ust. 1, zgodnie z art. 17 ust. 1 Ustawy Rada Gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, będącego narzędziem prowadzenia procesu rewitalizacji. Kolejnym krokiem w programowaniu rewitalizacji Kościerzyny było zatem zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/220/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 27 kwietnia 2016r. przystąpienie do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna”.

Rys. 1. Programowanie rewitalizacji w Kościerzynie

KROK 1

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta

- rozpoczęcie prac nad programowaniem rewitalizacji – październik 2014r.
- Raport z delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta – czerwiec 2015r.
- konsultacje społeczne: spotkania i debata publiczna – luty – marzec 2016r.
- uchwała Rady Miasta Kościerzyna w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – marzec 2016r.

KROK 2

Sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR)

- uchwała Rady Miasta Kościerzyna o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji – kwiecień 2016r.
- opracowanie GPR w szerokiej partycypacji społecznej – maj – grudzień 2016r.
- konsultacje społeczne GPR: spotkania i debata publiczna - grudzień 2016r. – styczeń 2017
- uchwała Rady Miasta Kościerzyna przyjmująca GPR – styczeń 2017r.

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) stanowi główne narzędzie strategiczne i zarządcze w procesie programowania i prowadzenia rewitalizacji. Jego głównym celem jest organizacja i koordynacja wszelkich inicjatyw niezbędnych dla zniwelowania skumulowanych na obszarze rewitalizacji negatywnych zjawisk społecznych i ekonomicznych oraz widocznych gołym okiem negatywnych zmian jego struktury przestrzennej. Zgodnie z założeniami i funkcją GPR będzie

konsekwentnie realizowany przez miasto w celu wdrożenia całej zaplanowanej interwencji, a zwłaszcza przedsięwzięć, zidentyfikowanych jako niezbędne dla zniwelowania zdiagnozowanych problemów zarówno w sferze społecznej, gospodarczej jak i przestrzennej oraz ożywienia obszaru rewitalizacji.

„Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025” (GPR Miasta Kościerzyna) został sporządzony w ramach projektu pt. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Kościerzyny szansą rozwoju całego miasta – opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna” współfinansowanego w 90% ze środków Unii Europejskiej, Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020 oraz budżetu Państwa.

Biorąc pod uwagę, iż rewitalizacja stanowi kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego, a rozwiązywanie problemów społecznych i kształtowanie nowych postaw stanowiące jej podstawowe zadanie jest procesem długofalowym, czasokres realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna ustalono do roku 2025 z możliwością zmiany terminów realizacji poszczególnych zadań w zależności od zastanej sytuacji finansowo-prawnej i wynikających z procesu monitorowania najważniejszych aktualnych potrzeb obszaru.

Podstawę opracowania GPR Miasta Kościerzyna, zarówno w zakresie zastosowanej metodologii jak i struktury dokumentu stanowią:

- Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. Poz. 1777),
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku,
- Wytyczne dotyczące programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (Załącznik nr 13 do Zasad wdrażania RPO WP 2014-2020).

Struktura GPR Miasta Kościerzyna wynika bezpośrednio z art. 15 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji i jest z nim zgodna, a całym Program został opracowany z uwzględnieniem poniższych zasad:

- kompleksowości - obejmuje różnorodne przedsięwzięcia dotyczące różnych aspektów życia, związane zarówno z obszarem rewitalizacji jak i jego bezpośrednim otoczeniem,
- koncentracji interwencji - dotyczy wyznaczonego w drodze delimitacji obszaru rewitalizacji, charakteryzującego się największym nasileniem zjawisk kryzysowych,
- komplementarności przestrzennej i problemowej – zawiera projekty oddziałujące na cały obszar, dopełniające się przestrzennie, sektorowo i tematycznie, powiązane z innymi celami strategicznymi miasta,
- komplementarności instytucjonalnej - system zarządzania programem pozwala na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur,
- komplementarności międzyokresowej – uzupełnia przedsięwzięcia realizowane w latach wcześniejszych zarówno ze środków własnych, krajowych jak i unijnych,
- komplementarności źródeł finansowania – łączy finansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych oraz ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka ich podwójnego finansowania.

Sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna (GPR Miasta Kościerzyna) prowadzone było przez interdyscyplinarny Zespół merytorycznych pracowników Urzędu Miasta Kościerzyna i jednostek organizacyjnych gminy, przy doradczym wsparciu

ekspertów zewnętrznych z wykorzystaniem opracowań i analiz sektorowych oraz szerokopojętych działań partycypacyjnych, w sposób zapewniający uzyskanie dokumentu wysokiej jakości, spełniającego wszelkie kryteria.

Nadrzędną rolę w programowaniu rewitalizacji Kościerzyny, już od etapu delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta odgrywa partycypacja społeczna tj. głos mieszkańców, poznanie ich potrzeb, problemów i oczekiwań. W celu budowania dobrego dialogu już na etapie delimitacji zaproszono mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w rozmowach o rewitalizacji Kościerzyny oraz wspólnego planowania procesów rewitalizacyjnych. Partycypacja w toku przygotowania Programu (GPR Miasta Kościerzyna) stanowiła fundament, a techniki i narzędzia partycypacyjne zostały dobrane, tak by zapewnić aktywne włączenie różnych grup interesariuszy rewitalizacji. Całość działań była koordynowana przez Animatora Partycypacji Społecznej i Zespół ds. partycypacji powołany w ramach otwartego naboru z pracowników instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i innych środowisk lokalnych, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Szeroka partycypacja społeczna była możliwa również dzięki realizacji szeregu działań (Rys.2.), których celem była nie tylko diagnoza, ale również wspólne wypracowanie spójnej wizji oraz proponowanych działań służących poprawie sytuacji w obszarze rewitalizacji.

Rys.2. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji – podstawowe działania

Sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR)

- powołanie Zespołu ds. rewitalizacji
- powołanie Zespołu ds. partycypacji
- pogłębione szczegółowe analizy obszaru rewitalizacji: społeczna, gospodarcza i przestrzenna
- działania informacyjno-promocyjne (plakaty, ulotki, spoty, ogłoszenia w prasie)
- diagnoza partycypacyjna – badanie ankietowe opinii, potrzeb i oczekiwań mieszkańców
- cykl 6 warsztatów diagnostyczno-tematycznych
- 5 spacerów studyjnych po obszarze rewitalizacji
- pogadanki szkolne
- 3 panele eksperckie w dziedzinie przestrzennej, społecznej i gospodarczej
- otwarty nabór propozycji przedsięwzięć do GPR
- sporządzenie koncepcji funkcjonalno-przestrzennej obszaru rewitalizacji
- analiza zgodności SUiKZP i MPZP z GPR
- przeprowadzenie SOOŚ
- konsultacje społeczne i pozyskanie niezbędnych opinii

Bardzo istotnym elementem realizacji działań mających na celu sporządzenie GPR Miasta Kościerzyna było zachęcenie lokalnej społeczności do uczestnictwa w poszczególnych wydarzeniach oraz aktywnego włączenia się w opracowanie Programu. Mieszkańcy miasta, a w szczególności obszaru do rewitalizacji oraz inni interesariusze rewitalizacji byli informowani o poszczególnych wydarzeniach poprzez szereg działań informacyjno-promocyjnych, w tym:

- plakaty umieszczanych na osiedlach mieszkaniowych, w miejscach często odwiedzanych przez mieszkańców,

- ulotki umieszczanych bezpośrednio w skrzynkach pocztowych,
- spoty informacyjnego,
- ogłoszenia prasowego w lokalnej prasie,
- informacje w ogłoszeniach parafialnych,
- stronę internetową miasta, w tym zakładkę „REWITALIZACJA”,
- bezpośrednich zaproszeń.

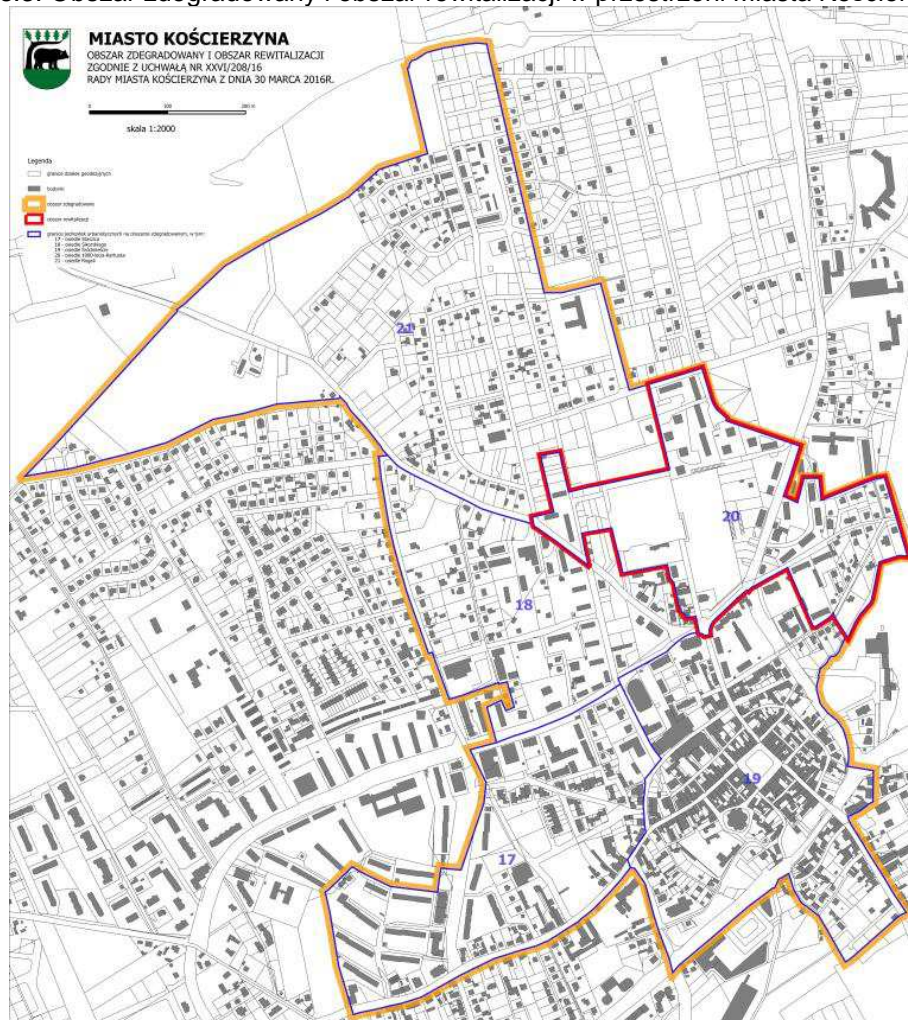
Tak dobrane technik partycypacyjne i działania w toku opracowania GPR Miasta Kościerzyna pozwoliły zbadać potrzeby i poznać opinie określonych grup oraz zebrać pomysły na ulepszenia i nowe rozwiązania. Mieszkańcy obszaru i miasta współdecydowali o jego ostatecznym kształcie, a uzyskane wyniki zaangażowania społecznego bezpośrednio przełożyły się na jego zapisy.

3. OBSZAR REWITALIZACJI OBJĘTY PROGRAMEM¹

Efektom pierwszego etapu prac nad programowaniem rewitalizacji w Kościerzynie jest wyznaczenie w drodze Uchwały nr XXVI/208/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 30 marca 2016r. obszaru rewitalizacji tj. Osiedle 1000-lecia – Kartuska (Rys.3.), wpisanego Uchwałą nr 1325/101/15 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2015 roku, na listę obszarów rekomendowanych do objęcia wsparciem w ramach zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zgodnie z „Raportem z delimitacji obszarów zdegradowanych” wg danych z 2012r. Osiedle 1000-lecia – Kartuska stanowi obszar o relatywnie największym stopniu degradacji w przestrzeni miasta i cechuje się największą intensywnością występowania zjawisk kryzysowych (94% wśród wszystkich analizowanych zjawisk), w tym wszystkie zjawiska w podsystemie społecznym prezentują sytuację (odpowiednio w zależności od kategorii wskaźników opisujących dane zjawisko) gorszą niż w województwie pomorskim lub mieście.

Rys.3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w przestrzeni Miasta Kościerzyna

¹ Dane na podstawie Załącznika nr 1 do Uchwały nr XXVI/208/16 Rady Miasta Kościerzyna tj. „Raport z delimitacji obszarów zdegradowanych”

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 17,35ha (1,1% całej powierzchni miasta), z czego 9,27 ha stanowią tereny mieszkaniowe i niespełna 5ha tereny przemysłowe, a gęstość zaludnienia wynosi 120,12 osób/ha. W obszarze nie odnotowuje się terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Na terenie osiedla znajduje się 16 obiektów oraz park w zespole dawnego Seminarium Nauczycielskiego (obecnie Powiatowy Zespół Szkół nr 2) wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Kościerzyna, co stanowi 6,06% ogółu budynków cennych kulturowo w mieście. Wśród zabudowy mieszkalnej liczącej 73 budynki (w tym 53 wybudowane przed 1970r.), 40% stanowi zabudowa wielorodzinna zarządzana przez Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego i Spółdzielnię Mieszkaniową „Wspólny Dom” – 29 budynków, z czego aż 28 obiektów zostało wybudowanych przed 1970r. (96,55% ogółu budynków wielorodzinnych). Ponad 86% budynków mieszkalnych wielorodzinnych wymaga remontu, przy czym w części konieczne prace modernizacyjne dotyczą dociepleń ścian i stropodachu, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, a w części wymiany instalacji wewnętrznej co i cwu, wymiany pionów kanalizacyjnych, czy też odnowienia wnętrza klatek schodowych. Ponadto 8 obiektów wielorodzinnych generuje niską emisję, co wiąże się z koniecznością wymiany źródeł ciepła bądź podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej. Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego na osobę w badanym obszarze biorąc pod uwagę zarówno budynki jedno- jak i wielorodzinne wynosi 17,18 m² (w budynkach wielorodzinnych - 16,66m²) i jest znacznie niższa od średniej powierzchni w mieście i województwie.

Osiedle 1000-lecia – Kartuska zamieszkuje 1978 osób (ponad 8% ogółu mieszkańców miasta), w tym 1184 osoby w wieku produkcyjnym, 387 osób w wieku poprodukcyjnym i 794 osoby poniżej 18-tego roku życia. Prawie 82% mieszkańców osiedla zamieszkuje budynki wielorodzinne. Niepokojący jest fakt, iż ponad 12% mieszkańców korzysta z zasiłków pomocy społecznej tj. 122,85 osób/1 tys. ludności, co jest wartością wyższą od średniej dla miasta i województwa. Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę na terenie osiedla wynosi 2 986,77 zł, a łączna wysokość zaległości czynszowych to 464 493,75 zł, co stanowi drugą najwyższą wartość spośród analizowanych obszarów.

Pod względem edukacyjnym, średnie wyniki zarówno sprawdzianu VI klas szkół podstawowych, jak i sprawdzianu gimnazjalistów dla uczniów zamieszkujących Osiedle 1000-lecia – Kartuska są niższe od średnich wyników dla miasta. W przypadku egzaminu VI klas wyniki są aż 30% niższe od średnich wyników w mieście, a wyniki sprawdzianu gimnazjalistów zajmują drugą pozycję od końca wśród jednostek urbanistycznych obejmujących tereny mieszkaniowe. Również odsetek dzieci i młodzieży nie otrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjalnych jest wyższy od średniej w Kościerzynie. Podobnie w kwestii poziomu bezpieczeństwa określanego poprzez liczbę przestępstw przeciwko rodzinie i opiece oraz liczbę ofiar przemocy poziom obu zjawisk na obszarze Osiedla 1000-lecia – Kartuska przekracza zarówno średnią dla miasta, jak i dla województwa. Na uwagę zasługuje fakt, że w przypadku opisywanego obszaru mieszkaniowego wszystkie analizowane w podsystemie społecznym zjawiska stanowią czynniki degradacji tego obszaru, prezentując sytuacją gorszą niż w mieście i województwie.

Bardzo istotnym czynnikiem przekładającym się na sytuację społeczną, ale również przestrzenną jest sytuacja gospodarcza i na rynku pracy. Średnia wartość gruntu na terenie Osiedla 1000-lecia – Kartuska wynosi 83,78 zł i stanowi tym samym 97% średniej wartości gruntu w mieście. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych na tym obszarze wynosi 115 szt., a tym samym 5,81 szt./100 osób, co stanowi zaledwie 50% średniej dla województwa

i niespełna 59% średniej dla miasta. Jednocześnie udział w całkowitych dochodach gminy z tytułu podatku od nieruchomości stanowi zaledwie 2,68% i jest o połowę niższy od średniej dla miasta. Liczba osób bezrobotnych mieszkających na Osiedlu 1000-lecia - Kartuska (131 osób) stanowi prawie 10% ogółu bezrobotnych z terenu miasta, z czego ponad 50% stanowią kobiety. Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym wynosi 5,83% i jest prawie 2,5 raza wyższa od średniej dla województwa. Biorąc pod uwagę wykształcenie osób bezrobotnych z tego obszaru, największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem średnim i wyższym – 40,46%. Osoby bezrobotne z wykształceniem zawodowym to 35,88%, a osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym to 23,66%. Udział osób w wieku poprodukcyjnym stanowi niespełna 20% ogółu osób zamieszkujących ten teren i przewyższa średnią dla województwa prawie o 20%, a średnią dla miasta o 29%.

W wyniku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji do wskazanego w „Raporcie z delimitacji obszarów zdegradowanych” obszaru rewitalizacji włączono budynek mieszkaniowy wielorodzinny zlokalizowany przy ul. Osiedle 1000-lecia 13. W związku z powyższym wyznaczony w drodze Uchwały nr XXVI/208/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 30 marca 2016r. obszar rewitalizacji tj. Osiedle 1000-lecia – Kartuska wg danych na koniec 2012r. zajmuje powierzchnię około **17,55ha (1,1% całej powierzchni miasta)** i jest zamieszkiwany przez **2084 osób (8,9% ogółu mieszkańców miasta)**. Jednocześnie włączenie do obszaru rewitalizacji budynku przy ul. Osiedle 1000-lecia 13 nie wpływa w sposób znaczący na zmianę wartości poszczególnych wskaźników zastosowanych do analizy zróżnicowania wewnątrzmijskiego oraz delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta.

4. POWIĄZANIE PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

„Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025” został opracowany w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. Poz. 1777) oraz wytyczne dotyczące rewitalizacji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Jednak jest on również silnie powiązany z szeregiem dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, a zwłaszcza lokalnym. Poniżej przedstawiono założenia polityk strategicznych i przestrzennych, w których zaznaczone zostało znaczenie rewitalizacji i z którymi GPR jest spójny.

4.1. Poziom krajowy

Krajowy Program Reform

Krajowy Program Reform (KPR) stanowi odpowiedź na najważniejsze wyzwania globalne oraz wskazuje ścieżkę do budowy trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, łącząc cele unijne z priorytetami krajowymi. KPR to element systemu zarządzania krajową polityką rozwoju, a zaproponowane w nim reformy, w powiązaniu z realizacją długo - i średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz zintegrowanymi strategiami krajowymi, koncentrują się na obszarach priorytetowych z punktu widzenia rozwoju społeczno - gospodarczego Polski, prowadząc jednocześnie do realizacji celów strategii Europa 2020.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków w powiązaniu z modernizacją i rosnącą jakością gospodarki. GPR Miasta Kościerzyna koresponduje z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju w poniższych obszarach:

- Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
- Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny;
- Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia średniookresowa do 2020 roku (SRK 2020) wytycza trzy obszary strategiczne: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i terytorialna oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

GPR Miasta Kościerzyna jest spójny zarówno z obszarami strategicznymi jak i przyczynia się bezpośrednio do realizacji określonej w Strategii wizji tj. „... Zatrzymane zostaną również procesy marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzona zostanie zdolność do rozwoju dzięki procesom rewitalizacyjnym. W najbardziej zdegradowanych dzielnicach miast, w efekcie spójnych działań rewitalizacyjnych, nastąpi lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza z jednoczesną poprawą sytuacji społecznej...”. Cele GPR Miasta Kościerzyna wpisują się również w poniższe cele Strategii:

- a) Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo
 - Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela
- b) Obszar strategiczny: Konkurencyjna Gospodarka
 - Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki
 - Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego
- c) Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna
 - Cel III.1. Integracja społeczna
 - Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Celem strategicznym koncepcji jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. KPZK 2030 kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego,

ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. W koncepcji sformułowano sześć wzajemnie powiązanych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030. GPR Miasta Kościerzyna nawiązuje do poniższych :

- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Krajowe Strategie Sektorowe

GPR Miasta Kościerzyna wpisuje się również w szereg celów krajowych strategii sektorowych. Poniżej przywołano najważniejsze z nich:

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia.
- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie efektywnego funkcjonowania osób starszych.
- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy.
- Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cel strategiczny: Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno – gospodarczym Polski.

Cele operacyjne:

- Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji;
- Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne;
- Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy;
- Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Strategia wyznacza cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze terytorialnym, określa rolę regionów w tym procesie, nakreśla zasady koordynacji działań rozwojowych realizowanych przez różne podmioty publiczne. Celem strategicznym KSRR do 2020 jest: efektywne wykorzystywanie

specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

- I. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- II. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- III. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

GPR Miasta Kościerzyna bezpośrednio koresponduje z celami dotyczącymi budowania spójności terytorialnej i przeciwdziałania procesom marginalizacji na obszarach problemowych, w tym zwłaszcza z:

- Celem 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym,
- Celem 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,

Krajowa Polityka Miejska

Krajowa Polityka Miejska (KPM) jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego. Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju. Strategicznym celem polityki miejskiej jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

GPR Miasta Kościerzyna jest następstwem wprowadzenia KPM i jest z nią całkowicie zgodny zwłaszcza w zakresie celu III: Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.

Narodowy Plan Rewitalizacji (założenia)

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji (NPR) jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. W związku z powyższym GPR Miasta Kościerzyna jest spójny i realizuje cele i założenia określone w NPR.

4.2. Poziom regionalny

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Strategia wskazuje 3 cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Są one konkretyzowane przez 10 celów operacyjnych oraz 5 kierunków działań. GPR Miasta Kościerzyna wpisuje się w realizację celów strategicznych Województwa Pomorskiego, w tym zwłaszcza w poniższe cele operacyjne i kierunki działań:

- a) Cel strategiczny 2. AKTYWNI MIESZKAŃCY
- Cel operacyjny 2.1. Wysoki poziom zatrudnienia
Kierunek działania:
 - 2.1.1. Aktywizacja biernych zawodowo i bezrobotnych.
 - 2.1.2. Wspieranie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw.
 - Cel operacyjny 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego
Kierunek działania:
 - 2.2.1. Systemowe wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych.
 - 2.2.2. Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej oraz integracja społeczności lokalnych.
 - 2.2.3. Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji.
 - 2.2.4. Kompleksowa rewitalizacja i rozwój przestrzeni publicznych.
 - Cel operacyjny 2.3. Efektywny system edukacji
Kierunek działania:
 - 2.3.1. Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.
 - 2.3.2. Poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej i zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3.
 - 2.3.3. Rozwój systemowego wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym szczególnie uzdolnionych).
- b) Cel strategiczny 3. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
- Cel operacyjny 3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
Kierunek działania:
 - 3.2.1. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej.
 - 3.2.2. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
 - 3.2.3. Rozwój systemów zaopatrzenia w ciepło i zwiększanie zasięgu ich obsługi.
 - 3.2.4. Zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej Pomorska Podróż

RPS *Pomorska Podróż* jest jednym z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP) i pełni wiodącą rolę w konkretyzacji i realizacji działań w takich obszarach jak wizerunek i marka turystyczna Pomorskiego oraz budowa sieciowych, ponadregionalnych produktów turystycznych. GPR Miasta Kościerzyna jest zgodny z założeniami poniższych celów szczegółowych i priorytetów RPS:

- a) CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Zachowanie i turystyczne wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i naturalnego
Priorytet 1.1 Opieka i ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego
- b) CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Całoroczna, sieciowa i kompleksowa oferta, wzmacniająca wizerunek regionu
Priorytet 2.1 Nowoczesne rozwiązania infrastrukturalne i przestrzenne

Regionalny Program Strategiczny w zakresie aktywności zawodowej i społecznej *Aktywni Pomorzanie*

RPS *Aktywni Pomorzanie* to również jeden z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, pełniący wiodącą rolę w konkretyzacji i realizacji działań w takich obszarach jak zatrudnienie, kapitał społeczny i edukacja. GPR Miasta Kościerzyna nawiązuje bezpośrednio do niżej wskazanych celów i priorytetów RPS:

- a) CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Wysoki poziom zatrudnienia
 - Priorytet 1.1 Aktywność zawodowa bez barier
 - Priorytet 1.2 Fundamenty przedsiębiorczości
 - Priorytet 1.3 Adaptacja do zmian rynku pracy
- b) CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Wysoki poziom kapitału społecznego
 - Priorytet 2.1 Silny sektor pozarządowy
 - Priorytet 2.2. Regionalna wspólnota
 - Priorytet 2.3 Przestrzeń dla aktywności
- c) CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Efektywny system edukacji
 - Priorytet 3.1 Edukacja dla rozwoju i zatrudnienia
 - Priorytet 3.2 Indywidualne ścieżki edukacji

Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska *Ekofektywne Pomorze*

RPS *Ekofektywne Pomorze* jest kolejnym z zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP), które pełni wiodącą rolę w konkretyzacji i realizacji działań Samorządu Województwa Pomorskiego w takich obszarach jak bezpieczeństwo energetyczne i dobry stan środowiska naturalnego. Zakres tematyczny GPR Miasta Kościerzyna koresponduje z poniższymi celami tego RPS:

- a) CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Bezpieczeństwo energetyczne i poprawa efektywności energetycznej
 - Priorytet 1.2. Poprawa efektywności energetycznej
 - Priorytet 1.3. Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- b) CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie zagrożeniom i zarządzanie ryzykiem
 - Priorytet 2.2. Racjonalizacja gospodarowania przestrzenią
- c) CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz poprawa środowiskowych warunków życia
 - Priorytet 3.3. Kształtowanie świadomości i postaw społecznych, wykorzystanie aktywności i dialogu w ochronie środowiska

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego

Preferowanym kierunkiem rozwoju struktury przestrzennej województwa jest polityka równoważenia rozwoju przejawiająca się kształtowaniem ośrodków, pasm i stref aktywności, warunkujących rozwój przedsiębiorczości i innowacji w miejscach, które są i będą wybierane przez mechanizmy gospodarki rynkowej oraz aktywne inicjowanie i wspomaganie przedsięwzięć samorządów lokalnych i podmiotów publicznych, przy jednoczesnym zachowaniu cech, zasobów

i walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu warunkujących wysoką jakość życia i zdrowie mieszkańców. Generalnym celem polityki przestrzennej województwa jest natomiast kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, sprzyjającej równoważeniu wykorzystywania cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń.

W dokumencie PZP WP sformułowano pięć głównych celów polityki przestrzennej powiązanych z celami strategicznymi rozwoju województwa. GPR Miasta Kościerzyna nawiązuje zwłaszcza do poniższych :

- osiągnięcie średniego europejskiego poziomu rozwoju i jakości życia porównywalnej z krajami europejskimi
- zahamowanie dewaloryzacji środowiska oraz ochrona jego struktur i wartości,

jak również do wskazanej w PZP WP konieczności podnoszenia konkurencyjności miast, jako ośrodków wzrostu, w tym m.in. poprzez tworzenie oraz zapewnianie wysokiej jakości przestrzeni publicznej, modernizację sieci infrastruktury i podnoszenie efektywności energetycznej, szczególną troskę o dzielnice zdegradowane, wzmocnienie gospodarki lokalnej oraz lokalnego rynku pracy, aktywną politykę edukacji i szkolenia dla dzieci i ludzi młodych.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Ziemi Kościerskiej na lata 2010-2025

Celem nadrzędnym Strategii RS-G ZK jest podniesienie jakości życia mieszkańców Ziemi Kościerskiej poprzez:

- Zwiększenie konkurencyjności gospodarki lokalnej;
- Poprawę dostępności komunikacyjnej i spójności wewnętrznej obszaru;
- Poprawę stanu środowiska naturalnego;
- Podniesienie umiejętności i aktywności mieszkańców Ziemi Kościerskiej.

Cel ten realizowany będzie w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju społeczeństwa i gospodarki, z poszanowaniem środowiska naturalnego, w oparciu o racjonalne wykorzystanie zasobów obszaru oraz partnerstwo trójsektorowe, dialog społeczny i współpracę wszystkich odpowiedzialnych za realizację Strategii podmiotów, osób i instytucji. GPR Miasta Kościerzyny realizuje założenia Strategii zmierzające do osiągnięcia jej celu nadrzędnego, a także wpisuje się w poniższe priorytety, cele strategiczne i operacyjne:

- Priorytet I: Konkurencyjność gospodarcza i atrakcyjność
Cel strategiczny I. Podniesienie konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej oraz turystycznej Ziemi Kościerskiej
Cel operacyjny I.1. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla rozwoju gospodarki i przedsiębiorczości
- Priorytet III: Środowisko i racjonalne wykorzystanie zasobów
Cel strategiczny III. Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne wykorzystanie zasobów Ziemi Kościerskiej
Cel operacyjny III.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez działania inwestycyjne i informacyjno – edukacyjne oraz koordynację działań
Cel operacyjny III.2. Planowanie i zagospodarowanie uwzględniające zrównoważone wykorzystanie czynników rozwoju obszaru
Cel operacyjny III.3. Racjonalne wykorzystywanie zasobów Ziemi Kościerskiej
- Priorytet IV: Zasoby ludzkie i zintegrowane społeczeństwo
Cel strategiczny IV. Wsparcie rozwoju kompetencji i aktywności mieszkańców oraz budowa zintegrowanego społeczeństwa na Ziemi Kościerskiej

Cel operacyjny IV.1. Zwiększenie aktywności, kompetencji i mobilności zawodowej mieszkańców Ziemi Kościerskiej

Cel operacyjny IV.2. Poprawa podstawowej infrastruktury społecznej oraz zwiększanie zakresu i jakości usług dla mieszkańców

Cel operacyjny IV.3. Wzmacnianie tożsamości regionalnej i integracja społeczeństwa obszaru

GPR Miasta Kościerzyna realizuje również założenia **poniższych dokumentów strategicznych** na poziomie regionalnym:

- Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020
- Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu.
- Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM2,5.
- Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Kościerskim 2016-2022

4.3. Poziom lokalny

Potrzebę i znaczenie działań rewitalizacyjnych w przestrzeni miasta Kościerzyna potwierdzają zapisy dokumentów definiujących zamierzenia rozwojowe Miasta. GPR Miasta Kościerzyna więc nie tylko wynika z polityki gminy zawartej w Strategii Rozwoju Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020, ale jako dokument operacyjny stanowi narzędzie szczególnej interwencji w obszarze kryzysowym Miasta. Jest on ściśle powiązany również z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Kościerzyny, a także stanowi ich uszczegółowienie oraz doprecyzowanie zawartych w nich zapisów w dziedzinie rewitalizacji.

Strategia Rozwoju Miasta Kościerzyna na lata 2014 - 2020

Strategii Rozwoju Miasta Kościerzyna jest długookresowym planem działania, określającym strategiczne cele rozwoju miasta, na których powinna być skoncentrowana uwaga w przyjętym horyzoncie czasowym i które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ustalenia zawarte w Strategii stanowią zatem podstawę do prowadzenia w mieście długookresowej polityki rozwoju społecznego i gospodarczego. W ramach dokumentu określone zostały cele strategiczne, szczegółowe i kierunki działań dla 5 obszarów tj. społeczność, infrastruktura, gospodarka, przestrzeń i ekologia.

Jako jeden z celów szczegółowych w obszarze PRZESTRZEŃ (Cel strategiczny: Atrakcyjna przestrzeń) wskazano Cel 4.1. Zrewitalizowane zdegradowane obszary miejskie, dla którego jako główne kierunki działań określono m.in.:

- 4.1.1. Rewitalizacja Starego Miasta, śródmieścia i zabytkowych obiektów historycznych
- 4.1.2. Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych

GPR Miasta Kościerzyna realizuje i doprecyzowuje zapisy powyższego celu szczegółowego, a także bezpośrednio wpisuje się kierunek działań 4.1.2. dotyczący rewitalizacji osiedli mieszkaniowych. Ideą GPR Miasta Kościerzyna, podobnie jak i tego kierunku jest rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta, w szczególności tych, których powrót w nowych lub odnowionych funkcjach ma znaczenie priorytetowe dla pomyślności rozwoju Kościerzyny. Działania planowane do realizacji w ramach GPR Miasta Kościerzyna, tak samo jak zakładane

w ramach określonego w Strategii kierunku działania 4.1.2. mają za zadanie przeciwdziałanie procesom degradacji obszarów osiedli mieszkaniowych związanych m.in. z postępującą degradacją tkanki miejskiej w tym mieszkaniowej, niekorzystnymi procesami przestrzennymi, infrastrukturalnymi i środowiskowymi, a zwłaszcza przekładających się na degradację społeczną i gospodarczą. GPR Miasta Kościerzyn jak i kierunek 4.1.2. zakłada m.in. działania dotyczące infrastruktury technicznej budynków, wyposażenia w media, ograniczenie niskiej emisji, uzupełnione o działania z zakresu aktywnej integracji społecznej i rewitalizacji społecznej.

Uszczegółowienie zapisów dotyczących sfery społecznej i gospodarczej wskazanych w powyższych kierunkach działań (4.1.1., 4.1.2.) zawarte zostało w Celu strategicznym 1. Wysoka aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców, w którym jako cele szczegółowe określono m.in.:

- 1.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców
- 1.2. Animacja życia publicznego
- 1.4. Efektywny system kształcenia

oraz w Celu strategicznym 3. Regionalny ośrodek aktywności gospodarczej, cel szczegółowy 3.3. Rozwinięty rynek pracy i wykwalifikowane kadry

Cele i przedsięwzięcia określone w GPR Miasta Kościerzyna skupiają się na realizacji i konkretyzują powyższe cele zwłaszcza w zakresie kierunku działania:

- 1.1.1. Poprawa samodzielności, aktywności życiowej i mobilności zawodowej oraz zwiększenie szans na zatrudnienie
- 1.1.2. Aktywizacja osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz ograniczenie patologii społecznych
- 1.2.1. Rozwój mechanizmów partycypacji publicznej
- 1.2.2. Współpraca międzysektorowa na rzecz rozwoju społeczności lokalnej
- 1.4.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych
- 3.3.1. Tworzenie warunków do rozwoju samo zatrudnienia
- 3.3.3. Wspieranie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy, a także powrotu na rynek pracy osób wychowujących dzieci

Ponadto GPR Miasta Kościerzyna realizuje również założenia poniższych celów i kierunków działań zawartych w Strategii Rozwoju Miasta Kościerzyna:

- Cel szczegółowy 1.3. Wysoki standard życia mieszkańców
Kierunek działania 1.3.1. Poprawa warunków i dostępu do zasobów mieszkaniowych
- Cel szczegółowy 1.4. Efektywny system kształcenia
Kierunek działania 1.4.2. Wysoka jakość edukacji na wszystkich poziomach kształcenia
- Cel szczegółowy 2.1. Sprawny system infrastruktury komunikacyjnej
Kierunek działania 2.1.2. Rozbudowa wewnętrznego układu drogowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- Cel szczegółowy 2.3. Szeroko dostępna infrastruktura teleinformatyczna
Kierunek działania 2.3.1. Stworzenie obszarów ogólnego dostępu do internetu bezprzewodowego WiFi na terenie miasta
Kierunek działania 2.3.2. Popularyzacja e-usług i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców
- Cel szczegółowy 5.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego
Kierunek działania 5.1.1. Likwidacja niskiej emisji i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych
Kierunek działania 5.1.2. Zwiększenie efektywności miejskiego systemu ciepłowniczego

- i wykorzystania ciepła sieciowego
- Kierunek działania 5.1.3. Zwiększenie udziału wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- Cel szczegółowy 5.2. Rozwinięta infrastruktura ochrony środowiska
- Kierunek działania 5.2.1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej
- Cel szczegółowy 5.4. Wysoki poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa Miasta
- Kierunek działania 5.4.1. Szeroko pojęta edukacja ekologiczna społeczności lokalnej

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Działania z zakresu rewitalizacji, w tym renowacji zabytków przewidziane zostały również w „Kierunkach zagospodarowania przestrzennego” stanowiących element Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościerzyna opracowanych w 2011r. i poddanych weryfikacji w 2012r. i 2014r. Zgodnie ze SUIKZP południowa część obszaru rewitalizacji położona jest w granicach układu urbanistycznego miasta wpisanego do rejestru zabytków, w strefie A3 – restauracji urbanistycznej. Pozostały obszar położony jest w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego: B1 – strefa ograniczenia gabarytu. Cały obszar rewitalizacji stanowi wg Studium: obszar istniejącego zainwestowania miejskiego wraz z kontynuacją istniejących funkcji w sąsiedztwie. W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowane są obiekty i obszary o walorach kulturowych figurujące w gminnej ewidencji zabytków. Najcenniejszym obiektem jest Zespół Seminarium Nauczycielskiego (szkoła z salą gimnastyczną, dawny budynek mieszkalny i założenie zieleni parkowej) – obecnie Powiatowy Zespół Szkół Nr 2, położony przy ul. Wybickiego. Obszar ten postulowany jest do wpisu do rejestru zabytków woj. pomorskiego oraz wskazany w studium do bezwzględnej ochrony. Teren parku w obrębie zespołu proponowany jest do rehabilitacji, z zachowaniem wartościowego starodrzewu oraz do wykorzystania jako parku o charakterze ogólnodostępnej zieleni urządzonej. GPR Miasta Kościerzyna stanowi odpowiedź na prognozowane w SUIKZP zmiany demograficzne Miasta i jest zgodny z wyznaczonymi w nim kierunkami zagospodarowania i użytkowania terenów, kierunkami rozwoju infrastruktury technicznej i dbania o dziedzictwo kulturowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020

Działania dotyczące interwencji na rzecz społeczności lokalnej w Kościerzynie określone zostały w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Kościerzyna na lata 2014 – 2020” Misją Miasta w tym zakresie jest wspieranie i inicjowanie działań w obszarze polityki społecznej w celu poprawy jakości życia i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju społeczności Miasta Kościerzyna. W Strategii określono sześć podstawowych celów strategicznych. GPR Miasta Kościerzyna jest z nimi spójny zwłaszcza w zakresie:

- a) Cel strategiczny I: Wsparcie dziecka i rodziny
 - Poprawa warunków infrastruktury dla podniesienia komfortu życia osób w wieku poprodukcyjnym i osób z niepełną sprawnością
 - Promocja (gratyfikacja, uznanie, preferowanie) i wsparcie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży
 - Tworzenie warunków sprzyjających aktywności rodziny oraz promocja zdrowego stylu życia

- b) Cel strategiczny II: Wzrost aktywności i odpowiedzialności społecznej mieszkańców Kościerzyny
 - Tworzenie warunków sprzyjających włączeniu mieszkańców w aktywność społeczną
 - Budowanie poczucia odpowiedzialności społecznej mieszkańców
- c) Cel strategiczny III: Poprawa i rozwój istniejącej infrastruktury pomocy społecznej adekwatne do potrzeb mieszkańców Miasta
 - Wspieranie warunków rozwoju i tworzenia organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej
 - Tworzenie i rozwijanie wysokich standardów jakości usług instytucji pomocy
- d) Cel strategiczny IV: Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat zagrożeń takich jak: uzależnienia, przemoc, zagrożenia ekonomiczne
 - Zwiększenie wczesnej edukacji rodziców, dzieci i młodzieży w obszarze zagrożeń związanych z zachowaniami problemowymi (przemoc, używki, substancje psychoaktywne, uzależnienia behawioralne itp.)
 - Zwiększenie świadomości mieszkańców w celu przeciwdziałania złym wzorcom oraz stereotypowemu myśleniu
- e) Cel strategiczny V: Zwiększenie szans na rynku pracy osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
 - Przybliżenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do rynku pracy
- f) Cel strategicznych VI: Wspieranie rozwoju edukacji mieszkańców Kościerzyny
 - Wyrównanie szans edukacyjnych mieszkańców
 - Promocja rozwoju osobistego i kształcenia się

Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta Kościerzyna na lata 2015 - 2018

Na obszarze rewitalizacji objętym GPR Miasta Kościerzyna znajduje się 16 obiektów oraz park w zespole dawnego Seminarium Nauczycielskiego (obecnie Powiatowy Zespół Szkół nr 2) wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Kościerzyna, co stanowi 6,06% ogółu budynków cennych kulturowo w mieście. Ponadto zlokalizowany na obszarze rewitalizacji przy ul. Wybickiego 1 Zespół Seminarium Nauczycielskiego (szkoła z salą gimnastyczną; dawny budynek mieszkalny i założenie zieleni parkowej, 1878 r, przebudowany w 1901r. obecnie Powiatowy Zespół Szkół Nr 2), który zachował swoją historyczną i architektoniczną wartość został zaproponowany do wpisania do rejestru zabytków województwa pomorskiego.

Głównym celem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018 jest ochrona dziedzictwa kulturowego miasta oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów dla zachowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego oraz kultywowania tradycji regionalnych. Cel będzie realizowany w ramach trzech priorytetów:

- Priorytet I – Ochrona, opieka i zarządzanie dziedzictwem kulturowym
- Priorytet II – Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego
- Priorytet III – Promocja, edukacja historyczna i dokumentacja dziedzictwa kulturowego miasta

GPR Miasta Kościerzyna pokrywa się z założeniami GPOnZ, a sporządzenie programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych z uwzględnieniem obiektów o znaczeniu historycznym zgodnie z Ustawą z dnia 9.10.2015 o rewitalizacji Dz.U. poz.1777 zostało wskazane jako jedno z działań w ramach Priorytetu II Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego, kierunek: Ochrona krajobrazu kulturowego miasta

Raport z delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta

Szczegółowe uzasadnienie potrzeb rewitalizacyjnych w obszarze miasta, w oparciu o przeprowadzoną dogłębną analizę wewnętrzną przyczyn degradacji, charakterystykę zjawisk kryzysowych oraz delimitację obszarów zdegradowanych zawiera „Raport z delimitacji obszarów zdegradowanych”. GPR Miasta Kościerzyna stanowi odpowiedź na problemy zdiagnozowane na etapie delimitacji. Raport z delimitacji wskazuje na tle innych jednostek urbanistycznych miasta, na konieczność objęcia Osiedla 1000-lecia – Kartuska procesem rewitalizacji programowanym w GPR Miasta Kościerzyna.

GPR Miasta Kościerzyna wpisuje się i jest spójny również z założeniami **poniższych dokumentów strategicznych i operacyjnych** kształtujących politykę rozwojową Miasta:

- Program Rozwoju Przedsiębiorczości Gminy Miejskiej Kościerzyna na lata 2013-2020
- Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2016 – 2018
- Strategia Rozwoju Edukacji na terenie Miasta Kościerzyna na lata 2011 -2020
- Strategia Rozwoju Sportu i Rekreacji w Gminie Miejskiej Kościerzyna na lata 2016-2025
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Kościerzyna na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017 - 2020
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kościerzyna
- Plan działań na rzecz zrównoważonej energii dla Miasta Kościerzyna
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kościerzyna na lata 2006 -2030

5. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

5.1. Metodologia opracowania

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji tj. Osiedla 1000-lecia – Kartuska z etapu delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta została przytoczona w Rozdziale 3. GPR Miasta Kościerzyna. Niniejszy rozdział stanowi aktualizację i uszczegółowienie diagnozy problemów z etapu delimitacji i uzupełnienie jej o diagnozę potencjałów obszaru w odniesieniu do podsystemu:

- społecznego,
- gospodarczego,
- przestrzennego obejmującego sferę przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową.

Przedstawiona poniżej szczegółowa diagnoza została przeprowadzona dla wyznaczonego Uchwałą nr XXVI/208/16 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 30 marca 2016r. obszaru rewitalizacji tj. Osiedla 1000-lecia – Kartuska obejmującego również włączony na etapie konsultacji społecznych budynek mieszkaniowy wielorodzinny zlokalizowanego przy ul. Osiedle 1000-lecia 13.

Biorąc pod uwagę, iż włączenie do obszaru rewitalizacji budynku przy ul. Osiedle 1000-lecia 13 nie wpływa w sposób znaczący na zmianę wartości poszczególnych wskaźników zastosowanych do analizy zróżnicowania wewnątrzmijskiego oraz delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta, dla porównania ze szczegółową diagnozą (sporządzoną za lata 2013-2015) wykorzystano dane za 2012r. zawarte w „Raporcie z delimitacji obszarów zdegradowanych” (z wyjątkiem struktury demograficznej).

Celem szczegółowej diagnozy jest określenie przyczyn i stopnia degradacji obszaru, sformułowanie wniosków, umożliwiających określenie celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych niwelujących istniejące problemy i wykorzystujących potencjały obszaru.

Zaprezentowana w niniejszym rozdziale wielopłaszczyznowa diagnoza obszaru rewitalizacji opiera się na:

- szczegółowych analizach sektorowych,
- diagnozie partycypacyjnej
- opiniach i głosach mieszkańców zbieranych w trakcie szeregu wydarzeń z zakresu partycypacji społecznej

Szczegółowe diagnozy sektorowe obszaru tj. społeczno-socjologiczna, gospodarcza z uwzględnieniem sytuacji na rynku pracy i przedsiębiorczości oraz przestrzenna zostały przygotowane w oparciu o analizę *desk research*. Jest to technika badawcza polegająca na wykorzystaniu istniejących, dostępnych danych zastanych pochodzących z różnych źródeł, ich weryfikacji i scaleniu, a następnie na opracowaniu wniosków wynikających z przeprowadzonych analiz. Kluczowym elementem działań analitycznych było pozyskanie niezbędnych danych, tak aby były jednorodne, kompletne, dokładne i aktualne. Na potrzeby diagnoz wykorzystano dane źródłowe pochodzące z:

- Urzędu Miasta Kościerzyna: Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych, Wydział Organizacyjny, Wydział Finansowy, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Rozwoju i Promocji
- Jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Kościerzyna: Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Miejska,
- Powiatowego Urząd Pracy w Kościerzynie,
- Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie,
- Kościerskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
- Spółdzielni Mieszkaniowej „Wspólny Dom”.

Ponadto zawarta w sektorowej diagnozie przestrzenno-funkcjonalnej analiza stanu istniejącego obszaru rewitalizacji została oparta na wizji w terenie i szczegółowej inwentaryzacji urbanistycznej. Zastosowanie analizy zgromadzonych danych pozwoliło na zobrazowanie zmian, jakie zachodziły w obszarze na przestrzeni lat oraz głównych tendencji tych zmian. Dodatkowo dane liczbowe pozwoliły na określenie sytuacji obszaru rewitalizacji na tle całego miasta i województwa.

W celu pogłębienia analizy sytuacji obszaru przeprowadzono także diagnozę partycypacyjną opartą o wywiady kwestionariuszowe – PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview). Diagnoza partycypacyjna pozwoliła na poznanie potrzeb, problemów i oczekiwań różnych interesariuszy rewitalizacji. Jej podstawę stanowiło bezpośrednie badanie reprezentatywne na próbie losowej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osób związanych z tym miejscem w inny sposób (np. pracujące w tej lokalizacji lub uczące się) z udziałem ankierów. Ponadto badanie ankietowe przeprowadzono również wśród podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, osób bezrobotnych oraz za pośrednictwem szkół znajdujących się

w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i ankiety dostępnej na portalu miejskim.

Do szczegółowej diagnozy obszaru wykorzystano również efekty prowadzonych działań partycypacyjnych, w tym warsztatów diagnostycznych i spacerów studyjnych. W trakcie warsztatów diagnostycznych, realizowanych odrębnie dla sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej zastosowano technikę partycypacyjnego planowania strategicznego, polegającą na identyfikowaniu problemów i ich przyczyn oraz mocnych stron i potencjałów danego obszaru, tak aby w przyszłości móc zaproponować rozwiązania odpowiadające zidentyfikowanym słabościom i wykorzystujące atuty. Z kolei spacer studyjny umożliwił ocenę przestrzeni oczami jej użytkowników oraz identyfikację problemów i potrzeb związanych bezpośrednio z przestrzenią. Przeprowadzone działania partycypacyjne pozwoliły na skonfrontowanie wyników badań ilościowych i danych statystycznych z opiniami i odczuciami mieszkańców i innych grup interesariuszy. Ponadto dały one możliwość na poznanie realnych problemów i potrzeb mieszkańców obszarów rewitalizacji.

Wszystkie prowadzone działania – analizy ilościowe i jakościowe umożliwiły precyzyjne określenie sytuacji obszaru rewitalizacji. Efekty prowadzonych badań i analiz przedstawiono poniżej.

5.2. Analiza negatywnych zjawisk

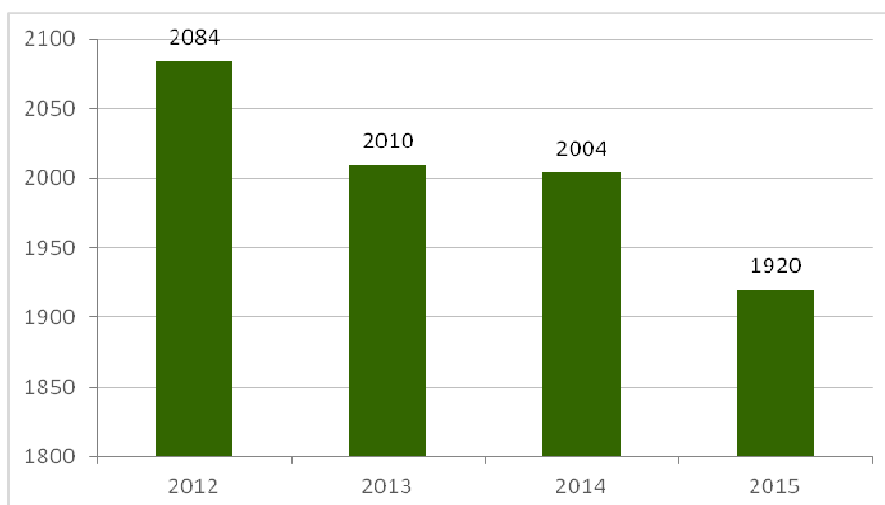
5.2.1. Podsystem społeczny

W podsystemie społecznym zbadano sytuację lokalnych społeczności poprzez analizę struktury demograficznej ludności, poziomu korzystania z pomocy społecznej, poziomu zadłużenia lokali mieszkalnych, edukacji i problemów wychowawczych oraz bezpieczeństwa określonego poprzez liczbę przestępstw i wykroczeń.

Struktura ludności - demografia

Osiedle 1000-lecia – Kartuska w 2015r. zamieszkiwało łącznie 1920 osób (**8,3% mieszkańców Kościerzyny**), czyli o 4,2% mniej niż w 2014r. i o 4,9% mniej niż w 2013r. W porównaniu z rokiem 2012 spadek liczby mieszkańców obszaru był największy i wyniósł 7,9%.

Rys. 4. Liczba ludności obszaru rewitalizacji w latach 2012-2015

Tab.1. Liczba ludności obszaru rewitalizacji wg grup wieku w 2015r.

Wiek	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Liczba ludności	Udział [%]
przedprodukcyjny	179	155	334	17,4
produkcyjny	591	555	1 146	59,7
poprodukcyjny	129	311	440	22,9
RAZEM	899	1 021	1 920	100,0

W 2015r. ludność obszaru rewitalizacji stanowiła 8,3% ludności całego miasta (nieznacznie mniej niż w roku 2014). Wśród mieszkańców przeważały osoby w wieku produkcyjnym (59,7%), a udział tej grupy wiekowej był nieznacznie wyższy niż w 2014r. (59,2%), ale niższy niż w 2013r. (61,0%). Na 100 mężczyzn na terenie obszaru rewitalizacji przypadało ponad 113 kobiet, natomiast na terenie całego miasta wskaźnik ten wyniósł 107,5. W 2012 roku współczynnik feminizacji Kościerzyny był niższy i wynosił 105 (tyle samo co w województwie pomorskim).

Tab.2. Struktura ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta wg grup wiekowych i płci w 2015r.

WIEK/ PŁEĆ	OGÓLEM [%]		MĘŻCZYŹNI [%]		KOBIEТЫ [%]	
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
przedprodukcyjny	20,6	17,4	22,1	19,9	19,2	15,2
produkcyjny	62,0	59,7	66,6	65,7	57,8	54,3
poprodukcyjny	17,4	22,9	11,4	14,4	23,0	30,4

Udział mieszkańców Osiedla 1000-lecia - Kartuska w wieku poprodukcyjnym w 2015r. wyniósł 22,9%, co oznacza poziom zbliżony do 2014r., ale wyższy niż w 2013r. i ma związek z procesem starzenia się społeczeństwa. W strukturze płci przewagę miały kobiety, stanowiąc 53,2% wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji (wzrost w stosunku do 2014r.). Na tle całego miasta mieszkańców obszaru rewitalizacji charakteryzował znacznie niższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym, wynoszący 20,6% w Kościerzynie i 17,4% na obszarze rewitalizacji. Odwrotna zależność zauważalna jest w odniesieniu do osób w wieku poprodukcyjnym – w Kościerzynie udział takich osób wyniósł 17,4%, natomiast na obszarze rewitalizacji 22,9%. Świadczy to o zaawansowanym w stosunku do miasta procesie starzenia się mieszkańców obszaru rewitalizacji. Proces ten, podobnie jak w latach wcześniejszych, jest bardziej widoczny wśród kobiet niż wśród mężczyzn.

Tab.3. Struktura ludności obszaru rewitalizacji wg grup wiekowych w latach 2012 - 2015

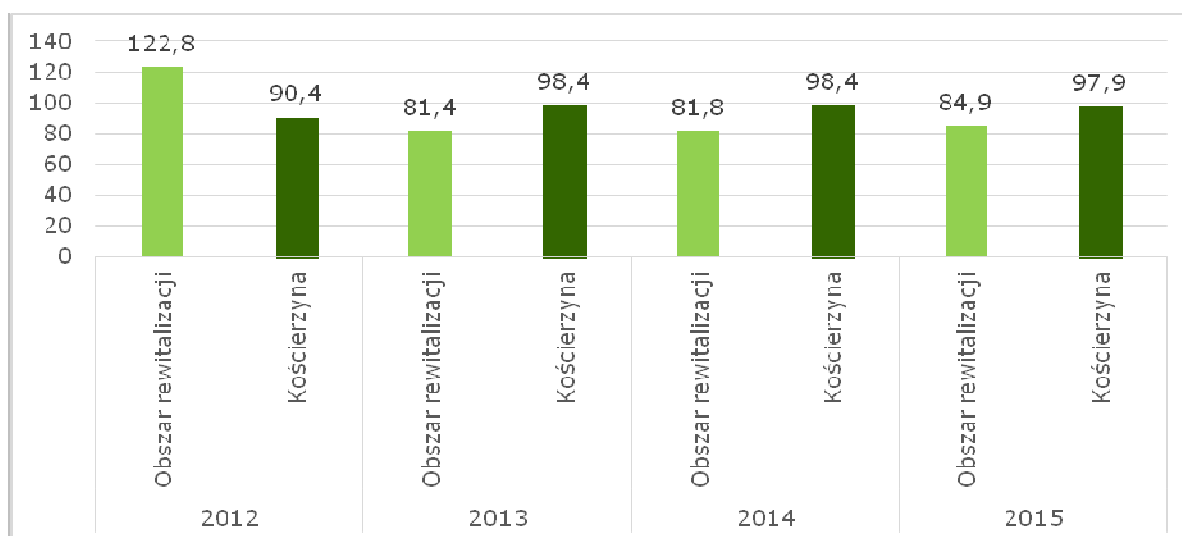
Wiek / Rok	2012		2013		2014		2015	
	[os.]	[%]	[os.]	[%]	[os.]	[%]	[os.]	[%]
przedprodukcyjny	423	20,3	354	17,6	350	17,5	334	17,4
produkcyjny	1244	59,7	1 227	61,0	1 186	59,2	1 146	59,7
poprodukcyjny	417	20,0	429	21,4	468	23,3	440	22,9
RAZEM	2084	100,0	2 010	100,0	2 004	100,0	1920	100,0

Obszar rewitalizacji w latach 2012-2015 charakteryzowała mniej korzystna struktura wieku i płci na tle całego miasta, jak również zauważalny jest wyraźny proces starzenia się ludności, czego wyrazem jest wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym z 20% w 2012r. do 22,9% w 2015r. Wskaźnik ten w analizowanym okresie jest znacznie wyższy niż w Kościerzynie i województwie pomorskim. W prezentowanym okresie wzrósł również udział kobiet oraz współczynnik feminizacji mieszkańców. Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji w latach 2012-2015 zmniejszyła się o ok. 3%, spadek ten był większy niż w całym mieście (1,8%). Udział osób w wieku produkcyjnym w badanych okresie utrzymuje się na zbliżonym poziomie i jest niższy niż udział mieszkańców w wieku produkcyjnym w Kościerzynie i województwie pomorskim.

Pomoc społeczna

W 2013r. na terenie Kościerzyny mieszkało 868 osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej, z czego 6,3% stanowiły osoby mieszkające na obszarze rewitalizacji. Do 2015 roku liczba mieszkańców miasta uzależnionych od pomocy społecznej wzrosła do 876 osób, natomiast na obszarze rewitalizacji liczba ta wahała się i ostatecznie wyniosła 57 osób, co stanowiło 6,5% wszystkich mieszkańców i 3% mieszkańców obszaru rewitalizacji. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej w 2013r. było łącznie 2 272 osoby, z czego 161 na obszarze rewitalizacji (7,1%). W okresie 2013-2015 zaobserwowano podobną tendencję, jak w przypadku liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej.

Rys.5. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji w 2013r. wyniosła 27,4. Wskaźnik ten wzrósł do 28,9 w 2014r. i do 29,7 w 2015r. Odpowiednie wskaźniki na terenie całego miasta wyniosły w tych latach odpowiednio 37,6 i 37,9 oraz 38,0.

W przypadku liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, zauważalne jest zmniejszenie wskaźnika w 2015r. w porównaniu do roku 2012r. o 30,9%. Jednocześnie należy zauważyć, że od 2013r. stale rosła liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

W latach 2013-2015 wzrost liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców widoczny był zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i na

terenie całego miasta, ale na obszarze wzrost ten był wyraźniejszy, a wartości dla miasta i obszaru zbliżyły się do siebie. Jest to sytuacja niekorzystna dla obszaru rewitalizacji.

Jedną z form pomocy mieszkańcom jest dożywianie. Liczba osób, które skorzystały z tej formy pomocy w 2013r. wyniosła 599 w całym mieście i 28 na terenie rewitalizacji (4,7%), liczba ta w następnych latach rosła, zarówno na terenie całego miasta, jak i na obszarze rewitalizacji. W całym okresie 2013-2015 liczba osób korzystających z dożywiania w całym mieście wzrosła o 11,7%, natomiast na obszarze rewitalizacji aż o 44%. Wzrósł również udział mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z dożywiania wśród wszystkich takich osób w mieście (wzrost z 4,7% do 7,5%).

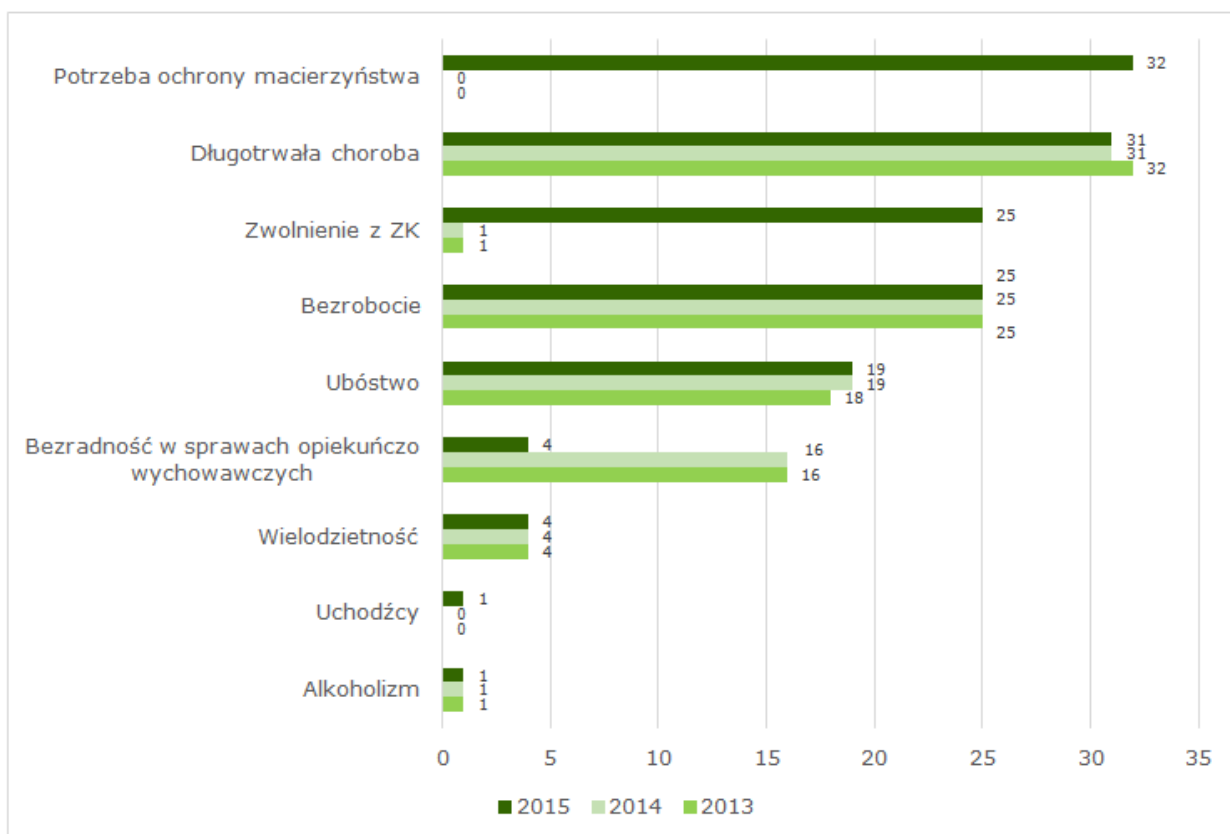
Tab.4. Pomoc społeczna na obszarze rewitalizacji i w mieście w latach 2013-2015

Zakres/ rok	2013		2014		2015	
	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna
Liczba osób korzystających z zasiłków	55	868	58	873	57	876
Liczba osób w rodzinach korzystających z zasiłków	161	2 272	164	2 268	163	2 260
Liczba osób korzystających z dożywiania	28	599	38	625	50	669
Liczba wniosków o leczenie odwykowe	2	57	6	58	6	41
Liczba osób objętych pomocą asystenta	2	23	2	27	3	36
Wysokość świadczeń na 1 osobę otrzymującą pomoc	2 699,65 zł	3 274,10 zł	2 861,91 zł	3 349,58 zł	3 188,51 zł	3 493,51 zł

Dużym problemem na obszarze rewitalizacji jest leczenie odwykowe. W 2013r. złożono 2 wnioski, co stanowiło 3,5% wszystkich wniosków w mieście, w kolejnym roku liczba ta wzrosła do 6 (10,3%), a w 2015r. wyniosła również 6, ale stanowiło to już 14,6% wszystkich wniosków w Kościerzynie, co oznacza, że w całym mieście sytuacja uległa poprawie, a w obszarze rewitalizacji pogorszeniu.

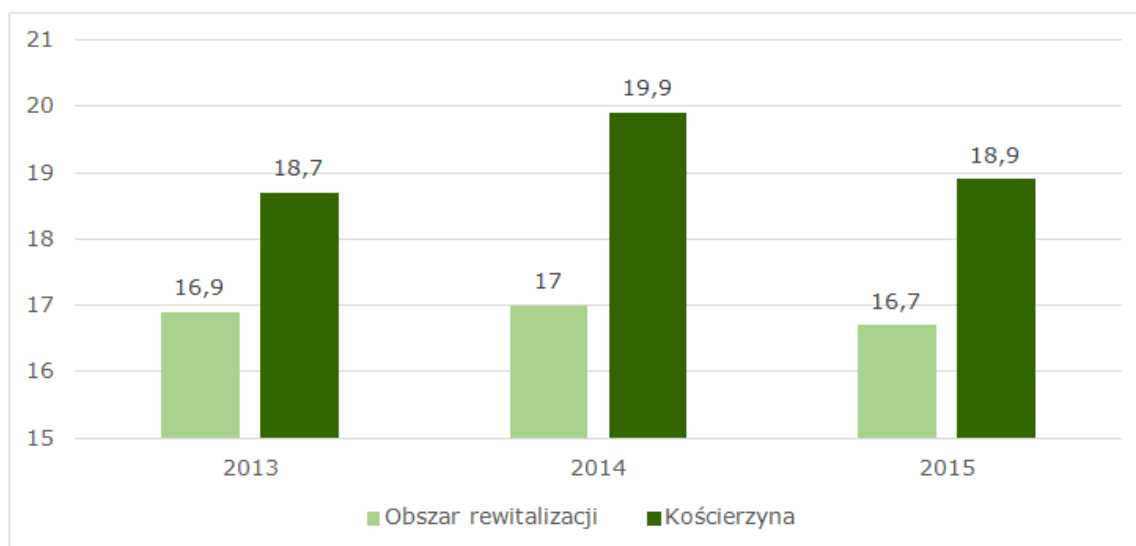
Zwiększeniu uległa również łączna wartość świadczeń pomocy społecznej. W 2013r. na obszarze rewitalizacji pomoc społeczna osiągnęła wartości blisko 150 tys. zł, co stanowiło ponad 5% pomocy w całym mieście. W 2015r. wartość ta wyniosła ponad 180 tys. zł, a udział tej pomocy w środkach przeznaczonych na pomoc społeczną w Kościerzynie wzrósł do 5,9%.

Rys.6. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej zarówno na terenie Miasta, jak i obszaru rewitalizacji jest niepełnosprawności i długotrwała choroba.

Rys.7. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w 2013r. na obszarze rewitalizacji wynosiła 34, a w przeliczeniu na 1000 mieszkańców 16,9. Do 2015r. liczba ta zmniejszyła się do 32 osób (16,7 na 1000 mieszkańców). W całym mieście liczba osób

niepełnosprawnych uzależnionych od pomocy społecznej wyniosła 431 i w okresie 2013-2015 zmniejszyła o 2,1%. W okresie 2013-2015 zmniejszeniu uległ również udział osób niepełnosprawnych korzystających z zasiłków w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych w mieście.

Zadłużenie lokali mieszkalnych

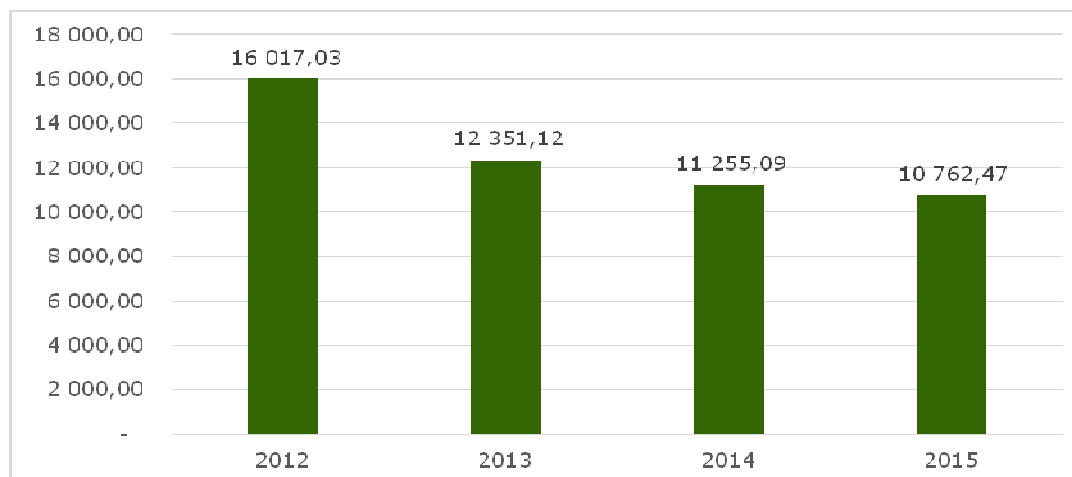
Dużym problemem obszaru rewitalizacji jest zadłużenie zarówno mieszkań komunalnych, socjalnych, własnościowych jak i spółdzielczych.

Tab.5. Wartość zadłużenia w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych w latach 2012-2015

Dane	2012	2013	2014	2015
Budynki wielorodzinne zarządzane przez KTBS Sp. z o.o (komunalne i wspólnotowe)	397 825,75	294 739,52	272 338,69	254 503,96
Budynki wielorodzinne zarządzane przez SM WD	66 668,00	75 794,00	65 314,00	68 370,00
Razem	464 493,75	370 533,52	337 652,69	322 873,96

Biorąc pod uwagę zadłużenie budynków wielorodzinnych zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o., zarówno komunalnych jak i wspólnotowych zauważalny jest spadek w 2015r. w porównaniu do roku 2012 o 36%. W przypadku budynków zarządzanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wspólny Dom” porównując ten okres odnotowano wzrost, o 2,55%. Biorąc pod uwagę łączne zadłużenie w przeliczeniu na 1 mieszkańca to od 2012r. odnotowywany jest stały spadek – w 2015r. w porównaniu do roku 2012 odnotowano spadek o 31%.

Rys.8. Wartość zadłużenia przypadająca na 1 budynek mieszkalny

W 2013r. wśród mieszkań komunalnych i socjalnych zidentyfikowano 22 lokale z zadłużeniem, z czego 14 w budynkach komunalnych i 8 w budynkach wspólnotowych. Liczba lokali komunalnych i socjalnych z zadłużeniem zmniejszyła się do 2015r. i wyniosła 18. Zmniejszeniu uległa liczba zadłużonych mieszkań komunalnych z 12 do 9 w budynkach komunalnych oraz z 8 do 7 w budynków wspólnotowych. Liczba zadłużonych lokali socjalnych w obszarze rewitalizacji pozostała bez zmian.

Tab.6. Zadłużenie w lokalach komunalnych i socjalnych w obszarze rewitalizacji w 2015 roku

	Liczba zadłużonych lokali mieszkalnych		
	2013	2014	2015
Zadłużone lokale komunalne i socjalne w budynkach komunalnych	14	14	11
Komunalne	12	12	9
Socjalne	2	2	2
Zadłużone lokale komunalne i socjalne w budynkach wspólnotowych	8	7	7
Komunalne	8	7	7
Socjalne	-	-	-
Razem	22	21	18

Zadłużenie lokali komunalnych i socjalnych w 2013 roku wyniosło 133 971,53 zł, natomiast w 2014 roku było wyższe o ponad 20%, a w 2015 roku o prawie 9%. Zadłużenie wzrosło zarówno wśród lokali komunalnych, jak i socjalnych. Jednocześnie w okresie 2013-2015 wzrosło zadłużenie przypadające na jeden lokal (wzrost o 33%).

Tab.7. Wartość zadłużenia w lokalach komunalnych w obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Zadłużone lokale komunalne i socjalne w budynkach komunalnych	76 934,04	86 024,82	80 329,25
Komunalne	67 095,33	74 867,76	70 905,27
Socjalne	9 838,71	11 157,06	9 423,98
Zadłużone lokale komunalne i socjalne w budynkach wspólnotowych	57 037,49	75 057,46	65 437,34
Komunalne	57 037,49	75 057,46	65 437,34
Socjalne	-	-	-
Razem	133 971,53	161 082,28	145 766,59
Razem na 1 lokal	6 089,61	7 670,58	8 098,14

Edukacja i problemy wychowawcze

Dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji podejmują edukację głównie w Szkole Podstawowej nr 2 (36,5%) oraz w Zespole Szkół Publicznych nr 2 (52,4%), ale również część uczęszcza do Zespołu Szkół Publicznych nr 1 (11,2%). Łącznie uczniowie z obszaru rewitalizacji stanowią około 6% wszystkich uczniów z terenu Miasta.

Tab.8. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w Kościerzynie, w tym z obszaru rewitalizacji w latach 2013-2015

Szkoła	2013		2014		2015		
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	
SP1	330	-	351	-	375	-	
SP2	204	55	236	61	268	62	
ZSP1	SP6	582	13	591	16	588	12
	Gim1	404	9	386	8	379	7
ZSP2	SP4	267	43	286	42	336	52
	Gim2	217	45	220	42	202	37
ZSP3	SP3	275	-	229	-	290	-
	Gim3	225	-	216	-	238	-
RAZEM	2504	165	2515	169	2676	170	

W celu zobrazowania sytuacji i poziomu uczniów z obszaru rewitalizacji na tle pozostałych uczniów miejskich placówek oświatowych analizie poddano wyniki sprawdzianu VI klas szkoły podstawowej oraz sprawdzianu gimnazjalisty.

Tab.9. Wyniki sprawdzianu VI-klasisty w szkołach podstawowych w Kościerzynie w latach 2013-2015

Szkoła	Pochodzenie uczniów	2013	2014	2015
SP1	Kościerzyna	58,5%	65,1%	60% cz. I 74% cz. II 67% całość
	Obszar rewitalizacji	47,3%	58,6%	74% cz. I 82% cz. II 78% całość
SP2	Kościerzyna	40,0%	59,8%	71,9% cz. I 78,9% cz. II 75,4% całość
	Obszar rewitalizacji	54,3%	54,1%	62% cz. I 74% cz. II 68% całość
SP3	Kościerzyna	57,8%	64,8%	81,5% całość
	Obszar rewitalizacji	53,0%	45,8%	80,1% całość
SP4	Kościerzyna	60,45%	65,2%	71% polski 58% matematyka 77% angielski 68,7% całość
	Obszar rewitalizacji	20%	60%	56,5% polski 22,5% matematyka 51,5% angielski 43,7% całość

W 2012r. średnie wyniki zarówno sprawdzianu VI klas szkół podstawowych, jak i sprawdzianu gimnazjalistów dla uczniów zamieszkujących Osiedle 1000-lecia – Kartuska były niższe od średnich wyników dla miasta. W latach 2013-2015 tendencja ta się utrzymywała, jedna wyniki były bardziej wyrównane z średnim poziomem w mieście.

W 2013r. uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 uzyskali średnio 47,3% z egzaminu, w tym uczniowie pochodzący z obszaru rewitalizacji – 40%. W 2014r. uczniowie z obszaru rewitalizacji również uzyskali średnio niższy wynik niż uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i 2 pochodzący z całego miasta. Wyniki te były jednak wyższe niż w 2013 roku.

W 2015r. sprawdzian VI-klasisty składał się z dwóch części. Część pierwsza obejmowała język polski i matematykę, część druga obejmowała język angielski. Pierwsza część sprawdzianu została zaliczona przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 2, jak również uczniów z obszaru rewitalizacji w tej placówce na średnio 74% i 71,9%. Uczniowie z obszaru rewitalizacji w Szkole Podstawowej nr 2 uzyskali z części pierwszej sprawdzianu wynik niższy niż w całej szkole, ale wyższy niż w Szkole Podstawowej nr 1 i 3. Część druga sprawdzianu VI-klasisty obejmowała język angielski. Najwyższy wynik w tym zakresie uzyskali uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 (82%). W tej samej szkole uczniowie z obszaru rewitalizacji uzyskali średnio 78,9% i był to wynik również wyższy niż w innych szkołach. Uczniowie pochodzący z obszaru rewitalizacji w Szkole Podstawowej nr 6 uzyskali średni wynik z całego sprawdzianu na najniższym poziomie w porównaniu do wszystkich prezentowanych wyżej grup uczniów.

Tab.10. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Kościerzynie w latach 2013-2015

Szkoła	Przedmiot	2013		2014		2015	
		Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
Gimnazjum nr 1	Polski	66,8%	41% i 75%	69,0%	78% i 57%	65,2%	56% i 61%
	Historia	57,6%	61% i 42%	61,8%	85% i 45%	66,6%	34% i 56%
	Matematyka	47,9%	41% i 41%	50,3%	82% i 27%	51,4%	31% i 36%
	p. przyrodnicze	63,1%	71% i 43%	54,3%	79% i 38%	55,5%	36% i 65%
	angielski	63,8%	88% i 68%	68,4%	88% i 50%	69,4%	43% i 85%
Gimnazjum nr 2		57,9%	57,5%	58,3%	54,4%	55,9%	63,5%
Gimnazjum nr 3	Polski	58%	-	62%	-	67%	-
	Historia	50%	-	54%	-	66%	-
	Matematyka	47%	-	41%	-	49%	-
	p. przyrodnicze	58%	-	48%	-	56%	-
	angielski	54%	-	49%	-	69%	-

Gimnazjaliści z obszaru rewitalizacji uczęszczają głównie do Gimnazjum nr 1 i nr 2. W przypadku Gimnazjum nr 1 uczniowie z obszaru rewitalizacji osiągnęli na sprawdzianie gimnazjalisty najwyższe wyniki na przestrzeni lat 2013-2015 z jęz. angielskiego, a następnie z jęz. polskiego. Największe trudności sprawiał uczniom egzamin z matematyki, przy czym należy zaznaczyć, że w przypadku części uczniów średnia z egzaminu w 2014 r. była bardzo wysoka i wyniosła 82%. W przypadku Gimnazjum nr 2 należy zauważyć, że średnie wyników z egzaminu uczniów z obszaru rewitalizacji w latach 2013-2014 nie przekraczały 60% i jednocześnie były one niższe niż średnie wyniki dla całego miasta. W 2015 roku nastąpiła poprawa w osiągniętych wynikach – średnia wzrosła do 63,5%.

Konsekwencją słabych wyników w nauce często jest brak promocji do następnej klasy. W 2013r. w całej Kościerzynie 9 uczniów w szkołach podstawowych nie uzyskało promocji do następnej klasy, z czego 3 uczniów pochodziło z obszaru rewitalizacji. Problem ten najbardziej był widoczny w Szkole Podstawowej nr 4. Do 2015r. liczba uczniów bez promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych zmniejszyła się do 8 (w tym jeden uczeń na obszarze rewitalizacji). Z kolei wśród wszystkich uczniów gimnazjów w Kościerzynie w 2013r. 28 uczniów nie uzyskało promocji do następnej klasy (3,3%). Do 2015r. liczba takich uczniów wzrosła o ponad 14% (do 32 - 3,9% wszystkich uczniów). W 2013r. 5 uczniów pochodzących z obszaru rewitalizacji nie otrzymało promocji do następnej klasy, co stanowiło 9,3% wszystkich gimnazjalistów na obszarze rewitalizacji i był to odsetek znacznie wyższy niż wśród uczniów w całym mieście. W 2015r. liczba uczniów niepromowanych na obszarze rewitalizacji zmniejszyła się do 2, stanowiąc 4,5% wszystkich uczniów z obszaru rewitalizacji. Reasumując odsetek uczniów bez promocji w całym mieście w gimnazjach zwiększył się z 3,3% do 3,9%, natomiast na obszarze rewitalizacji analogiczny wskaźnik zmniejszył się z 9,3% do 4,5%. Pomimo spadku odsetka uczniów bez promocji do następnej klasy na obszarze rewitalizacji, odsetek ten jest nadal wyższy niż w całym mieście.

Innym problemem zauważalnym wśród uczniów są problemy wychowawcze, mierzone ocenami z zachowania. W 2013r. liczba uczniów szkół podstawowych z najniższymi ocenami z zachowania w Kościerzynie wynosiła 97 i zmniejszyła się w 2014r. do 88, a w 2015r. wynosiła 78 (spadek o 19,6%). W 2013r. 12 uczniów z obszaru rewitalizacji miało problemy wychowawcze, stanowiąc 12,4% wszystkich takich uczniów w Kościerzynie. W 2014r. liczba takich uczniów

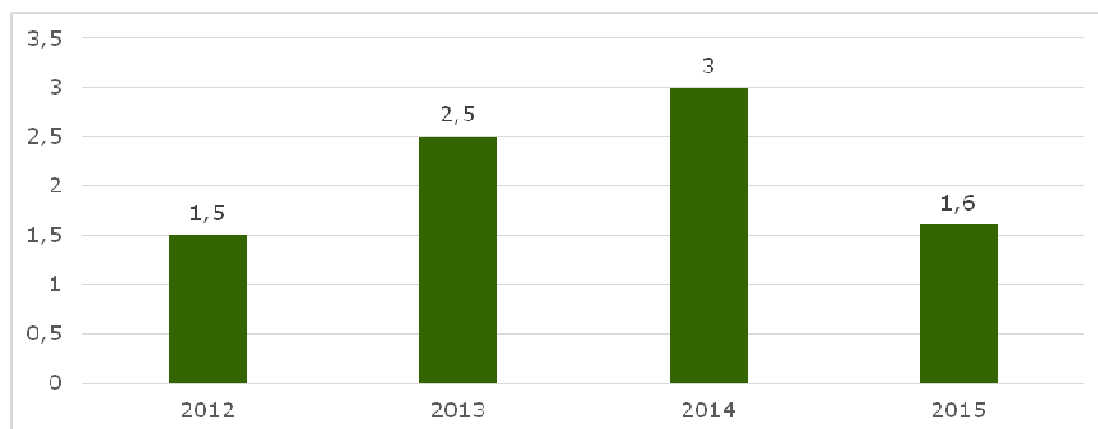
zmniejszyła się do 9, a w 2015r. do 4, stanowiąc 5,1% wszystkich uczniów z problemami wychowawczymi w mieście. Gimnazjaliści z problemami wychowawczymi w 2013r. stanowili natomiast 5,9% uczniów gimnazjum w całym mieście. Liczba takich uczniów wynosiła 50 i zmniejszyła się do 2015r. o 8% (do wartości 46). Z obszaru rewitalizacji w 2013r. pochodziło 7 uczniów, stanowiąc 13% uczniów z obszaru. Do 2015r. liczba takich uczniów zmniejszyła się o 6 (14,3%). Uczniowie Ci stanowili wtedy 13,6% uczniów z obszaru rewitalizacji. W okresie 2013-2015 odsetek uczniów z problemami wychowawczymi w całym mieście zmniejszył się z 5,9% do 5,6%, natomiast na obszarze rewitalizacji był ponad dwukrotnie wyższy i zwiększył się z 13% do 13,6%.

Bezpieczeństwo mieszkańców

Poziom bezpieczeństwa mieszkańców w podsystemie społecznym określono poprzez analizę ilości przestępstw, w tym zwłaszcza przeciwko rodzinie i opiece oraz analizę ilości wykroczeń odnotowanych w obszarze rewitalizacji przez Straż Miejską. Na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni Miasta zarówno liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, jak i liczba ofiar przemocy na Osiedlu 1000-lecia – Kartuska przekraczała zarówno średnią dla miasta, jak i dla województwa.

W okresie 2013-2015 liczba przestępstw stwierdzonych w obszarze rewitalizacji ogółem wzrosła z 33 do 35. Tendencję taką zaobserwowano również w całym mieście (wzrost z 480 do 516). Liczba poszczególnych rodzajów przestępstw była dość wyrównana. W 2013r. na obszarze rewitalizacji odnotowano 5 przestępstw przeciwko rodzinie i opiece oraz 5 ofiar przemocy w przestępstwach stwierdzonych. Liczba czynów karalnych nieletnich w przestępstwach stwierdzonych wyniosła 3. Do 2015r. sytuacja w tym zakresie uległa poprawie, zmniejszyła się liczba przestępstw przeciwko rodzinie (do 3), oraz liczba ofiar przemocy (również do 3), nie odnotowano żadnych czynów karalnych nieletnich.

Rys.9. Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji

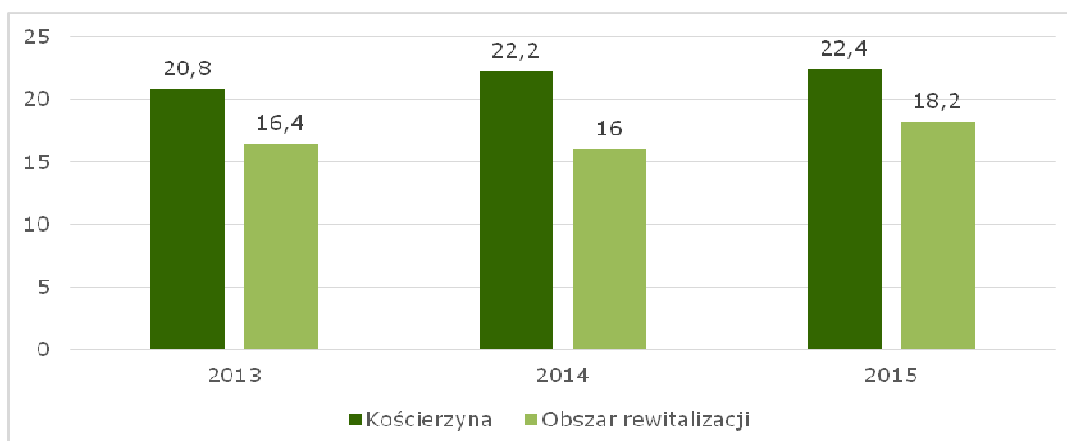
W 2012r. na obszarze rewitalizacji miało miejsce 1,5 przestępstwa przeciwko rodzinie na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie w całej Kościerzynie na 1000 mieszkańców zarejestrowano 1 takie przestępstwo, a w województwie pomorskim 0,8. Na obszarze rewitalizacji wskaźnik ten w 2013r. i 2014r. miał wyższą wartość, ale w 2015r. obniżył się do 1,6, a więc do

poziomu podobnego do tego z 2012 roku. W Kościerzynie w porównaniu do 2012r. w okresie 2013-2015 osiągnięto znaczną poprawę sytuacji w tym zakresie, a wskaźnik w 2015r. był dwukrotnie niższy niż w 2014r.

Tab.11. Przestępstwa w latach 2013-2015

Wskaźnik	2013		2014		2015	
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	480	33	512	32	516	35
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na 1000 mieszkańców	20,8	16,4	22,2	16,0	22,4	18,2
Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko rodzinie i opiece	30	5	32	6	16	3
Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców	1,3	2,5	1,4	3,0	0,69	1,6
Liczba ofiar przemocy w przestępstwach stwierdzonych	35	5	34	7	19	3
Liczba ofiar przemocy w przestępstwach stwierdzonych na 1000 mieszkańców	1,5	2,5	1,5	3,5	0,82	1,6
Czyny karalne nieletnich w przestępstwach stwierdzonych	33	3	6	1	8	0
Czyny karalne nieletnich w przestępstwach stwierdzonych na 1000 mieszkańców	1,4	1,5	0,3	0,5	0,3	0,0

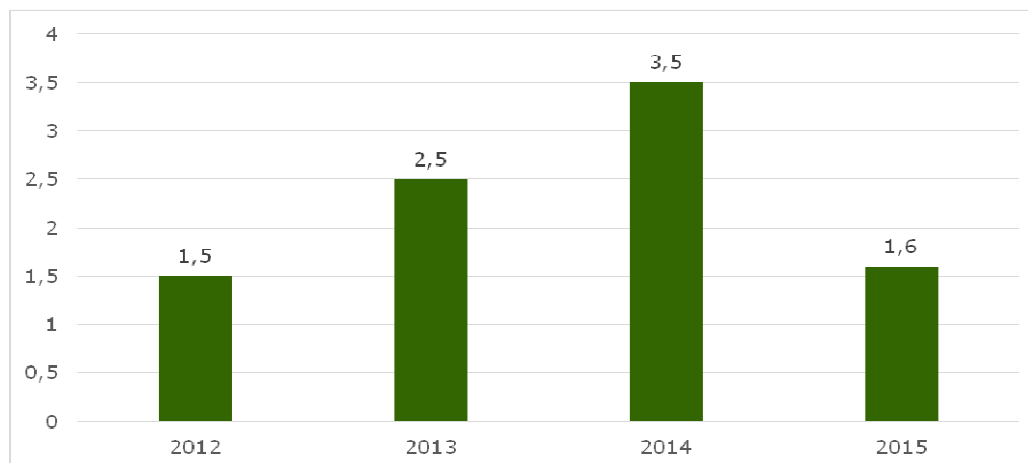
Rys.10. Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na 1000 mieszkańców

Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w okresie 2013-2015 była wyższa w całym mieście niż na obszarze rewitalizacji. Jednak biorąc pod uwagę konkretne rodzaje przestępstw, obszar rewitalizacji znajdował się w gorszej sytuacji niż Kościerzyna. Przede wszystkim na obszarze rewitalizacji zaobserwowano wyższą liczbę przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców niż w całym mieście. W 2013r. liczba ta wyniosła 2,5 na obszarze i 1,3 w Kościerzynie. W 2014r. wskaźnik ten wzrósł

odpowiednio do 3,0 i 1,4, co jeszcze bardziej zwraca uwagę na niższy poziom bezpieczeństwa w tym zakresie na obszarze rewitalizacji w porównaniu z Kościerzyną. W 2015r. wskaźniki te zmniejszyły się, ale nadal na obszarze rewitalizacji miało miejsce więcej przestępstw przeciwko rodzinie na 1000 mieszkańców niż w całym mieście. Podobną tendencję zauważono w przypadku ofiar przemocy.

Rys.11. Liczba ofiar przemocy w przestępstwach stwierdzonych na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji

W Kościerzynie liczba takich ofiar na 1000 mieszkańców utrzymała się na poziomie 1,5, natomiast na obszarze rewitalizacji wzrosła z 2,5 do 3,5. Dodatkowo warto pokreślić, że wskaźnik ten na obszarze rewitalizacji w 2012r. wyniósł 1,5, a sytuacja do 2014r. uległa wyraźnemu pogorszeniu. W 2015r. wskaźniki zmniejszyły się, ale na obszarze rewitalizacji wartość wskaźnika była dwukrotnie wyższa niż w całym mieście.

Obszar rewitalizacji i miasto Kościerzyna charakteryzowały się również podobną intensywnością występowania czynów karalnych nieletnich w przestępstwach stwierdzonych na 1000 mieszkańców w latach 2013-2014. W 2015r. na obszarze rewitalizacji wskaźnik ten zmniejszył się do zera. Jednocześnie w tym roku w Kościerzynie założono 74 niebieskie karty (3,15 na 1000 osób) z tego 11 w obszarze rewitalizacji (5,73 na 1000 osób).

Informacji na temat wykroczeń popełnionych zarówno na terenie Miasta jak i obszaru rewitalizacji dostarczają statystyki Straży Miejskiej w Kościerzynie. W 2013r. na Osiedlu 1000-lecia – Kartuska odnotowano łącznie 85 wykroczeń. Liczba ta w 2014r. wzrosła do 221, natomiast w 2015r. zmniejszyła się do 124 zdarzeń. W 2013r. najczęstszym wykroczeniem były zdarzenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi komunikacji (30 wykroczeń), na drugim miejscu zanotowano wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (17 zdarzeń), a na trzecim miejscu – wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego (14 zdarzeń).

Tab.12. Liczba wykroczeń na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015

Rodzaj wykroczenia	2013	2014	2015
Porządkowi i spokojowi publicznemu	17	0	24
Bezpieczeństwu i porządkowi komunikacji	30	202	49
Ustawie o utrzymaniu porządku w gminie	0	0	0
Bezpieczeństwie osób i mienia	8	3	22
Ustawie o wychowaniu w trzeźwości	8	1	10
Urządzeniom użytku publicznego	14	4	16
Ustawie o ochronie zdrowia (szkodliwość tytoniu)	6	9	1
Obyczajowości publicznej	0	0	0
Ustawie o odpadach	2	1	2
Zdrowiu	0	1	0
RAZEM	85	221	124
Razem na 1000 mieszkańców	42,3	110,3	64,6

W latach 2013-2015 liczba wykroczeń na obszarze rewitalizacji zwiększyła się. Wzrosła liczba wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (z 17 do 24 wykroczeń). Znacznie wyraźniej wzrosła liczba wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia (z 8 do 22 wykroczeń). Mniejszy wzrost dotyczył liczby wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości (z 8 do 10 wykroczeń) oraz przeciwko urządzeniom użytku publicznego (z 14 do 16). Poprawie natomiast uległa sytuacja związana z paleniem tytoniu w miejscach publicznych, a liczba wykroczeń przeciwko ustawie o ochronie zdrowia w tym zakresie zmniejszyła się z 6 do 1.

Na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015 nie zanotowano żadnych wykroczeń przeciwko obyczajowości publicznej oraz przeciwko ustawie o utrzymaniu porządku w gminie.

5.2.2. Podsystem gospodarczy

W podsystemie gospodarczym zbadano sytuację na lokalnym rynku pracy poprzez analizę struktury przedsiębiorstw, poziomu bezrobocia oraz wielkości dochodów z tytułu podatku od nieruchomości.

Struktura przedsiębiorstw

W 2016 roku na terenie obszaru rewitalizacji w rejestrze działalności gospodarczej znajdowało się łącznie 117 podmiotów gospodarczych, z czego 69 posiadało status aktywny, co stanowiło 59% wszystkich podmiotów obszaru. Pozostałe podmioty posiadały status „wykreślony” lub „zawieszony”, z czego przewagę miały podmioty, które całkowicie zakończyły swoją działalność (35,9%). Należy zaznaczyć, że w okresie 2012-2016 liczba podmiotów gospodarczych obszaru rewitalizacji wzrosła jedynie o 1,7% tj. z 115 do 117.

Podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji stanowiły 3,9% wszystkich podmiotów wpisanych do CEIDG zlokalizowanych w Kościerzynie. Wśród aktywnych jednostek podmioty z terenu rewitalizacji stanowiły 2,3%, natomiast podmioty wykreślone z rejestru stanowiły ponad 1,4% wszystkich wykreślonych w mieście firm. Struktura podmiotów obszaru rewitalizacji i całego miasta jest odmienna. Obszar charakteryzuje się wyższym udziałem podmiotów wykreślonych z rejestru, ale mniejszym udziałem podmiotów zawieszonych w porównaniu do miasta. Oznacza to, że przedsiębiorcy częściej odczuwali negatywne skutki sytuacji gospodarczej dla prowadzonej działalności na obszarze rewitalizacji i zdecydowali się na wykreślenie z rejestru, niż miało to

miejsce w mieście. Jednocześnie część przedsiębiorców na obszarze rewitalizacji zdecydowała się jedynie na zawieszenie działalności, ale udział osób przewidujących szansę na rozwój działalności w przyszłości był większy w mieście niż na obszarze rewitalizacji.

Tab.13. Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie w 2016 roku (stan na II kwartał 2016 roku)

Status wpisu do CEIDG	Obszar rewitalizacji		Kościerzyna	
	Liczba podmiotów gospodarczych	Udział %	Liczba podmiotów gospodarczych	Udział %
Aktywny	69	59,0	1 920	63,6
Wykreślony	42	35,9	835	27,7
Zawieszony	6	5,1	210	7,0
Pozostałe	0	0,0	51	1,7
RAZEM	117	100,0	3 016	100,0

Wśród podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru CEIDG na obszarze rewitalizacji 59% stanowiły podmioty wpisane w 2011r. W 2012r. do rejestru trafiło 6% firm. Podmioty wpisane w 2013r. stanowiły 12,8% wszystkich firm, natomiast w 2014r. zaledwie 4,3%. W ostatnich dwóch latach wpisano łącznie 17,9% podmiotów gospodarczych. W całym mieście większy udział miały podmioty, które uzyskały wpis w 2011r. (63,5%), natomiast wyraźnie mniejszą grupę stanowiły firmy wpisane do rejestru w 2013r. (8,4%), jeszcze mniejszy udział miały podmioty wpisane w 2016r. (5,8%).

Tab.14. Data wpisu do rejestru CEIDG podmiotów gospodarczych w Kościerzynie i na obszarze rewitalizacji w zależności od statusu

Rok	Aktywne [%]		Wykreślone [%]		Zawieszony [%]		Ogółem [%]	
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
2011	66,8	60,9	65,3	57,1	31,9	50,0	63,5	59,0
2012	3,8	4,3	10,9	9,5	6,7	0,0	6,0	6,0
2013	5,7	5,8	12,9	23,8	15,2	16,7	8,4	12,8
2014	7,0	4,3	6,5	4,8	17,6	0,0	7,7	4,3
2015	9,3	14,5	3,8	4,8	17,6	16,7	8,6	11,1
2016	7,4	10,1	0,6	0,0	11,0	16,7	5,8	6,8

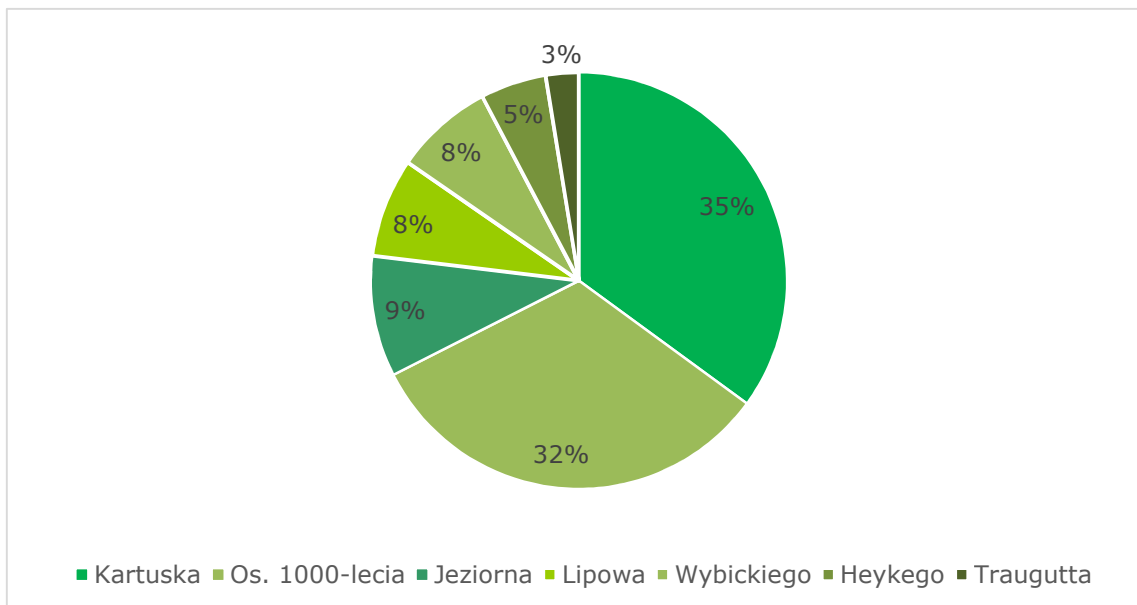
Blisko 60% wszystkich podmiotów na obszarze rewitalizacji stanowią podmioty aktywne. W tej grupie największy udział mają podmioty wpisane do rejestru w 2011r. W kolejnych trzech latach rejestr powiększał się o nie więcej niż 6% firm rocznie, natomiast większą liczbę podmiotów wpisano do rejestru w 2015 i 2016 roku (odpowiednio po 14,5% i 10,1%).

Problemy gospodarcze obszaru zobrazować można liczbą podmiotów wykreślonych i zawieszonych. Wśród podmiotów wykreślonych z rejestru również największy udział miały podmioty zarejestrowane w 2011r. Wśród podmiotów posiadających status „zawieszony” 50% stanowiły podmioty wpisane do rejestru w 2011r. O ile podmioty zarejestrowane w latach 2014-2016 tylko w niewielkim stopniu posiadały status „wykreślony”, to podmioty te częściej podlegały zawieszeniu – po 16,7% stanowiły podmioty zawieszony i wpisane do rejestru w 2015r. i 2016r.

Najwięcej podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych było przy ulicy Kartuskiej, podmioty te stanowiły 35% wszystkich przedsiębiorstw z obszaru rewitalizacji.

Na dalszym miejscu wyłania się koncentracja podmiotów gospodarczych przy ul. Os. 1000-lecia (32,5%), a w dalszej kolejności – przy ul. Jeziornej (9,4%). W pozostałej części rewitalizowanego obszaru zlokalizowanych było łącznie 27 podmiotów gospodarczych.

Rys.12. Liczba podmiotów gospodarczych wg lokalizacji na obszarze rewitalizacji

Informacji na temat przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji dostarczają statystyki aktywnych podmiotów gospodarczych. W 2016r. funkcjonowało ich łącznie 69, co stanowiło ponad 59% wszystkich firm zarejestrowanych na terenie obszaru.

Szczególne znaczenie w diagnozie przedsiębiorczości i poziomu rozwoju gospodarczego mają podmioty gospodarcze, które zostały zawieszono. Oznacza to wystąpienie w danym okresie niekorzystnych warunków do prowadzenia działalności oraz trudności w utrzymaniu przedsiębiorstwa. Na obszarze rewitalizacji zaobserwowano 6 takich przypadków – 3 przy ul. Os. 1000-lecia i po jednym przy ul. Kartuskiej, Wybickiego i Traugutta. Wśród firm, których działalność została zawieszona nie przeważała żadna branża. Firmy te działały w sektorze budowlanym i elektrycznym oraz w zakresie medycyny, edukacji i fotografii.

Tab.15. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Obszar rewitalizacji	5,8	4,5	4,8	5,7 ²
Kościerzyna	9,9	10,5	10,5	10,9

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji w 2015r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru wyniosła 5,7. Dla porównania warto przypomnieć, że w 2012r. liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w Kościerzynie wynosiła 9,9 i rosła w całym okresie 2012-2015. Obszar rewitalizacji w 2015r. cechowała znacznie niższa przedsiębiorczość niż całe miasto. Jednocześnie zmiany tego wskaźnika miały bardziej dynamiczny charakter na obszarze rewitalizacji niż w całym mieście.

² Wartość dla obszaru rewitalizacji obliczona na podstawie danych z CEIDG.

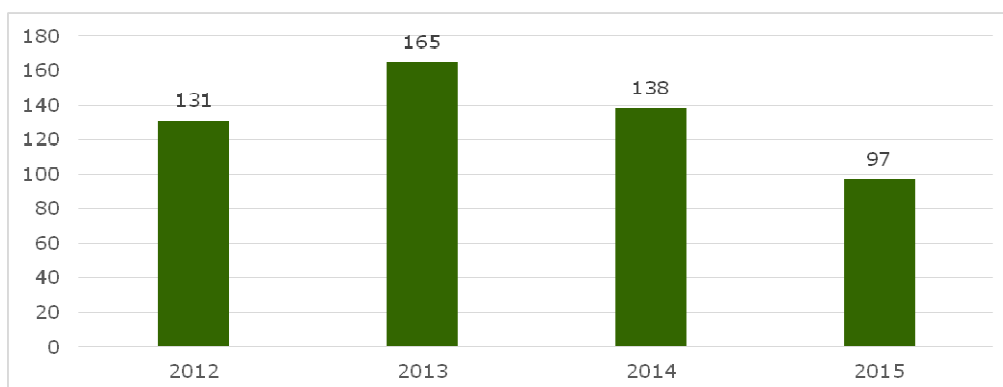
Na obszarze rewitalizacji działają głównie firmy budowlane lub związane z budownictwem (projektowanie, wykończenie, remonty). Takie firmy stanowią prawie jedną trzecią zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji firm. Drugą grupę stanowią firmy handlowe (10 podmiotów, 14,5%). W dalszej kolejności znajdują się firmy związane z sektorem medycznym, głównie usługowe, stanowiąc ponad 10% wszystkich firm. Pozostałe podmioty gospodarcze stanowią niewiele ponad 40% wszystkich podmiotów na obszarze rewitalizacji i obejmują firmy transportowe (4 podmioty), ubezpieczeniowe, gastronomiczne, zakłady stolarskie oraz zakłady mechaniczne (po 3 podmioty), zakłady hydrauliczne, samochodowe (po dwa podmioty). Pozostałe firmy to pojedyncze działalności: pralnia, biuro rachunkowe, firma edukacyjna, elektryk, fryzjer, usługi pogrzebowe i pośrednik nieruchomości. W porównaniu do struktury branżowej podmiotów w całym mieście, obszar rewitalizacji cechuje większe znaczenie podmiotów sektora budowlanego – jest to główna branża na obszarze, na drugim miejscu znalazły się podmioty sektora handlu, a sektor ten w całym mieście ma najsilniejszą pozycję. Warto jednak podkreślić, że sektor handlu i sektor budowlany to dwa najważniejsze sektory przedsiębiorstw w całej Kościerzynie, ale również na obszarze rewitalizacji. Podobne znaczenie na obszarze rewitalizacji i w całym mieście mają firmy z branży transportowej.

Na obszarze rewitalizacji funkcjonują podmioty małe (przeważnie mikroprzedsiębiorstwa), świadczące różnorodne usługi, w tym codzienne. Dla rozwoju gospodarczego miasta, a także dla kształtowania lokalnego rynku pracy największe znaczenie mają zakłady mięsne, zlokalizowane na ul. Strzeleckiej, założone w 1891 roku. Firma ma postać spółki, jej działalność obejmuje ubój trzody chlewnej i bydła, produkcję mięsa i wędlin oraz sprzedaż wyrobów. Cechą charakterystyczną Zakładów jest szeroka gama produktów w ofercie, w tym także wyrobów tradycyjnych. Zakłady mięsne w Kościerzynie zalicza się do przedsiębiorstw średnich (100-250 zatrudnionych).

Bezrobocie

W 2012r. liczba osób bezrobotnych na terenie Osiedla 1000-lecia Kartuska wynosiła 131 osób. W 2013r. na obszarze rewitalizacji zarejestrowano 165 osób bezrobotnych, stanowiły one 11,9% wszystkich bezrobotnych w Kościerzynie oraz 8,2% wszystkich mieszkańców obszaru.

Rys.13. Liczba bezrobotnych w latach 2012-2015

Liczba bezrobotnych w 2013r. była o 34 osoby wyższa niż w 2012r. Na 100 osób w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji przypadało ponad 13 osób bezrobotnych. W następnych latach liczba bezrobotnych w mieście i na terenie rewitalizacji zmniejszała się i w 2015r. na obszarze rewitalizacji mieszkało mniej niż 100 osób bezrobotnych i stanowiły one 10,8%

bezrobotnych w całym mieście. Poprawie uległa zarówno sytuacja w Kościerzynie, jak i na obszarze rewitalizacji, także na tle całego miasta. W 2015r. osoby bezrobotne stanowiły 5,1% mieszkańców obszaru, a na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało ponad 8 osób bezrobotnych.

Osoby bezrobotne na obszarze rewitalizacji w 2013r. stanowiły 13,4% osób w wieku produkcyjnym obszarze. W 2014r. wskaźnik ten zmniejszył się do 11,6%, a w 2015r. osiągnął 8,5%. Jednocześnie w całym okresie 2013-2015 udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w całym mieście był niższy niż na obszarze rewitalizacji. Pomimo wyższego udziału osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji w porównaniu z całym miastem, to na obszarze rewitalizacji wskaźnik ten uległ większemu zmniejszeniu, spadek ten wyniósł 4,9 pkt %, natomiast w mieście 3,2 pkt %. Jednocześnie zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w całym mieście udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w okresie 2013-2015 był wyższy niż w województwie pomorskim.

Tab.16. Udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w województwie pomorskim, Kościerzynie i na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015

Rok	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Województwo pomorskie
2013	13,4%	9,5%	7,8%
2014	11,6%	8,2%	6,7%
2015	8,5%	6,3%	5,4%

Ponad połowę bezrobotnych w Kościerzynie w 2013r. stanowiły kobiety (51,6%), odsetek ten na obszarze rewitalizacji był mniejszy i wynosił 47,9%. W 2014r. w Kościerzynie udział bezrobotnych kobiet utrzymał się na podobnym poziomie jak w 2013r., na obszarze rewitalizacji wzrósł do 49,3%. Sytuacja zmieniła się w 2015r. – udział kobiet bezrobotnych w całym mieście wzrósł do 55,2%, a na obszarze rewitalizacji również wzrósł i wyniósł 53,6%. W okresie 2013-2015 zauważa się negatywne zjawisko wzrostu udziału kobiet wśród osób bezrobotnych, szczególnie na obszarze rewitalizacji, w tym przejście z przewagi mężczyzn do przewagi kobiet wśród osób pozostających bez pracy.

Tab.17. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie

	31.12.2013		31.12.2014		31.12.2015	
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
Ogółem	1384	165	1188	138	899	97
Kobiety	714	79	614	68	496	52
Mężczyźni	670	86	574	70	403	45
Wykształcenie:						
gimnazjalne i poniżej	301	49	264	40	202	30
zasadnicze zawodowe	472	63	396	48	313	32
średnie ogólnokształcące	163	15	135	9	86	5
policealne i średnie zawodowe	317	33	275	32	207	26
wyższe	131	5	118	9	91	4
Poniżej 25 roku życia	327	44	259	26	164	18
Powyżej 50 roku życia	295	43	259	35	217	26
Bezrobotni długotrwale	689	73	605	78	479	57

	31.12.2013		31.12.2014		31.12.2015	
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
Długotrwale bezrobotni wśród osób w wieku produkcyjnym	4,7%	5,9%	4,2%	6,6%	3,3%	5,0%
Niepełnosprawni	110	17	87	13	79	7
Osoby po szkoleniu	bd	bd	bd	bd	220	23

W okresie 2012-2015 zarówno na terenie miasta, jak i na obszarze rewitalizacji w strukturze wykształcenia osób bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Wśród bezrobotnych na obszarze rewitalizacji w okresie 2013-2015 zaobserwowano zmniejszanie się udziału osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym. Udział pozostałych grup wykształcenia wzrósł. Spadek udziału osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym na obszarze rewitalizacji był większy niż na terenie całego miasta. Udział osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym na obszarze rewitalizacji w całym okresie 2013-2015 utrzymał się na poziomie niższym niż w Kościerzynie.

Tab.18. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji i w Kościerzynie w latach 2013-2015

Wykształcenie	2012		2013		2014		2015	
	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji	Kościerzyna	Obszar rewitalizacji
Gimnazjalne i poniżej	21,2%	23,7%	21,7%	29,7%	22,2%	29,0%	22,5%	30,9%
Zasadnicze zawodowe	33,6%	35,9%	34,1%	38,2%	33,3%	34,8%	34,8%	33,0%
Średnie ogólnokształcące	45,2%	40,5%	11,8%	9,1%	11,4%	6,5%	9,6%	5,2%
Policealne i średnie zawodowe			22,9%	20,0%	23,1%	23,2%	23,0	26,8%
wyższe			9,5%	3,0%	10,0%	6,5%	10,1%	4,1%

W prezentowanym okresie zmieniała się również struktura wieku osób bezrobotnych. W całym mieście w 2013r. osoby poniżej 25 –go roku życia stanowiły 23,6% wszystkich bezrobotnych, w 2014r. udział ten wzrósł do 32,1%, natomiast w 2015r. zmniejszył się do 18,2%. Jednocześnie na obszarze rewitalizacji udział najmłodszych bezrobotnych zmniejszył się z 26,7% (wartość wyższa niż w całym mieście) do 18,6%, czyli do wartości podobnej jak w całym mieście. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat w mieście w 2013r. wynosił 21,3%, wzrósł do 32,1% w 2014r. i następnie zmniejszył się do 24,3% w 2015r. Na obszarze rewitalizacji odsetek ten wyraźniej się zwiększył – w 2013r. wynosił 26,1%, a w 2015r. – aż 45,4%. Widać wyraźnie słabszą pozycję obszaru rewitalizacji w tym względzie na tle całego miasta.

Dużym obciążeniem społecznym i gospodarczym miasta są osoby długotrwale bezrobotne. Osoby te stanowiły w 2013r. 49,8% bezrobotnych w mieście i 44,2% bezrobotnych na obszarze rewitalizacji. Zarówno w mieście, jak i na obszarze rewitalizacji odsetek ten wzrósł do 2015r. i wyniósł odpowiednio 53,9% i 58,8%. Na niekorzyść obszaru rewitalizacji przemawia również fakt, że w 2015r. udział ten był wyższy niż w całym mieście, odwrotnie niż w 2013 i 2014r. Jednocześnie w całym analizowanym okresie udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji przekraczał wskaźnik dla całego Miasta, a w 2015r. był on prawie dwukrotnie wyższy (udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym: dla Miasta 3,3%, dla obszaru 5%).

Osoby niepełnosprawne posiadające status bezrobotnych stanowiły w całym mieście w 2013r. 7,9% wszystkich osób bezrobotnych, na obszarze rewitalizacji odsetek ten wynosił 10,3%. Do 2015r. w całym mieście wzrósł on do wartości 8,8%, natomiast na Osiedlu 1000-lecia – Kartuska zmniejszył się do 7,2%, czyli do wartości niższej niż dla całego miasta.

Wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji posiadających status bezrobotnego dominował zawód „sprzedawca” (19,6%), ale 12,4% to osoby nieposiadające żadnego zawodu, co może stanowić dużą barierę w przypadku prób aktywizacji zawodowej lub będzie wymuszało uzupełnienie wykształcenia. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy od wskaźnika dla Miasta(9,2%). To co odróżnia obszar rewitalizacji od całego miasta, to znacznie mniejsza różnorodność zawodów wśród osób bezrobotnych. Na terenie do rewitalizacji osoby bezrobotne miały 47 różnych profesji, natomiast w całym mieście liczba ta wyniosła 217. Dodatkowo zawody, które mają duży udział na obszarze rewitalizacji mają znacznie mniejsze znaczenie na terenie całego miasta. Do zawodów takich można zaliczyć:

- pomocniczy robotnik budowlany (udział na obszarze rewitalizacji 6,2%, w mieście 4,0%)
- robotnik gospodarczy (udział na obszarze rewitalizacji 5,2%, w mieście 2,6%)
- technik budownictwa (udział na obszarze rewitalizacji 3,2%, w mieście 1,0%)
- pozostali pracownicy obsługi biurowej (udział na obszarze rewitalizacji 3,2%, w mieście 2,0%)
- pozostali stolarze (udział na obszarze rewitalizacji 3,2%, w mieście 1,0%).

Mniejsza różnorodność zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji w porównaniu z obszarem całego miasta pozwala ukierunkować i zawęzić obszar wsparcia dla takich osób. Z drugiej strony większy udział sprzedawców wśród bezrobotnych na obszarze rewitalizacji wskazuje na silniejsze problemy w branży handlu i konieczność wsparcia tej branży (liczba podmiotów branży handlu detalicznego w całym mieście w okresie 2012-2015 zmniejszyła się). Dodatkowym wyzwaniem dla programów aktywizacji osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji będzie większy udział osób bez żadnego zawodu w porównaniu z całym miastem.

Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości

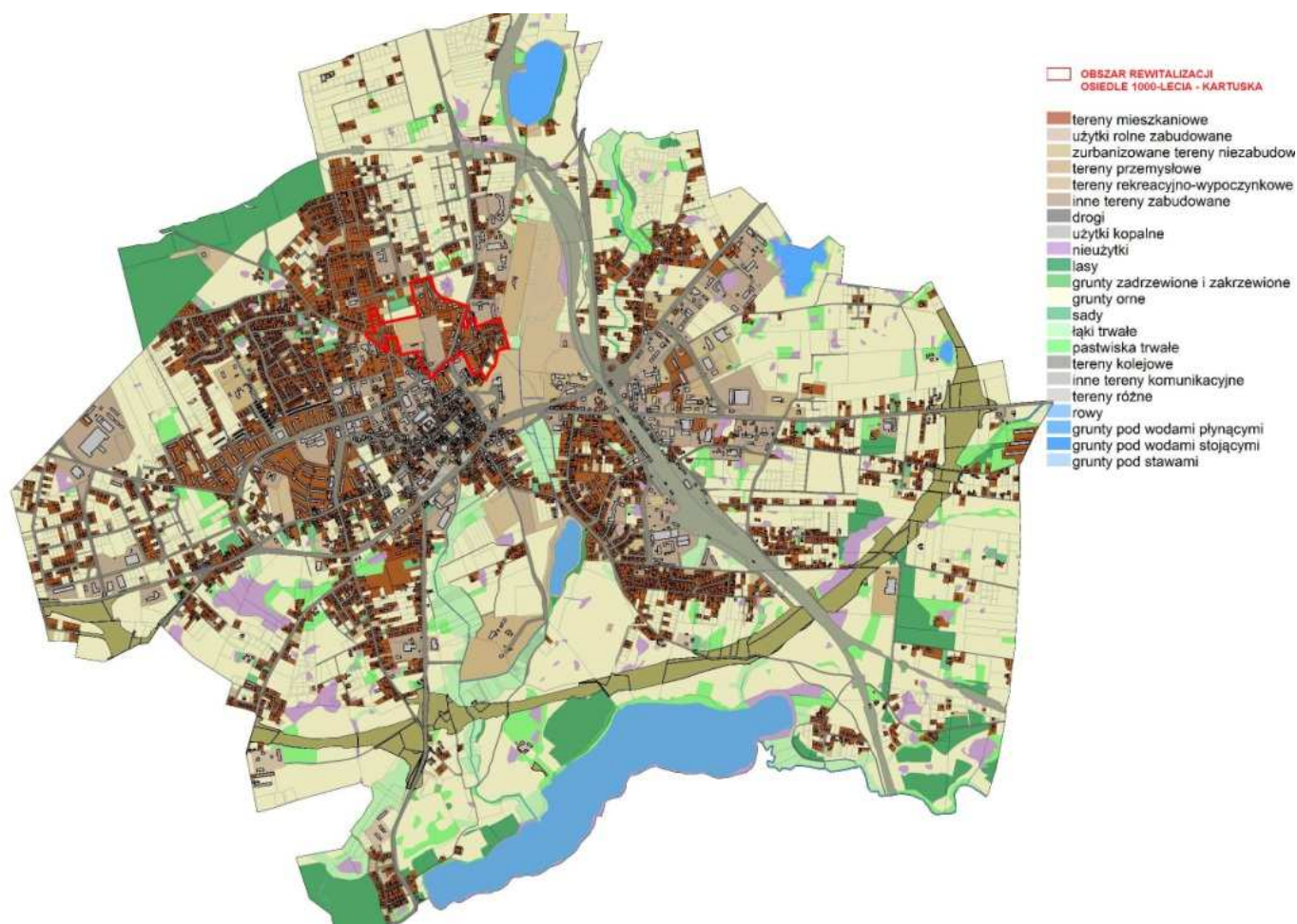
Podatek od nieruchomości nie tylko stanowi główne źródło dochodów Miasta, ale również w sposób pośredni obrazuje sytuację gospodarczą danego obszaru i rozwój przedsiębiorczości.

W całym okresie 2013-2015 dochody miasta z podatku od nieruchomości wzrosły o 6,3% i wyniosły w 2015r. blisko 9,5 mln zł. W przeliczeniu na jednego mieszkańca kwoty uzyskane przez miasto z tytułu podatku od nieruchomości wzrosły o 6,4%. Na obszarze rewitalizacji wartość podatku od nieruchomości w 2015r. wynosiła 256 473 zł i stanowiła około 2,69% wartości podatku w całym mieście, a zatem utrzymywała się na poziomie z 2012r. W przeliczeniu na jednego mieszkańca obszaru rewitalizacji była to kwota 133,58 zł czyli kwota ponad 3 razy mniejsza niż w całym mieście.

5.2.3. Podsystem przestrzenny

W podsystemie przestrzennym diagnozie poddano sytuację przestrzenno-funkcjonalną obszaru, zagospodarowanie przestrzeni publicznej, a także infrastrukturę techniczną i mieszkaniową oraz stan środowiska naturalnego.

Rys.14. Wskazanie graficzne obszaru rewitalizacji w przestrzeni Miasta

Osiedle 1000-lecia – Kartuska” zlokalizowana jest na północ od śródmieścia Kościerzyny. Od północy ograniczona jest zabudową jednorodziną i terenami niezabudowanymi w rejonie ul. Lipowej i Heykego, ulicą Osiedle 1000-lecia oraz terenem szkoły przy ul. Krasickiego. Od wschodu jednostka graniczy z terenem ujęcia wód, terenami otwartymi doliny rzecznej oraz zadrzewieniami (rejon ul. 3 Maja), dla których w obowiązującym studium ustalono kierunek rozwoju jako tereny zieleni urządzonej o charakterze ogólnodostępnym. Od południa obszar ograniczony jest ulicą i zabudową mieszkaniową przy ul. Strzeleckiej, ulicami Wybickiego i Jeziorną. Na zachód od jednostki znajduje się osiedle zabudowy jednorodzinnej – rejon ul. Abrahama, Rogali.

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię **17,55ha, co stanowi 1,1% całkowitej powierzchni miasta**. Tereny mieszkalnictwa stanowią ok. 53,4% jednostki i zamieszkiwane są przez ok. 8,2% ogółu mieszkańców Kościerzyny. Na obszarze objętym rewitalizacją dominuje funkcja mieszkaniowa wielorodzinna. Można wyodrębnić trzy większe zespoły zabudowy wielorodzinnej – zabudowę blokową na ul. Os. 1000-lecia, ul. Kartuskiej oraz w rejonie ul. Lipowej. Zabudowa jednorodzinna występuje w mniejszości i skupiona jest w części północno-zachodniej (wzdłuż ul. Lipowej), w części wschodniej obszaru (rejon Wybickiego - Jeziorna), kilka budynków mieści się w centralnej części obszaru. Funkcja usługowa występuje na obszarze jako uzupełnienie terenów zabudowy wielorodzinnej lub w formie drobnych usług wbudowanych w zabudowie jednorodzinnej. Większe tereny usługowe – usługi na wydzielonych działkach

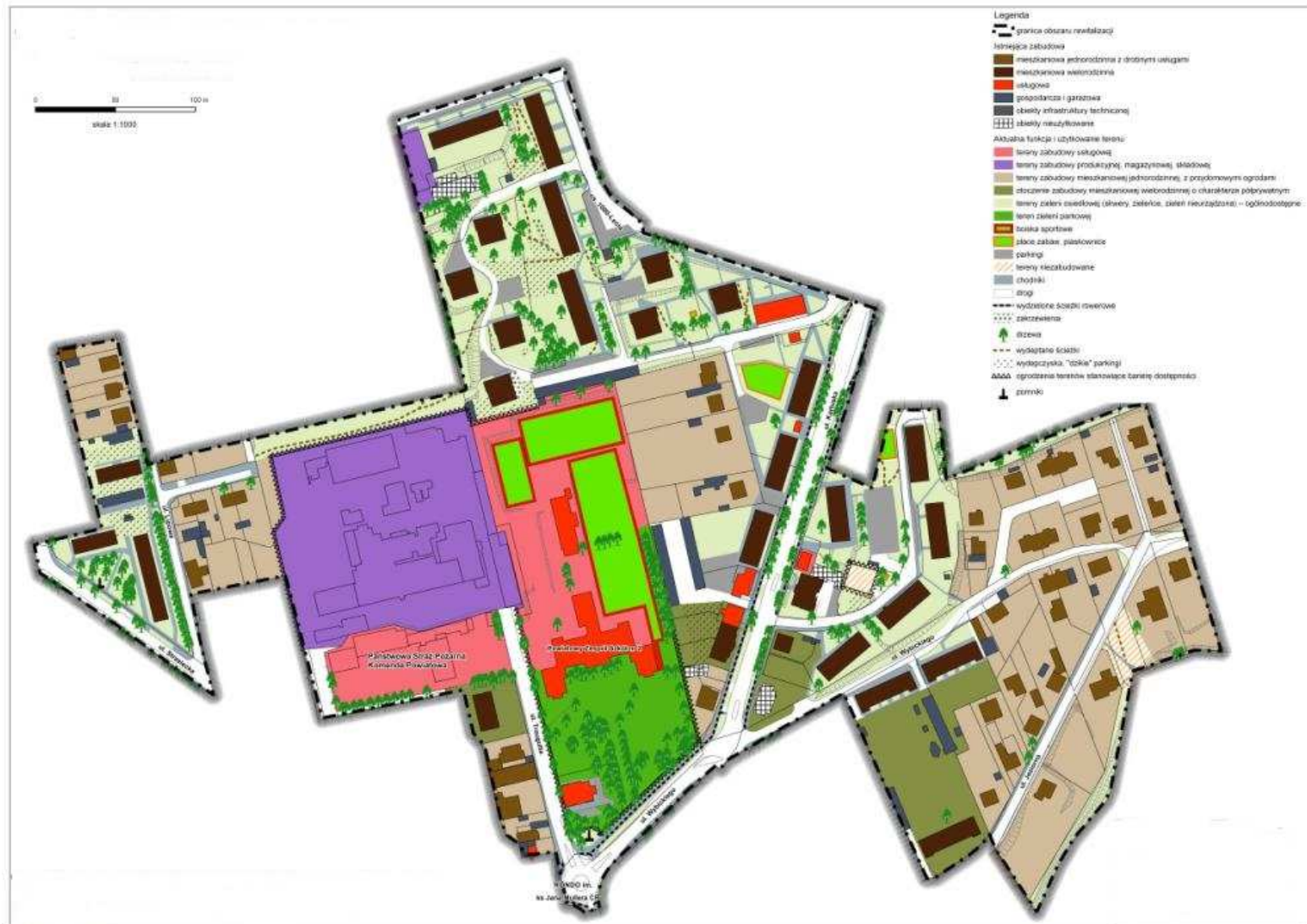
koncentrują się w centralnej części obszaru opracowania, gdzie zlokalizowany jest także zakład produkcyjny – Zakłady Mięsne w Kościerzynie.

Zagospodarowanie przestrzenne

Budynki wielorodzinne występują na obszarze rewitalizacji w większości w formie zabudowy blokowej. Największe skupisko stanowi ul. Os. 1000-lecia w północnej części obszaru, gdzie zlokalizowana jest zabudowa o dużej intensywności - budynki 5-kondygnacyjne, tzw. klatkowe po 3 klatki w każdym obiekcie, a także 5-kondygnacyjne tzw. punktowce. Wszystkie budynki w ramach osiedla są po wykonanych termomodernizacjach, przy czym część elewacji wymaga odświeżenia. Otoczenie budynków stanowi zieleń osiedlowa w większości trawniki, w kilku przypadkach są to zagospodarowane ogródki przy wejściach do klatek. Na terenie osiedla zlokalizowany jest nieogrodzony plac zabaw z nawierzchnią z piasku (południowa część w sąsiedztwie bloków przy ul. Kartuskiej). Na pozostałym obszarze brak jest urządzonych miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych. Występują tu jedynie pojedyncze ławki, jedna piaskownica oraz pozostałości dawnych urządzeń rekreacyjnych dla dzieci (w złym stanie technicznym). W północnej części osiedla znajdują się nieużytkowane obecnie budynki dawnej kotłowni. Zaopatrzenie w podstawowe usługi dostarczają lokale w pawilonie usługowo-handlowym o niskiej estetyce we wschodniej części obszaru oraz lokale zlokalizowane po północnej stronie ul. Os. 1000-lecia poza obszarem opracowania (gastronomia, sklep spożywczy).

Drugi obszar koncentracji zabudowy blokowej stanowią bloki 4-kondygnacyjne po 2 klatki w każdym budynku zlokalizowane wzdłuż ul. Kartuskiej oraz na wschód od niej. Na osiedlu znajduje się także jeden budynek 6-kondygnacyjny - „punktowiec” z wejściem od strony ul. Kartuskiej (droga wojewódzka nr 214). Rejon osiedla jest intensywnie zabudowany, niewiele jest otwartych terenów zieleni. Centralną część stanowi asfaltowy parking oraz ogrodzony teren dawnej kotłowni. Rekreacji i wypoczynkowi służy niewielki, ogrodzony plac zabaw po modernizacji, nadający się jedynie dla dzieci młodszych. Na pozostałym obszarze zlokalizowane są pojedyncze ławki o przypadkowym rozmieszczeniu oraz jedna piaskownica. Stan chodników na osiedlu wymaga wymiany nawierzchni. Podstawowych usług dostarczają niewielkie obiekty handlowe zlokalizowane wzdłuż ul. Kartuskiej.

Rys.15. Zagospodarowanie przestrzenne obszaru rewitalizacji

Zabudowę blokową w zachodniej części obszaru stanowi zespół czterech budynków wielorodzinnych w rejonie ul. Lipowej i Strzeleckiej, spośród których 2 figurują w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ). Większość stanowią budynki 3-kondygnacyjne oraz jeden obiekt 2-kondygnacyjny z poddaszem użytkowym, wszystkie po termomodernizacjach. Otoczenie budynków jest niezagospodarowane, wykorzystywane głównie jako nieurządzone parkingi. Teren zieleni urządzonej stanowi skwer z drzewami przy ul. Strzeleckiej.

Na pozostałym obszarze zabudowę wielorodzinną stanowią budynki z lat 20. i 30. XXw., w większości wpisane do GEZ. Otoczenie zabudowy stanowią tereny o charakterze półprywatnym w większości niezagospodarowane – głównie wydepczyska, „dzikie” parkingi, tylko częściowo urządzone ogródki przydomowe.

Największy zespół zabudowy jednorodzinnej obejmuje wschodnią część obszaru rewitalizacji. Wzdłuż ul. Wybickiego w większości jest to zabudowa 2-kondygnacyjna z płaskimi dachami, wolnostojąca i częściowo bliźniacza. Wzdłuż ul. Jeziornej zabudowa ma zróżnicowany charakter, występuje tu zarówno zabudowa o tradycyjnej formie i ceglanej elewacji, jak i bardziej współczesna architektura. Zabudowę jednorodziną w zachodniej części obszaru rewitalizacji przy ul. Lipowej stanowią budynki z końca XIX i początku XXw. wpisane do GEZ oraz zabudowa współczesna w północnej części ul. Lipowej. Zabudowę mieszkaniową jednorodziną zlokalizowaną na tyłach ul. Kartuskiej oraz przy ul. Traugutta stanowią budynki z dużym udziałem usług wbudowanych.

Większe tereny o funkcji usługowej i produkcyjno-usługowej znajdują się w centralnej części obszaru i są to: teren Powiatowej Komendy Straży Pożarnej, Zakłady Mięsne w Kościerzynie oraz Powiatowy Zespół Szkół nr 2 z zabytkowymi budynkami oraz parkiem wpisanym do GEZ. Tereny te stanowią barierę przestrzenną uniemożliwiającą bezpośrednie przejście w kierunku północ-południe, a także oddzielając zachodnią część od reszty obszaru rewitalizacji. Zastosowane ogrodzenia mają w większości niską estetykę, zwłaszcza północne ogrodzenie szkoły i ogrodzenie zakładów mięsnych.

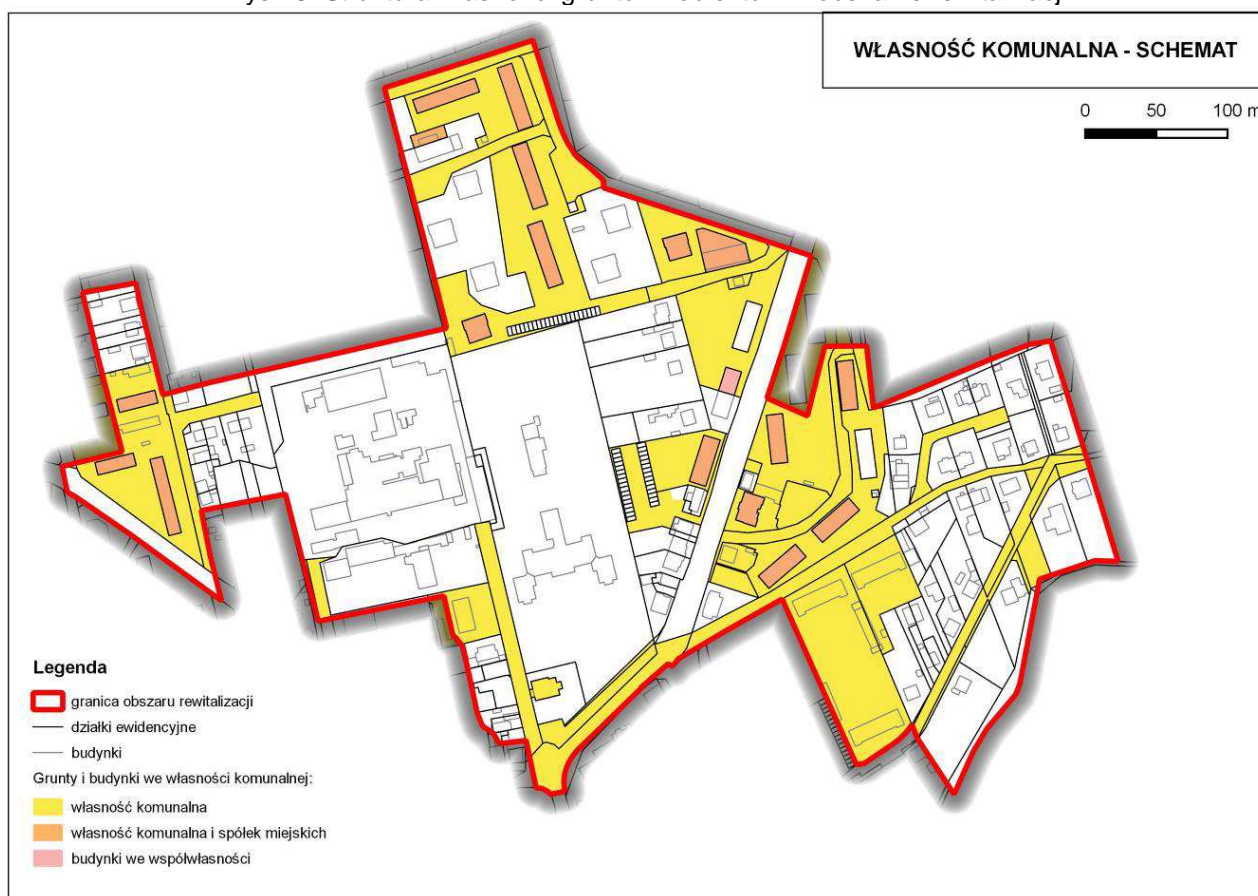
Większe tereny zieleni urządzonej i komponowanej stanowią: zieleń parkowa w granicach zespołu szkół, skwer przy ul. Strzeleckiej, a także szpalery drzew wzdłuż ul. Lipowej i Kartuskiej. W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowane są również:

- 2 place zabaw (os. 1000-lecia, os. Kartuska),
- kompleks boisk sportowych na terenie Powiatowego Zespołu Szkół nr 2,
- zieleń parkowa przy ul. Wybickiego 1,
- ogólnodostępne tereny zieleni nieurządzonej osiedli mieszkaniowych,
- półprywatne tereny zieleni służące mieszkańcom konkretnych budynków wielorodzinnych

Wymienione powyżej tereny zajmują łącznie powierzchnię 5,08ha, co stanowi ok. 29% ogólnej powierzchni obszaru rewitalizacji. Problemem jest jednak ich jakość i stan zagospodarowania.

Obszar rewitalizacji posiada korzystną sytuację własnościową, gdyż zdecydowana większość ogólnodostępnych terenów w obrębie osiedli zabudowy wielorodzinnej jest we własności gminnej, co daje miastu duże możliwości działania. Na obszarze zlokalizowane są ponadto obiekty we własności gminnej, w tym obiekt usługowy oraz budynki komunalne o funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej.

Rys.16. Struktura własności gruntów i obiektów w obszarze rewitalizacji

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

Łącznie na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są 74 budynki o funkcji mieszkaniowej. Ponad 60% tych budynków to prywatne budynki mieszkaniowe, pozostałe zaś to budynki zarządzane przez Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. i Spółdzielnię Mieszkaniową „Wspólny Dom”. Wśród 74 budynków 73,0% stanowią budynki powstałe przed 1970 rokiem, przy czym wśród budynków wielorodzinnych zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o. oraz SM WD odsetek ten wynosi 96,6%. Budynki starsze dominują w każdym rodzaju zasobów mieszkaniowych, jednak stanowią prawie całość zasobów KTBS i spółdzielni mieszkaniowej. Zasoby mieszkaniowe obszaru rewitalizacji obejmują ponad 35 tys. m² powierzchni mieszkalnej. Powierzchnia mieszkaniowa budynków KTBS i spółdzielni mieszkaniowych stanowi 80% całkowitej powierzchni zasobów mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji. Obszar rewitalizacji cechuje wyższy odsetek budynków sprzed 1970 roku niż w całej Kościerzynie (57,4%) i województwie pomorskim (46,5%). Świadczy to o dużej koncentracji tego rodzaju zabudowy na obszarze rewitalizacji.

Tab.19. Zasoby mieszkaniowe obszaru rewitalizacji w 2015r.

	Budynki mieszkaniowe	Budynki KTBS i SM	Razem
Liczba budynków	44	30	74
Liczba budynków sprzed 1970 roku	25	29	54
Udział budynków sprzed 1970 roku	56,8%	96,6%	73,0%
Powierzchnia całkowita	7 013,13	28 401,82	35 414,95

Budynki datowane na okres przed 1970r. poza zabudową wielorodzinną zarządzaną przez KTBS Sp. z o. o. i SM „Wspólny Dom” zlokalizowane są w kilku miejscach. Cztery takie obiekty znajdują się przy ul. Jeziornej. Są to budynki mieszkaniowe, wybudowane w 1932r. (ul. Jeziorna 11, 13 i 17), jeden budynek powstał w 1936r. (ul. Jeziorna 19). Drugą koncentrację budynków sprzed 1970r. stanowi ulica Kartuska (6 budynków). Trzy budynki wybudowano przed II wojną światową – budynek przy ul. Kartuskiej 2 i 5 w 1930r. i przy ul. Kartuskiej 3 w 1920r. Budynek znajdujący się przy ul. Kartuskiej 2 przeznaczony jest do wyburzenia. Pozostałe trzy budynki powstały w 1960r. i później. Uwagę zwraca również zabudowa ulicy Lipowej i Traugutta. Cztery budynki przy ul. Lipowej zostały wybudowane w końcu XIX wieku, dwa na początku XX wieku, ale łącznie 11 budynków powstało przed 1970r. Na ul. Traugutta zlokalizowane są cztery budynki sprzed 1970r. Budynki o adresach Traugutta 3 i 3A powstały w 1890r., Traugutta 2 – w połowie XX wieku, a budynek o adresie Traugutta 5 datowany jest na 1965r. (siedziba straży pożarnej). Początku XX wieku pochodzi również budynek zlokalizowany przy ul. Wybickiego 16.

Tab.20. Budynki wielorodzinne na obszarze rewitalizacji w latach 2013-2015

	2013		2014		2015	
	SM	WD	SM	WD	SM	WD
Liczba lokali mieszkalnych	141	569	141	569	141	569
Powierzchnia użytkowa	5510,69	22891,13	5510,69	22891,13	5510,69	22891,13
Liczba osób mieszkających w budynkach	254	1293	250	1225	244	1192
Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę	21,69	17,70	22,04	18,69	22,58	19,20

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 569 lokali mieszkaniowych w zabudowie wielorodzinnej zarządzanych przez Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego. Całkowita powierzchnia tych lokali stanowi niespełna 23 000 m², a średnia wielkość lokalu mieszkalnego wynosi 40,2 m². Liczba mieszkańców budynków wielorodzinnych zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o. na obszarze rewitalizacji w okresie 2013-2015 zmniejszyła się o ok. 8% i był to spadek prawie dwukrotnie wyższy niż ludności całego miasta.

Do zasobów mieszkaniowych obszaru rewitalizacji zaliczają się również mieszkania w budynkach wielorodzinnych Spółdzielni Mieszkaniowej „Wspólny Dom”. Zasoby te obejmują 6 budynków wybudowanych w latach 1965-1968. Łącznie w Spółdzielni znajduje się 141 lokali mieszkaniowych. Średnia powierzchnia mieszkania wynosi 39,1 m². Liczba mieszkańców w zasobach spółdzielczych na obszarze rewitalizacji w okresie 2013-2015 zmniejszyła się.

Wśród budynków mieszkaniowych wielorodzinnych zarządzanych przez Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego oraz Spółdzielnię Mieszkaniową „Wspólny Dom” w 2012r. 25 budynków wymagało remontu i wartość ta w 2015r. spadła do 17 obiektów.

W 2015r. na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych było 51 lokali komunalnych i socjalnych w budynkach komunalnych, w których mieszkało łącznie 145 osób. Na terenie objętym rewitalizacją w budynkach komunalnych znajdują się 2 lokale socjalne z 6 lokatorami. Mieszkania

komunalne znajdowały się również w zasobach wspólnotowych, gdzie w 40 lokalach mieszkało 136 osób. Łącznie na całym rewitalizowanym terenie mieszkało 281 osób w mieszkaniach o charakterze komunalnym i socjalnym.

Tab.21. Mieszkania komunalne na obszarze rewitalizacji w 2015 roku

	Liczba lokali mieszkalnych	Liczba osób zamieszkujących lokale mieszkalne
Lokale komunalne i socjalne w budynkach komunalnych	51	145
Komunalne	49	139
Socjalne	2	6
Lokale komunalne i socjalne w budynkach wspólnotowych	40	136
Komunalne	40	136
Socjalne	0	-
Razem	91	281

Obszar rewitalizacji uzbrojony jest w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnej. Znaczna część zabudowy posiada połączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej. Obiekty niepołączone zlokalizowane są w zachodniej części – zabudowa wielorodzinna w rejonie ul. Lipowej, zabudowa mieszkaniowa przy ul. Traugutta, zabudowa jednorodzinna w rejonie os. 1000-lecia i Kartuskiej, a także zabudowa we wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru, w tym budynki KTBS przy ul. Wybickiego i Jeziornej.

Dostępność usług i infrastruktury społecznej

Obszar rewitalizacji posiada dobrą dostępność do usług oświaty. Pomimo braku na obszarze przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów są one zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie bądź w niewielkiej odległości (ok. 200m od północnej granicy obszaru). Najbliższy żłobek znajduje się w odległości ok. 250m od zachodniej części obszaru. W zakresie usług zdrowia najbliższa przychodnia zdrowia zlokalizowana jest w odległości ok. 400m od zabudowy południowej części obszaru. W granicach obszaru aktualnie brak jest apteki, natomiast najbliższa zlokalizowana jest w śródmieściu. W bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowany jest także kościół katolicki. W sąsiedztwie północno-wschodniej części obszaru, przy ul. Krasickiego działa Punkt Interwencji Kryzysowej. Spośród usług zlokalizowanych bezpośrednio w granicach obszaru rewitalizacji znajdują się usługi handlu, w tym podstawowego zaopatrzenia. Największy obiekt usługowy – pawilon handlowy znajduje się na ul. Os. 1000-lecia 1. Ponadto w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowane są drobne usługi wbudowane, m.in. gabinety lekarskie, sklep, wymiana butli gazowych, warsztat samochodowy. Odległość obszaru rewitalizacji od śródmieścia i głównego pasma koncentracji usług (wg "Studium...", 2014) wynosi średnio 500 – 800m, przy czym odległość od zabudowy zlokalizowanej najbardziej na północ dystans ten wynosi ok. 1km. Większe usługi zlokalizowane na wydzielonych działkach to: Powiatowy Zespół Szkół nr 2 w centralnej części obszaru i zlokalizowany na tej samej działce budynek mieszkalno-użytkowy - siedziba różnych stowarzyszeń, związków zawodowych i organizacji pozarządowych oraz Państwowa Straż Pożarna. Znaczny obszar zajęty jest ponadto na funkcje produkcyjno-usługowe, w centralnej części jednostki zlokalizowane są Zakłady Mięsne w Kościerzynie.

Środowisko i jego stan

Jakość środowiska przyrodniczego oraz środowiska zamieszkania wpływają na poziom zadowolenia z życia oraz jakość życia w danym miejscu. Występowanie zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego oraz świadomość zagrożeń płynących z występowania zanieczyszczeń przyczyniają się do niezadowolenia z miejsca zamieszkania, a przede wszystkim pogorszenia warunków bytowych.

Na obszarze rewitalizacji w 2012r. podobnie jak w 2015r. 27,5% budynków spośród zabudowy wielorodzinnej zarządzanej przez Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. generowało niską emisję tj. 8 budynków. W 2016r. dwa z tych budynków zostały podłączone do miejskiego systemu ciepłowniczego. Ze względu na dominujący udział indywidualnych źródeł ciepła w zabudowie jednorodzinnej i brak w stanie obecnym sieci gazowej na obszarze rewitalizacji wskaźnik obliczony dla wszystkich budynków jest wyższy. W rzeczywistości zjawisko niskiej emisji dotyczy bowiem głównie budynków jednorodzinnych, z indywidualnymi źródłami ciepła.

Na stan środowiska ma wpływ również obecność materiałów azbestowych. Na obszarze rewitalizacji płyty azbestowo-cementowe znajdują się na dwóch budynkach mieszkalnych – ul. Kartuska 21 oraz ul. Strzelecka 26. Łączna powierzchnia płyt azbestowych na obszarze wynosi 306,50m², co stanowi 1,67% całkowitej powierzchni azbestu na budynkach mieszkalnych w mieście.

5.2.4. Podsumowanie – podstawowe problemy zidentyfikowane na obszarze

Podstawowe problemy społeczne obszaru rewitalizacji

Problemy społeczne są wynikiem splotu wielu czynników o charakterze nie tylko społecznym, ale i gospodarczym, a wpływ na nie może mieć również degradacja przestrzeni. Często jeden problem społeczny może generować powstawanie drugiego. Dzieje się tak w przypadku niewystarczającej lub nieodpowiedniej pomocy. Pewną ogólną przyczyną pojawienia się problemów w danej społeczności jest bezrobocie, które jest przyczyną ubóstwa i wykluczenia społecznego. Te natomiast bardzo często prowadzą do uzależnień czy innych zachowań patologicznych. Skutki bezrobocia odczuwalne są na wielu płaszczyznach, indywidualnie, ale również są zauważalne w całej społeczności lokalnej (dezintegracja, wykluczenie, rozwarstwienie).

Istotnym problemem obszaru rewitalizacji jest **duży odsetek osób uzależnionych od pomocy społecznej** oraz **wzrost liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców**. Korzystanie z zasiłków pomocy społecznej uznawane jest za bierny sposób pomocy, nie wymusza na osobach podejmowania działań, wręcz może powodować zaniechanie jakiegokolwiek aktywności. Dzieje się tak, w szczególności w przypadku bezrobocia, kiedy otrzymywanie zasiłku zwalnia osoby w ich odczuciu z obowiązku poszukiwania pracy.

Bezrobocie powoduje również skutki ekonomiczne, w tym zmniejszenie się siły nabywczej ludności. Na obszarze rewitalizacji zauważono **silniejszy niż w całym mieście wzrost liczby osób korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców**. Drugim powodem otrzymywania pomocy społecznej jest niepełnosprawność. W tym aspekcie należy również zwrócić uwagę na bezrobocie, gdyż to osoby niepełnosprawne znajdują się w znacznie gorszej sytuacji na rynku pracy. Wśród powodów otrzymywania pomocy znalazły się również wielodzietność i potrzeba ochrony macierzyństwa.

Jak wspomniano wcześniej korzystanie z pomocy społecznej w postaci zasiłków jest biernym rodzajem pomocy. Z jednej strony obszar rewitalizacji charakteryzuje średnio niższa kwota świadczeń na 1 osobę niż w całym mieście, ale obserwuje się jednocześnie **wzrost wartości świadczeń na 1 osobę** w ostatnich latach. Dodatkowo zauważono **umocnienie się problemu leczenia odwykowego**.

Problemy społeczne mają złożony charakter i mogą mieć wiele przyczyn. Sytuacja rodzin na obszarze rewitalizacji przekłada się na udział dzieci w edukacji oraz na **problemy wychowawcze w szkołach**. Te ostatnie są wyraźnie zauważalne na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo zauważano, że uczniowie pochodzący z obszaru rewitalizacji w większości przypadków uzyskują średnio **niższe wyniki na sprawdzianach szóstoklasisty i na egzaminie gimnazjalnym** niż uczniowie całego miasta. Dzieci obszaru rewitalizacji wykazują **niższe zainteresowanie czytelnictwem** niż dzieci z obszaru całego miasta.

Kolejnym problemem zarysowanym na obszarze rewitalizacji, a związanym z sytuacją społeczną mieszkańców jest poziom bezpieczeństwa. Zaobserwowano **wzrost liczby przestępstw ogółem**, a szczególnym problemem są **przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece** (ich liczba na 1000 mieszkańców jest znacznie wyższa niż w całym mieście). Poza tym obszar rewitalizacji cechuje **wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej Kościerzyny**.

Do zdiagnozowanych problemów społecznych zalicza się również **starzenie się społeczeństwa**. Jest to jednak zjawisko uwarunkowane zewnętrznymi i zgodne z ogólnymi tendencjami demograficznymi w całym kraju. Starzenie się społeczeństwa oznacza wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, wzrost liczby osób najstarszych, w tym dożywanie większej liczby lat oraz **zmniejszenie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym**. To ostatnie jest wynikiem zmniejszania się przyrostu naturalnego, bądź występowania ubytku naturalnego ludności. Wzrost liczby osób starszych w danej grupie, wymaga odpowiednich reakcji ze strony zarówno władz miasta, jak i samych mieszkańców i instytucji pozarządowych. Przede wszystkim należy stwarzać warunki do aktywności pozazawodowej osób starszych, które najczęściej już nie pracują. Duża część działań na rzecz takich osób powinna koncentrować się na zmniejszeniu skali wykluczenia społecznego na tle wieku, a w perspektywie wieloletniej do likwidacji tego zjawiska. W tym zakresie istotne jest wzmacnianie instytucji rodzin wielopokoleniowych i budowy domów wielopokoleniowych.

Na obszarze rewitalizacji proces starzenia się społeczeństwa zachodzi znacznie szybciej niż w całym mieście. Dodatkowo zwrócono uwagę na fakt, że proces ten na obszarze rewitalizacji zachodzi znacznie wyraźniej wśród kobiet niż wśród mężczyzn, a różnice pomiędzy tymi grupami powiększają się. Generuje to potrzebę dostosowania programów aktywizacji osób starszych do potrzeb kobiet.

W wyniku problemów społecznych, bezrobocia i niskiego poziomu zamożności mieszkańców obszaru rewitalizacji, w wielu zasobach mieszkaniowych pojawił się **problem zadłużenia mieszkań**. Zadłużenie to, nie tylko pogarsza już złą sytuację finansową mieszkańców, ale jest także dużą barierą do prowadzenia działań na terenie nieruchomości (w tym remontów).

Problemy społeczne zidentyfikowane w oparciu o działania partycypacyjne z udziałem interesariuszy rewitalizacji, w tym mieszkańców obszaru:

- duża populacja osób starszych
- niewystarczający poziom wsparcia w czynnościach codziennych dla osób starszych

- brak rozwiniętej oferty dla seniorów
- niewystarczająca dostępność i jakość usług dla osób starszych i niepełnosprawnych
- brak miejsc aktywności dla młodzieży i osób starszych
- niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, brak alternatywy do spędzania czasu wolnego dla młodzieży
- niewystarczająca oferta kulturalna i zagospodarowania czasu wolnego dla mieszkańców
- niewystarczające kontakty międzysąsiedzkie,
- brak relacji sąsiedzkich i pomocy sąsiedzkiej
- brak odpowiedzialności zbiorowej, znieczulica społeczna
- duża anonimowość sąsiadów, brak integracji społecznej mieszkańców
- brak działań integrujących mieszkańców osiedla, w tym organizowanych imprez sąsiedzkich
- mała aktywność liderów lokalnych
- niski poziom czytelnictwa na obszarze, brak filii biblioteki publicznej
- niski poziom poczucia bezpieczeństwa
- występujące zjawisko bezdomności/żebractwa ze względu na uzależnienia
- uzależnienia od alkoholu i innych używek
- występujące zakłócenia porządku publicznego
- zdarzające się akty wandalizmu, kradzieży, rozbojów i podpaień

Podstawowe problemy gospodarcze obszaru rewitalizacji

Najważniejszym problemem gospodarczym obszaru rewitalizacji jest **bezrobocie**. Choć liczbę osób bezrobotnych zmniejszyła się, to problem nadal jest widoczny. Bezrobocie jest bezpośrednio wynikiem niedostosowania podaży pracy do popytu na nią. Zapotrzebowanie na pracowników uwarunkowane jest zarówno zewnętrznymi (sytuacja gospodarcza w kraju, województwie, przekształcenia gospodarcze), jak również wewnętrznymi (sytuacja gospodarcza w mieście, zamożność mieszkańców). Dodatkowym uwarunkowaniem jest zmniejszenie się zapotrzebowania na konkretne usługi czy towary, zarówno w skali kraju, jak i w skali gminy czy miasta. Do pośrednich przyczyn bezrobocia można zaliczyć niewystarczającą lub brak promocji czy informacji o wolnych miejscach pracy. Ponadlokalną przyczyną bezrobocia może być również niedostosowanie kierunków kształcenia szkół do zapotrzebowania na konkretne zawody w mieście. Wśród osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji znajdują się również osoby niepełnosprawne. Bariery w likwidacji tego rodzaju bezrobocia jest niedostosowanie miejsc pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych – zarówno w zakresie dostosowania stanowisk i budynków, jak również w zakresie obowiązków pracującego. Kolejną przyczyną bezrobocia jest nieumiejętność dostosowania prowadzonej działalności do zmieniających się potrzeb ludności i panujących warunków gospodarczych, a także pewna bierność osób prowadzących działalność gospodarczą. Zewnętrznym ograniczeniem przeciwdziałania bezrobociu jest niewłaściwe funkcjonowanie instytucji rynku pracy, niedostosowanie programów tych instytucji do potrzeb osób bezrobotnych, co skutkuje niską efektywnością programów aktywizacyjnych, jak również niewielkie zasoby finansowe tych instytucji, co znacznie ogranicza możliwości działania. W warstwie społecznej przyczyną bezrobocia są bierne postawy pracowników, niechęć do podnoszenia kwalifikacji i ogólna niezaradność życiowa. Biorąc pod uwagę powyższe, rysuje się kolejny problem – **niska świadomość mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości oraz niski poziom wykształcenia bezrobotnych**.

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się **wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych**, a te osoby powinny stanowić szczególną grupę zainteresowania instytucji rynku pracy i władz miasta. Jednocześnie udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji jest wyższy niż w całym mieście. Dodatkowo na obszarze rewitalizacji zaobserwowano dwa niekorzystne zjawiska w zakresie bezrobocia – **wzrost udziału kobiet oraz wzrost udziału osób po 50. roku życia wśród osób bezrobotnych**. Problem Osiedla 1000-lecia – Kartuska stanowi również znacznie wyższy niż w mieście udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym.

Reasumując przyczyny bezrobocia leżą zarówno w uwarunkowaniach zewnętrznych, jak i lokalnych, mogą wynikać z sytuacji gospodarczej kraju czy gminy, miasta, ale również być efektem cech osoby bezrobotnej (niezaradność, brak motywacji, brak ambicji życiowych). Złożoność przyczyn bezrobocia przekłada się na wieloaspektowe skutki tego stanu. Skutki bezrobocia odczuwalne są w sferze emocjonalnej, motywacyjnej, aktywnościowej oraz poznawczej. W warstwie emocjonalnej bezrobocie powoduje obniżenie nastroju oraz brak chęci do aktywności. Bezrobocie wywołuje u ludzi nim dotkniętych brak wiary w siebie, poczucie bezradności, a w skrajnym przypadku poczucie wykluczenia społecznego na tym tle. Takie efekty bezrobocia przekładają się również na pogorszenie więzi rodzinnych i z osobami w najbliższym otoczeniu, jak również wpływają na wytworzenie się poczucia wrogości wobec innych czy uczucia zawiści w sytuacji, gdy inni mają lepiej. Opisane wyżej efekty przekładają się również na **problemy z aktywizacją zawodową**. Z jednej strony osoby dotknięte bezrobociem nie wykazują zainteresowania odpowiednimi programami aktywizacyjnymi, z drugiej strony, skuteczność istniejących programów jest niska, ze względu na trudność dotarcia do osoby obciążonej skutkami bezrobocia w sferze emocjonalnej.

Na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale również całego miasta wpływa **niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych**, szczególnie tych świadczących usługi dla mieszkańców i związanych z codziennym życiem (apteka, fryzjer, usługi tradycyjne). Udział zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób na obszarze rewitalizacji jest znacznie niższy od wartości tego wskaźnika w mieście.

Dodatkowym problemem gospodarczym i w zakresie przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji jest **brak terenów inwestycyjnych** na obszarze oraz niewielki udział obszaru w dochodach gminy z tytułu podatku od nieruchomości.

Problemy gospodarcze zidentyfikowane w oparciu o działania partycypacyjne z udziałem interesariuszy rewitalizacji, w tym mieszkańców obszaru:

- brak terenów inwestycyjnych
- brak nowych podmiotów gospodarczych,
- mała liczba zakładów pracy
- mała liczba miejsc pracy,
- niewystarczająca liczba punktów usługowych i handlowych,
- słabo rozwinięta strefa usług dla mieszkańców
- znaczny odsetek osób bezrobotnych w wieku 50 +
- niskie kwalifikacje zawodowe części mieszkańców

Podstawowe problemy przestrzenno-funkcjonalne obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji przeanalizowano w kilku grupach zagadnień funkcjonalno-przestrzennych dotyczących jakości i estetyki przestrzeni, jakości, estetyki i funkcjonalności terenów komunikacyjnych (ulic, ciągów pieszych, parkingów), dostępności i jakości terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, dostępności do usług, w tym zaopatrzenia w infrastrukturę społeczną oraz stanu technicznego budynków, w tym wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Analiza wykazała, iż największa kumulacja negatywnych zjawisk przestrzennych występuje w obrębie osiedli mieszkaniowych 1000-lecia, Kartuska i rejon Lipowej oraz wokół pojedynczych budynków zabudowy wielorodzinnej, a do głównych problemów funkcjonalno – przestrzennych należą:

- brak ładu przestrzennego terenów zieleni osiedlowej, chaos przestrzenny
- wydepczyska na znacznej powierzchni terenów otwartych wokół zabudowy wielorodzinnej – tereny wpływające na obniżenie ładu przestrzennego, pozbawione konkretnej funkcji, wykorzystywane częściowo jako „dzikie” parkingi;
- napowietrzne linie elektroenergetyczne, betonowe słupy z latarniami obniżające estetykę obszaru
- miejsca czasowego składowania odpadów - brak osłonięcia, szpecąca forma i zły stan zachowania istniejących wiat śmietnikowych; przypadkowe rozmieszczenie pojemników do składowania i segregacji odpadów;
- bardzo duża ilość słupów i linek służących suszeniu prania na świeżym powietrzu oraz ich przypadkowe rozmieszczenie;
- obiekty dysharmonijne wymagające poprawy estetyki
- zły stan zagospodarowania przestrzeni półprywatnych– podwórka zabudowy wielorodzinnej tylko częściowo zagospodarowane, wymagające uporządkowania, z towarzyszącą zabudową gospodarczo-garażową o niskim standardzie;
- niejednolita nawierzchnia i zły stan techniczny ulic – asfalt, trylinka, płyty;
- zły stan chodników i ciągów pieszych, niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
- zły stan techniczny i niewystarczająca liczba miejsc parkingowych powodująca tworzenie się „dzikich” parkingów oraz parkowanie pojazdów wzdłuż dróg osiedlowych;
- niska dostępność i jakość miejsc rekreacji dla dzieci
- brak zagospodarowanych miejsc spotkań dedykowanych dla starszych dzieci i młodzieży;
- brak urządzonych miejsc spotkań sąsiedzkich, spotkań osób starszych
- tereny boisk sportowych i zieleń parkowa o ograniczonej dostępności
- ograniczona dostępność terenów północnych obszaru do usług zdrowia, terenów śródmieścia i głównego pasma usługowego Miasta - brak bezpośredniego przejścia pieszego z os. 1000-lecia w kierunku północ-południe w centralnej części obszaru
- brak infrastruktury społecznej - instytucji i miejsc integracji, spotkań i aktywizacji lokalnej społeczności;
- budynki mieszkalne wielorodzinne wymagające gruntownych remontów
- budynki nieużytkowane wymagające remontów
- obiekty figurujące w GEZ zagrożone degradacją
- niska emisja - część obiektów wielorodzinnych generuje niską emisję, przewaga indywidualnych źródeł ciepła w zabudowie jednorodzinnej
- schody bez podjazdów dla wózków i poręczy; schody przy wejściach do klatek
- niedostosowanie obiektów usługowych i użyteczności publicznej oraz ich otoczenia do

potrzeb osób niepełnosprawnych

Spośród wyszczególnionych problemów funkcjonalno-przestrzennych najistotniejsze dla procesów rewitalizacji wydają się kwestie dotyczące ładu przestrzennego i estetyki obszaru, braku sprecyzowanej funkcji poszczególnych terenów oraz występowania obiektów dysharmonijnych. Problem stanowi ponadto brak ciągłości powiązań pieszych (bariera przestrzenna w postaci zespołu szkół i zakładów mięsnych w centralnej części obszaru opracowania), co w obecnym stanie zagospodarowania może stanowić utrudnienie w prowadzeniu działań rewitalizacyjnych skierowanych dla mieszkańców całego obszaru. W zakresie zieleni urządzonej i przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych zauważa się niedobór terenów urządzonych, które dedykowane byłyby konkretnym grupom odbiorców. Brak jest ponadto systemu wzajemnych powiązań i ciągłości istniejących terenów zieleni, rekreacji i wypoczynku.

Stan techniczny zabudowy większej części budynków można uznać za zadowalający, wymagający jedynie niewielkich remontów bądź działań o charakterze bieżącego utrzymania zasobów, np. odświeżenia wyglądu elewacji. W zasadzie na całym obszarze oraz w części budynków zauważa się natomiast problem niedostosowania zagospodarowania przestrzeni i elementów architektury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Problemy przestrzenno-funkcjonalne zidentyfikowane w oparciu o działania partycypacyjne z udziałem interesariuszy rewitalizacji, w tym mieszkańców obszaru:

- zły stan techniczny chodników, dróg, podjazdów (nawierzchnia, wysokie krawężniki, szerokość chodników), niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych oraz osób z wózkami dziecięcymi
- brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych
- brak przejścia pomiędzy Osiedlem 1000-lecia - ul. Traugutta
- niewystarczająca liczba przejść dla pieszych (ze światłami)
- niewystarczający stopień oznakowania przejść dla osób niewidomych i niedowidzących
- niebezpieczeństwa związane z natężeniem ruchu drogowego oraz brakiem uporządkowania kwestii miejsc postojowych i złego stanu infrastruktury drogowej
- niewystarczający stopień wyposażenia ciągów komunikacyjnych w małą architekturę (ławki, kosze na śmieci)
- niedostosowanie kursowania autobusów komunikacji miejskiej do pociągów PKP,
- brak osłoniętych wiat przystankowych
- napowietrzne kable energetyczne negatywnie wpływające na estetykę przestrzeni, a także poziom bezpieczeństwa
- brak wystarczającego oświetlenia ulic, placów zabaw
- brak monitoringu wizyjnego
- ograniczona liczba miejsc do rekreacji, zaniedbane obiekty i tereny sportowo-rekreacyjne (np. korty tenisowe)
- niedostatecznie zagospodarowane tereny zielone, brak ławek z oparciem, koszy na śmieci
- zaniedbany park, niedostępny dla mieszkańców
- niski poziom estetyki terenów zielonych między blokami, brak spójności w zagospodarowaniu przestrzeni międzyblokowych
- niewystarczająca liczba placów zabaw dla dzieci
- brak siłowni zewnętrznych i miejsc spotkań dla mieszkańców w przestrzeniach międzyblokowych dla młodzieży i dorosłych

- mała dostępność obiektów sportowych dla mieszkańców, szczególnie dla osób w wieku 30+,
- brak tablic ogłoszeń
- stara i niewystarczająca podstawowa infrastruktura komunalna tj. wodociągowej, kanalizacyjnej, sanitarnej
- zły stan elewacji części budynków mieszkalnych (m.in. mieszkania komunalne przy ul. Wybickiego - mniejsza estetyka budynków, wilgoć, brak estetyki terenów przyblokowych, stromy podjazd z ul. Wybickiego w dół do budynków; bloki przy ul. Kartuskiej - brak podłączenia do ciepłej wody itp.)
- niewystarczająca liczba mieszkań pod wynajem
- niska estetyka kontenerów na odpady, brak altan śmietnikowych
- obecność obiektów, które w części bądź w całości są puste, niewykorzystywane
- zły stan techniczny budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 i niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, brak wydzielonych pomieszczeń, mogących służyć do celów społecznych
- zły stan techniczny i ograniczony dostęp do obiektów usługowych/handlowych zlokalizowanych na obszarze, w szczególności do pawilonu przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych
- brak dziennego domu pobytu seniora i innych obiektów przeznaczonych na cele społeczne
- brak ochrony ludności na wypadek zagrożenia jądrowego, chemicznego, biologicznego - brak magazynów i środków ochrony
- niska emisja
- hałas komunikacyjny (w szczególności na ul. Kartuskiej)
- brak zabezpieczenia zagospodarowanych terenów zielonych oraz placów zabaw przed zwierzętami (psy, koty, lisy)
- brak miejsc do wyprowadzania zwierząt
- odczuwalna uciążliwość zakładów mięsnych (fetor, odgłosy ubijanych świń, płót szpecący przestrzeń, brak oczyszczalni ścieków i filtrów na kominach)

5.3. Analiza lokalnych potencjałów

Potencjał społeczny obszaru rewitalizacji

Pomimo występujących na obszarze rewitalizacji problemów społecznych, warto zwrócić uwagę na pewne cechy społeczności lokalnej, które stanowią o potencjale obszaru i powinny być wykorzystane podczas planowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Najważniejszą cechą obszaru rewitalizacji w aspekcie społecznym jest obecność na nim czterech instytucji pozarządowych, w tym Kaszubskiego Instytutu Rozwoju. Lokalizacja tych instytucji w rejonie ul. Traugutta, stanowi naturalny załóżek przyszłego centrum instytucji pozarządowych, które może stać się ważnym centrum aktywizacji społecznej i gospodarczej obszaru oraz całego miasta. Ponadto centrum może przyciągać inne działalności, także o charakterze uzupełniającym i towarzyszącym, na przykład usługi gastronomiczne i in.

Potencjału społecznego obszaru należy również upatrywać w aktywności społecznej przejawiającej się w zainteresowaniu budżetem obywatelskim. W mieście Kościerzyna w 2014 roku złożono 11 projektów w budżecie partycypacyjnym, z czego żaden projekt nie pochodził z obszaru rewitalizacji. O rosnącym znaczeniu tej formy partycypacji społecznej w rozwoju miasta

świadczy wzrost liczby złożonych wniosków w 2015 roku do 57. Prawie 16% tych wniosków stanowiły projekty na obszarze rewitalizacji (9 projektów). Na 1000 mieszkańców Kościerzyny w 2014 roku przypadało 0,5 projektu, natomiast w 2015 roku o 2 projekty więcej. W tym samym okresie liczba projektów na obszarze rewitalizacji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła z 0 do 4,5.

Tab.22. Liczba projektów w budżecie partycypacyjnym w 2014r. i 2015r.

Rok	Liczba projektów w mieście	Liczba projektów na 1000 mieszkańców	Liczba projektów na obszarze rewitalizacji	Liczba projektów na 1000 mieszkańców	Udział projektów na obszarze rewitalizacji
2014	11	0,5	0	0,0	0,0%
2015	57	2,5	9	4,5	15,8%

Aktywność społeczną mieszkańców można również mierzyć aktywnym czytelnictwem (korzystanie z zasobów bibliotek), jak i uczestnictwem w zajęciach stałych Biblioteki Miejskiej. Liczba dorosłych czytelników bibliotek w Kościerzynie w 2015 roku wyniosła 2246 osób, z czego 302 osoby pochodziły z obszaru rewitalizacji (13,4%). Czytelnikami bibliotek byli również młodszy mieszkańcy Kościerzyny. W całym mieście w 2015 roku odnotowano 1440 dzieci korzystających z zasobów bibliotecznych, z czego 47 pochodziło z obszaru rewitalizacji (3,3% wszystkich dzieci korzystających z bibliotek).

Pomimo niskiego poziomu czytelnictwa na obszarze rewitalizacji podkreśla się wyższe niż w całym mieście zainteresowanie czytelnictwem wśród osób dorosłych. Dodatkowo obszar rewitalizacji cechuje wyższy na tle Kościerzyny udział w zajęciach organizowanych przez placówki biblioteczne. Blisko 30% wszystkich uczestników stałych zajęć bibliotecznych w mieście stanowiły osoby mieszkające na obszarze rewitalizacji.

Tab.23. Liczba czytelników bibliotek i osób uczestniczących w stałych zajęciach bibliotecznych na obszarze rewitalizacji i Kościerzynie w 2015r.

	Liczba dorosłych czytelników bibliotek	Liczba dzieci, czytelników bibliotek	Łączna liczba czytelników bibliotek	Liczba uczestników stałych zajęć bibliotecznych
Obszar rewitalizacji	302	47	349	50
Kościerzyna	2246	1440	3686	171

Kolejnym aspektem partycypacji społecznej i aktywności mieszkańców jest udział w wyborach. Na obszarze rewitalizacji mieszka 1518 osób uprawnionych do głosowania. W ostatnich wyborach samorządowych (2014 rok) udział liczby osób, które pobrały karty do głosowania wśród wszystkich osób uprawnionych do głosowania wynosił 52,5%. Frekwencja wyborcza na obszarze rewitalizacji była nieznacznie niższa niż w całym mieście (54,2%), ale wyraźnie wyższa niż w całym powiecie kościerskim (45,7%), co jest zjawiskiem pozytywnym i pozwala stwierdzić, że mieszkańcy obszaru rewitalizacji w tym zakresie wykazują aktywną postawę obywatelską.

Na uwagę zasługuje również udział mieszkańców w szeregu projektów realizowanych przez instytucje publiczne. Wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji zauważa się potencjał w postaci aktywności lokalnej w tego typu działaniach.

Dodatkowy potencjał obszaru stanowią budynki zabytkowe, które odpowiednio zabezpieczone i wyremontowane nadal mogą służyć mieszkańcom, a przede wszystkim świadczą o historii miasta, są elementem kultury i stanowią o tożsamości terytorialnej.

Mocne strony obszaru rewitalizacji w sferze społecznej to:

- lokalizacja Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 wraz z zabytkowym zespołem parkowym
- zadbane, przydomowe ogródki w opiece mieszkańców
- planowana lokalizacja Centrum Organizacji Pozarządowych

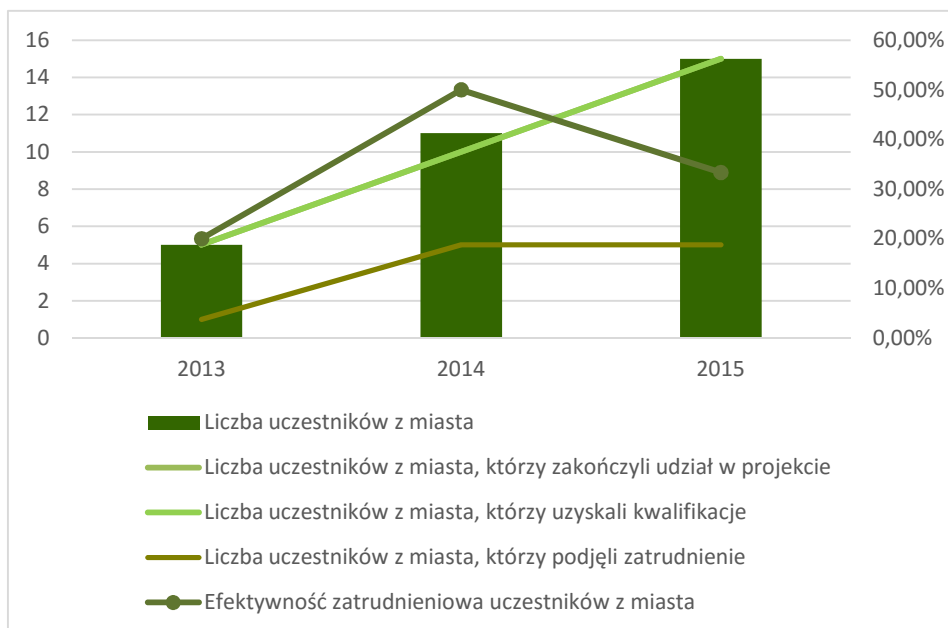
Potencjał gospodarczy, rynku pracy i przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji

Potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji stanowią zlokalizowane i zarejestrowane na jego terenie podmioty gospodarcze. Obszar ten charakteryzuje się niewielkim udziałem podmiotów gospodarczych w stanie zawieszenia działalności. Z jednej strony oznacza to wcześniejsze trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej, ale status „zawieszony” nie zamyka przedsiębiorcom drogi do dalszej aktywności w przyszłości. Podmioty te wymagać mogą specjalistycznego wsparcia działalności. W przypadku ul. Traugutta zaobserwowano brak podmiotów gospodarczych, jednak po utworzeniu centrum aktywności pozarządowej, teren ten może na nowo być aktywny gospodarczo, ze względu na zjawisko przyciągania nowych podmiotów do centrum (działalności towarzyszące, uzupełniające).

Dużym atutem Kościerzyny jest rosnąca liczba osób prowadzących działalność gospodarczą. Przy odpowiednim programie przedsiębiorczości można zachęcić osoby zaczynające działalność do prowadzenia firmy na obszarze rewitalizacji. W tym aspekcie niewątpliwą przewagą jest dogodne położenie obszaru.

Do mocnych stron obszaru rewitalizacji zaliczyć należy również zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych. Z jednej strony oznacza to aktywną postawę mieszkańców i chęć do podjęcia pracy, z drugiej – poprawę warunków ekonomicznych. Posiadanie pracy jest bardzo ważnym wyznacznikiem jakości życia. Obecność w sąsiedztwie osób, które podjęły zatrudnienie może stanowić dla innych bezrobotnych mieszkańców istotny impuls do podjęcia działania. Przy dostosowanych do potrzeb programach aktywizacji zawodowej mieszkańców i w perspektywie tworzenia centrum integracji społecznej oraz centrum aktywności pozarządowej liczba osób bezrobotnych obszaru rewitalizacji może się dalej zmniejszać, co ograniczy również problem wykluczenia społecznego z powodu bezrobocia. Atutem w tym zakresie jest również prowadzona na terenie Kościerzyny polityka rynku pracy obejmująca zarówno formy pasywne, jak i aktywne. Aktywne formy to organizacja szkoleń, warsztatów, roboty publiczne i inne, wsparcie przedsiębiorczości. Istotne jest, aby działania w obszarze rewitalizacji miały aktywny charakter i pozwoliły na zmniejszenie uzależnienia osób bezrobotnych od pomocy społecznej.

Rys.17. Aktywizacja osób bezrobotnych w Kościerzynie w ramach projektów konkursowych w latach 2013-2015 (efektywność zatrudnieniowa uczestników z miasta na prawej skali)

Z jednej strony niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych obszaru rewitalizacji może być barierą aktywizacji zawodowej, ale z drugiej strony należy zwrócić uwagę, na występujące wśród bezrobotnych grupy wykształcenia poza podstawowym, gimnazjalnym i wyższym. Przewagę mają osoby bezrobotne z wykształceniem zasadniczym zawodowym i policealnym zawodowym, co stanowi pewien niewykorzystany zasób. I tak w przypadku obszaru rewitalizacji rysuje się następująca sytuacja: występowanie osób z wykształceniem zawodowym, niewystarczająca liczba usług codziennych dla mieszkańców (fryzjer, usługi gastronomiczne) oraz potrzeba aktywizacji gospodarczej i wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Działania rewitalizacyjne i promocyjne powinny uwzględniać jednocześnie te trzy aspekty.

Atuty w sferze gospodarczej:

- bliskość szkół średnich
- lokalizacja przy głównej arterii komunikacyjnej (kierunek Łeba)
- stosunkowo niedrogie nieruchomości
- istniejące zakłady pracy

Potencjał przestrzenno – funkcjonalny obszaru rewitalizacji

Biorąc pod uwagę zdiagnozowane główne problemy funkcjonalno-przestrzenne przeanalizowano obszar rewitalizacji również pod kątem występowania lokalnych potencjałów i możliwości zmiany obecnej sytuacji. Na badanym obszarze poszukiwano terenów stanowiących potencjał do wykorzystania, np. istniejących przestrzeni publicznych wymagających podniesienia standardu, doposażenia, poprawy funkcjonalności; terenów niezagospodarowanych możliwych do urządzenia na nowe funkcje; budynków możliwych do adaptacji na cele związane z działaniami rewitalizacyjnymi.

Występowanie w granicach obszaru obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków uznaje się za walor i wskazuje na potrzebę ochrony i wsparcia finansowego, prawnego, projektowego w celu zachowania walorów kulturowych obiektów. Stwierdzono również duży

potencjał obszaru do prowadzenia działań rewitalizacyjnych związanych z poprawą sytuacji przestrzennej, co wynika przede wszystkim z sytuacji własnościowej obszaru. Większość ogólnodostępnych terenów w ramach osiedli mieszkaniowych stanowią grunty gminne, co może ułatwić prowadzenie działań rewitalizacyjnych.

Ponadto jako potencjał do przekształceń ocenia się niedużą powierzchnię jednostki, co daje możliwość prowadzenia działań przestrzennych równocześnie w obrębie całego obszaru rewitalizacji. Korzystne jest także położenie w strukturze miasta – bliskość terenów śródmiejskich oraz terenów planowanych do zagospodarowania jako rekreacyjno-wypoczynkowe, tj. tzw. Kościerski Park Kultury. Z informacji uzyskanych od zarządców budynków wielorodzinnych oraz z wizji lokalnej wynika, iż stan techniczny budynków w większości przypadków nie wymaga gruntownych remontów, a jedynie odświeżenia i drobnych napraw. Pozwala to skoncentrować się na działaniach dotyczących poprawy jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych, nie zaś bezpośrednio modernizacji budynków zwłaszcza mieszkalnych. Sytuacja ta może zachęcić i ułatwić włączenie mieszkańców w działania związane z poprawą przestrzeni, w której żyją na co dzień oraz zintegrować lokalną społeczność.

Atuty w sferze przestrzennej:

- stosunkowo duży obszar nieużytków do zagospodarowania
- niski poziom bezpośredniego zanieczyszczeń powietrza poza zakładami mięsnymi
- lokalizacja placówek oświatowych na obszarze i w bezpośrednim sąsiedztwie.

6. WIZJA I CELE REWITALIZACJI

6.1. Wizji obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przedstawia obraz obszaru w perspektywie czasu. Stanowi ona docelowy wizerunek obszaru, do którego dążą interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji, poprzez realizację celów rewitalizacji i przy założeniu występowania odpowiednich warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Wizja obszaru Osiedle 1000-lecia – Kartuska po rewitalizacji jest następująca:

W 2025 roku obszar Osiedle 1000-lecia – Kartuska zamieszkiwany jest przez zintegrowanych mieszkańców chętnie włączających się w realizację wspólnych projektów lub podejmujących własną inicjatywę na rzecz poprawy warunków życia.

Na obszarze zlokalizowane są dobrze wyposażone obiekty użyteczności publicznej, gdzie mieszkańcy mogą korzystać z szeroko rozumianych usług społecznych i rozwijać swoje zainteresowania oraz pasje związane z kulturą, edukacją i sportem.

Działalność podmiotów funkcjonujących na obszarze przyczyniła się w dużym stopniu do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego, a poziom aktywizacji zawodowej wśród mieszkańców znacząco wzrósł. Mieszkańcy chętniej podejmują pracę, na obszarze rozwija się przedsiębiorczość, poprawie uległa także dostępność do różnego rodzaju usług, które wcześniej nie były dostępne.

Jednym z atutów obszaru jest funkcjonalność przestrzeni publicznych, a także ich dobra dostępność komunikacyjna. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z miejsc spotkań i integracji,

co wzmacnia poczucie wspólnoty. Komfort życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńcza obszaru wzrosły również dzięki działaniom związanym ze zwiększeniem jakości i atrakcyjności budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.

6.2. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

Zakładana wizja obszaru Osiedle 1000-lecia - Kartuska po przeprowadzeniu rewitalizacji będzie mogła zostać osiągnięta dzięki realizacji określonych celów. Cele określają pewien stan, efekt, do którego dążą określone grupy podmiotów. Wyrażają one aspiracje, zamierzenia do osiągnięcia w przyszłości, a podstawą ich wyznaczenia stanowią obecnie występujące problemy i oczekiwania interesariuszy.

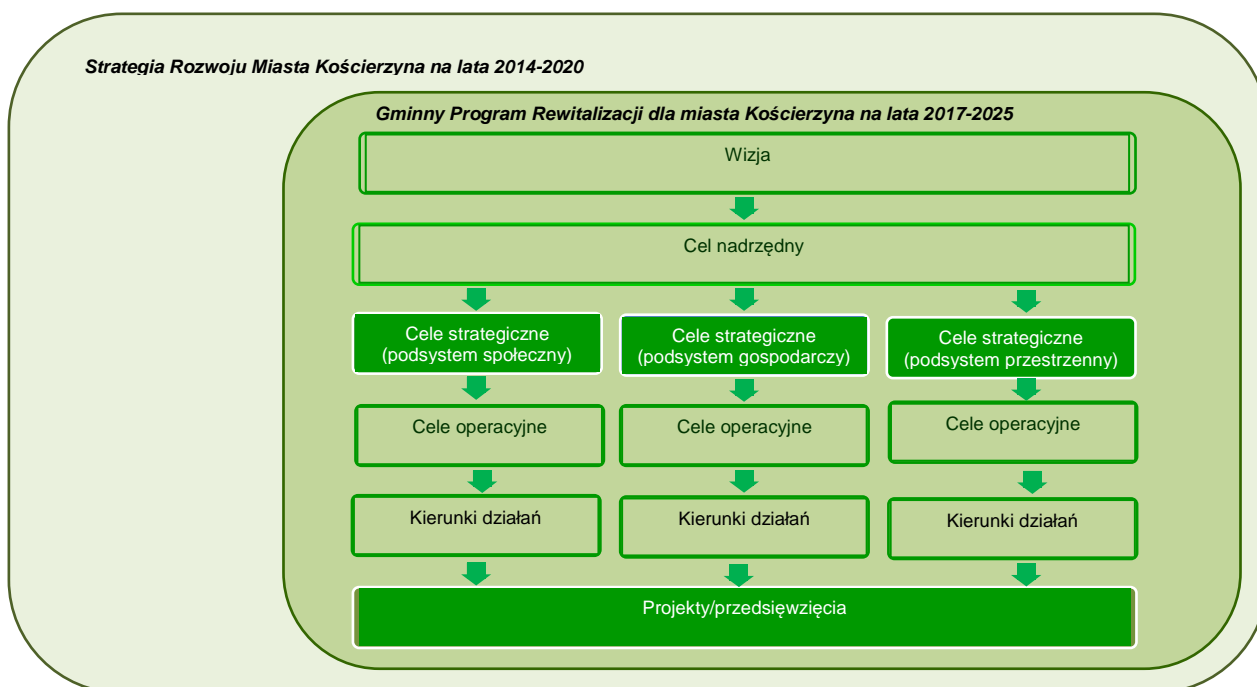
W ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025* została wyznaczona trójstopniowa struktura celów rewitalizacji:

- cel nadrzędny – bezpośrednio wynikający z wizji,
- cele strategiczne – stanowiące główne wytyczne w poszczególnych podsystemach rewitalizacji,
- cele operacyjne – wyznaczone w zakresie poszczególnych celów strategicznych.

Każdy z celów operacyjnych uszczegółowiony został kierunkami działań. Najniższym poziomem operacjonalizacji GPR Miasta Kościerzyna są projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W związku z tym, że Gminny Program Operacyjny stanowi jeden z dokumentów operacyjnych funkcjonujących w systemie planowania strategicznego miasta, określone w GPR Miasta Kościerzyna cele i kierunki działań wpisują się w cele założone w *Strategii Rozwoju Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020*.

Rys.18. Struktura realizacji wizji obszaru

Celem nadrzędnym rewitalizacji wyznaczonego obszaru jest **wysoki poziom integracji oraz aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców na spólnie zagospodarowanym i dobrze skomunikowanym obszarze wyposażonym w infrastrukturę zapewniającą odpowiedni rozwój społeczno-gospodarczy.**

Osiągnięcie celu nadrzędnego będzie możliwe poprzez realizację poniższych celów strategicznych, operacyjnych oraz przypisanych im kierunków działań (Tab.24).

Poniżej (Tab.25., Tab.26., Tab.27..) przedstawione zostały również cele strategiczne i przypisane im cele operacyjne oraz kierunki działań w podziale na poszczególne podsystemy życia społecznego najistotniejsze z punktu widzenia procesów rewitalizacyjnych, w których prowadzona była delimitacja obszarów zdegradowanych oraz szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji tj. podsystem:

- społeczny,
- gospodarczy,
- przestrzenny z uwzględnieniem sfery przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej

Dodatkowo struktura celów i kierunków działań rewitalizacyjnych została uzupełniona o wskazanie konkretnych negatywnych zjawisk, które zostaną wyeliminowane na skutek ich realizacji. Uszczegółwienie przyjętej struktury celów rewitalizacji stanowią przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które w niektórych przypadkach, ze względu na swój zintegrowany charakter przyczyniają się do realizacji kilku celów GPR Miasta Kościerzyna, do których zostały przypisane.

Tab.24. Strategiczne i operacyjne cele rewitalizacji Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025

CEL NADRZĘDNY								
Wysoki poziom integracji oraz aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców na spójnie zagospodarowanym i dobrze skomunikowanym obszarze wyposażonym w infrastrukturę zapewniającą odpowiedni rozwój społeczno-gospodarczy								
CELE STRATEGICZNE								
Aktywne i zintegrowane społeczeństwo			Wysoki poziom rozwoju gospodarczego i aktywizacji zawodowej mieszkańców		Dobre warunki życia mieszkańców i wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru			
CELE OPERACYJNE								
Wzrost integracji oraz aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców	Bogata i dopasowana do potrzeb różnych grup wiekowych oferta spędzania czasu wolnego	Niski poziom wykluczenia społecznego	Przedsiębiorcze i aktywne gospodarstwo społeczne	Rozwinięta strefa gospodarczo-usługowa	Rozwinięta i dostosowana do potrzeb infrastruktura techniczna i komunikacyjna	Wysoki standard budynków mieszkalnych, usługowych i użyteczności publicznej	Wysoka jakość przestrzeni publicznej z rozbudowaną infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową	Rozwinięta infrastruktura społecznej
KIERUNKI DZIAŁAŃ								
Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców	Zwiększenie dostępu do oferty sportowo-rekreacyjnej	Aktywizacja osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie	Kreowanie aktywnych i przedsiębiorczych postaw społeczności lokalnej na rynku pracy	Wzmacnianie konkurencyjności lokalnego sektora egzogenicznego i tworzenie warunków do rozwoju różnych form działalności gospodarczej zwłaszcza w zakresie zawodów zanikających	Rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej)	Remonty i modernizacja budynków mieszkalnych	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej, poprawa estetyki i odnowa terenów zielonych z budową małej architektury	Renowacja, rozbudowa i adaptacja budynków służących celom społecznym
Tworzenie warunków do integracji międzypokoleniowej i społecznej mieszkańców	Rozwój i poprawa dostępu do oferty kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej spędzania czasu wolnego	Poprawa dostępu do usług aktywnej integracji i usług społecznych	Podnoszenie kwalifikacji oraz kompetencji osobistych i zawodowych zwłaszcza osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	Tworzenie sprzyjających warunków zakładania, prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania w obszarze	Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury komunikacyjnej) wraz z modernizacją oświetlenia publicznego	Ograniczenie niskiej emisji	Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej	Renowacja i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
Wsparcie powstawania i działania organizacji pozarządowych oraz wspieranie inicjatyw lokalnych liderów		Przygotowanie kadr i instytucji do skutecznego przeciwdziałania wykluczeniom społecznym			Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym rozbudowa monitoringu wizyjnego, obejmującego szczególnie tereny ważne społecznie i niebezpieczne			
		Wspieranie działań instytucji i służb publicznych w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców						

Tab.25. Struktura celów i kierunków działań wraz z przedsięwzięciami w podsystemie społecznym

Podsystem społeczny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
1. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo	1.1. Wzrost integracji oraz aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców	– Pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne – Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie – Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej – Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami – Powołanie i wspieranie działania animatorów społecznych i kulturalnych oraz pedagogów ulicy 	<ul style="list-style-type: none"> – starzenie się społeczeństwa – brak rozwiniętej oferty dla seniorów – niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, brak alternatywy do spędzania czasu wolnego dla młodzieży – niewystarczające kontakty międzysąsiedzkie, – brak relacji sąsiedzkich i pomocy sąsiedzkiej – brak odpowiedzialności zbiorowej, znieczulica społeczna – duża anonimowość sąsiadów, brak integracji społecznej mieszkańców osiedla, w tym organizowanych imprez sąsiedzkich
		– Tworzenie warunków do integracji międzypokoleniowej i społecznej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne – Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej – prowadzenie i wspieranie prowadzenia działań z zakresu integracji międzypokoleniowej 	<ul style="list-style-type: none"> – starzenie się społeczeństwa – brak rozwiniętej oferty dla seniorów – niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, brak alternatywy do spędzania czasu wolnego dla młodzieży – niewystarczające kontakty międzysąsiedzkie, – brak relacji sąsiedzkich i pomocy sąsiedzkiej – brak odpowiedzialności zbiorowej, znieczulica społeczna – duża anonimowość sąsiadów, brak integracji społecznej mieszkańców osiedla, w tym organizowanych imprez sąsiedzkich

Podsystem społeczny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
		<ul style="list-style-type: none"> – Wsparcie powstawania i działania organizacji pozarządowych oraz wspieranie inicjatyw lokalnych liderów 	<ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych – Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja – identyfikacja i wsparcie działania lokalnych liderów 	<ul style="list-style-type: none"> – duża anonimowość sąsiadów, brak integracji społecznej mieszkańców – mała aktywność liderów lokalnych
	1.2. Bogata i dopasowana do potrzeb różnych grup wiekowych oferta spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępu do oferty sportowo-rekreacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – starzenie się społeczeństwa – brak rozwiniętej oferty dla seniorów – niewystarczająca dostępność i jakość usług dla osób starszych i niepełnosprawnych – niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, brak alternatywy do spędzania czasu wolnego dla młodzieży
		<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój i poprawa dostępu do oferty kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej spędzania czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> – Klub dla młodzieży – Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie – Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery – Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji – Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej – Szachy na powietrzu przy Dwójce – ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży – Tworzenie oferty czasu wolnego (szczególnie kulturalnej) przy czynnym udziale społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> – problemy wychowawcze w szkołach – niższe wyniki na sprawdzianach szóstoklasisty i na egzaminie gimnazjalnym – niższe zainteresowanie czytelnictwem – wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej Kościerzyny – starzenie się społeczeństwa – brak rozwiniętej oferty dla seniorów – niewystarczająca dostępność i jakość usług dla osób starszych i niepełnosprawnych – niewystarczająca oferta kulturalna i zagospodarowania czasu wolnego dla mieszkańców – niski poziom czytelnictwa na obszarze, brak filii biblioteki publicznej

Podsystem społeczny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
	1.3. Niski poziom wykluczenia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> Aktywizacja osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji wzmocnienie kompetencji społecznych, samodzielności i aktywności życiowej 	<ul style="list-style-type: none"> duży odsetek osób uzależnionych od pomocy społecznej wzrost liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców wzrost liczby osób korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców wzrost wartości świadczeń na 1 osobę umocnienie się problemu leczenia odwykowego. problemy wychowawcze w szkołach niższe wyniki na sprawdzianach szóstoklasisty i na egzaminie gimnazjalnym wzrost liczby przestępstw ogółem, przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej Kościerzyny. starzenie się społeczeństwa problem zadłużenia mieszkań występujące zjawisko bezdomności/żebractwa ze względu na uzależnienia uzależnienia od alkoholu i innych używek
		<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu do usług aktywnej integracji oraz usług społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży Klub dla młodzieży Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie 	<ul style="list-style-type: none"> umocnienie się problemu leczenia odwykowego problemy wychowawcze w szkołach niższe wyniki na sprawdzianach szóstoklasisty i na egzaminie gimnazjalnym niższe zainteresowanie czytelnictwem przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców

Podsystem społeczny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
			<p>środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie – Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej – Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej – upowszechnienie korzystania z usług społecznych wśród osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – zwiększenie dostępu do spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie: usług opiekuńczych, wsparcia i aktywizacji osób niesamodzielnych, wsparcia rodziny – utworzenie Domu Seniora (Dzienny Dom Pobytu i świetlica) 	<p>w porównaniu do całej Kościerzyny.</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający poziom wsparcia w czynnościach codziennych dla osób starszych – niewystarczająca dostępność i jakość usług dla osób starszych i niepełnosprawnych – występujące zjawisko bezdomności/żebractwa ze względu na uzależnienia – uzależnienia od alkoholu i innych używek
		<ul style="list-style-type: none"> – Przygotowanie kadr i instytucji do skutecznego przeciwdziałania wykluczeniom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój usług społecznych nastawionych na profilaktykę i ograniczenie ubóstwa oraz na rzecz wsparcia i aktywizacji społecznej osób niesamodzielnych w tym głównie osób z niepełnosprawnością i seniorów – wsparcie tworzenia programów profilaktycznych, wczesnej diagnostyki oraz systemowych rozwiązań w zakresie usług medycznych dla osób w wieku produkcyjnym, starszych i wykluczonych społecznie – rozwijanie kompetencji osób pracujących z osobami wykluczonymi społecznie – rozwój systemowego wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym szczególnie uzdolnionych 	<ul style="list-style-type: none"> – problemy wychowawcze w szkołach – niższe wyniki na sprawdzianach szóstoklasisty i na egzaminie gimnazjalnym – przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej Kościerzyny. – niewystarczający poziom wsparcia w czynnościach codziennych dla osób starszych – niewystarczająca dostępność i jakość usług dla osób starszych i niepełnosprawnych – występujące zjawisko

Podsystem społeczny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
			<ul style="list-style-type: none"> – powołanie i wspieranie działania animatorów społecznych i kulturalnych oraz pedagogów ulicy 	<ul style="list-style-type: none"> – bezdomności/żebractwa ze względu na uzależnienia – uzależnienia od alkoholu i innych używek
		<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie działań instytucji i służb publicznych w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie liczby patroli pieszych policji i straży miejskiej – wsparcie tworzenia programów profilaktycznych, wczesnej diagnostyki oraz systemowych rozwiązań w zakresie usług medycznych dla osób w wieku produkcyjnym, starszych i wykluczonych społecznie 	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost liczby przestępstw ogółem, – przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – wyższa liczba ofiar przemocy domowej na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej Kościerzyny. – niski poziom poczucia bezpieczeństwa – występujące zakłócenia porządku publicznego – zdarzające się akty wandalizmu, kradzieży, rozbojów i podpałów

*Podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć

Tab.26. Struktura celów i kierunków działań wraz z przedsięwzięciami w podsystemie gospodarczym

Podsystem gospodarczy				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Powiązanie z problemami
2. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego i aktywizacji zawodowej mieszkańców	2.1. Przedsiębiorcze i aktywne gospodarczo społeczeństwo	– Kreowanie aktywnych i przedsiębiorczych postaw społeczności lokalnej na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> – Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery – Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży – utworzenie i wdrożenie programu planowania kariery od najmłodszych lat – prowadzenie dodatkowych zajęć, kół zainteresowań w szkołach dotyczących przedsiębiorczości – wsparcie uruchomienia i działania młodzieżowych klubów przedsiębiorczości – powołanie animatorów przedsiębiorczości – wspieranie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz zwiększenie szans na zatrudnienie 	<ul style="list-style-type: none"> – bezrobocie – niska świadomość mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości – niski poziom wykształcenia bezrobotnych – wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych – wzrost udziału kobiet oraz wzrost udziału osób po 50. roku życia wśród osób bezrobotnych – problemy z aktywizacją zawodową – niskie kwalifikacje zawodowe części mieszkańców
		– Podnoszenie kwalifikacji oraz kompetencji osobistych i zawodowych zwłaszcza osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży – prowadzenie kursów podnoszących kompetencje, doszkalających, rekwalifikacyjnych, zgodnych z potrzebami przedsiębiorców i organizacji pozarządowych – Inne działania prowadzące do podniesienia kwalifikacji, uzyskania zatrudnienia, zwiększenia mobilności zawodowej oraz rozwinięcia umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> – bezrobocie – niska świadomość mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości – niski poziom wykształcenia bezrobotnych – wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych – wzrost udziału kobiet oraz wzrost udziału osób po 50. roku życia wśród osób bezrobotnych – problemy z aktywizacją zawodową – niskie kwalifikacje zawodowe części mieszkańców

Podsystem gospodarczy				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Powiązanie z problemami
	2.2. Rozwinięta strefa gospodarczo-usługowa	<ul style="list-style-type: none"> – Wzmacnianie konkurencyjności lokalnego sektora egzogenicznego i tworzenie warunków do rozwoju różnorodnych form działalności gospodarczej, zwłaszcza w zakresie zawodów zanikających 	<ul style="list-style-type: none"> – stworzenie systemu preferencji dla usług zanikowych lub nieistniejących – wsparcie rozwoju tradycyjnych rzemiosł i ginących zawodów – wspieranie rozwoju drobnych usług – nawiązanie współpracy z zakładami mięsnymi w celu otwarcia przestrzeni dla mieszkańców (sklep fabryczny, warsztaty masarskie, wspólne przedsięwzięcia społeczne) – wspieranie tworzenia podmiotów realizujących usługi społeczne np. przedszkola, kluby dla dzieci, Dom Seniora – wspieranie warunków do rozwoju i tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznych np. spółdzielni socjalnej (np. domowy catering, opieka nad starszymi, złota rączka) 	<ul style="list-style-type: none"> – bezrobocie. – niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, – brak terenów inwestycyjnych – brak nowych podmiotów gospodarczych, – mała liczba zakładów pracy – mała liczba miejsc pracy, – niewystarczająca liczba punktów usługowych i handlowych, – słabo rozwinięta strefa usług dla mieszkańców
		<ul style="list-style-type: none"> – Tworzenie sprzyjających warunków zakładania, prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania w obszarze 	<ul style="list-style-type: none"> – Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji – utworzenie strefy rewitalizacji celem preferencji, ulg podatkowych przy prowadzeniu działalności gospodarczej – wprowadzenie prawa pierwokupu nieruchomości przez samorząd 	<ul style="list-style-type: none"> – wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych – wzrost udziału kobiet oraz wzrost udziału osób po 50. roku życia wśród osób bezrobotnych. – niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, – brak nowych podmiotów gospodarczych, – mała liczba zakładów pracy – mała liczba miejsc pracy, – niewystarczająca liczba punktów usługowych i handlowych, – słabo rozwinięta strefa usług dla mieszkańców

*Podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć

Tab.27. Struktura celów i kierunków działań wraz z przedsięwzięciami w podsystemie przestrzennym (sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa)

Podsystem przestrzenny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
3. Dobre warunki życia mieszkańców i wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru	3.1. Rozwinięta i dostosowana do potrzeb infrastruktura techniczna i komunikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (m.in. wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej) 	<ul style="list-style-type: none"> Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o. Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji remonty pomp ssąco-tłoczących rozszerzenie dostępu do bezpłatnego bezprzewodowego internetu WiFi 	<ul style="list-style-type: none"> bloki przy ul. Kartuskiej - brak podłączenia do ciepłej wody przewaga indywidualnych źródeł ciepła w zabudowie jednorodzinnej stara i niewystarczająca podstawowa infrastruktura komunalna tj. wodociągowej, kanalizacyjnej, sanitarnej
		<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury komunikacyjnej) wraz z modernizacją oświetlenia publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca Budowa nowych przejść dla pieszych (przy skrzyżowaniu ul. Wysockiego i Kartuskiej) Rozwój sieci komunikacji publicznej, Rozwój sieci przystanków przebudowa najbardziej obciążonych komunikacyjnie skrzyżowań w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu i udrożnienia komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> napowietrzne linie elektroenergetyczne, betonowe słupy z latarniami obniżające estetykę obszaru niejednolita nawierzchnia i zły stan techniczny ulic – asfalt, trylinka, płyty; zły stan chodników i ciągów pieszych, niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych zły stan techniczny i niewystarczająca liczba miejsc parkingowych powodująca tworzenie się „dzikich” parkingów oraz parkowanie pojazdów wzdłuż dróg osiedlowych; ograniczona dostępność terenów północnych obszaru do usług zdrowia, terenów śródmieścia i głównego pasma usługowego Miasta - brak bezpośredniego przejścia pieszego z os. 1000-lecia w kierunku północ-południe w centralnej części obszaru schody bez podjazdów dla wózków i

Podsystem przestrzenny				
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia*	Powiązanie z problemami
				<ul style="list-style-type: none"> poręczy; schody przy wejściach do klatek – niedostosowanie obiektów usługowych i użyteczności publicznej oraz ich otoczenia do potrzeb osób niepełnosprawnych – brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych – niewystarczająca liczba przejść dla pieszych (ze światłami) – niewystarczający stopień oznakowania przejść dla osób niewidomych i niedowidzących – niebezpieczeństwa związane z natężeniem ruchu drogowego oraz brakiem uporządkowania kwestii miejsc postojowych i złego stanu infrastruktury drogowej
		<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym rozbudowa monitoringu wizyjnego, obejmującego szczególnie tereny ważne społecznie i niebezpieczne 	<ul style="list-style-type: none"> – Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca – Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce 	<ul style="list-style-type: none"> – niejednorodna nawierzchnia i zły stan techniczny ulic – asfalt, trylinka, płyty; – zły stan chodników i ciągów pieszych, niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych – schody bez podjazdów dla wózków i poręczy; schody przy wejściach do klatek – brak wystarczającego oświetlenia ulic, placów zabaw – brak monitoringu wizyjnego – brak ochrony ludności na wypadek zagrożenia jądrowego, chemicznego, biologicznego - brak magazynów i środków ochrony

	<p>3.2. Wysoki standard budynków mieszkalnych, usługowych i użyteczności publicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Remonty i modernizacja budynków mieszkalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części wspólnych budynków mieszkalnych - Utworzenie programu wsparcia remontów budynków prywatnych, szczególnie ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków - przeciwdziałanie procesom degradacji związanej m.in. z postępującą degradacją tkanki mieszkaniowej, niekorzystnymi procesami przestrzennymi, infrastrukturalnymi i środowiskowymi, poprzez m.in. działania dotyczące infrastruktury technicznej budynków i infrastruktury komunalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - budynki mieszkalne wielorodzinne wymagające gruntownych remontów - budynki nieużytkowane wymagające remontów - obiekty figurujące w GEZ zagrożone degradacją - schody bez podjazdów dla wózków i poręczy; schody przy wejściach do klatek - zły stan elewacji części budynków mieszkalnych (m.in. mieszkania komunalne przy ul. Wybickiego - mniejsza estetyka budynków, wilgoć, brak estetyki terenów przybłokowych, stromy podjazd z ul. Wybickiego w dół do budynków; bloki przy ul. Kartuskiej - brak podłączenia do ciepłej wody itp.)
		<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie niskiej emisji 	<ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca - Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji - Wsparcie renowacji zakładów mięsnych (filtry na kominach) - Sukcesywne włączanie kolejnych budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej - Podejmowanie szeregu kompleksowych działań mających na celu likwidację niskiej emisji - wsparcie wykorzystania przez prywatnych właścicieli domów OZE - wsparcie dostosowania budynków do najefektywniejszych rozwiązań energooszczędnych - podejmowanie szeroko pojętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - niska emisja - część obiektów wielorodzinnych generuje niską emisję, - przewaga indywidualnych źródeł ciepła w zabudowie jednorodzinnej

			<p>edukacyjno-informacyjnych dedykowanych do różnych grup społecznych (np. akcji lokalnych, kampanii, programów edukacji ekologicznej) w szeroki zakresie ochrony środowiska</p>	
	<p>3.3. Wysoka jakość przestrzeni publicznej z rozbudowaną infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową</p>	<p>– Zagospodarowanie przestrzeni publicznej, poprawa estetyki i odnowa terenów zielonych z budową małej architektury</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych – Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2 – Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia – zagospodarowanie ogrodzenia Zakładów Mięsnych na urządzenie ścianki do graffiti, tworzenie murali na zaniedbanych elewacjach budynków – uporządkowanie ogólnodostępnych terenów zieleni osiedlowej i przestrzeni półprywatnych – renowacja i utworzenie nowych, funkcjonalnych tablic ogłoszeń – poprawa estetyki obiektów dysharmonijnych (przebudowa altan śmietnikowych, garaży, gołębników, ogrodzeń) 	<ul style="list-style-type: none"> – brak ładu przestrzennego terenów zieleni osiedlowej, chaos przestrzenny – wydepczyska na znacznej powierzchni terenów otwartych wokół zabudowy wielorodzinnej – tereny wpływające na obniżenie ładu przestrzennego, pozbawione konkretnej funkcji, wykorzystywane częściowo jako „dzikie” parkingi; – miejsca czasowego składowania odpadów - brak osłonięcia, szpecąca forma i zły stan zachowania istniejących wiat śmietnikowych; przypadkowe rozmieszczenie pojemników do składowania i segregacji odpadów; – bardzo duża ilość słupów i linek służących suszeniu prania na świeżym powietrzu oraz ich przypadkowe rozmieszczenie; – obiekty dysharmonijne wymagające poprawy estetyki – zły stan zagospodarowania przestrzeni półprywatnych– podwórka zabudowy wielorodzinnej tylko częściowo zagospodarowane, wymagające uporządkowania, z towarzyszącą zabudową gospodarczo-garażową o niskim standardzie; – niewystarczający stopień wyposażenia ciągów komunikacyjnych w małą architekturę (ławki, kosze na śmieci) – brak osłoniętych wiat przystankowych – zaniedbany park, niedostępny dla mieszkańców

		<ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej 	<ul style="list-style-type: none"> - Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych - ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej - Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej - Szachy na powietrzu przy Dwójce - wsparcie tworzenia i utrzymania przez mieszkańców przydomowych (przyblokowych) ogrodów z małą architekturą (tzw. ogrody społeczne) 	<ul style="list-style-type: none"> - brak miejsc aktywności dla młodzieży i osób starszych - niska dostępność i jakość miejsc rekreacji dla dzieci - brak zagospodarowanych miejsc spotkań dedykowanych dla starszych dzieci i młodzieży; - brak urządzonych miejsc spotkań sąsiedzkich, spotkań osób starszych - tereny boisk sportowych i zieleni parkowa o ograniczonej dostępności - brak siłowni zewnętrznych i miejsc spotkań dla mieszkańców w przestrzeniach międzyblokowych dla młodzieży i dorosłych
	<p>3.4. Rozwinięta infrastruktura społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Renowacja, rozbudowa i adaptacja budynków służących celom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele społeczne - Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom czytelnictwa na obszarze, brak filii biblioteki publicznej - brak infrastruktury społecznej - instytucji i miejsc integracji, spotkań i aktywizacji lokalnej społeczności; - niedostosowanie obiektów usługowych i użyteczności publicznej oraz ich otoczenia do potrzeb osób niepełnosprawnych - zły stan techniczny budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 i niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, brak wydzielonych pomieszczeń, mogących służyć do celów społecznych - zły stan techniczny i ograniczony dostęp do obiektów usługowych/handlowych zlokalizowanych na obszarze,

				<p>w szczególności do pawilonu przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak dziennego domu pobytu seniora i innych obiektów przeznaczonych na cele społeczne – obecność obiektów, które w części bądź w całości są puste, niewykorzystywane
		<ul style="list-style-type: none"> – Renowacja i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej – Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej (UO) – rozbudowa zaplecza sportowego przy instytucjach oświatowych zlokalizowanych na obszarze i wokół obszaru do rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> – brak miejsc aktywności dla młodzieży i osób starszych – tereny boisk sportowych i zieleni parkowa o ograniczonej dostępności – mała dostępność obiektów sportowych dla mieszkańców, szczególnie dla osób w wieku 30+,

*Podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć

7. PRZEDSIĘWZICIA REWITALIZACYJNE

7.1. Lista planowanych podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Do osiągnięcia zakładanych celów niezbędna jest realizacja szeregu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. GPR Miasta Kościerzyna zakłada realizację przedsięwzięć zarówno o charakterze społecznym, gospodarczym jak i przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym. Zakresy planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały wypracowane w toku szeregu działań partycypacyjnych, tak aby niwelowały bądź ograniczały problemy obszaru rewitalizacji, a także wykorzystywały jego potencjał i były zgodne z potrzebami mieszkańców. Wśród planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz w charakterystyce pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględnione zostały propozycje zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji w ramach otwartego naboru. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w GPR Miasta Kościerzyna są w głównej mierze realizowane na obszarze rewitalizacji. Biorąc jednak m.in. pod uwagę brak na terenie obszaru placówek oświatowych i ich położenie w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru GPR Miasta Kościerzyna uwzględnia również przedsięwzięcia realizowane poza obszarem rewitalizacji, co znajduje uzasadnienie w ich specyfice.

Poniżej przedstawiono listę podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z podaniem ich nazwy, podmiotów je realizujących, zakresu zadań, lokalizacji, szacowanej wartości oraz prognozowanych rezultatów.

Tab.28 Lista planowanych podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
ZINTEGROWANY PROJEKT REWITALIZACYJNY							
1.	Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży.	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1/ 01-2019 do 12-2020	GMK	<p>Przedsięwzięcie zakłada powołanie Centrum Integracji Społecznej świadczącego kompleksowe usługi aktywnej integracji, obejmujące integrację społeczną i zawodową. W ramach CIS planuje się realizację kompleksowego programu aktywizacji społeczno-zawodowej z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym i edukacyjnym obejmujących m.in.: poradnictwo psychologiczne lub psychospołeczne, warsztaty terapeutyczne kształtujące umiejętności osobiste, poradnictwo prawne i obywatelskie, wsparcie środowiskowe, psychoterapię, terapię uzależnień). W ramach projektu zorganizowane zostaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie reintegracji społecznej: zajęcia terapeutyczne, edukacyjne oraz uczestnictwo w grupach wsparcia itp., - w zakresie reintegracji zawodowej: przekwalifikowanie zawodowe (kursy, szkolenia), nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych, zajęcia praktyczne (warsztaty, praktyki), zajęcia w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad funkcjonowania spółdzielni socjalnych, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, zatrudnienie subsydiowane, staże itp. <p>Podstawowym profilem działania CIS będzie warsztat ogrodniczy oraz całoroczne utrzymanie porządku i zagospodarowania przestrzeni. Dodatkowo biorąc pod uwagę strukturę obszaru rewitalizacji profilem towarzyszącym będzie warsztat opiekunek osób starszych/niepełnosprawnych oraz opiekunek dzieci i pomocy domowej. W tym celu przy CIS otworzony zostanie punkt opiekuńczy, gdzie rodzice z obszaru rewitalizacji będą</p>	<p>Celem przedsięwzięcia jest: przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności, zniwelowanie i przeciwdziałanie: ubóstwu, wykluczeniu społecznemu, dezintegracji społecznej, niskiemu poziomowi zatrudnienia, długotrwałemu bezrobociu, niskim/braku kwalifikacji zawodowych, wysokiemu poziom korzystania z pomocy społecznej, problemom wychowawczym i niskiemu poziomowi wyników szkolnych/</p> <p>Rezultaty bezpośrednie: zwiększenie dostępu do usług aktywnej integracji społeczno-zawodowej oraz środowiskowych form przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, aktywizacja osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie</p>	825 000,00 zł GMK, PK, UE,	<p>MOPS – wsparcie merytoryczne, zlecenie usług, PUP – skierowanie do uczestnictwa w zajęciach, zlecenie usług, przekazywanie ofert pracy PCPR - skierowanie do uczestnictwa w zajęciach PPP- zapewnienie konsultacji psych-ped PO – stała współpraca eduk-wych NGO- prowadzenie CIS, PK– refundacja ze środków Funduszu Pracy świadczeń integracyjnych</p>

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>mogli przyprowadzać dzieci na kilka godzin, a uczestnicy CIS pod okiem pedagogów będą się uczyć pełnić funkcję asystenta nauczyciela, niani czy opiekunki. Działanie to dodatkowo stanowić będzie formę wsparcia dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych obszaru rewitalizacji przeciwdziałając ich wykluczeniu społecznemu, pozwalając na rozwój zdolności dzieci, poprawę ich koncentracji, a także nabywanie nowych umiejętności. Grupą docelową działania będą osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji. Zakłada się objęcie wsparciem z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej grupy 55 osób w ciągu dwóch lat działalności CIS (reintegracja społeczna i zawodowa: 25 osób w pierwszym roku, 25 w kolejnym), w tym wsparciem jedynie w zakresie reintegracji społecznej 5 osób z niepełnosprawnościami. Warsztaty prowadzone w ramach CIS będą dobierane dla uczestników według indywidualnej ścieżki reintegracji tych osób.</p> <p>Ponadto w ramach przedsięwzięcia jako uzupełnienie działań prowadzonych przez CIS, a zarazem wsparcie towarzyszące niezbędne do aktywizacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przewiduje się wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej przeznaczonych dla dzieci i młodzieży pozwalających na łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, uczenie alternatywnych, zdrowych form spędzania czasu wolnego, rozwój zainteresowań i inwencji twórczej.</p>			wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne. Firmy prywatne - zlecenie usług współpraca w ramach organizacji praktyk, staży itp.
2.	Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1/ od 09-2017 do 12- 2018	GMK	W ramach przedsięwzięcia gruntownej przebudowie oraz adaptacji na cele społeczne zostanie poddany obiekt użyteczności publicznej zlokalizowany przy ul. 1000-lecia 1 oraz obiekt po byłej kotłowni osiedlowej zlokalizowanej przy ul. Kartuskiej wraz z ich dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych (m.in.: montaż dźwigu osobowego w obiekcie przy ul. Osiedle 1000-lecia 1). Przedsięwzięcie	Po przebudowie zarówno obiekt przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 (rozbudowane piętro budynku), jak i obiekt po byłej kotłowni przeznaczone będą do pełnienia funkcji społecznych, w tym na	3 000 000,00zł GMK, UE,	KTBS – zarządca nieruchomością wsparcie merytoryczne i realizacyjne, właściciele

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
	społeczne			<p>będzie obejmowało:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przebudowę i adaptacja budynku przy ul. Osiedle 1000-lecia 1, w tym: rozbudowę piętra budynku, – remont obiektu po byłej kotłowni, – wyposażenie obiektów w częściach przeznaczonych do pełnienia funkcji społecznych, prowadzenia warsztatów CIS – zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia obiektów w tym chodniki bezpośrednio do nich przylegające wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, zieleń, oświetlenie terenu, monitoring wizyjny i mała architektura typu ławki, kosze na śmieci. 	<p>potrzeby funkcjonowania Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz realizację działań mu towarzyszących w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży. Przedsięwzięcie to jest komplementarne i bezpośrednio powiązane z interwencją prowadzoną w zakresie aktywnej integracji oraz profilaktyki wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej./ Rezultaty bezpośrednie: utworzenie obiektów infrastruktury społecznej, wzrost estetyki przestrzeni publicznej</p>		lokali usługowych zlok. na parterze obiektu Os. 1000-lecia 1
3.	Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części wspólnych budynków mieszkalnych	Osiedle 1000-lecia - Kartuska/ 09- 2017 do 12- 2019	GMK, Wspólnoty, SM WD	<p>W ramach przedsięwzięcia wykonane zostaną remonty części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Na terenie obszaru rewitalizacji znajduje się 30 takich budynków, w tym: 6 budynków zarządzanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Wspólny Dom”, 6 budynków komunalnych oraz 18 budynków mieszkalnych wspólnotowych. Partnerzy w realizacji projektu zostaną wyłonieni zgodnie z art.33 ust. 2 Ustawy wdrożeniowej oraz rozdziałem 3.5.1. Zasad wdrażania RPO WP 2014-2020. Przewiduje się, iż w ramach naboru partnerów zostanie zgłoszonych 14 budynków mieszkalnych, w tym 8 wspólnotowych oraz 6 zarządzanych przez Spółdzielnię</p>	<p>Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców. Planowana poprawa estetyki i funkcjonalności części wspólnych budynków mieszkalnych oraz zaangażowanie w nie lokalnej społeczności ma na celu poprawę komfortu życia w obszarze rewitalizacji oraz większą integrację społeczną mieszkańców i bezpośrednie</p>	1 641 000,00zł GMK, wspólnoty, SM WD, UE	Wspólnoty mieszkaniowe - realizacja działań, udział w finansowaniu SM WD - realizacja działań, udział w finansowaniu, KTBS –

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>Mieszkaniami „Wspólny Dom”³. Zadaniem objęte zostaną również 3 budynki komunalne.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie obejmowało:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czyszczenie i malowanie elewacji (łącznie powierzchnia ok. 3800 m²) – remont balkonów – remont i ocieplenie elewacji – wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i ocieplenie kondygnacji podziemnej – wymianę pokrycia dachowego z jego ociepleniem, remontem kominów, wymianą obróbek blacharskich i rynien – rozbiórkę i wykonanie nowych schodów zewnętrznych, – remont schodów wejściowych wraz z daszkiem nad wejściem – malowanie klatki schodowej – wykonanie wylewki betonowej, nowych posadzek w korytarzach piwnicznych 	<p>utożsamianie się z miejscem, w którym mieszkają./ Rezultaty bezpośrednie: poprawa estetyki części wspólnych budynków mieszkalnych, wzrost poziomu warunków mieszkaniowych</p>		<p>zarządca nieruchomości wsparcie doradcze i merytoryczne</p>

³ **Propozycje zgłoszone w otwartym naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych:**

Budynki mieszkalne wielorodzinne Wspólnot Mieszkaniowych: Wymiana pokrycia dachu z jego ociepleniem, remontem kominów, wymianą obróbek blacharskich i rynien w budynku Kartuska 8, Kartuska 13, Kartuska 16, wymiana pokrycia dachu z jego ociepleniem, remontem kominów, wymianą obróbek blacharskich i rynien oraz malowanie klatki schodowej w budynku Lipowa 3, malowanie klatek schodowych w budynku Lipowa 1, ocieplenie ściany podłużnej elewacji budynku Strzelecka 26 wraz z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej i ociepleniem kondygnacji podziemnej oraz malowanie klatki schodowej, wykonanie posadzek z okładzin ceramicznych na klatce schodowej w budynku 1000-lecia 5, wykonanie remontu schodów wejściowych do budynku 1000-lecia 7 wraz z daszkiem nad wejściami, utwardzenie podwórka przy budynku Lipowa 3,

Budynki mieszkalne wielorodzinne komunalne: ocieplenie ścian elewacji budynku Wybickiego 12, Wybickiego 14, wymiana pokrycia dachu z jego ociepleniem, remontem kominów, wymianą obróbek blacharskich i rynien w budynku Jeziora 9.

Budynki mieszkalne wielorodzinne spółdzielcze: 1000-lecia 3 - czyszczenie i malowanie elewacji budynku, malowanie klatek schodowych, wykonanie nowej posadzki w korytarzach piwnicznych, postawienie wiaty śmietnikowej; 1000-lecia 4 - czyszczenie i malowanie elewacji, malowanie klatek schodowych, ustawienie ławek z oparciem; 1000-lecia 8 - czyszczenie i malowanie elewacji budynku, malowanie klatek schodowych, postawienie wiaty śmietnikowej, wymiana nawierzchni chodników; 1000-lecia 9 - czyszczenie i malowanie elewacji budynku, malowanie klatek schodowych, wykonanie nowej posadzki w korytarzach piwnicznych, 1000-lecia 10 - czyszczenie i malowanie elewacji budynku, malowanie klatek schodowych, wykonanie nowej posadzki w korytarzach piwnicznych, wymiana nawierzchni chodników, Kartuska 11/B - czyszczenie i malowanie elewacji budynku, remont balkonów

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<ul style="list-style-type: none"> – wykonanie posadzek z okładzin ceramicznych na klatce schodowej – zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia budynków w tym: montaż wiat śmietnikowych, wykonanie nowej nawierzchni chodników przy budynkach, utwardzenie podwórka, ustawienie małej architektury tj. ławki 			
4.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca	Osiedle 1000-lecia - Kartuska/ 09- 2017 do 12- 2019	GMK	<p>W ramach przedsięwzięcia planowane jest kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji poprzez działania w zakresie dróg, ciągów pieszych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w tym m.in.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) modernizację sieci wodociągowych o dł. ok. 4040 mb⁴ 2) modernizację sieci sanitarnej o dł. ok. 4040 mb⁵ 3) modernizacja i automatyzacja węzłów grupowych, modernizacja sieci ciepłowniczej co i cwu o dł ok. 370 m, budowa nowej sieci ciepłowniczej o dł. ok. 600 mb⁶ 4) budowa, przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury drogowej wewnątrzosiedlowej: ul. Os. 1000-lecia (jezdnia z miejscami postojowymi, ok. dł. 260 m, szer. 6m, pow. 2060m2), wewnętrznej ul. Os. 1000-lecia (jezdnia ok. dł. 450m, szer. 3m, pow. 1350m2), ul. Kartuska 13 (jezdnia ok. dł. 50m, szer. 4m, pow. 200m2), ul. Kartuska (jezdnia dł. 275m, pow.1500m2), 	Planowane zagospodarowanie przestrzeni publicznej i zaangażowanie w nie lokalnej społeczności ma na celu większą integrację społeczną mieszkańców i bezpośrednie utożsamianie się z miejscem, w którym mieszkają. Celem przedsięwzięcia jest również uniknięcie stanów awaryjnych sieci wod-kan., zagwarantowanie bezpiecznej eksploatacji (głównie w zakresie wymagań dla wody) oraz ograniczenie zjawiska niskiej emisji /	5 000 000,00zł GMK, UE, wspólnoty, SM WD	Wspólnoty mieszkaniowe- realizacja działań; współudział w zagospodarowaniu terenu (partycypacja finansowa), Spółdzielnia mieszkaniowa realizacja działań; współudział w zagospodarowaniu

⁴, ⁵ Odbudowa infrastruktury polegająca na całkowitej wymianie ponad 50 letnich sieci wod-kan wybudowanych z materiałów niespełniających obecnych norm środowiskowych. Rejon (nr), obwód (nr), obręb (nr) - długość sieci wod-kan (mb): 185730, 5, 0004 – 2000; 185730, 2, 004 – 200; 185730, 4, 004 – 40, 185730, 3, 004 – 240, 185700, 5, 005 – 300, 185700, 7, 005 – 260, 185700, 6, 005 – 400, 185710, 6, 005 – 200, 185710, 3, 005 – 100, 185710, 4, 005 – 40, 185700, 4, 005 – 60, 185710, 2, 005 – 200,

⁶ Przebudowa zewnętrznej instalacji odbiorczej z technologii kanałowej na preizolowaną oraz budowie nowej sieci ciepłowniczej umożliwiającej likwidację 10 kotłowni lokalnych z jednoczesną przebudową ich na węzły cieplne jak również wykonanie modernizacji i automatyzacji trzech węzłów grupowych

Wymiana sieci: Rejon (nr), obwód (nr), obręb (nr) - długość sieci ciepłowniczej (mb): 185730, 5, 0004 + 185730, 2, 004 + 185730, 4, 004 + 185730, 3, 004 + 185700, 5, 005 + 185700, 7, 005 + 185700, 6, 005 + 185710, 6, 005 + 185710, 3, 005

Nowa sieć: Rejon (nr), obwód (nr), obręb (nr) - długość sieci ciepłowniczej (mb): 185730, 5, 0004 – 500 mb, 185700, 6, 005 – 100 mb i 4 węzły cieplne

Modernizacja węzłów grupowych pracujących na rzecz rejonów objętych rewitalizacją, tj. węzeł os. 1000-lecia, Kartuskiej i Jeziornej

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>ul. Wybickiego i ul. Jeziorna (jezdnia ok. dł. 535m, szer. 5m, pow. 2675m²)</p> <p>5) wykonanie miejsc postojowych i parkingów: przy ulicy Os. 1000-lecia o łącznej powierzchni ok. 1725m², przy ul. Kartuskiej o łącznej pow. ok. 1720m² oraz przy ul. Wybickiego i ul. Jeziornej o łącznej pow. ok. 500 m²</p> <p>6) modernizacja istniejących ciągów pieszych z wymianą nawierzchni chodnika z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych: wzdłuż ul. Os. 1000-lecia ok. 230m (pow. ok. 977m²), ul. Kartuska ok. 200m (pow. 550m²), ul. Wybickiego i ul. Jeziorna ok. 160m (pow. ok 570m²),</p> <p>7) budowa nowego ciągu pieszego: o dł. ok. 150m, szerokość 3 m (pow. 450m²) łączącego ul. Lipową i Os. 1000-lecia (chodnik, oświetlenie, monitoring);</p> <p>8) wykonanie schodów przy ul. Wybickiego i ul. Jeziornej (ok. dł. 35m, szer. 1,5m, pow. 52,5m²)</p> <p>9) budowa nowego ciągu pieszego: o dł. ok. 160m łączącego Os. 1000-lecia z centrum miasta prowadzonego przez teren Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 (chodnik, furtki w ogrodzeniu, oświetlenie, monitoring)</p> <p>10) urządzenie ciągów pieszych w miejscach wydeptanych ścieżek – ok. 390 m.</p> <p>11) modernizacja i rozbudowa oświetlenia publicznego,</p> <p>12) budowa monitoringu wizyjnego,</p> <p>13) wykonanie chodników bezpośrednio przylegających do wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z utwardzeniem terenu m.in. przed budynkami: Jeziorna 9, Wybickiego 12 i 14, Kartuska 4 ,6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, Os. 1000-lecia 2, 5, 6, 7, 13, Heykego 1,</p>	<p>Rezultatami bezpośrednimi projektu będzie: poprawa estetyki obszaru rewitalizacji , gwarancja niezawodności dostawy wody i odbioru ścieków, wzrost poziomu warunków mieszkaniowych - sukcesywne włączanie kolejnych budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz ograniczenie wielkości niskiej emisji pochodzącej</p>		<p>aniu terenu (partycypacja finansowa), lokalni przedsiębiorcy</p>
5.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji	Osiedle 1000-lecia - Kartuska / 09- 2017 do 12- 2019	GMK	<p>W ramach przedsięwzięcia planowane jest kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych, w tym m.in.</p>	<p>Planowane zagospodarowanie przestrzeni publicznej i zaangażowanie w nie lokalnej społeczności ma na celu większą integrację społeczną</p>	<p>800 000,00 zł, GMK, UE, wspólnoty, SM WD</p>	<p>Wspólnoty mieszkaniowe- realizacja działań; współdział w</p>

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
	z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych			<ol style="list-style-type: none"> 1) wymiana wiat śmietnikowych (ok. 6szt.) oraz pojemników do segregacji odpadów 2) odnowa istniejących terenów zieleni wraz z budową małej architektury tj. ławki, kosze na śmieci w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych, 3) modernizacja istniejących placów zabaw: plac na ul. Kartuskiej - doposażenie w ok. 3 ławki i 3 kosze na śmieci, plac na Os. 1000-lecia (Kartuska 13) - ewentualne powiększenie terenu placu; wymiana bądź naprawa zniszczonych urządzeń, budowa ogrodzenia, wyposażenie w ławki ok. 3szt, ławko-stół ok. 1szt. + ok. 3 kosze na śmieci; stojak na rowery; piaskownicę dla dzieci młodszych, doposażenie w urządzenia dla dzieci starszych typu: koło do kręcenia, ścianka wspinaczkowa, linarium lub kwadrat wielofunkcyjny, 4) budowa 2 lub 3 placów zabaw dla dzieci młodszych, każdy wyposażony w ok. 2 ławki i kosze na śmieci 5) budowa miejsca spotkań dzieci starszych i młodzieży: streetworkout (1 teren+ ok. 3ławki+ok. 2kosze), linarium-piramida, 6) zagospodarowanie ogrodzenia Zakładów Mięsnych na urządzenie ścianki do graffiti 7) zagospodarowanie terenu pagórków przy ul. Os. 1000-lecia: wykonanie zjeżdżalni- kaskady kamiennej lub drewnianej, nasadzenie zieleni, ławki, kosze na śmieci 8) budowa nowej, publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji rekreacyjnych tj. budowa 2 siłowni zewnętrznych (ok. 4-6 urządzeń każda) z ławkami i koszami na śmieci, budowa 2 miejsc integracji sąsiedzkiej – każdy po ok. 3 ławko-stoły z zadaszeniem i kosze na śmieci, ok. 3 szt. stoły szachowe. 	mieszkańców i bezpośrednie utożsamianie się z miejscem, w którym mieszkają. / Rezultatami bezpośrednimi projektu będzie: poprawa estetyki obszaru rewitalizacji, wzrost poziomu warunków mieszkaniowych		zagospodarowanie terenu (partycypacja finansowa), Spółdzielnia mieszkaniowa realizacja działań; współudział w zagospodarowaniu terenu (partycypacja finansowa), Lokalni przedsiębiorcy,

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2	ul. Wybickiego / 09- 2017 do 12- 2019	GMK	W ramach przedsięwzięcia planowane jest kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2 o pow. ok. 4500 m2 z przystosowaniem do funkcji rekreacyjnych – wykonanie po uzgodnieniach z Konserwatorem Zabytków, alejek pieszych, oświetlenia, ławek i koszy na śmieci. Planowane działanie będzie nawiązywało do historii, tradycji i tożsamości Parku, a do jego zaprojektowania wykorzystana zostanie formuła konkursu architektonicznego.	Planowane zagospodarowanie przestrzeni publicznej i zaangażowanie w nie lokalnej społeczności ma na celu większą integrację społeczną mieszkańców i bezpośrednie utożsamianie się z miejscem, w którym mieszkają. / Rezultatami bezpośrednimi projektu będzie: poprawa estetyki obszaru rewitalizacji, wzrost poziomu warunków mieszkaniowych	200 000,00 zł, GMK, UE, PK	PK zarządca PZS2, do którego przynależy park; współdział w zagospodarowaniu przestrzeni publicznej parku (realizacja, finansowanie)
7.	Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne	Osiedle 1000-lecia - Kartuska / 09- 2017 do 12- 2019	GMK	Ogrody Społeczne W ramach projektu planowane jest przekazanie mieszkańcom narzędzi do zmiany swojego otoczenia na lepsze, wsparcia dotyczącego kwestii ogrodniczych oraz tych związanych z budowaniem dialogu sąsiedzkiego. Zakłada się prowadzenie projektu przez społeczność i dla społeczności. Ogrody stanowiąc będą nie tylko miejsce, w których będzie można zaadoptować wybrane grządki na własne potrzeby, ale również miejsce rekreacyjne, w którym odbywać się będą warsztaty, festyny sąsiedzkie. Grupy sąsiedzkie, biorące udział w projekcie otrzyma nasiona, cebule roślin, sadzonki drzew i krzewów ozdobnych, podstawowe narzędzia (np. grabie, łopaty, szpadle, sekatory, rękawice, konewki, kosiarki do trawy), wskazówki z zakresu ogrodnictwa i organizacji przestrzeni oraz inne akcesoria niezbędne do założenia ogrodu, elementy małej architektury podwórkowej tj. ławka, stół ogrodowy, stojak na rowery, a także wsparcie merytoryczne z zakresu planowania przestrzeni, ogrodnictwa i działań partycypacyjnych. Dopuszcza się organizację ogrodu	W celu włączenia społeczności w działania rewitalizacyjne oraz kształtowania wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji postaw społecznych planowane jest utworzenie w bliskim sąsiedztwie bloków mieszkalnych ogródków społecznych oraz wspólne działanie na rzecz przestrzeni w ramach warsztatów sąsiedzkich. Celem szczegółowym przedsięwzięcia jest nauka współpracy w grupie, negocjacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów poprzez wspólną pracę na rzecz swojego miejsca	200 000,00 zł GMK, UE,	NGO – pełnienie funkcji animatora MOPS, PCPR – wsparcie merytoryczne, Lokalni Przedsiębiorcy

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>społecznego również w oparciu o nasadzenia w skrzyniach lub innych pojemnikach.</p> <p>Warsztaty sąsiedzkie – aktywni dla wspólnej przestrzeni</p> <p>W celu kształtowania postaw społecznych i włączenia lokalnej społeczności, zarówno starszych mieszkańców obszaru rewitalizacji, osób w wieku produkcyjnym, a także dzieci i młodzieży w działania rewitalizacyjne planuje się prowadzenie pod nadzorem animatora (ngo) warsztatów dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Warsztaty będą obejmowały realizację działań związanych z wykorzystaniem sztuki jako elementu przestrzeni publicznej np. poprzez graffiti, murale na przygotowanym w tym celu ogrodzeniu Zakładów Mięsnych (od przygotowania projektu graficznego zgodnego z koncepcją zagospodarowania całego obszaru po ich wykonanie). W ramach spotkań mieszkańcy będą również wykonywać niezbędne do zagospodarowania wspólnej przestrzeni publicznej elementy małej architektury (np. skrzynie na kwiaty, ławki). W tym celu zakupione zostaną niezbędne materiały (np. narzędzia, deski, skrzynie, farby, pędzle). W ten sposób mieszkańcy sami będą kreatorami przestrzeni, w której będą przebywać co przełoży się na większą dbałość o otoczenie i utożsamienie się z miejscem zamieszkania. Międzypokoleniowa integracja sąsiedzka na rzecz wspólnej przestrzeni pozwoli również na budowanie więzi społecznych i profilaktykę wykluczenia społecznego. Realizację działania planuje się poprzez formułę zlecenia zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p>	<p>zamieszkania. / Bezpośrednim rezultatem działania będzie upiększenie okolicy poprzez wspólną pracę mieszkańców na jej cel, wzmocnienie panujących między sąsiadami relacji, zwiększenie umiejętności prospołecznych. Zaangażowanie w pielęgnację i utrzymanie porządku wokół bloków da poczucie przynależności do miejsca zamieszkania.</p>		

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
POZOSTAŁE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REITALIZACYJNE							
8.	Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji	Jeziorna 9, Kartuska 4, Wybickiego 12, Wybickiego 14, Lipowa 3, Strzelecka 26 2018r. - 2025r.	GMK, wspólnoty mieszkaniowe	<ul style="list-style-type: none"> – Zmiana systemu ogrzewania w budynkach komunalnych Jeziorna 9 i Kartuska 4 z piecowego na centralne ogrzewanie oraz wykonaniem instalacji ciepłej wody z podłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej. – Zmiana systemu ogrzewania w budynkach wspólnotowych Wybickiego 12 i 14, Lipowa 3 i Strzelecka 26 z piecowego na centralne ogrzewanie oraz wykonaniem instalacji ciepłej wody z podłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej 	Celem projektu jest likwidacja niskiej emisji./ Rezultaty bezpośrednie: zahamowanie degradacji substancji mieszkaniowej, polepszenie poziomu warunków mieszkaniowych, ograniczenie niskiej emisji. Poprawa jakości życia.	810 000,00 zł GMK, wspólnoty śr. krajowe, UE	KTBS- zarządca nieruchomości
9.	Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie	ul. 1000-lecia 1 - plac między blokami, ul. Kartuska – przestrzeń między blokami (zamiennie)/ 2017r. – 2019r. (dwa pikniki w ciągu roku w okresie letnim: od maja do września),	MOPS/ GMK	Pikniki integracyjne oraz spotkania sąsiedzkie będą organizowane na rzecz środowiska lokalnego na obszarze rewitalizacji. Mieszkańcy tej części miasta zagrożeni są naznaczeniem oraz wykluczeniem społecznym. W związku z czym należy podjąć takie działania, które pozwolą zniwelować to zagrożenie. Program przewiduje realizację szczegółowo zaplanowanych działań dla określonej grupy odbiorców, którzy czują przynależność społeczną do swojego miejsca zamieszkania. W ramach przedsięwzięcia zorganizowany zostanie cykl sezonowych pikników integrujących sąsiadów – jeden na rozpoczęcie i jeden na zakończenie sezonu letniego. Pikniki rodzinne zorganizowane zostaną na placu między blokami za każdy razem w innej części obszaru rewitalizacji, tak aby umożliwić integrację mieszkańców różnych ulic. Mieszkańcy spotkają się przy grilu z kiełbaskami i muzyce. Dla dzieci zostaną zaplanowane atrakcje w postaci np. dmuchańców, gier i zabaw rodzinnych na powietrzu, nagrody dla najlepszych, malowanie twarzy itp. Całość działania prowadzona będzie przez animatorów kulturalnych i społecznych.	Głównym celem projektu jest osiągnięcie integracji mieszkańców, pobudzenie społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców, poprzez wzmocnienie, wspieranie oraz angażowanie ich potencjału i zasobów. / Rezultaty bezpośrednie: szczegółowymi projektu są: <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie umiejętności prospołecznych, – aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, – zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości dotyczącej dobra wspólnego i odpowiedzialności za podejmowane decyzje, – promocja alternatywnych 	42 900,00 zł GMK i jednostek organ. lokalni przedsiębiorcy, zarządcy nieruchomości FIO	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Kościerski Dom Kultury im. Józefa Wybickiego, lokalni przedsiębiorcy- wsparcie merytoryczne i zaangażowanie w realizację

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
					sposobów spędzania czasu wolnego – rodzice z dziećmi, rodzinami i sąsiadami, – trwała aktywizacja.		
10.	Klub dla młodzieży	ul. Os. 1000-lecia 1 bądź ul. Traugutta 7/ 2021 –2022	MOPS/ GMK	W mieście Kościerzyna, zwłaszcza w obszarze rewitalizacji brak jest konkretnych oddziaływań z młodzieżą zagrożoną. Działania w projekcie będą odpowiedzią na zapotrzebowania młodego człowieka w organizację swojego czasu wolnego, wykorzystania go w społecznie akceptowany sposób, jak również próby rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Jednym z najistotniejszych działań jest stworzenie dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przyjaznego miejsca na spędzanie czasu wolnego. Klub miałby być alternatywą dla młodzieży na włączenie się po mieście i spędzanie godzin popołudniowych i wieczornych na ulicy. Osoby młode poprzez współtworzenie swojego klubu będą bezpośrednio gospodarzami i osobami odpowiedzialnymi za to miejsce. Będzie to również gwarancja przychodzenia na różnego rodzaju spotkania organizowane i przeprowadzane w ramach zajęć w klubie. Pomagać młodzieży we wszystkich zajęciach i pracach w klubie będą zatrudnieni pedagodzy - liderzy. Wybiegając naprzeciw brakom lub trudnościom finansowym występującym w rodzinach należy dać młodzieży możliwość skorzystania z różnych ciekawych alternatywnych sposobów spędzenia czasu wolnego tj. wyjścia do kina, na kręgle, na basen. Planuje się też atrakcje w Kościerskim Domu Kultury tj. możliwość spędzenia wieczoru przy ognisku, zajęcia kulinarne powiązane z przygotowaniem zdrowego posiłku oraz zajęcia na świeżym powietrzu. Odpowiedzią na deficyty występujące w rodzinach zagrożonych będą spotkania i rozmowy młodzieży ze specjalistami z różnych dziedzin. Na spotkaniach z psychologiem młodzież uzyska odpowiedź na pytania jak radzić sobie z negatywnymi emocjami	Celem głównym projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach zagrożonych. Działalność klubu będzie sposobem na ukazanie możliwości zajęcia czasu wolnego w opozycji do nudy i szarzyzny dnia codziennego, braku zainteresowania ze strony rodziny, głównie rodziców. / Rezultaty bezpośrednie: - aktywizacja społeczno – ruchowa młodzieży; - zwiększenie świadomości młodzieży w temacie zagrożeń; - wzrost świadomości radzenia sobie w sytuacjach stresowych, kryzysowych bez użycia i stosowania przemocy i agresji; - zwiększenie wiedzy i świadomości na temat możliwości spędzania czasu wolnego.	60 210,00 zł GMK, UE, NGO	Przedstawiciel Młodzieżowego Centrum Kariery i Punktu Pośrednictwa Pracy w Kościerzynie Kościerskie Centrum Wolontariatu – wsparcie merytoryczne i organizacyjne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>i doświadczeniami środowiska domowego. Pozna metody pracy nad sobą (np. rozładowywanie napięcia emocjonalnego, radzenia sobie ze stresem). Ponadto młodzież będzie miała okazję skorzystania z indywidualnych Spotkanie z terapeutą uzależnień pozwoli na uzyskanie rzetelnych informacji i wiedzy o nałogach, mechanizmach uzależnienia i sposobach leczenia choroby uzależnionej. Warsztaty z terapeutą będą miały na celu uzmysłowienie dzieciom i młodzieży zagrożeń młodego wieku i wchodzenia w zachowania ryzykowne, które bardzo często związane są z wczesną inicjacją alkoholową. Pozwolą również na nabycie umiejętności asertywnych i otwartego mówienia „nie nałogom”. W ramach współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery i Punktem Pośrednictwa Pracy, doradca zawodowy na spotkaniu z młodzieżą udzieli wstępnych informacji dotyczących rynku pracy, ofert pracy dostępnych dla młodocianych pracowników oraz zaszczepi nawyk aktywności i elastyczności na rynku pracy od najmłodszych lat. W umiejętny sposób przekaże, że to co młodzież robi w chwili obecnej, do jakiej szkoły chodzi i w jakim zawodzie kształci się będzie miało bezpośredni wpływ na ich dorosłe życie. Przedstawiciel Kościerskiego Centrum Wolontariatu postara się zarazić młodych ludzi pasją pomagania innym i czerpania z tego korzyści i satysfakcji dla siebie. Zaproponuje konkretne oferty pomocy wolontariackiej i pomoże w odpowiednim pełnieniu roli społecznych.</p>			
11.	Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie	ul. Os. 1000-lecia 1 bądź ul. Traugutta 7 / 2019 – 2025	Biblioteka Miejska im. Ks. Konstantego Damrota,	Filia Biblioteki Miejskiej (pomieszczenie z księgozbiorem dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych; wypożyczanie książek, dostęp do publikacji, gazet na miejscu (kąciak czytelniczy); możliwość korzystania z komputerów, dostęp do internetu. Biblioteka pełniłaby również rolę świetlicy z zabawkami, akcesoriami dla dzieci, rzutnikiem, kąciakiem dla najmłodszych. Biblioteka będzie miejscem przyjaznym, otwartym dla mieszkańców, w którym będą czuli się	Głównym celem utworzenia filii jest rozwój i poprawa kompetencji kulturalno – społecznych oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców, poprzez zwiększenie poziomu czytelnictwa oraz tworzenie	400 000,00 zł GMK, UE, BP,	GMK – udostępnienie pomieszczenia, MOPS, szkoły – wsparcie merytoryczne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>swobodnie. Czytelnicy będą mieli dostęp do nowości wydawniczych, prasy, internetu, będą mogli również brać udział w spotkaniach organizowanych przez Bibliotekę. W ramach projektu zakłada się wyposażenie pomieszczenia przeznaczonego pod filię biblioteki, podłączenie do sieci teleinformatycznej wraz z zakupem komputerów i oprogramowania, zakup księgozbioru oraz koszty związane z prowadzeniem biblioteki</p>	<p>innych form bibliotecznych. / Zakładane rezultaty :</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, - udział mieszkańców w tworzeniu oferty kulturalnej; - podniesienie świadomości obywatelskiej dzięki dostępowi do prasy lokalnej oraz ogólnokrajowej; - poprawa wyników w nauce kształtowanie kapitału intelektualnego), - zwiększenie poziomu socjalizacji wśród młodzieży, - ukształtowanie prawidłowych wzorców zachowań obowiązujących w miejscu publicznym; - z budowanie relacji międzypokoleniowych - zwiększenie szans zawodowych osób bezrobotnych - rozwój kompetencji obywatelskich, społecznych oraz kulturalnych, - zagospodarowanie wolnego czasu, - zwiększenie zaufania do instytucji publicznych. 		

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
12.	Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce	ul. Strzelecka 1, boisko i plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 / 2018-2025	Straż Miejska, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Kościerzynie,	Założenie monitoringu wizyjnego, obejmującego boisko oraz plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie. Objęcie wymienionych miejsc w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych patrolami straży miejskiej oraz policji. Działanie zrealizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, na terenie szkoły do której uczęszczają dzieci zamieszkujące obszar, co uzasadnia jego realizację.	Celem zadania jest zapewnienie dzieciom z terenu rewitalizacji bezpieczeństwa w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych na boisku oraz placu zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2. Dzieci bawiące się na placu zabaw oraz grające w piłkę na boisku w czasie wolnym od zajęć szkolnych będą czuły się bezpiecznie wiedząc, że czuwają nad nimi strażnicy Centrum Monitoringu Wizyjnego w Kościerzynie. / Rezultaty bezpośrednie: Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.	9 000,00 zł GMK	Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie – patrolowanie, GMK – wsparcie w realizacji
13.	Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery	ul. Strzelecka 1, świetlica popołudniowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 / 2019 -2021	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Kościerzynie	W ramach działania zakłada się realizację pięciu bloków tematycznych: „Spotkania z zawodami”, „Spotkania w pracowni modelarskiej”, „Spotkania młodych inżynierów”, „Spotkania z muzyką”, „Spotkania z teatrem”. Zajęcia w poszczególnych blokach realizowane będą w odrębne dni tygodnia. Dzieci z obszaru rewitalizacji oraz pozostałe dzieci uczęszczające do świetlicy będą poznawały różne zawody, uczyły się określać swoje zainteresowania, miały możliwość uczestniczenia w zajęciach technicznych polegających na konstruowaniu różnych modeli oraz robotów. Będą rozwijały zainteresowania artystyczne poprzez zajęcia umuzykalniające oraz teatralne, udział w koncertach i spektaklach. Dodatkowo w działaniu przewidziano włączanie rodziców w nowe formy aktywności ich dzieci.	Głównym celem przedsięwzięcia jest rozbudzenie zainteresowań i potrzeb dzieci z obszaru rewitalizacji, ich integracja z pozostałymi dziećmi korzystającymi z popołudniami ze świetlicy szkolnej oraz przybliżenie im kultury „wysokiej”. / Efektem realizacji przedsięwzięcia będzie podniesienie samooceny i poczucia wartości najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji,	40 000,00 zł GMK, UE	Państwowa Szkoła Muzyczna w Kościerzynie, Kościerski Dom Kultury – wsparcie merytoryczne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
					zaktywizowanie ich poszukiwaniu kierunków własnego rozwoju, a zarazem zmiana świadomości rodziców.		
14.	Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce	ul. Strzelecka 1, boisko Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 / 2017-2025	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Kościerzynie Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Przedmiotem działania jest realizacja zajęć sportowych prowadzonych przez jeden miesiąc wakacji szkolnych, przez animatora sportu 7 dni w tygodniu: od poniedziałku do piątku po 4 godziny, a w sobotę i niedzielę po 5 godzin.	Celem działania jest zaproponowanie dzieciom aktywnej formy spędzania czasu wolnego w bezpiecznych warunkach oraz ograniczenie potencjalnych zagrożeń wynikających z niewłaściwego zagospodarowania czasu wolnego./ Rezultatem projektu będzie: zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci w okresie wakacji szkolnych, zapewnienie im opieki w atrakcyjnej formie, co wpłynie pozytywnie na zachowanie dzieci.	100 000,00 zł GMK, UE, BP	Stowarzyszenie Przyjaciół Dwójki – wsparcie merytoryczne i w realizacji
15.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej	Ul. Szkolna 1, nr działki 164, obręb 5/ 2018-2022	Zespół Szkół Publicznych nr 2	Przedsięwzięcie zakłada budowę sali gimnastycznej na terenie ZSP nr 2 połączoną z adaptacją starej sali gimnastycznej na cele rekreacyjno-sportowe, dzięki czemu możliwe będzie podjęcie takich działań jak: 1. organizacja zajęć sportowych dla młodzieży starszej, nie uczęszczającej do ZSP nr 2 – gry zespołowe, siłownia, fitness, taniec itd. 2. organizacja zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci i młodzieży 3. organizacja zajęć rekreacyjnych dla osób dorosłych: fitness, gimnastyka, taniec itp.	Celem projektu jest poprawa dostępu obszaru rewitalizacji do infrastruktury rekreacyjno-sportowej. ZSP nr 2 oferując wykorzystanie w godzinach południowych i w dni wolne od pracy bogatą ofertę zajęć na Orliku, w nowej sali gimnastycznej, a także w adaptowanej na potrzeby zajęć gimnastycznych,	3 200 000,00zł GMK, UE, PFRON	MOPS , KOSiR – wsparcie merytoryczne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				4. organizacja zajęć ruchowych i rehabilitacyjnych dla seniorów.	fitnessu i siłowni starej sali stanie się dla tej części miasta centrum sportowo-rekreacyjnym. Dzięki budowie nowej sali będzie możliwe opracowanie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu dla różnych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji. Celem tych działań jest wzrost aktywności mieszkańców i ich integracja. Wartością dodaną będzie poprawa zdrowotności a co za tym idzie komfortu życia. / Bezpośrednim rezultatem projektu będzie powstanie nowego obiektu służącego przede wszystkim mieszkańcom osiedla, a także liczba uczestników poszczególnych zajęć.		
16.	Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1, ul. Traugutta 7/ 2020-2025	GMK, NGO	Wsparcie integracji społeczno-zawodowej, międzypokoleniowej poprzez utworzenie (w poddanym modernizacji i adaptacji na cele społeczne budynku) prowadzonego pod nadzorem animatora (ngo) Klubu Integracji Sąsiedzkiej, w ramach którego starsi mieszkańcy obszaru rewitalizacji (20% mieszkańców) mogliby uczyć młodszych m.in. spraw domowych (gotowania, szycia, nawet sprzątnięcia, robótek ręcznych), ale też np. organizacji budżetu domowego, co prowadziłoby m.in. do budowania samodzielności. Jednocześnie nauka od starszego pokolenia i międzypokoleniowa integracja sąsiedzka stanowiłyby profilaktykę wykluczenia społecznego i budowanie więzi	Celami projektu są: – zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców ob. rewitalizacji – wzmocnienie kompetencji społ., samodzielności i aktywności życiowej – aktywizacja społ.-zawod. osób wykluczonych społ. i zagrożonych wykluczeniem oraz ograniczenie patologii	100 000,00 zł GMK, UE, BP	NGO – pełnienie funkcji animatora, lokalni Przedsiębiorcy MOPS, PCPR- wsparcie merytoryczne i organizacyjne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				społecznych. Zorganizowanie czasu w okresie poszukiwania pracy zwiększyłoby również szanse zatrudnienia w myśl hasła „aktywny człowiek i chętny do nauki człowiek jest lepiej postrzegany przez potencjalnego pracodawcę, nie?”). Z kolei w drugą stronę, młodzi bezrobotni świadczyliby w ramach Klubu drobną pomoc sąsiedzką zwłaszcza na rzecz starszych i niepełnosprawnych, co stanowiłoby wartość dodaną projektu przyczyniając się poza przeciwdziałaniem wykluczeniu młodzieży również do przeciwdziałania wykluczeniu osób starszych i niepełnosprawnych. Dodatkowo działanie Klubu będzie wzbogacone w ofertę międzypokoleniowych zajęć edukacyjnych i kulturalnych. Działania w ramach Klubu Sąsiedzkiego planuje się realizowane w formie projektu grantowego, którego operatorem będzie GMK.	społ./ Rezultaty bezpośrednie: zwiększona integracja mieszkańców obszaru, wsparcie i aktywizacja osób starszych, poprawa relacji międzysąsiedzkich alternatywa spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,		
17.	Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej , środowiskowej i okienka przedszkolnego	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1, ul. Traugutta 7/ 2022 – 2025	GMK, MOPS	<p>Przedsięwzięcie zakłada utworzenie na obszarze rewitalizacji świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej oraz okienka przedszkolnego. W ramach świetlicy socjoterapeutycznej i środowiskowej zorganizowana/-e zostanie/-ą dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fachowa opieka wychowawcza, - pomoc w zakresie nauki szkolnej, - alternatywne formy spędzania czasu wolnego, - zajęcia okolicznościowe i integracyjne, - warsztaty artystyczne: rzeźba, witraże, kowalstwo artystyczne itp. - zajęcia terapeutyczne obejmujące: pomoc w eliminowaniu i rozwiązywaniu niepowodzeń szkolnych, rodzinnych i osobistych, łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, eliminowanie zaburzeń zachowania, wdrażanie do przestrzegania zasad współżycia społecznego, uczenie alternatywnych, zdrowych form spędzania czasu wolnego, rozwój zainteresowań i inwencji twórczej. Grupą docelową działania będą dzieci i młodzież w wieku szkolnym 	<p>Celem działania jest wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym i wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych. /</p> <p>Rezultaty bezpośrednie: Realizowane zajęcia terapeutyczne oraz kształtujące właściwe postawy społeczne przełożą się na aktywizację ludzi młodych, co będzie wpływało na obniżenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Organizacja w ramach projektu okienka przedszkolnego pozwoli zapewnić opiekę dzieciom, a rodzicom bezrobotnym</p>	700 000,00 zł GMK, UE, BP	NGO – pełnienie funkcji animatora, PPP, Placówki szkolne , MOPS, PCPR- wsparcie merytoryczne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<p>zamieszkujące obszar rewitalizacji, zagrożone wykluczeniem społecznym i wychowujące się w rodzinach dysfunkcyjnych. Działania te będą stanowiły kontynuację działań Klubu młodzieży.</p> <p>Projekt zakłada również utworzenie okienka przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-5 lat z obszaru rewitalizacji wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych. W ramach okienka przedszkolnego zakłada się prowadzenie zajęć przez fachowych wychowawców w wymiarze 3-4 godzin przez 3 dni w tygodniu we współpracy z rodzicami (w charakterze asystentów nauczycieli, dyżury rotacyjne), co pozwoli na rozwój zdolności dzieci, poprawi ich koncentrację, a także przyczyni się do nabycia nowych umiejętności. Utworzenie grupy nie przekraczającej 15 dzieci pozwoli na nawiązanie bliskich relacji wychowawców z dziećmi i skuteczne wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Zapewnione zostaną również diagnoza i konsultacje psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne dzieci oraz konsultacje dla rodziców. Przedsięwzięcie obejmuje również terapię logopedyczną oraz przygotowanie rodziców do pełnienia funkcji asystenta nauczyciela.</p> <p>Dodatkowo w ramach przedsięwzięcia przewiduje się również wsparcie rodziców dzieci korzystających ze świetlicy i okienka w procesie wychowawczym poprzez organizację spotkań z zakresu poradnictwa psychologicznego/ terapeutycznego/pedagogicznego i warsztatów wychowawczych.</p>	<p>umożliw wykorzystanie tego czasu na poszukiwanie zatrudnienia bądź zwiększanie kwalifikacji zawodowych m.in. w ramach CIS.</p> <p>Utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej oraz organizacja zajęć terapeutycznych i pomocy w zakresie nauki szkolnej bezpośrednio przełoży się na poczucie wartości młodych ludzi i poprawę wyników szkolnych. Organizacja w jej ramach różnego typu zajęć terapeutycznych, wsparcia psychologicznego oraz eliminacji zaburzeń zachowań przyczyni się też do ograniczenia przemocy. Dodatkowo wzmocnione zostaną również kompetencje wychowawcze rodziców.</p>		

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
18.	Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne	ul. Traugutta/ 2019-2020	GMK, NGO	<p>W ramach przedsięwzięcia gruntownej modernizacji oraz adaptacji na cele społeczne zostanie poddany zabytkowy obiekt użyteczności publicznej zlokalizowany przy ul. Traugutta 7 o powierzchni użytkowej 435,84 m². Przedsięwzięcie będzie obejmowało:</p> <ul style="list-style-type: none"> – termomodernizację budynku, w tym docieplenie dachu (stropu poddasza, skosy) o powierzchni 225,0m² wełną mineralną o współczynniku $\lambda = 0,04 \text{ W / m}^2 \times \text{K}$, wymianę stolarki okiennej o pow. 95,25m² o współczynniku przenikania ciepła $U = 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$ z nawietrzakami higrosterowalnymi, wymianę stolarki drzwiowej zewnętrznej o pow. 5,90m² o współczynniku przenikania ciepła $U = 1,5 \text{ W/m}^2\text{K}$, modernizację instalacji c.o. polegającą na wymianie węzła c.o., montażu zaworów termostatycznych na grzejnikach, wykonaniu izolacji termicznej przewodów, wymianie grzejników na stalowe płytowe, montażu zaworów termostatycznych i podpionowych, – modernizację obiektu z dostosowaniem do osób niepełnosprawnych, w tym m.in.: budowę windy, modernizację klatki schodowej, wymianę instalacji elektrycznej, modernizację wnętrza, – wyposażenie obiektu do pełnienia funkcji społecznych, – zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia obiektu. 	Modernizacja obiektów umożliwi utworzenie w nich m.in. Centrum Organizacji Pozarządowych, a działania przez nie realizowane przełożą się na zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym, a co z tym związane zmniejszeniem liczby osób korzystających z pomocy społecznej. / Rezultaty bezpośrednie: poprawa estetyki przestrzeni publicznej, poprawa warunków funkcjonowania podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej	1 000 000,00zł GMK, UE, BP	Powiat Kościerski, Powiatowy Zespół Szkół nr 2, NGO – współudział w realizacji, KTBS Sp. z o.o. – zarządca nieruchomości
19.	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	ul. Traugutta 7 / 2020-2025	GMK, NGO	<p>Celem projektu jest utworzenie w zmodernizowanym, zabytkowym budynku przy ul. Traugutta Centrum Organizacji Pozarządowych, a dzięki temu rozwój oferty dla organizacji pozarządowych, wsparcie grup formalnych i nieformalnych, wspieranie i rozwój współpracy NGO-JST. W ramach przedsięwzięcia planuje się organizację:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkoleń dla organizacji pozarządowych, społecznych; – punktu porad dla organizacji pozarządowych (np. zakładanie fundacji, stowarzyszenia, wsparcie w pisaniu projektów, konsultowanie wniosków itp.) 	Celem projektu jest wzmocnienie działania organizacji pozarządowych oraz wspieranie inicjatyw lokalnych liderów./ Rezultaty bezpośrednie – wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej – poprawa funkcjonowania instytucji III sektora	100 000,00 zł GMK, NGO, BP, FIO	NGO - udział w realizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				– pośrednictwa wolontariatu (pomiędzy organizacjami pozarządowymi a osobami chętnymi do wolontariatu).	– integracja środowiska aktywistów lokalnych – rozwój dialogu obywatelskiego i lokalnego partnerstwa. – ułatwienie działalności organizacjom pozarządowym.		
20.	Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji	Os.1000-lecia – Kartuska / 2019-2021	GMK	Przedsięwzięcie obejmuje cykl działań kulturalnych skierowanych i dostosowanych do różnych grup wiekowych mieszkańców obszaru rewitalizacji, przybliżających w postaci aktywnej historii, tradycję i kulturę Miasta oraz obszaru rewitalizacji. Działania będą łączyły w sobie elementy prezentacji multimedialnych, warsztaty rękodzieła, a także animowane spotkania międzypokoleniowe na których sami mieszkańcy przedstawią swój pogląd na historię miejsca w którym żyją. Dodatkowo przedsięwzięcie wzbogacone zostanie o pokazy rekonstrukcyjne warsztatów życia codziennego, rzemiosła, strojów z historii Pomorza IX-XIw. realizowane przez grupy odtwórców historycznych.	Celem projektu jest pokazanie, że historia może stać się pasją łączącą ludzi w każdym wieku i alternatywą na spędzenie wolnego czasu. / Rezultaty bezpośrednie: Przedsięwzięcie niesie ze sobą wiele wartości w postaci efektywnego wykorzystywania wolnego czasu przez młodzież i dorosłych, zwiększając wiedzę historyczną i o kulturze minionych wieków i miejsca w którym mieszkają, wpływa na poczucie przynależności do miejsca zamieszkania oraz utożsamianie się z nim. Ponadto wpływa pozytywnie na rozwój psycho-fizyczny, wzbogaca umiejętności manualne np. przy warsztatach rękodzieła, a przede wszystkim buduje wspólnotę i integruje	50 000,00 zł GMK, NGO, FIO, BP	Muzeum Ziemi Kościerskiej, KDK – udział w realizacji, wsparcie merytoryczne, NGO – pełnienie roli animatora

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
21.	Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży	SP2, ZSP2 (szkoły do których uczęszczają uczniowie z ob. rewitalizacji/ 2019-2021	GMK, placówki oświatowe	Działanie zakłada przeprowadzenie cyklu zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej z obszaru rewitalizacji w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych w tym społecznych oraz ułatwiających dostęp do rynku pracy oraz organizację zajęć wyrównawczych dla uczniów posiadających słabe wyniki w nauce. Ponadto w ramach projektu w sposób przystępny dla danej grupy wiekowej przeprowadzone zostaną zajęcia z przedsiębiorczości, spotkania przedstawicielami różnych zawodów oraz doradztwa zawodowego.	Celem projektu jest poprawa wyników w nauce oraz kompetencji kluczowych uczniów z obszaru rewitalizacji, a także kształtowanie już od najmłodszych lat postaw przedsiębiorczości i aktywności zawodowej./ Rezultaty bezpośrednie: wzrost postawy przedsiębiorczej wśród osób wspartych w ramach programu, wzrost liczby uczniów z lepszymi wynikami w nauce	120 000,00 zł GMK, UE, BP	MOPS, PPP, PUP, lokalni przedsiębiorcy – wsparcie merytoryczne
22.	Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami	Os. 1000-lecia – Kartuska, UMK/ 2017-2025	GMK, NGO	Działania realizowane w ramach kierunku obejmą m.in.: – realizację cyklicznych zebrań i spotkań władz lokalnych i pracowników UMK i jedn. organizacyjnych z mieszkańcami, – edukację obywatelską, – konsultacje społeczne, – fora współpracy i działania animacyjne, które zwiększą poczucie więzi mieszkańców obszaru rewitalizacji z miastem poprzez ich udział w konsultacjach prawa lokalnego, budżetu, strategii i planów rozwoju, tworzenie wspólnych inicjatyw lokalnych, partnerstw, porozumień, organizacji wspólnych wydarzeń i akcji społecznych. Podstawą realizacji przedsięwzięcia będzie również diagnoza najlepszych kanałów komunikacji z mieszkańcami, dostosowanych do ich oczekiwań i potrzeb oraz identyfikacja lokalnych liderów, którzy będą brać aktywny udział w włączaniu w działania pozostałych mieszkańców obszaru.	Celem przedsięwzięcia jest zaangażowanie społeczeństwa i interesariuszy do zwiększenia udziału obywateli w realizacji zadań publicznych i działalności samorządu na rzecz dobra wspólnego. / Rezultaty bezpośrednie: Bezpośrednim rezultatem projektu będą dobrane do potrzeb i oczekiwań mieszkańców kanały i narzędzia komunikacji społecznej, a tym samym uzyskania wpływu społeczeństwa na procesy decyzyjne dla lepszego rozwiązania istniejących	135 000,00 zł GMK, FIO	NGO, MOPS, KDK – wsparcie merytoryczne i organizacyjne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
					problemów i rozwoju lokalnego, a także zwiększenie aktywności społecznej i integracji między mieszkańcami .		
23.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja	Osiedle 1000-lecia – Kartuska i jego bezpośrednie sąsiedztwo /2018-2025	GMK	W ramach ogłaszanego corocznie Programu współpracy Gminy Miejskiej Kościerzyna z organizacjami pozarządowymi jako jeden z priorytetów współpracy wyznaczone zostaną zadania skierowane na osiągnięcie celów rewitalizacji poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane bezpośrednio na obszarze rewitalizacji, w jego bezpośrednim sąsiedztwie lub poza nim jedynie w sytuacji, gdy są skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji i przyczyniać się będą do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym występującym na tym obszarze tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji, kapitał społeczny, niski udział w życiu publicznym.	Głównym celem działania jest realizacja założeń i celów GPR./ Ze względu na charakter przedsięwzięcia jego rezultaty bezpośrednie będą ustalane corocznie na etapie opracowania programu i ogłaszania konkursów.	800 000,00 zł GMK	NGO – współpraca przy realizacji, udział w konkursie
24.	Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji	Os.1000-lecia – Kartuska/ 2021 -2025	GMK, KCIS	Przedsięwzięcie zakłada bezwrotne wsparcie dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, obejmujące: 1. wsparcie szkoleniowo – doradcze związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, pomoc w sporządzeniu biznesplanu, 2. dotacje na uruchomienie działalności gospodarczej 3. finansowe wsparcie pomostowe w początkowej fazie rozwoju (pierwszy rok działalności) służące pokryciu bieżących wydatków. W ramach działania przewiduje się również ulgi w podatku od nieruchomości dla nowo otwartych w ramach projektu przedsiębiorstw.	Celem projektu jest ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, promocję samo zatrudnienia jako sposób powrotu na rynek pracy z bezrobocia oraz aktywizację zawodową mieszkańców/ Bezpośrednim rezultatem działania będzie wzrost liczby podmiotów gospodarczych w obszarze rewitalizacji oraz spadek liczby osób bezrobotnych i wzrost zatrudnienia.	500 000,00 zł GMK, UE, BP	PUP, MOPS – wsparcie merytoryczne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
25.	Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji	Os. 1000- lecia – Kartuska / 2020 -2025	GMK	<p>Przewiduje zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz zapewnienie dostępu do Internetu przez okres 2 lat dla 15 gosp. dom. zagrożonych wykluczeniem cyfrowym oraz przeprowadzenie szkolenia kształtującego świadomych użytkowników komp. i Internetu.</p> <p>Grupę docelową odbiorców projektu stanowić będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dzieci i młodzież ucząca się z bardzo dobrymi wynikami w nauce z rodzin, w których przeciętny miesięczny dochód opodatkowany na osobę w rodzinie jest niższy niż ostatni aktualny roczny wskaźnik: „Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 os. w gosp. dom. publikowany przez Prezesa GUS w Biuletynie Statystycznym” -osoby z grupy 50+, których przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie (zgodnie z def. z Dz.U.2003 nr 228 poz. 2255) nie przekracza kwoty najniższych gwarantowanych świadczeń emerytalno-rentowych zgodnie z komunikatem ogłaszanym w Monitorze Polskim przez Prezesa ZUS -osoby niepełnosprawne ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym. 	<p>Celem działania jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego, a przez to wykluczenia społecznego z jednoczesną aktywizacją społeczną i zawodową. Realizacja zadania ma na celu zniwelowanie dysproporcji rozwojowych i integrację społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży ob. rewitalizacji, a także przełożenie nabytych umiejętności na funkcjonowanie na rynku pracy i edukacji. /</p> <p>Zakładane rezultaty bezpośrednie: wzrost liczby osób, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu, wzrost liczby osób przeszkolonych w zakresie obsługi komputera i Internetu</p>	500 000,00 zł GMK, UE, BP	MOPS, Placówki oświatowe – wsparcie merytoryczne, zaangażowanie w procedurę wyboru beneficjentów końcowych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE							
1.	Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej	ul. Strzelecka 1, biblioteka Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 / 2018-2020	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Kościerzynie	Zadanie zakłada przekształcenie biblioteki szkolnej w środowiskowe internetowe centrum informacji multimedialnej. Należy poszerzyć księgozbiór biblioteki, a przede wszystkim unowocześnić ją „uzbrajając” w multimedia. Konieczne jest dostosowanie czasu pracy biblioteki do potrzeb mieszkańców (wydłużenie czasu pracy). Niezbędna jest również przebudowa biblioteki, by mogła sprostać nowym zadaniom. Lokalizacja biblioteki na terenie szkoły, w sąsiedztwie placu zabaw, boiska sportowego oraz świetlicy popołudniowej będzie sprzyjała korzystaniu z jej zasobów.	Celem projektu jest animacja życia społecznego i kulturalnego mieszkańców poprzez biblioteki szkolne, ułatwienie dostępu do książek, czasopism, materiałów multimedialnych oraz Internetu oraz wiedzy dzieciom i dorosłym, tej części społeczności, która jest najbardziej narażona na wykluczenie. /Rezultatami będą: pobudzenie aktywności kulturalnej mieszkańców, integracja środowiskowa, większy poziom czytelnictwa oraz poszerzenie umiejętności korzystania ze środków multimedialnych oraz Internetu grupie zagrożonej wykluczeniem.	140 000,00 zł GMK, UE,	Biblioteka Miejska im. Konstantego Damrota w Kościerzynie – wsparcie merytoryczne
2.	Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej	ul. Strzelecka 1, nr działki 233 i 294 obręb 5, /2021-2025	GMK i Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	Przedsięwzięcie polega na budowie Sali sportowej na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Kościerzynie przy ulicy Strzeleckiej 1 (terenie przylegającym do obszaru rewitalizowanego) w celu pobudzenia aktywności sportowej wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego. W ramach przedsięwzięcia należy: opracować projekt budowlany, uzyskać zgodę na budowę, przeprowadzić prace budowlane.	Celem projektu jest stworzenie dopasowanej do potrzeb bazy obiektów służących celom społecznym i integracyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych 30+ / Rezultaty bezpośrednie: Zwiększenie ilości prowadzonych zajęć dla mieszkańców obszaru	2 900 000,00zł GMK, UE, BP	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
					rewitalizacji co wpłynie na aktywność fizyczną i poprawę kondycji zdrowotnej adresatów przedsięwzięcia.		
3.	Szachy na powietrzu przy Dwójce	ul. Strzelecka 1, plac przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 /2019-2020	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Kościerzynie	Zbudowanie planszy do gry w szachy na powietrzu przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie.	Celem projektu jest zapewnienie dzieciom oraz ich rodzicom z terenu rewitalizacji możliwości spędzania wolnego czasu na powietrzu w aktywnej formie przy grze w szachy. / Rezultaty bezpośrednie: Utworzenie placu do gry w szachy na wolnym powietrzu będącego atrakcyjnym miejscem do spędzania wolnego czasu dla dzieci i ich rodziców. Sąsiedztwo boiska sportowego, boiska do gry w bule oraz placu zabaw będzie inspirowało również do innych form aktywności sportowej. Miejsce to będzie służyło integracji międzypokoleniowej.	45 000,00 zł GMK, UE, BP	KDK – wsparcie merytoryczne
4.	Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia	Ogród Działkowy OCZKO WODNE przy ul. Os. 1000-lecia/ 2021-2025	Stowarzyszenie Ogródu Działkowego OCZKO WODNE, GMK	Przedsięwzięcie zakłada: – zaopatrzenie działek w energię elektryczną i wodę, – przebudowę i utwardzenie dróg wewnętrznych działkowych, nowy trawnik, nasadzenie drzew i krzewów ozdobnych, wyposażenie w ławki, stół i zadaszenie, – zagospodarowanie terenu przy oczku wodnym – opracowanie regulaminu użytkowania działek – wymianę bram i ogrodzenia	Celem przedsięwzięcia jest umożliwienie spędzanie czasu mieszkańcom, działkowiczom w oparciu o naturę, zarówno pozytywne dla seniorów jak i ich wnuków i całych rodzin. / Rezultaty bezpośrednie: Pogłębienie hobby jakim jest działka, wypełniającym czas	1 300 000,00zł GMK, KOS-EKO, środki własne dzierżawców ogródków	KTBS – wsparcie merytoryczne KOS-ECO – udział w realizacji zakresów związanych z wod-kan

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
				<ul style="list-style-type: none"> – zabezpieczenie wykonanych prac przy zagospodarowaniu terenów wspólnych – dbanie o wizerunek oraz estetykę terenu przeznaczonego na działki warzywne. 	na emeryturze oraz integracja społeczność i zbliżenie jej do siebie na płaszczyźnie wielopokoleniowej. Efektem bezpośrednim będzie również wizerunkowe uatrakcyjnienie osiedla.		
5.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży	Ul. Szkolna 1, nr działki 164, obręb 5/ 2020-2023	Zespół Szkół Publicznych nr 2	Działanie zakłada organizacja zajęć wyrównawczych dla uczniów z problemami w nauce z obszaru rewitalizacji uczęszczających do ZSP2 oraz poszerzenie oferty wychowawczo-opiekuńczej świetlicy, zakup pomocy dydaktycznych i wydłużenie godzin jej pracy. Dodatkowo w ramach działania przewidziano adaptacja i wyposażenie pomieszczeń szkolnych przeznaczonych na świetlicę dla uczniów starszych.	<p>Celem zadania jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa wyników nauczania uczniów, a co za tym idzie zwiększenie szans na dobrą dalszą edukację, a w konsekwencji zwiększenie szans na rynku pracy, – zapewnienie atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca spędzania czasu po lekcjach - lepsze zagospodarowanie czasu wolnego. – większa integracja społeczności lokalnej. / <p>Rezultatem zadanie będzie: malejący wskaźnik odsetka uczniów nie otrzymujących promocji oraz poprawa wyników egzaminów oraz wydłużenie pracy świetlic o 3 godz. dziennie i wzrost liczby dzieci i młodzieży korzystającej z opieki świetlicowej.</p>	300 000,00 zł, GMK, UE,	MOPS , KOSiR KIR, Fundacja „Sprawni Inaczej, organizacje zrzeszające emerytów i rencistów - wsparcie merytoryczne

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja/ zakres czasowy	Podmiot realizujący	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia / Rezultaty bezpośrednie	Szacowana wartość Źródła finansowania	Potencjalne partnerstwa Podmioty zaangażowane
6.	Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o.	Osiedle 1000-lecia – Kartuska/ 2017-2019	Wspólnota mieszkaniowa KTBS Sp. z o.o.	Przedsięwzięcie zakłada budowa indywidualnych węzłów ciepłych z pełną automatyką pogodową w miejsce obecny węzłów grupowych.	Celem zadania jest optymalne wykorzystanie ciepła dla celów grzewczych, podniesienie efektywności energetycznej/ Rezultatem bezpośrednim będzie mniejsze zużycie energii cieplnej (ilość zużytej energii cieplnej mierzona w GJ), zmniejszenie kosztów ogrzewania oraz ochrona klimatu	100 000,00 zł, wspólnoty, KTBS Sp. z o.o.	GMK – wsparcie merytoryczne i organizacyjne

Wykaz skrótów:

GMK – Gmina Miejska Kościerzyna

UMK – Urząd Miasta Kościerzyna

UE – Unia Europejska

PK - Powiat Kościerski

BP – Budżet Państwa

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie

PZS2 – Powiatowy Zespół Szkół nr 2

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie

NGO – organizacje pozarządowe

KTBS/TBS – Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

MPI KOS-EKO – Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury KOS-EKO Sp. z o.o.

SM WD – Spółdzielnia Mieszkaniowa Wspólny Dom

PO – Placówki Oświatowe

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

7.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla realizacji założonych w programowaniu rewitalizacji kierunków działań poza wskazanymi podstawowymi i uzupełniającymi przedsięwzięciami zdefiniowano również dla każdej ze sfer życia typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć, których konkretne zidentyfikowanie na ten moment nie jest możliwe. Zastosowanie takiego podejścia nadaje GPR Miasta Kościerzyna pewnego rodzaju elastyczności biorąc pod uwagę horyzont czasowy jego realizacji i mogące ulec zmianie w tym czasie potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz uwarunkowania formalno-prawne. W przypadku dostępności niezbędnych środków finansowych, w tym oszczędności w środkach przeznaczonych na finansowanie działań z listy przedsięwzięć podstawowych oraz zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej zakłada się możliwość realizacji poniższych typów przedsięwzięć:

Sfera społeczna

- animacja życia społecznego
- wzmocnienie kompetencji społecznych, samodzielności i aktywności życiowej
- aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz ograniczenie patologii społecznych
- wspieranie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz zwiększenie szans na zatrudnienie
- działania prowadzące do podniesienia kwalifikacji, uzyskania zatrudnienia, zwiększenia mobilności zawodowej oraz rozwinięcia umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy,
- upowszechnienie korzystania z usług społecznych wśród osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym
- zwiększenie dostępu do spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie: usług opiekuńczych, wsparcia i aktywizacji osób niesamodzielnich, wsparcia rodziny
- rozwój usług społecznych nastawionych na profilaktykę i ograniczenie ubóstwa oraz na rzecz wsparcia i aktywizacji społecznej osób niesamodzielnich w tym głównie osób z niepełnosprawnością i seniorów
- wsparcie tworzenia programów profilaktycznych, wczesnej diagnostyki oraz systemowych rozwiązań w zakresie usług medycznych dla osób w wieku produkcyjnym, starszych i wykluczonych społecznie
- rozwijanie kompetencji osób pracujących z osobami wykluczonymi społecznie
- rozwój systemowego wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym szczególnie uzdolnionych
- wspieranie warunków do rozwoju i tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznych np. spółdzielni socjalnej
- rozbudowa zaplecza sportowego przy instytucjach oświatowych zlokalizowanych na obszarze i wokół obszaru do rewitalizacji
- utworzenie Domu Seniora (Dzienny Dom Pobytu ze świetlicą)
- powołanie i wspieranie działania animatorów społecznych i kulturalnych oraz pedagogów ulicy
- tworzenie oferty czasu wolnego (szczególnie kulturalnej) przy czynnym udziale społecznym
- wdrożenie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej kierowanych do osób młodych

- identyfikacja i wsparcie działania lokalnych liderów
- wsparcie tworzenia i działania organizacji pozarządowych, lokalnych stowarzyszeń
- prowadzenie i wspieranie prowadzenia działań z zakresu integracji międzypokoleniowej
- animacja życia społecznego i kulturalnego mieszkańców
- zwiększenie liczby patroli pieszych policji i straży miejskiej

Sfera gospodarcza

- stworzenie systemu preferencji dla usług zanikowych lub nieistniejących
- wsparcie rozwoju tradycyjnych rzemiosł i ginących zawodów
- utworzenie i wdrożenie programu planowania kariery od najmłodszych lat
- prowadzenie dodatkowych zajęć, kół zainteresowań w szkołach dotyczących przedsiębiorczości
- prowadzenie kursów doszkalających, re kwalifikacyjnych, zgodnych z potrzebami przedsiębiorców
- wsparcie uruchomienia i działania młodzieżowych klubów przedsiębiorczości
- powołanie animatorów przedsiębiorczości
- uruchomienie spółdzielni socjalnej (np. domowy catering, opieka nad starszymi, złota rączka)
- uruchomienie bezpłatnej wypożyczalni rowerów (np. na terenie obecnych ogródków działkowych)
- wsparcie rozwoju sieci usług społecznych (w tym przedszkole, Dom Seniora, kluby dzieci)
- utworzenie strefy rewitalizacji celem preferencji, ulg podatkowych przy prowadzeniu działalności gospodarczej
- wprowadzenie prawa pierwokupu nieruchomości przez samorząd
- wspieranie rozwoju drobnych usług (w tym powstania apteki)
- wsparcie renowacji zakładów mięsnych (filtry, wygłuszenie, sklep fabryczny),
- nawiązanie współpracy z zakładami mięsnymi w celu otwarcia przestrzeni dla mieszkańców (sklep fabryczny, warsztaty masarskie, wspólne przedsięwzięcia społeczne)
- przygotowanie specjalnych warunków dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- rozbudowa systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych tworzących miejsca pracy i inwestycje,
- promocja przedsiębiorczości i wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą,
- przygotowanie infrastruktury służącej rozwojowi działalności gospodarczej

Sfera przestrzenna

- przeciwdziałanie procesom degradacji związanych m.in. z postępującą degradacją tkanki mieszkaniowej, niekorzystnymi procesami przestrzennymi, infrastrukturalnymi i środowiskowymi, poprzez m.in. działania dotyczące infrastruktury technicznej budynków i infrastruktury komunalnej
- podejmowanie działań w kierunku zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej
- rozszerzenie dostępu do bezpłatnego bezprzewodowego internetu WiFi
- inwentaryzacja i systematyczne usuwanie barier architektonicznych w przestrzeni
- przebudowa najbardziej obciążonych komunikacyjnie skrzyżowań w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu i udroźnienia komunikacyjnego
- budowa nowych przejść dla pieszych (przy skrzyżowaniu ul. Wybickiego i Kartuskiej)
- rozwój sieci komunikacji publicznej,

- rozwój sieci przystanków (aby łatwo dotrzeć do pracy w innej części miasta)
- wsparcie dostosowania budynków do najefektywniejszych rozwiązań energooszczędnych
- podejmowanie szeregu kompleksowych działań mających na celu likwidację niskiej emisji
- utworzenie programu wsparcia remontów budynków prywatnych, szczególnie ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków
- wsparcie wykorzystania przez prywatnych właścicieli domów OZE
- podejmowanie szeroko pojętych działań edukacyjno-informacyjnych dedykowanych do różnych grup społecznych (np. akcji lokalnych, kampanii, programów edukacji ekologicznej) w szeroki zakresie ochrony środowiska
- sukcesywne włączanie kolejnych budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej
- renowacja i utworzenie nowych, funkcjonalnych tablic ogłoszeń
- poprawa estetyki obiektów dysharmonijnych (przebudowa altan śmietnikowych, garaży, gołębników, ogrodzeń)
- remonty pomp ssąco-tłoczących

7.3. Plan rzeczowo-finansowy procesu rewitalizacji z określeniem sposobu oceny bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniżej (Tab.29.) przedstawiono planowany harmonogram realizacji poszczególnych podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z podaniem szacowanych kosztów dla poszczególnych działań i całego zaprojektowanego procesu rewitalizacji obszaru. Zaproponowany harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych może ulec modyfikacjom w zależności od sytuacji finansowej Miasta oraz uwarunkowań formalno-prawnych. W przypadku dostępności dodatkowych środków finansowych zakłada się możliwość realizacji innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnie z charakterystyką typów przedsięwzięć dopuszczalnych zawartą w pkt. 7.2.

Tab.29. Harmonogram rzeczowo-finansowy przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Szacowane koszty
ZINTEGROWANY PROJEKT REWITALIZACYJNY											
1.	Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży.			x	x						825 000,00
2.	Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele społeczne	x	x								3 000 000,00
3.	Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części	x	x	x							1 641 000,00

Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Szacowane koszty
	wspólnych budynków mieszkalnych										
4.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca	x	x	x							5 000 000,00
5.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych	x	x	x							800 000,00
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2	x	x	x							200 000,00
7.	Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne	x	x	x							200 000,00
RAZEM ZINTEGROWANY PROJEKT REWITALIZACYJNY											11 666 000,00
POZOSTAŁE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REITALIZACYJNE											
8.	Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji		x	x	x	x	x	x	x	x	810 000,00
9.	Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie	x	x	x							42 900,00
10.	Klub dla młodzieży					x	x				60 210,00
11.	Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie			x	x	x	x	x	x	x	400 000,00
12.	Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce		x	x	x	x	x	x	x	x	9 000,00

Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Szacowane koszty
13.	Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery			x	x	x					40 000,00
14.	Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce	x	x	x	x	x	x	x	x	x	100 000,00
15.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej		x	x	x	x	x				3 200 000,00
16.	Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej				x	x	x	x	x	x	100 000,00
17.	Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego						x	x	x	x	700 000,00
18.	Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne			x	x						1 000 000,00
19.	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych				x	x	x	x	x	x	100 000,00
20.	Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji			x	x	x					50 000,00
21.	Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży			x	x	x					120 000,00
22.	Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami	x	x	x	x	x	x	x	x	x	135 000,00
23.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja		x	x	x	x	x	x	x	x	800 000,00
24.	Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji					x	x	x	x	x	500 000,00
25.	Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji				x	x	x	x	x	x	500 000,00
RAZEM POZOSTAŁE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE											8 667 110,00
RAZEM PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE											20 333 110,00

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Szacowane koszty
UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE											
1.	Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej		x	x	x						140 000,00
2.	Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej					x	x	x	x	x	2 900 000,00
3.	Szachy na powietrzu przy Dwójce			x	x						45 000,00
4.	Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia					x	x	x	x	x	1 300 000,00
5.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży				x	x	x	x			300 000,00
6.	Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o.		x	x							100 000,00
RAZEM UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE											4 785 000,00
RAZEM PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE											25 118 110,00

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji jednym z istotnych elementów opisu planowanych podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych są prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania. Rezultaty bezpośrednio poszczególnych przedsięwzięć zostały wskazane w liście przedsięwzięć tj. pkt.7.1. Tab.28., natomiast poniżej przedstawiono sposób ich oceny poprzez wskazanie wskaźników produktów i rezultatów oraz sposobu ich miary. Tak zaplanowany monitoring poszczególnych przedsięwzięć dostarczy danych obrazujących postęp ich wdrażania oraz umożliwi ocenę ich wykonania.

Tab.30.Sposób oceny prognozowanych rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
		Wskaźniki produktu i rezultatu	Sposób miary wskaźników
ZINTEGROWANY PROJEKT REWITALIZACYJNY			
1.	Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży.	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie (RW) – Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – Liczba działań z zakresu środowiskowych form aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży – Liczba działających miejsc świadczących usługi i poradnictwo <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu 	Dokumentacja Centrum Integracji Społecznej, listy uczestnictwa w programie, listy obecności statystyki PUP

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
		Wskaźniki produktu i rezultatu	Sposób miary wskaźników
		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu - Liczba dzieci i młodzieży korzystających z środowiskowych form aktywizacji społecznej 	
2.	Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele społeczne	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RW) - Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem - Liczba obiektów przeznaczonych na cele społeczne 	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych
3.	Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części wspólnych budynków mieszkalnych	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RW) - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach <p><u>Wskaźnik rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem - Liczba mieszkańców budynków z wyremontowanymi częściami wspólnymi - Powierzchnia budynków mieszkalnych poddanych renowacji 	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych, dokumentacja zarządców nieruchomości
4.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RW) - Długość zmodernizowanych dróg - Długość zmodernizowanych ciągów pieszych - Liczba nowych miejsc postojowych - Długość zmodernizowanej podstawowej infrastruktury komunalnej - Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem - Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym 	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych
5.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RW) - Ilość zrewitalizowanej infrastruktury publicznej na obszarze objętym rewitalizacją <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem - Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym - Powierzchnia urządzonych i zrewitalizowanych istniejących obszarów zieleni (m²) 	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RW) - Liczba zamontowanych elementów małej architektury <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem - Powierzchnia urządzonych i zrewitalizowanych istniejących obszarów zieleni (m²) 	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
		Wskaźniki produktu i rezultatu	Sposób miary wskaźników
7.	Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RW) - Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem - Powierzchnia urządzonych i zrewitalizowanych istniejących obszarów zieleni (m²) - Liczba osób objętych działaniami z zakresu aktywnej integracji społecznej i rewitalizacji społecznej (os.) 	Protokoły odbioru, Listy obecności, umowy podpisane z animatorami
POZOSTAŁE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE			
8.	Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do miejskiego systemu ciepłowniczego <u>Wskaźnik rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców budynków podłączonych do miejskiego systemu ciepłowniczego - Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza 	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych, audyty energetyczne, dokumentacja zarządcy nieruchomościami
9.	Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba podjętych inicjatyw społecznych, pikników integracyjnych - Liczba wydarzeń integrujących mieszkańców <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych działaniami z zakresu aktywnej integracji społecznej i rewitalizacji społecznej (os.) 	Listy uczestników, protokoły odbioru, umowy zawarte z animatorami
10.	Klub dla młodzieży	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba działań w ramach wsparcia pozaszkolnego dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem - Liczba działających miejsc świadczących usługi i poradnictwo (szt.) <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z form wsparcia pozaszkolnego 	Listy obecności, sprawozdania animatorów
11.	Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc oferty kulturalnej i edukacyjnej - Liczba wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców - Liczba miejsc integrujących społeczność lokalną <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z oferty czytelniczej - Liczba dzieci, młodzieży i seniorów biorących udział w zajęciach organizowanych przez filię Biblioteki 	Sprawozdanie Biblioteki informujące o przyroście, spadku czytelnictwa w określonych przedziałach wiekowych, dziennik statystyczny biblioteki,
12.	Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia terenu objęta monitoringiem wizyjnym 	Dokumentacja techniczna, protokoły odbioru
13.	Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba nowych ofert pozalekcyjnych spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży obszaru rewitalizacji - Liczba zajęć na temat przedsiębiorczości - Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty pozalekcyjnej spędzania czasu wolnego 	Listy obecności na zajęciach

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
		Wskaźniki produktu i rezultatu	Sposób miary wskaźników
14.	Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba nowych ofert aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży obszaru rewitalizacji <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty aktywnego spędzania czasu wolnego	rejestr w dziennikach prowadzonych zajęć
15.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba nowych ofert aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – Liczba dzieci i młodzieży korzystających z obiektu	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych, listy obecności
16.	Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej	<u>Wskaźnik produktu:</u> – Liczba miejsc integrujących społeczność lokalną – Liczba zorganizowanych zajęć międzypokoleniowych – Liczba zorganizowanych zajęć, wydarzeń kulturalnych skierowanych do seniorów <u>Wskaźnik rezultatu:</u> – Liczba osób objętych działaniami z zakresu aktywnej integracji społecznej i rewitalizacji społecznej (os.) – Liczba seniorów korzystających z zajęć w Klubie	Listy obecności na zajęciach, spotkaniach, wydarzeniach
17.	Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba działań z zakresu wsparcia pozaszkolnego dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem (szt.) – Liczba udzielonych porad specjalistycznych (np. logopedycznych, psychologicznych, wsparcia rodziców). – Liczba działań z zakresu środowiskowych form aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży – Liczba działających miejsc świadczących usługi i poradnictwo (szt.) <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem – Liczba rodzin korzystających z okienka przedszkolnego. – Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z form wsparcia pozaszkolnego	Listy obecności dzieci, młodzieży korzystających z form opieki, listy osób korzystających z porad specjalistycznych
18.	Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba obiektów przeznaczonych na cele społeczne – Powierzchnia obiektów przeznaczonych na cele społeczne	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych
19.	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba działających miejsc świadczących usługi i poradnictwo (szt.) – Liczba zorganizowanych szkoleń dla NGO – Liczba udzielonych NGO porad <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba NGO korzystających z oferty – Liczba nowoutworzonych NGO	Dokumentacja Centrum Organizacji Pozarządowych
20.	Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców – Liczba wydarzeń integrujących społeczność lokalną	Listy obecności, Raporty z realizacji

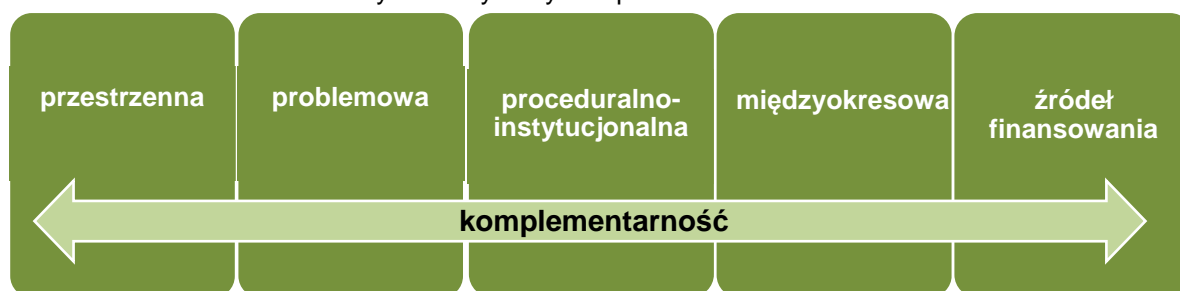
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
		Wskaźniki produktu i rezultatu	Sposób miary wskaźników
		<u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – Liczba dzieci, młodzieży i seniorów biorących udział w wydarzeniach	
21.	Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba godzin pozalekcyjnych prowadzonych w szkołach na temat przedsiębiorczości – Liczba godzin wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych – Liczba godzin zajęć wyrównawczych <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach – Liczba uczniów z lepszymi wynikami w nauce	Listy obecności, dzienniki zajęć
22.	Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych – Liczba spotkań z mieszkańcami <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba wypracowanych narzędzi komunikacji społecznej – Liczba osób uczestniczących w konsultacjach i spotkaniach z mieszkańcami	Raporty ze przeprowadzonych spotkań i konsultacji, listy obecności
23.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja	<u>Wskaźnik produktu:</u> Liczba projektów rewitalizacyjnych zrealizowanych w ramach Programu współpracy z organizacjami Ze względu na charakter przedsięwzięcia <u>wskaźniki rezultatu</u> bezpośrednie będą ustalane corocznie na etapie opracowania programu i ogłaszania konkursów.	Liczba podpisanych umów z organizacjami pozarządowymi i zatwierdzonych sprawozdań z realizacji projektów
24.	Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba godzin szkoleń/doradztwa w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności (h) – Liczba udzielonych bezwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego (szt.) <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba zarejestrowanych na terenie miasta nowych działalności gospodarczych (szt.) – Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miasta (os.)	Liczba podpisanych umów o udzielenie dotacji, listy obecności na szkoleniach, dane CEODIG, dane PUP
25.	Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba zakupionego sprzętu komputerowego przekazanego mieszkańcom – Liczba przeprowadzonych szkoleń z obsługi komputera i Internetu <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba osób, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu – Liczba osób objętych szkoleniami z obsługi komputera	Listy obecności, raport kontrolny z wizytacji u beneficjentów ostatecznych
UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE			
1.	Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba utworzonych miejsc oferty kulturalnej i edukacyjnej – Liczba miejsc aktywizujących i integrujących społeczność lokalną – Liczba utworzonych ogólnodostępnych pracowni komputerowych <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej i edukacyjnej – Liczba osób korzystających z ogólnodostępnych pracowni komputerowych	Rejestr wypożyczonych książek, rejestr korzystania z czasopism, środków multimedialnych i Internetu

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
		Wskaźniki produktu i rezultatu	Sposób miary wskaźników
2.	Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba nowych ofert aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – Liczba mieszkańców obszaru korzystających z obiektu	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych, listy obecności
3.	Szachy na powietrzu przy Dwójce	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba nowych miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru
4.	Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Ilość zrewitalizowanej infrastruktury publicznej służącej obszarowi rewitalizacji <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem – Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej służącej obszarowi rewitalizacji – Powierzchnia urządzonych i zrewitalizowanych istniejących obszarów zieleni	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych, dokumentacja zarządcy ogródkami działkowymi
5.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba nowych ofert pozalekcyjnych spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży obszaru rewitalizacji – Liczba godzin wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych – Liczba godzin zajęć wyrównawczych <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach – Liczba uczniów z lepszymi wynikami w nauce	Listy obecności, dzienniki zajęć
6.	Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o.	<u>Wskaźniki produktu:</u> – Liczba zamontowanych indywidualnych węzłów ciepłych – Liczba obiektów z indywidualnymi węzłami ciepłymi <u>Wskaźniki rezultatu:</u> – Redukcja końcowego zużycia energii	Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru robót budowlanych, dane operatora miejskiego systemu ciepłowniczego i zarządcy nieruchomościami

8. KOMPLEMENTARNOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU – MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ

Skuteczność projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie mogła zostać osiągnięta, jeżeli zostanie zachowana ich wielowymiarowa komplementarność i kompleksowość.

Rys.19. Wymiary komplementarności

W tym celu GPR Miasta Kościerzyna oraz zawarte w nim przedsięwzięcia zostały zaprojektowane z uwzględnieniem poniższych zasad:

- kompleksowości - obejmuje różnorodne przedsięwzięcia dotyczące różnych aspektów życia tj. społecznych, gospodarczych, przestrzennych (w tym: funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych), związane zarówno z obszarem rewitalizacji jak i jego bezpośrednim otoczeniem,
- koncentracji interwencji - dotyczy wyznaczonego w drodze delimitacji obszaru rewitalizacji tj. Osiedle 1000-lecia – Kartuska , charakteryzującego się największym nasileniem zjawisk kryzysowych,
- komplementarności przestrzennej i problemowej – zawiera projekty oddziałujące na cały obszar, dopełniające się przestrzennie, sektorowo i tematycznie, powiązane z innymi celami strategicznymi miasta,
- komplementarności instytucjonalnej - system zarządzania programem pozwala na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur,
- komplementarności międzyokresowej – uzupełnia przedsięwzięcia realizowane w latach wcześniejszych zarówno ze środków własnych, krajowych jak i unijnych,
- komplementarności źródeł finansowania – łączy finansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych oraz ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka ich podwójnego finansowania.

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę mechanizmów zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, zaprogramowanych tak aby cały proces rewitalizacji był skutecznym i przyczynił się do osiągnięcia zakładanych celów.

Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie **komplementarności przestrzennej** oznacza takie zaplanowanie oraz rozmieszczenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aby wzajemnie one na siebie oddziaływały i jednocześnie wpływały na odpowiedni rozwój całego obszaru rewitalizacji, a zarazem uwzględniały wpływ działań realizowanych poza jego granicami.

GPR Miasta Kościerzyna obejmuje jeden obszar rewitalizacji, co przekłada się na koncentrację przestrzenną podejmowanych działań na całym obszarze. Dzięki temu ich efekty będą bardziej widoczne. Jednocześnie należy zauważyć, że charakter podejmowanych działań nie przyczyni się do wystąpienia problemów na innych obszarach miasta, a nawet w perspektywie czasu podejmowane działania będą miały pozytywny wpływ na rozwój całego miasta dzięki ożywieniu społeczno-gospodarczemu obszarowi. Podejmowanie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały tak zaprojektowane aby łącznie oddziaływały na cały obszar rewitalizacji i wszystkich jego mieszkańców. Przykładem takich projektów jest powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej czy utworzenie Klub dla młodzieży bądź filii Biblioteki Miejskiej, które będą prowadziły działania dla wszystkich potrzebujących tego mieszkańców obszaru. Podobnie działania infrastrukturalne związane z poprawą warunków życia mieszkańców (m.in. związane z remontami części wspólnych budynków mieszkalnych) będą równomiernie rozłożone na terenie obszaru, dodatkowo poprawa infrastruktury liniowej (drogi, chodniki) w określonych fragmentach rozproszonych na całym obszarze przyczyni się do zwiększenia spójności i dostępności całego obszaru oraz lepszego połączenia z pozostałą częścią miasta.

Zaplanowane projekty infrastrukturalne zakładają również działania kompleksowe mające na celu spójne i dopasowane do potrzeb mieszkańców zagospodarowanie obszaru rewitalizacji i zapewnienie jego spójności przestrzennej (projekty: *zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych, drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca, kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne*).

Planowane projekty „miękkie” zakładają realizację działań integrujących w różnych częściach obszaru, co pozwoli na budowanie więzi społecznych na całym obszarze (projekt: *Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie, Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej*). Punktowe działania infrastrukturalne obejmujące adaptację istniejących obiektów na cele społeczne np. *Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7, Przebudowa budynku użytkowo-usługowego przy ul. Os. 1000-lecia 1 i obiektu po byłej kotłowni* również zostały zaplanowane w różnych częściach obszaru, tak aby dopełniały się przestrzennie i oddziaływały na cały obszar. Dopełniają się one również sektorowo i tematycznie ponieważ są niezbędne, aby w perspektywie czasu mogły być realizowane działania społeczne tj. Kościerskie Centrum Integracji, świetlica socjoterapeutyczna, środowiskowa i okienko przedszkolne oraz siedziba organizacji pozarządowych (projekt: *Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego; Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych*).

Zakładana jest również realizacja projektów poza obszarem rewitalizacji, w obiektach znajdujących się w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Projekty te będą w głównej mierze przeznaczone dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do ZSP nr 2 oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2. Reasumując zakładane projekty są powiązane ze sobą przestrzennie i oddziaływają równomiernie na wszystkich mieszkańców obszaru.

Komplementarność problemowa

Zaplanowane w GPR Miasta Kościerzyna projekty są nie tylko powiązane ze sobą przestrzennie, ale także problemowo. **Komplementarność problemowa** oznacza takie planowanie przedsięwzięć, aby żaden z analizowanych podsystemów (społeczny, gospodarczy, przestrzenny) nie został pominięty. Oznacza to, że projekty dopełniają się tematycznie dając możliwość zrównoważonego rozwoju na wszystkich analizowanych płaszczyznach. Zestawienie kierunków działań z realizującymi je przedsięwzięciami oraz powiązanie z problemami przedstawiono w Tab. 25., Tab. 26., i Tab.27.

Przykładem komplementarności problemowej jest realizacja projektów infrastrukturalnych związanych np. z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych, a następnie realizacja projektów społecznych wzmacniających więzi między sąsiadami na tych obszarach, bądź modernizacja budynków użyteczności publicznej na cele społeczne. Ponadto w ramach GPR Miasta Kościerzyna przewiduje się także realizację przedsięwzięć w sferze gospodarczej jakim są m.in.: *Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji* oraz *Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży*. Na podkreślenie zasługuje również uwzględnienie w podsystemie przestrzennym przedsięwzięć przestrzenno-funkcjonalnych, jak i technicznych (np. modernizacja infrastruktury komunalnej: wod-kan, co i cwu) oraz środowiskowych) likwidacja niskiej emisji). Ponadto inne działania zarówno te w sferze przestrzennej, jak i społecznej zostały

zaplanowane w taki sposób aby wpływały pośrednio wpływać na rozwiązanie istniejących problemów i poprawę warunków do rozwoju gospodarczego obszaru. Poniżej znajduje się tabela wskazująca na powiązania przedsięwzięć z poszczególnymi podsystemami uwzględnionymi zarówno na etapie delimitacji, szczegółowej diagnozy jak i programowania procesów rewitalizacyjnych.

Tab.31. Komplementarność problemowa – powiązania przedsięwzięć z celami w poszczególnych podsystemach

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Powiązania		
		Cele strategiczne	Cele operacyjne	Podsystem
ZINTEGROWANY PROJEKT REWITALIZACYJNY				
1.	Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży	1 2	1.3 2.1	Społeczny Gospodarczy
2.	Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele społeczne	3	3.4	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
3.	Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części wspólnych budynków mieszkalnych	3	3.2	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalny, techniczny)
4.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca	3	3.1 3.2	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna, środowiskowa)
5.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych	3	3.3	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna)
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2	3	3.3	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa)
7.	Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne	1	1.1	Społeczny
POZOSTAŁE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE				
8.	Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych Gminy Miejskiej Kościerzyna – likwidacja niskiej emisji	3	3.1. 3.2	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna, środowiskowa)
9.	Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie	1	1.1	Społeczny
10.	Klub dla młodzieży	1	1.2 1.3	Społeczny
11.	Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie	1	1.2 1.3	Społeczny

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Powiązania		
		Cele strategiczne	Cele operacyjne	Podsystem
12.	Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce	3	3.1	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
13.	Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery	1 2	1.2 2.1	Społeczny Gospodarczy
14.	Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce	1	1.2	Społeczny
15.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej	1 3	1.2 3.3	Społeczny, Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
16.	Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej	1	1.1 1.3	Społeczny
17.	Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego	1	1.3	Społeczny
18.	Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne	3	3.4	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
19.	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	1	1.1	Społeczny
20.	Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji	1	1.2	Społeczny
21.	Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży	2	2.1	Gospodarczy
22.	Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami	1	1.1	Społeczny
23.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja	1	1.1	Społeczny
24.	Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji	2	2.2	Gospodarczy
25.	Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji	1	1.3	Społeczny
UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE				
1.	Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej	1	1.2 1.3	Społeczny
2.	Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej	3	3.3	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
3.	Szachy na powietrzu przy Dwójce	1 3	1.2 3.3	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
4.	Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia	3	3.3	Przestrzenny (sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna, środowiskowa)
5.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży	1	1.2	Społeczny
6.	Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o.	3	3.2	Przestrzenny (sfera techniczna, środowiskowa)

Komplementarność instytucjonalna

Opracowanie i wdrażanie GPR Miasta Kościerzyna wiąże się z obowiązkiem zapewnienia odpowiednich mechanizmów oraz procedur umożliwiających współpracę wszystkich partnerów społeczno-gospodarczych. Zapewnienie efektywnych rezultatów Programu to takie zaplanowanie systemu zarządzania oraz monitorowania, które pozwoli na skuteczną realizację przedsięwzięć i osiągnięcie zakładanych celów w perspektywie czasie. W celu zachowania **komplementarności proceduralno-instytucjonalnej** określone zostały zasady zarządzania oraz monitorowania GPR Miasta Kościerzyna, które zostały opisane w rozdziale 10. System wdrażania i monitorowania programu.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania związania jest zapewnieniem odpowiedniego montażu finansowego, który pozwoli na łączenie środków finansowanych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Program rewitalizacji powinien być narzędziem do planowania i wdrażania działań nie tylko przez samorząd gminny, ale także partnerów z sektora prywatnego i pozarządowego, dlatego w programie powinny być zaplanowane także źródła finansowania spoza sektora finansów publicznych. Dodatkowo komplementarność źródeł finansowania oznacza takie planowanie wydatków, aby uniknąć podwójnego finansowania, w przypadku realizacji przedsięwzięć w ramach EFS, EFRR czy FS. Źródła finansowania zostały określone i przypisane do poszczególnych przedsięwzięć w rozdziale 9. Indykatywne ramy finansowe interwencji.

Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa wiąże się z powiązaniem obecnie realizowanych projektów z przedsięwzięciami, które zostały wdrożone w poprzedniej perspektywie finansowej na lata 2007-2013. Oznacza to, że efekty oraz doświadczenia z poprzednio realizowanych działań powinny w jak największym stopniu być wykorzystane w obecnie wdrażanym programie rewitalizacji. Przykładowo może być to uzupełnienie działań infrastrukturalnych z poprzedniej perspektywy o działania społeczne bądź kontynuowanie działań, które przynosiły pozytywne efekty na obszarze rewitalizacji. Do tej pory Miasto Kościerzyna nie opracowywało programu rewitalizacji, nie mniej jednak było beneficjentem pomocy finansowanej ze środków Unii Europejskiej. Poniżej znajduje się zestawienie projektów realizowanych w perspektywie 2007-2013 z celami i przedsięwzięciami obecnie realizowanymi, które ze względu na swój charakter mogą stanowić podstawę do czerpania doświadczeń z realizacji bądź być uzupełnieniem i kontynuacją wcześniej wdrażanych projektów. Jednocześnie należy zauważyć, że projekty realizowane w poprzedniej perspektywie dotyczyły obszaru całego miasta.

Tab.32. Powiązanie projektów z perspektywy 2007-2013 z przedsięwzięciami w ramach GPR Miasta Kościerzyna

Lp.	Projekty realizowane w perspektywie 2007-2013	Powiązanie z celami, działaniami i przedsięwzięciami w GPR Miasta Kościerzyna
1.	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej w Kościerzynie	Cel strategiczny 3. Dobre warunki życia mieszkańców i wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru; cel operacyjny 3.1 Rozwinięta i dostosowana do potrzeb infrastruktura techniczna i komunikacyjna. Jednym z kierunków działań w ramach tego celu jest rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (m.in. wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej), w związku z czym zakładane w ramach tego celu przedsięwzięcia są komplementarne.
2.	Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-ściekowej w Kościerzynie	
3.	Uspokojenie ruchu poprzez modernizację ul. Józefa Wybickiego, Zgromadzenia Księży Zmartwychwstańców, Marii Skłodowskiej - Curie w Kościerzynie.	Cel strategiczny 3. Dobre warunki życia mieszkańców i wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru; cel operacyjny 3.1 Rozwinięta i dostosowana do potrzeb infrastruktura techniczna i komunikacyjna. Jednym z kierunków działań w ramach tego celu jest: rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury komunikacyjnej) wraz z modernizacją oświetlenia publicznego. W ramach tego kierunku zakłada się poprawę dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez przedsięwzięcie: Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca.
4.	Infrastruktura drogowa dzielnicy Kościerzyna-Wschód-częścią regionalnego układu komunikacyjnego	
5.	Budowa węzła integracyjnego w Kościerzynie wraz z rewitalizacją i adaptacją dworca kolejowego oraz utworzeniem komunikacji zbiorowej - przygotowanie dokumentacji projektowej	
6.	Budowa regionalnego węzła komunikacyjnego „Kościerzyna – Północ”, połączenie drogi wojewódzkiej nr 214 z drogą krajową nr 20 – przygotowanie dokumentacji technicznej	
7.	Pocztówka z Kościerzyny - Rewitalizacja Rynku Miasta	Cel strategiczny 3. Dobre warunki życia mieszkańców i wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru; cel operacyjny 3.3 Wysoka jakość przestrzeni publicznej z rozbudowaną infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową. W ramach tego celu wskazany jest kierunek działania: Zagospodarowanie przestrzeni publicznej, poprawa estetyki i odnowa terenów zielonych z budową małej architektury, przedsięwzięcia w ramach tego kierunku mają charakter lokalny, niemniej jednak stanowią kontynuację działań związanych z poprawą estetyki w mieście zapoczątkowaną przez projekt dot. rewitalizacji Rynku Miasta.
8.	Tradycja dla Przyszłości. Centrum kultury kaszubskiej w Kościerzynie - II etap	Cel strategiczny 1. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo; cel operacyjny 1.2 Bogata i dopasowana do potrzeb różnych grup wiekowych oferta spędzania czasu wolnego. Jednym z kierunków działań jest: Rozwój i poprawa dostępu do oferty kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej spędzania czasu wolnego. Biorąc pod uwagę charakter projektów szczególnie komplementarnym wobec analizowanego projektu jest obecnie zaplanowane przedsięwzięcie: Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji, które związane jest również z budowaniem tożsamości regionalnej i wspieraniem tradycji miasta.
9.	Równ@ szansa - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Kościerzynie.	Cel strategiczny 1. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo; cel operacyjny 1.3. Niski poziom wykluczenia społecznego. Ten cel operacyjny zakłada m.in. realizację działań związanych z aktywizacją osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie, w ramach tego kierunku przewidziano wdrożenie komplementarnego przedsięwzięcia: Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji, który stanowi kontynuację około Miejskiego projektu na obszarze rewitalizacji.
10.	E-Kościerzyna - Zintegrowany System Informatyczny	

Lp.	Projekty realizowane w perspektywie 2007-2013	Powiązanie z celami, działaniami i przedsięwzięciami w GPR Miasta Kościerzyna
11.	Eko-Kościerzyna. Fotowoltaika szansą naprawy powietrza i zrównoważenia energii.	Cel strategiczny 3. Dobre warunki życia mieszkańców i wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru; cel operacyjny 3.2. Wysoki standard budynków mieszkalnych, usługowych i użyteczności publicznej. W ramach tego celu przewiduje się realizację wiązki działań związanych z ograniczaniem niskiej emisji, w związku z tym planowane przedsięwzięcia stanowią uzupełnienie do tych realizowanych w perspektywie lat 2007-2013.
12.	Słoneczna Kościerzyna - budowa instalacji solarnych szansą wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla trwałej poprawy jakości powietrza.	
13.	Kościerskie dni integracji z osobami niepełnosprawnymi	Cel strategiczny 1. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo ; cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji oraz aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców - kierunek działań: Tworzenie warunków do integracji międzypokoleniowej i społecznej mieszkańców; cel operacyjny 1.3. Niski poziom wykluczenia społecznego; kierunek działań: Aktywizacja osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie. Działania z perspektywy 2007-2013 będą komplementarne w ramach przedstawionych celów z przedsięwzięciami: Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży oraz Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne.
14.	MOPS- Można Owszem Pomóc Sobie	
15.	Przedszkolna grupa integracyjna dobrym startem do edukacji	Przedsięwzięcia wiążą się z projektami realizowanymi w sferze społecznej i gospodarczej; cel strategiczny 1. Aktywne i zintegrowane społeczeństwo; cel operacyjny 1.2. Bogata i dopasowana do potrzeb różnych grup wiekowych oferta spędzania czasu wolnego W ramach kierunku działania: Rozwój i poprawa dostępu do oferty kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej spędzania czasu wolnego, realizowane będą przedsięwzięcia edukacyjne jak: Klub dla młodzieży, Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery, cel strategiczny 2. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego i aktywizacji zawodowej mieszkańców, cel operacyjny 2.1. Przedsiębiorcze i aktywne gospodarczo społeczeństwo, realizowane będą projekty związane z kreowaniem aktywnych i przedsiębiorczych postaw społeczności lokalnej na rynku pracy, w tym przedsięwzięcia takie jak: Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery, Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży.
16.	Więcej możliwości - wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych uczniów klas I-III szkół podstawowych z Gminy Miejskiej Kościerzyny	
17.	"Kaszubski Inkubator Przedsiębiorczości - szansą rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw w Bytowie, Kościerzynie, Lęborku i Kartuzach"	Projekty realizowane w poprzedniej perspektywie swoim zasięgiem wykraczały nie tylko poza obszar rewitalizacji, ale także poza teren całego miasta, niemniej jednak efekty tych projektów mogą być komplementarne do rezultatów, które zostaną osiągnięte przy realizacji przedsięwzięć przewidzianych do wdrożenia w ramach celu strategicznego 2. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego i aktywizacji zawodowej mieszkańców; cel operacyjny 2.2. Rozwinięta strefa gospodarczo-usługowa (kierunki działań: Wzmacnianie konkurencyjności lokalnego sektora egzogenicznego i tworzenie warunków do rozwoju różnorodnych form działalności gospodarczej, zwłaszcza w zakresie zawodów zanikających oraz Tworzenie sprzyjających warunków zakładania, prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania w obszarze).
18.	Zadbaj o swoją przyszłość- zdobądź zawód stolarza !	

9. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE INTERWENCJI

Bardzo ważną częścią planowania sposobów finansowania działań i projektów jest zachowanie komplementarności źródeł finansowania, rozumianej jako łączenie źródeł prywatnych i publicznych. Realizacja założeń GPR Miasta Kościerzyna może być dokonywana przez różnego rodzaju podmioty tj. instytucje sektora publicznego, organizacje pozarządowe lub podmioty prywatne. W celu uzyskania jak najlepszych rezultatów koniecznym wydaje się dywersyfikacja źródeł finansowania planowanych działań i projektów. W praktyce oznacza to możliwość korzystania z publicznych i komercyjnych czy prywatnych zasobów oraz źródeł finansowania.

Do komercyjnych źródeł finansowania zalicza się przede wszystkim kredyty, pożyczki czy obligacje komunalne. Ponadto niektóre działania mogą być współfinansowane przez środki własne przedsiębiorstw oraz podmiotów prywatnych czy pozarządowych. Dlatego właśnie w procesie rewitalizacji na etapie planowania i realizacji bardzo istotna jest współpraca podmiotów o różnych charakterze.

Wśród źródeł publicznych największe znaczenie mają środki własne budżetu miasta, fundusze pomocowe (szczególnie fundusze europejskie), środki budżetu Państwa czy też środki powiatowe lub wojewódzkie.

Szczególnie należy zaznaczyć, iż fundusze europejskie są wyposażone w dedykowane działania służące planowaniu i realizacji celów rewitalizacyjnych, w ramach których w latach 2014-2020 na te zagadnienie przeznaczono około 25 mld zł. W tym kontekście najważniejszymi programami są:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP),
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIS),
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER),

Dodatkowo istnieje możliwość skorzystania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, które odpowiada za realizację takich programów jak:

- Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- KAWKA – Program Priorytetowy Likwidacja Niskiej Emisji Wspierająca Wzrost Efektywności Energetycznej i Rozwój Rozproszonych Źródeł Energii
- Poprawa jakości powietrza
- PRONSUMENT i BOCIAN – wsparcie tworzenia mikroinstalacji OZE
- Edukacja ekologiczna

Nie bez znaczenia są również pozostałe programy krajowe, w tym m.in.:

- Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych.
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (np. Program Edukacja, Program promocja literatury i czytelnictwa),
- Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

Ważnym instrumentem wykorzystywanym w celu poprawy warunków zamieszkania jest Fundusz Termomodernizacji i Remontów, którego operatorem jest Bank Gospodarstwa Krajowego.

W ramach realizacji GPR warto też oprzeć się na funduszach, które mogą pochodzić ze wsparcia fundacji organizujących projekty grantowe. W pierwszej kolejności mogą z nich skorzystać społeczności lokalne, a także organizacje pozarządowe. Przykładem takiej fundacji jest Fundacja BZW WBK, która organizuje projekt grantowy „Tu mieszkam, tu zmieniam”, czy fundacja Kronenberga działająca przy Banku Citi Handlowym.

Tab.33. Ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Całkowity koszt (PLN)	Potencjalne źródła finansowania
ZINTEGROWANY PROJEKT REWITALIZACYJNY				
1.	Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży.	2019-2020	825 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.1.2. AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne budżetu Starostwa Powiatowego w Kościerzynie (refundacja ze środków Funduszu Pracy świadczeń integracyjnych wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne)
2.	Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele społeczne	2017-2018	3 000 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 8.1.2. KOMPLEKSOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE W MIASTACH POZA OBSZAREM METROPOLITALNYM TRÓJMIASTA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna
3.	Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części wspólnych budynków mieszkalnych	2017-2019	1 641 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 8.1.2. KOMPLEKSOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE W MIASTACH POZA OBSZAREM METROPOLITALNYM TRÓJMIASTA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej Wspólny Dom ▪ środki własne wspólnot mieszkaniowych
4.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca	2017-2019	5 000 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 8.1.2. KOMPLEKSOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE W MIASTACH POZA OBSZAREM METROPOLITALNYM TRÓJMIASTA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej Wspólny Dom ▪ środki własne wspólnot mieszkaniowych
5.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych	2017-2019	800 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 8.1.2. KOMPLEKSOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE W MIASTACH POZA OBSZAREM METROPOLITALNYM TRÓJMIASTA ▪ środki własne budżetu Miasta

Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Całkowity koszt (PLN)	Potencjalne źródła finansowania
				<p>Kościerzyna</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej Wspólny Dom ▪ środki własne wspólnot mieszkaniowych
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2	2017-2019	200 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 8.1.2. KOMPLEKSOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE W MIASTACH POZA OBSZAREM METROPOLITALNYM TRÓJMIASTA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne budżetu Starostwa Powiatowego
7.	Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne	2017-2019	200 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 8.1.2. KOMPLEKSOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE W MIASTACH POZA OBSZAREM METROPOLITALNYM TRÓJMIASTA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna
POZOSTAŁE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REITALIZACYJNE				
8.	Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji	2018-2025	810 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Działanie 1.3.2. Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze Mieszkaniowym ▪ środki budżetu Państwa ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne wspólnot mieszkaniowych
9.	Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie	2017-2019	42 900	<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki prywatne lokalnych przedsiębiorców ▪ środki własne zarządców nieruchomości ▪ Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020
10.	Klub dla młodzieży	2021-2022	60 210	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki NGO
11.	Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie	2019-2025	400 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ▪ Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Całkowity koszt (PLN)	Potencjalne źródła finansowania
				<ul style="list-style-type: none"> środk własne budżetu Miasta Kościerzyna środk budżetu Państwa (np. Program promocja literatury i czytelnictwa)
12.	Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce	2018-2025	9 000	<ul style="list-style-type: none"> środk własne budżetu Miasta Kościerzyna
13.	Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery	2019-2021	40 000	<ul style="list-style-type: none"> Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH PODDZIAŁANIE 3.2.1. JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ środk własne budżetu Miasta Kościerzyna
14.	Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce	2017-2025	100 000	<ul style="list-style-type: none"> środk własne budżetu Miasta Kościerzyna środk budżetu Państwa (dotowanie zajęć sportowych)
15.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej	2018-2022	3 200 000	<ul style="list-style-type: none"> Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 3.2.1. JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ środk własne budżetu Miasta Kościerzyna środk PFRON
16.	Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkiej	2020-2025	100 000	<ul style="list-style-type: none"> Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.1.2. AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych środk własne budżetu Miasta Kościerzyna środk budżetu Państwa Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020
17.	Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego	2022-2025	700 000	<ul style="list-style-type: none"> Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH środk własne budżetu Miasta Kościerzyna środk budżetu Państwa
18.	Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne	2019-2020	1 000 000	<ul style="list-style-type: none"> Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej środk własne budżetu Miasta Kościerzyna

Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna na lata 2017-2025

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Całkowity koszt (PLN)	Potencjalne źródła finansowania
19.	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	2020-2025	100 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.1.2. AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne NGO ▪ Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020
20.	Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji	2019-2021	50 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 3.2.1. JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ ▪ Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne NGO ▪ Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020
21.	Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży	2019-2021	120 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 3.2.1. JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ PODDZIAŁANIE 3.3.2. PROGRAMY MOTYWACYJNE DLA UCZNIÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki budżetu Państwa
22.	Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami	2017-2025	135 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020
23.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja	2018-2025	800 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki NGO
24.	Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji	2021-2025	500 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 6.1.2. AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie ▪ Środki budżetu Państwa ▪ Środki własne osób prywatnych
25.	Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji	2020-2025	500 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Całkowity koszt (PLN)	Potencjalne źródła finansowania
UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE				
1.	Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej	2018-2020	140 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 3.2.1. JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki budżetu Państwa (np. Program promocja literatury i czytelnictwa)
2.	Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej	2021-2025	2 900 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki budżetu Państwa
3.	Szachy na powietrzu przy Dwójce	2019-2020	45 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki budżetu Państwa
4.	Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia	2021-2025	1 300 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna ▪ środki własne dzierżawców ogródków ▪ Środki własne budżetu Miejskiego Przedsiębiorstwa Infrastruktury KOS-EKO Sp. z o.o.
5.	ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży	2020-2023	300 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020: PODDZIAŁANIE 3.2.1. JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ PODDZIAŁANIE 6.2.2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ▪ środki własne budżetu Miasta Kościerzyna
6.	Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o.	2018-2019	100 000	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Działanie 1.3.2. Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym ▪ środki własne wspólnot mieszkaniowych ▪ środki własne Kościerskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
RAZEM PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE			25 118 110	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fundusze polityki spójności ▪ Środki własne samorządu, ▪ Środki publiczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe ▪ Środki prywatne: wspólnot mieszkaniowych , przedsiębiorców ngo, zarządców nieruchomości

10. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA PROGRAMU

10.1. Struktura zarządzania realizacją programu

Zakładane cele i działania przewidziane do realizacji w ramach GPR Miasta Kościerzyna ściśle wpisują się w cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020. Jak wynika z rozdziału 4.3. i 6. GPR Miasta Kościerzyna jest jednym z narzędzi służących wdrażaniu zakładanej przez Strategię wizji miasta, w związku z tym wyznacza on konkretne przedsięwzięcia, które muszą zostać zrealizowane, aby ta wizja mogła zostać osiągnięta. Tym samym stanowi on dokument operacyjny podrzędny względem Strategii Rozwoju Miasta. W związku ze spójnością celów i założeń Programu z polityką rozwojową Miasta również sposób wdrażania GPR Miasta Kościerzyna jest ściśle powiązany z systemem zarządzania rozwojem gminy.

Efektywność wdrażanego procesu rewitalizacji będzie większa, jeśli zostaną włączeni do niego różni partnerzy społeczno-gospodarczy, dlatego ważne jest określenie odpowiedniego systemu zarządzania realizacją GPR Miasta Kościerzyna. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że zadaniem samorządu gminnego jest koordynowanie całego procesu rewitalizacji, ale nie realizowanie wszystkich działań samodzielnie. Konieczność włączania różnych podmiotów zarówno z sektora publicznego, prywatnego jak i pozarządowego wynika z faktu, że GPR opiera się na zasadzie partnerstwa, która „...oznacza ścisłą współpracę między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w trakcie całego cyklu programowania obejmującego przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę”⁷.

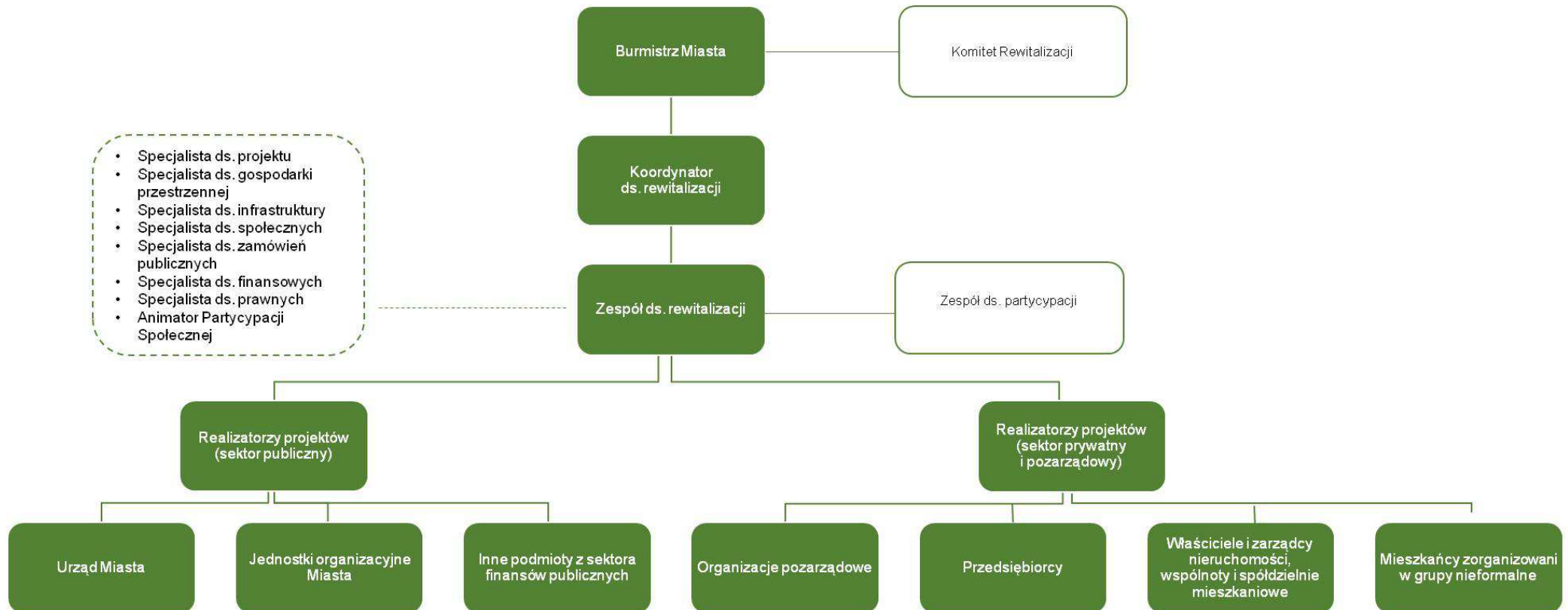
Głównymi interesariuszami Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2015 poz. 1777)* oraz *Wytycznymi dotyczącymi programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020* są:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- właściciele i użytkownicy wieczności nieruchomości,
- podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się w tym obszarze,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić w tym obszarze działalność gospodarczą czy społeczną.

Ww. wymieniony grupy zostały uwzględnione w systemie wdrażania GPR Miasta Kościerzyna, a w zależności od tego czy są realizatorami, użytkownikami czy oceniającymi rezultaty wdrażanych rozwiązań zajmują różne miejsce w strukturze zarządzania Programem (Rys.20).

⁷ Rozporządzenie KE w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z dnia 7 stycznia 2014 roku

Rys.20. Struktura zarządzania GPR Miasta Kościerzyna

Realizacja i koordynacja GPR Miasta Kościerzyna oraz działań rewitalizacyjnych zgodnie z właściwością gminy prowadzone będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Miasta Kościerzyna. W związku z tym również koszty zarządzania ponosić będzie Gmina Miejska Kościerzyna. Szacuje się, że nie powinny one przekroczyć 5% nakładów na realizację GPR Miasta Kościerzyna.

Odpowiedzialność i nadzór nad całością prac związanych z realizacją GPR Miasta Kościerzyna spoczywa na Burmistrzu Miasta Kościerzyna, który podejmuje kluczowe decyzje na poziomie zarządzania strategicznego Programem. Bezpośrednio Burmistrzowi podlega wytypowany w strukturach Miasta Koordynator ds. Rewitalizacji, odpowiedzialny za koordynację wszystkich działań rewitalizacyjnych, kontrolowanie realizacji celów, monitorowanie osiąganych efektów i ich raportowanie oraz weryfikowanie i aktualizowanie w razie potrzeb harmonogramu wdrażania GPR Miasta Kościerzyna. Koordynator ds. rewitalizacji jest jednocześnie przewodniczącym powołanego Zarządzeniem nr 0050.84.2016 Burmistrza Miasta Kościerzyna z dnia 20 lipca 2016r. Zespołu ds. rewitalizacji. Zespół ten tworzą wykwalifikowani, merytoryczni pracownicy Urzędu Miasta i jego jednostek organizacyjnych, a w jego skład wchodzi:

- specjalista ds. projektu odpowiedzialny za administracyjną obsługę projektu,
- specjaliści ds.: gospodarki przestrzennej, infrastruktury, spraw społecznych realizujący prace merytoryczne związane ze wdrażaniem i monitorowaniem procesu rewitalizacji odpowiednio do swoich kompetencji,
- specjalista ds. zamówień publicznych odpowiedzialny za przygotowanie i realizację procesu zamówień publicznych,
- specjalista ds. finansowych, który w swojej gestii będzie miał prowadzenie dokumentacji księgowej, realizacji płatności oraz doradztwo finansowe,
- specjalista ds. prawnych świadczący doradztwo prawne,
- Animator Partycypacji Społecznej, którego zadaniem będzie koordynacja i prowadzenie działań partycypacyjnych.

Osoby tworzące Zespół ds. rewitalizacji posiadają doświadczenie w przygotowaniu i realizacji działań projektowych finansowanych ze źródeł własnych jak i zewnętrznych oraz partycypacji społecznej. Głównym zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji jest zarządzanie na poziomie operacyjnym procesem rewitalizacji na etapie programowania, wdrażania i monitorowania. Pracami Zespołu kieruje Koordynator ds. Rewitalizacji, który dokonuje podziału zadań pomiędzy członków Zespołu oraz wyznacza posiedzenia całego Zespołu. Wszelkie sprawy, pisma, dokumenty wymagające rozstrzygnięcia lub zajęcia stanowiska w związku z realizowanymi przez Zespół zadaniami są zgłaszane lub kierowane do Koordynatora ds. rewitalizacji, który decyduje na poziomie operacyjnym o rozstrzygnięciu i ostatecznie akceptuje przyjęte rozwiązania. Kwestie sporne oraz wymagające decyzji na poziomie zarządzania strategicznego będą przekazywane przez Koordynatora Burmistrzowi Miasta Kościerzyna, podejmującemu wiążące decyzje. Członkowie Zespołu ds. rewitalizacji powierzone im zadania realizują w ramach wynikających ze stosunków pracy nawiązanych z Urzędem Miasta Kościerzyna, a za udział w pracach Zespołu nie przysługuje odrębne wynagrodzenie ani zwrot kosztów.

W strukturze zarządzania znajdują się także podmioty raportujące do Zespołu ds. rewitalizacji będące pomysłodawcami i realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Są to zarówno podmioty z sektora finansów publicznych – określone komórki i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta, w których kompetencjach jest realizacja danego przedsięwzięcia oraz podmioty spoza sektora finansów publicznych realizujący przedsięwzięcia we własnym zakresie, we współpracy z Urzędem Miasta bądź w formule zlecenia zadania publicznego. Są to:

- organizacje pozarządowe,
- nieformalne grupy mieszkańców,
- przedsiębiorcy,
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

Bardzo ważnym aspektem przy wdrażaniu GPR Miasta Kościerzyna jest partycypacja społeczna, dlatego, aby zapewnić jak największy udział społeczeństwa zarówno w pracach nad opracowaniem Programu w wyniku otwartego naboru powołany został nieformalny Zespół ds. partycypacji składający się z pracowników instytucji publicznych, NGO i innych środowisk lokalnych, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Rolę koordynatora Zespołu ds. partycypacji pełnił powołany w strukturach Urzędu Miasta Animator Partycypacji Społecznej, wchodzący w skład Zespołu ds. rewitalizacji. Członkowie Zespołu ds. partycypacji aktywnie uczestniczyli w sporządzaniu GPR Miasta Kościerzyna oraz wszystkich działaniach partycypacyjnych. Na etapie wdrażania GPR Miasta Kościerzyna planuje się kontynuację współpracy na poziomie operacyjnym z Zespołem ds. partycypacji z jednoczesnym wsparciem na poziomie strategicznym poprzez powołanie zgodnie z Ustawą o rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od uchwalenia GPR Miasta Kościerzyna Komitetu Rewitalizacji.

Komitetem Rewitalizacji będzie pełnił funkcję opiniującą i doradczą. Komitet Rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w ramach realizowanego GPR Miasta Kościerzyna. Ponadto Komitet Rewitalizacji będzie poddawał ocenie GPR Miasta Kościerzyna pod kątem aktualności i stopnia jego realizacji. Jednocześnie rola zarówno Zespołu ds. partycypacji jak i Komitetu nie powinna ograniczać się wyłącznie do doradztwa i oceny już wytworzonych dokumentów, członkowie tych podmiotów powinni pełnić aktywną rolę w procesie angażowania i włączania osób ze swojego otoczenia w działania rewitalizacyjne.

W systemie zarządzania wyznaczono trzy główne zadania, w ramach których wskazano działania dla poszczególnych podmiotów w strukturze (Tab.34) :

1. Planowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
2. Monitorowanie i ewaluacja rezultatów Gminnego Programu Rewitalizacji.
3. Upowszechnianie rezultatów i efektów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR.

Tab.34.Matryca zadań w systemie zarządzania GPR Miasta Kościerzyna

Funkcja/Etap	Planowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ewaluacja rezultatów GPR Miasta Kościerzyna	Upowszechnianie rezultatów i efektów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR Miasta Kościerzyna
Koordinator ds. rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikowanie i nawiązywanie współpracy z podmiotami społeczno-gospodarczymi w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Ustalanie i akceptowanie sposobu realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Koordynowanie współpracy w przypadku realizacji projektów przez różne podmioty 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzorowanie i kontrolowanie realizowanych projektów pod kątem jakości wykonania, zakładanych terminów i optymalizacji kosztów • Nadzorowanie procesu monitorowania i oceny rezultatów Gminnego Programu Rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w spotkaniach, wydarzeniach mających na celu promowanie i informowanie o rezultatach prowadzonego procesu rewitalizacji • Akceptowanie sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji • Przyjmowanie i analizowanie opinii zgłaszanych przez Komitet Rewitalizacji i Zespół ds. partycypacji
Zespół ds. rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie wniosków o dofinansowanie w przypadku projektów realizowanych przez Urząd Miasta • Pomoc w pozyskaniu dofinansowania ze źródeł zewnętrznych w przypadku projektów realizowanych przez partnerów społeczno-gospodarczych • Doradztwo w zakresie prawnym i finansowym w zakresie dot. realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Realizacja procesu zamówień publicznych w ramach wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Współpraca z komórkami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta w realizacji projektów rewitalizacyjnych • Ogłaszanie naborów na zgłaszanie dodatkowych projektów rewitalizacyjnych • Gromadzenie i tworzenie bazy projektów zgłaszanych przez podmioty społeczno-gospodarcze i mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie monitoringu wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru (diagnozowanie sytuacji problemowych) • Prowadzenie monitoringu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji (gromadzenie i weryfikacja danych, przeprowadzenie badań opinii) • Okresowe przygotowywanie sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji i udostępnianie ich opinii publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań informacyjnych związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji i realizowanymi przedsięwzięciami • Prowadzenie aktywnych działań na rzecz zachęcania mieszkańców do zaangażowania się i włączenie w ich realizację działań rewitalizacyjnych • Organizowanie działań aktywizujących mieszkańców i angażujących w przedsięwzięcia rewitalizacyjne • Prowadzenie strony internetowej/zakładki poświęconej rewitalizacji w Kościerzynie

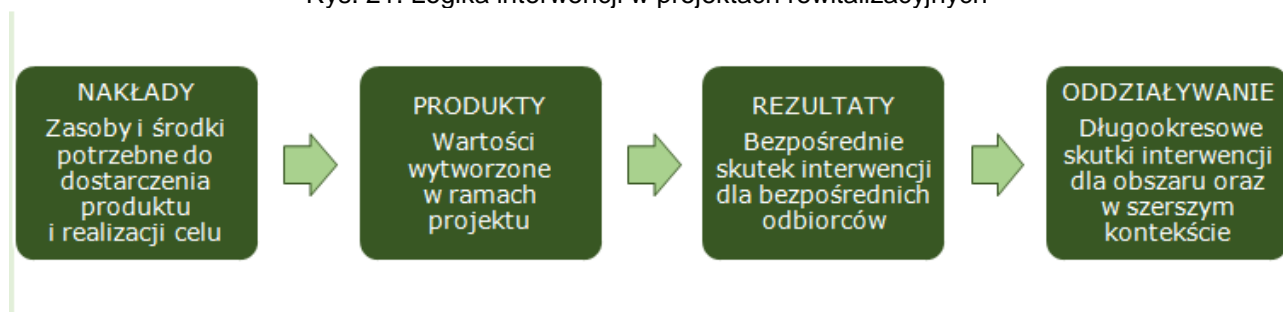
Funkcja/Etap	Planowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ewaluacja rezultatów GPR Miasta Kościerzyna	Upowszechnianie rezultatów i efektów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR Miasta Kościerzyna
Realizatorzy projektów	<ul style="list-style-type: none"> Określenie warunków brzegowych realizowanego przedsięwzięcia Przygotowanie bądź współpraca przy opracowaniu wniosków o dofinansowanie Realizacja projektu, finansowanie i rozliczanie 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie wskaźników produktu i rezultatu danego projektu Terminowe przekazywanie niezbędnych informacji do Koordynatora ds. rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie dostępu do informacji stronie społecznej odnośnie do realizowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego Przygotowywanie niezbędnych informacji odnośnie przedsięwzięcia do umieszczenia na stronie prowadzonej przez Zespół ds. rewitalizacji
Zespół ds. partycypacji i Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazywanie swoich opinii nt. dokumentów związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji, sprawozdań okresowych Ocena stopnia realizacji i aktualności GPR Ocena propozycji nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> Angażowanie się oraz zachęcanie osób ze swojego otoczenia do włączenia się w działania rewitalizacyjne

10.2. System monitorowania, oceny i ewaluacji programu

Niezbędnym elementem procesu programowania rewitalizacji jest zapewnienie rzetelnego sposobu monitorowania skuteczności podejmowanych działań oraz realizowanych projektów. Mając na uwadze jak najbardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków finansowych oraz innych zasobów, koniecznym jest prowadzenie analizy oddziaływania podejmowanych działań na rozwiązywanie konkretnych problemów w sferze społecznej, gospodarczej czy przestrzennej. Projektowany system monitoringu i ewaluacji procesu rewitalizacji przyczyni się także do wzmocnienia koordynacji zarządzania, poczucia odpowiedzialności, budowania silnych partnerstw, a także do optymalizacji wykorzystania środków finansowych i posiadanych zasobów.

Istotnym założeniem tworzonego systemu monitoringu jest przyjęcie odpowiedniej logiki interwencji (Rys.21), w której wykorzystywane zasoby przyczyniają się do wypracowania konkretnych, określonych produktów (skutki bezpośrednie dla bezpośrednich odbiorców), dzięki którym możliwe jest osiągnięcie odpowiednich rezultatów (skutki długookresowe o bardziej uniwersalnym zasięgu). Przyjęta przy tworzeniu systemu monitorowania GPR Miasta Kościerzyna jest zgodna z poniższym schematem.

Rys. 21. Logika interwencji w projektach rewitalizacyjnych⁸

System monitorowania procesów rewitalizacyjnych Kościerzyny będzie obejmował zarówno zakres rzeczowy jak i finansowy. Działania w ramach monitoringu rzeczowego GPR Miasta Kościerzyna odnosić się będą do pomiaru określonych wskaźników w zakresie produktów i rezultatów. Wskaźniki te zostały zaprojektowane w oparciu o następujące kryteria:

- mierzalność – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- rzetelność – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- trafność – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane tak, aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- dostępność – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Zaprojektowane wskaźniki produktu pozwolą na miarę konkretnych, materialnych (widocznych) efektów działań podejmowanych w ramach rewitalizacji (tym samym poziom wyjściowy tych wskaźników zawsze wynosi zero). Natomiast dzięki wskaźnikom rezultatu możliwe będzie zbadanie zmian zachodzących dzięki wykorzystaniu wytworzonych produktów w ramach

⁸ Wytyczne dotyczące programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

procesu rewitalizacji (punktem odniesienia niekiedy może być poziom danego wskaźnika przed rozpoczęciem działań). Określenie długofalowych skutków procesów rewitalizacyjnych zarówno dla obszaru, jak i w szerszym kontekście jest z kolei możliwe poprzez wskaźniki oddziaływania. Biorąc pod uwagę znaczny wpływ na wskaźniki oddziaływania czynników zewnętrznych skali makro dla monitorowania efektów GPR Miasta Kościerzyna zaprojektowano wskaźniki produktu i rezultatu zarówno na poziomie operacyjnym tj. dla poszczególnych rewitalizacyjnych przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających przedstawione w rozdziale 7.3. oraz na poziomie strategicznym tj. dla wszystkich celów operacyjnych w podziale na poszczególne podsystemy (Tab.35., Tab. 36., Tab.37.). Dodatkowo zaprojektowano wskaźniki rezultatu obrazujące zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru w odniesieniu do celów strategicznych (Tab.38.). Wartości docelowe wskaźników rezultatu w odniesieniu do celów strategicznych zostały określone tzw. metodą ekspercką, zwaną metodą sędziów kompetentnych (wartość wskaźnika odnoszono do średniej dla miasta i wartości z 2015r. mając na uwadze pożądaną poprawę w kilkunastu procentach).

Tab.35. Wskaźniki monitoringu realizacji celów podsystemu społecznego GPR Miasta Kościerzyna

Podsystem społeczny			
Cele operacyjne	Wskaźnik	Rodzaj	Źródło
1.1. Wzrost integracji oraz aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców	Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną	produktu	UMK
	Liczba zajęć, wydarzeń kierowanych do mieszkańców obszaru	produktu	UMK
	Liczba osób objętych działaniami z zakresu aktywnej integracji społecznej i rewitalizacji społecznej	rezultatu	UMK
	Liczba osób korzystająca z oferty kierowanej do mieszkańców	rezultatu	UMK
	Liczba wypracowanych narzędzi komunikacji społecznej	rezultatu	UMK
	Liczba osób uczestniczących w konsultacjach i spotkaniach z mieszkańcami	rezultatu	UMK
	Liczba NGO objętych wsparciem	rezultatu	UMK
	Liczba osób biorąca udział w szkoleniach dla NGO i lokalnych liderów	rezultatu	UMK
1.2. Bogata i dopasowana do potrzeb różnych grup wiekowych oferta spędzania czasu wolnego	Liczba podmiotów tworząca ofertę dla mieszkańców obszaru	produktu	UMK
	Liczba zajęć, wydarzeń kierowanych do mieszkańców obszaru	produktu	UMK
	Liczba osób korzystająca z oferty kierowanej do mieszkańców	rezultatu	UMK
	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z środowiskowych form aktywizacji społecznej	rezultatu	UMK

Podsystem społeczny			
Cele operacyjne	Wskaźnik	Rodzaj	Źródło
1.3. Niski poziom wykluczenia społecznego	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie (RW)	produktu	UMK MOPS PUP
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	produktu	UMK MOPS PUP
	Liczba działań z zakresu środowiskowych form aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży	produktu	UMK
	Liczba działań z zakresu wsparcia pozaszkolnego dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem (szt.)	produktu	UMK MOPS
	Liczba udzielonych porad specjalistycznych (np. logopedycznych, psychologicznych, wsparcia rodziców).	produktu	UMK MOPS
	Liczba działających miejsc świadczących usługi i poradnictwo	produktu	UMK MOPS
	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z środowiskowych form aktywizacji społecznej	rezultatu	UMK MOPS
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	rezultatu	UMK MOPS PUP
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu	rezultatu	UMK MOPS PUP
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu Programu	rezultatu	UMK MOPS PUP
	Liczba rodzin korzystających z okienka przedszkolnego.	rezultatu	UMK

Tab.36. Wskaźniki monitoringu realizacji celów podsystemu gospodarczego GPR Miasta Kościerzyna

Podsystem gospodarczy			
Cele operacyjne	Wskaźnik	Rodzaj	Źródło
2.1. Przedsiębiorcze i aktywne gospodarczo społeczeństwo	Liczba zajęć, konferencji i szkoleń na temat przedsiębiorczości	produktu	UMK
	Liczba godzin pozalekcyjnych prowadzonych w szkołach na temat przedsiębiorczości	produktu	UMK
	Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w programie	produktu	UMK PUP
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	produktu	UMK PUP

Podsystem gospodarczy			
Cele operacyjne	Wskaźnik	Rodzaj	Źródło
	Liczba osób w tym dzieci i młodzieży korzystających z oferty dotyczącej przedsiębiorczości	rezultatu	UMK
	Liczba osób bezrobotnych pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	rezultatu	UMK PUP
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	rezultatu	UMK PUP
	Liczba osób niepełnosprawnych pracujących po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	rezultatu	UMK PUP
	Liczba osób bezrobotnych, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu	rezultatu	UMK PUP
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu	rezultatu	UMK PUP
	Liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu Programu	rezultatu	UMK PUP
2.2. Rozwinięta strefa gospodarczo-usługowa	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	produktu	UMK PUP
	Liczba godzin szkoleń/doradztwa w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności	produktu	UMK PUP
	Liczba udzielonych bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego	produktu	UMK PUP
	Liczba zarejestrowanych na terenie miasta nowych działalności gospodarczych	rezultatu	UMK

Tab.37. Wskaźniki monitoringu realizacji celów podsystemu przestrzennego GPR Miasta Kościerzyna

Podsystem przestrzenny			
Cele operacyjne	Wskaźnik	rodzaj	Źródło
3.1. Rozwinięta i dostosowana do potrzeb infrastruktura techniczna i komunikacyjna	Długość zmodernizowanych dróg	produktu	UMK SPwK
	Długość zmodernizowanych ciągów pieszych	produktu	UMK SPwK
	Liczba nowych miejsc postojowych	produktu	UMK SPwK
	Długość zmodernizowanej podstawowej infrastruktury komunalnej	produktu	UMK
	Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego	produktu	UMK
	Liczba odnotowanych zdarzeń komunikacyjnych	rezultatu	PK

Podsystem przestrzenny			
Cele operacyjne	Wskaźnik	rodzaj	Źródło
	(stłuczek i wypadków)		
	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	rezultatu	UMK
3.2. Wysoki standard budynków mieszkalnych, usługowych i użyteczności publicznej	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	produktu	UMK
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	produktu	UMK
	Liczba mieszkańców budynków z wyremontowanymi częściami wspólnymi	rezultatu	UMK KTBS SM WD
	Powierzchnia budynków mieszkalnych poddanych renowacji	rezultatu	UMK KTBS SM WD
	Redukcja końcowego zużycia energii	rezultatu	UMK KTBS SM WD
3.3. Wysoka jakość przestrzeni publicznej z rozbudowaną infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	produktu	UMK
	Ilość zrewitalizowanej infrastruktury publicznej na obszarze objętym rewitalizacją	produktu	UMK
	Liczba zamontowanych elementów małej architektury	produktu	UMK
	Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną	produktu	UMK
	Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem	rezultatu	UMK
	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	rezultatu	UMK
	Powierzchnia urządzonych i zrewitalizowanych istniejących obszarów zieleni	rezultatu	UMK
3.4. Rozwinięta infrastruktura społeczna	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	produktu	UMK
	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	produktu	UMK
	Liczba miejsc i obiektów integrujących społeczność lokalną	produktu	UMK
	Liczba zajęć organizowana w istniejących obiektach infrastruktury społecznej	rezultatu	UMK
	Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem	rezultatu	UMK
	Liczba obiektów przeznaczonych na cele społeczne	rezultatu	UMK
	Powierzchnia obiektów przeznaczonych na cele społeczne	rezultatu	UMK
	Liczba osób korzystająca z istniejącej infrastruktury społecznej (w tym rekreacyjno-sportowej)	rezultatu	UMK

Tab.38. Wskaźniki obrazujące zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru w odniesieniu do delimitacji i szczegółowej diagnozy

Odniesienie do celów strategicznych GPR						
Podsystem	Wskaźnik	rodzaj	Wartość 2012r.	Wartość 2015r.	Prognozowana wartość docelowa	Źródło
1. Podsystem społeczny	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	rezultatu	122,8	84,9	79,9	MOPS
	Liczba osób korzystających z zasiłków	rezultatu	-	57	45	MOPS
	Liczba osób w rodzinach korzystających z zasiłków	rezultatu	-	163	130	MOPS
	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	rezultatu	-	16,7	15,0	MOPS
	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na 1000 mieszkańców	rezultatu	-	22,4	19,5	KP
	Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców	rezultatu	1,5	0,69	0,50	KP
	Wartość zadłużenia czynszowego w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych (PLN)	rezultatu	464 493,75	337 652,69	290 000,00	KTBS SM WD
	Wartość zadłużenia czynszowego w mieszkaniach komunalnych (PLN)	rezultatu	-	145 766,59	90 000,00	UMK
2. Podsystem gospodarczy	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	rezultatu	5,8	5,7	6,0	UMK
	Liczba osób bezrobotnych	rezultatu	131	97	80	PUP
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	rezultatu	-	57	45	PUP
	Liczba osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia	rezultatu	-	18	10	PUP
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	rezultatu	-	26	20	PUP
3. Podsystem przestrzenny	Liczba budynków mieszkalnych wielorodzinnych wymagających remontu	rezultatu	25	17	0	KTBS SM WD
	Liczba budynków mieszkalnych wielorodzinnych generujących niską emisję	rezultatu	8	8	0	KTBS SM WD

Wykaz skrótów:

UMK – Urząd Miasta Kościerzyna

SPwK – Starostwo Powiatowe w Kościerzynie

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie

KTBS/TBS – Kościerskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

MPI KOS-EKO – Miejskie Przedsiębiorstwo Infrastruktury KOS-EKO Sp. z o.o.

SM WD – Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wspólny Dom”

KP – Komenda Policji

Dzięki informacjom zebranych w trakcie monitoringu procesu rewitalizacji możliwe będzie przeprowadzenie oceny (ewaluacji) skuteczności podejmowanych działań oraz realizowanych projektów. Ocena będzie możliwa zarówno po przeprowadzeniu zaplanowanych czynności (ewaluacja ex-post) jak i w trakcie ich realizacji (ewaluacja mid-term). W tym zakresie konieczne jest zastosowanie pięciu uniwersalnych, podstawowych kryteriów (opartych na wytycznych Komisji Europejskiej). Są to:

- trafność (ang. relevance) – czy cele rewitalizacji odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców, turystów)?
- efektywność (ang. efficiency) – czy działania rewitalizacyjne są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów?
- skuteczność (ang. effectiveness) – czy wdrażanie działań rewitalizacyjnych przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych?
- użyteczność (ang. utility) – czy realizacja działań rewitalizacyjnych przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci faktycznie korzystają z efektów działań? Czy pojawiają się niepożądane, negatywne efekty uboczne realizowanych działań?
- trwałość (ang. sustainability) – czy pozytywne skutki działań rewitalizacyjnych mają charakter stały? Czy efekty działań będą trwałe?

Zakłada się, że dokonywana ocena będzie miała charakter zarówno instrumentalny jak i koncepcyjny. W wymiarze instrumentalnym dokonywana ocena będzie podstawą do dokonywania niezbędnych korekt, w drugim pozwoli na stworzenie okazji do gromadzenia niezbędnej wiedzy o procesie rewitalizacji. Równocześnie zarówno ewaluacja mid-term jak i ex-post będą podstawą do rozważań na temat skuteczności realizowanych działań oraz tworzenia bazy wiedzy i dobrych praktyk⁹.

Na potrzeby oceny i ewaluacji GPR Miasta Kościerzyna przyjmuje się przedstawione poniżej kroki (Rys.22.).

⁹ Olejniczak, Karol. Mechanizmy wykorzystania ewaluacji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2008. ISBN 978-83-7383-306-7.

Rys.22. Kroki w procedurze monitorowania i oceny GPR Miasta Kościerzyna

Zakres monitoringu

1. Pozyskanie i dokumentowanie danych
2. Gromadzenie danych i ich weryfikacja
3. Porównywanie danych ze wskaźników z zakładanymi wartościami planowanymi (o ile zostały określone)
4. Przeprowadzenie badań opinii mieszkańców, opracowanie raportów

Zakres oceny

5. Opracowanie wniosków na podstawie wskaźników monitoringu oraz badań opinii
6. Udostępnienie wniosków z oceny

Wykorzystanie wyników oceny

7. Weryfikacja i aktualizacja Programu, w tym działań rewitalizacyjnych
8. Przeprowadzenie konsultacji aktualizacji Programu
9. Realizacja działań rewitalizacyjnych określonych w Programie

Za zbieranie wymaganych do monitoringu danych odpowiedzialne będą podmioty realizujące poszczególne przedsięwzięcia oraz Zespół ds. rewitalizacji, a także w miarę możliwości podmioty niezależne prowadzące swoje statystyki jak np. Powiatowy Urząd Pracy, Starostwo Powiatowe w Kościerzynie czy Komenda Policji.

Ocena w ramach przyjętego systemu monitorowania będzie dokonywana okresowo tj. nie rzadziej niż co dwa lata. Każdy z podmiotów odpowiedzialnych za zbieranie i dostarczanie danych zobowiązany będzie do przekazania do Koordynatora ds. rewitalizacji informacji dot. realizacji projektu wraz z danymi dot. poziomu osiągniętych wskaźników produktu i rezultatów.

Za gromadzenie i weryfikację danych będzie odpowiadał Koordynator ds. rewitalizacji wraz z podlegającym mu Zespołem ds. rewitalizacji – wyznaczonym w strukturach Urzędu Miasta. Do zadań zespołu będzie należało organizowanie bądź zlecenie badań opinii mieszkańców dotyczącego oceny mieszkańców nt. skuteczności procesu rewitalizacji, a także dokonanie oceny pozyskanych danych i sporządzenie na tej podstawie *Raportu z monitorowania GPR* zawierającego wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych czynności. *Raporty z monitorowania GPR* związane z realizacją procesu rewitalizacji będą podawane do wiadomości Burmistrzowi i Radzie Miasta, a także opinii publicznej poprzez opublikowanie na portalu miejskim i w Biuletynie Informacji Publicznej. *Raporty z monitorowania GPR* będą również stanowiły podstawę weryfikacji oraz aktualizacji GPR Miasta Kościerzyna. Proces ten będzie przeprowadzany przy udziale powołanego Komitetu Rewitalizacji i Zespołu ds. partycypacji, a GPR Miasta Kościerzyna po aktualizacji będzie podlegał konsultacjom społecznym i po uwzględnieniu uwag z tego procesu wdrożony do realizacji.

Ewaluacja natomiast będzie głównie dotyczyć stopnia osiągnięcia celów strategicznych oraz założeń wizji obszaru rewitalizacji. Zostanie ona przeprowadzona ex-post (po zakończeniu realizacji) i będzie stanowiła całościowe podsumowanie GPR Miasta Kościerzyna, co pozwoli na ocenienie poziomu osiągniętych celów oraz będzie stanowiła istotne źródło informacji niezbędne przy programowaniu rewitalizacji w innych obszarach Miasta. Dane niezbędne do ewaluacji będą pochodziły w głównej mierze bezpośrednio z *Raportów* przygotowywanych na potrzeby bieżącego monitorowania GPR Miasta Kościerzyna, wzbogacone dodatkowo o informacje statystyczne oraz przeprowadzone badania ankietowe. Ewaluacja ex-post zakończy się opracowaniem raportu ewaluacyjnego będącego elementem *Oceny realizacji GPR Miasta Kościerzyna*, zawierającego wnioski i rekomendacje służące dalszemu programowaniu rewitalizacji miasta. Raport ewaluacyjny GPR Miasta Kościerzyna zostanie sporządzony nie później niż do 30 czerwca 2026r.

10.3. Partycypacja społeczna oraz mechanizmy włączania interesariuszy rewitalizacji i budowanie partnerstw

Skuteczność działań podejmowanych w ramach rewitalizacji zależy od stopnia włączenia w cały proces strony społecznej. Ustawa o rewitalizacji nadaje partycypacji społecznej wysoką rangę w realizowanym procesie. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji (art. 5 pkt. 1 i 2) *partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji. Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:*

- *poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;*
- *prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;*
- *inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;*
- *zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;*
- *wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;*
- *zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.*

Zgodnie z tymi zapisami partycypacja społeczna powinna być nieodzownym elementem każdego elementu związanego z opracowaniem, wdrażaniem i monitorowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Ponadto przejawy udziału społeczeństwa powinny ewoluować od jednostronnego przekazywania i odbierania informacji zarówno przez Urząd Miasta jak i stronę społeczną do współdecydowania, angażowania się w realizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz ocenę osiągniętych rezultatów.

Biorąc pod uwagę ww. zapisy Ustawy oraz realizując zasadę partnerstwa i partycypacji nadrzędną rolę w programowaniu rewitalizacji Kościerzyny, już od etapu delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta odgrywa partycypacja społeczna tj. głos mieszkańców, poznanie ich potrzeb, problemów i oczekiwań.

Interesariusze rewitalizacji

Programowanie rewitalizacji na terenie Miasta Kościerzyna miało charakter otwarty. Jednak kluczowymi interesariuszami rewitalizacji, którzy zostali włączeni zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji do wspólnego programowania rewitalizacji Miasta Kościerzyna już na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także na etapie sporządzania GPR Miasta Kościerzyna są:

- a) mieszkańcy obszaru rewitalizacji tj. Osiedla 1000-lecia – Kartuska, w tym: rodziny z dziećmi, młodzież, seniorzy,
- b) mieszkańcy Gminy Miejskiej Kościerzyna spoza obszaru rewitalizacji zainteresowani rozwojem Miasta i rewitalizacją
- c) podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji,
- d) organizacje pozarządowe i grupy nieformalne zwłaszcza działające na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem oraz w sferze kultury i sportu
- e) lokalni przedsiębiorcy i przedstawiciele spółek miejskich
- f) przedstawiciele instytucji publicznych np. PCPR, PUP, Policja, Straż Pożarna, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- g) przedstawiciele placówek oświatowych, w tym zwłaszcza bezpośrednio sąsiadujących z obszarem
- h) przedstawiciele Rady Miasta, Rady Seniorów i Rady Młodzieżowej
- i) przedstawiciele Urzędu Miasta Kościerzyna oraz jednostek organizacyjnych np. MOPS, KDK, BM, Straży Miejskiej.

Planowane jest również włączenie powyższych grup interesariuszy rewitalizacji w proces wdrażania i monitorowania GPR Miasta Kościerzyna.

Mechanizmy włączania interesariusze na poszczególnych etapach programowania rewitalizacji

W celu budowania dobrego dialogu już **na etapie delimitacji** zaproszono mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w rozmowach o rewitalizacji Kościerzyny oraz wspólnego planowania procesów rewitalizacyjnych (poprzez bieżącą informację na portalu miejskim, spotkania z mieszkańcami).

Kolejnym etapem realizowanym wspólnie z mieszkańcami było **wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**. Na tym etapie wszystkie zainteresowane osoby mogły zgłosić swoje uwagi, opinie do wyznaczonych granic obszaru. W tym celu zostały zorganizowane konsultacje społeczne dot. projektu *uchwały Rady Miasta Kościerzyna w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Kościerzyna*, w ramach których interesariusze mieli możliwość wypowiedzenia się w następujących formach:

- 1) w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacji społecznych, który po wypełnieniu można było dostarczyć:
 - drogą elektroniczną
 - listownie
 - osobiście
- 2) podczas spotkania z pracownikami Urzędu Miasta Kościerzyna, jednostkami organizacyjnymi, spółkami miejskimi oraz instytucjami publicznymi zaangażowanymi

w proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które odbyło się dnia 24 lutego 2016 r. o godz. 9:00 w Urzędzie Miasta Kościerzyna,

- 3) podczas debaty dla ogółu mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych z terenu miasta oraz innych interesariuszy rewitalizacji, która odbyła się dnia 1 marca 2016 r. o godz. 16:00 w Sali Widowiskowej im. Lubomira Szopińskiego w Kościerzynie,
- 4) podczas spotkania na terenie obszaru rewitalizacji z jego mieszkańcami oraz innymi interesariuszami rewitalizacji, które odbyło się dnia 2 marca 2016 r. o godz. 16:00 w Zespole Szkół Publicznych Nr 2 przy ul. Szkolnej 1 w Kościerzynie.

Pierwszym etapem spotkań i debaty publicznej było zaprezentowanie sposobu wyznaczenia obszarów objętych projektem uchwały zgodnie z *Raportem z delimitacji obszarów zdegradowanych* wskazującym obszary kryzysowe wymagające w pierwszej kolejności objęcia procesem rewitalizacji. Ponadto uczestnicy zostali zapoznani z projektem uchwały podlegającej konsultacjom oraz podstawowymi założeniami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W dalszej części spotkania omówiono dalszy kroki w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna. W trakcie spotkań i debaty dla uczestników dostępne były również do wglądu pełna wersja *Raportu z delimitacji obszarów zdegradowanych*, projekty uchwał wraz z załącznikami graficznymi w postaci map ewidencyjnych w skali 1:5000 z zaznaczonym obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji oraz formularze konsultacji społecznych.

Partycypacja w toku **przygotowania GPR Miasta Kościerzyna** stanowiła jego fundament, a techniki i narzędzia partycypacyjne zostały dobrane, tak by zapewnić aktywne włączenie różnych grup interesariuszy rewitalizacji. Całość działań była koordynowana przez Animatora Partycypacji Społecznej i Zespół ds. partycypacji powołany w ramach otwartego naboru z pracowników instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i innych środowisk lokalnych, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Szeroka partycypacja społeczna była możliwa również dzięki realizacji szeregu działań których celem była nie tylko diagnoza, ale również wspólne wypracowanie spójnej wizji oraz proponowanych działań służących poprawie sytuacji w obszarze rewitalizacji. Włączenie mieszkańców i innych interesariuszy rewitalizacji na etapie sporządzania GPR Miasta Kościerzyna obejmowało:

- działania informacyjno-promocyjne (plakaty, ulotki, spoty, ogłoszenia w prasie)
- otwarty nabór na członków Zespołu ds. partycypacji
- diagnozę partycypacyjną – badanie ankietowe opinii, potrzeb i oczekiwań mieszkańców
- cykl 6 warsztatów diagnostyczno-tematycznych
- 5 spacerów studyjnych po obszarze rewitalizacji
- pogadanki szkolne
- 3 panele eksperckie w dziedzinie przestrzennej, społecznej i gospodarczej
- otwarty nabór propozycji przedsięwzięć do GPR

Szczegółowe opis realizacji poszczególnych działań partycypacyjnych z tego etapu zawiera Załącznik nr 2 do GPR Miasta Kościerzyna.

Po opracowaniu **projektu GPR Miasta Kościerzyna** poddany został on również konsultacjom społecznym. Przyjęto poniższe formy konsultacji:

1. Zbieranie opinii i propozycji w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacji społecznych, który po wypełnieniu dostarczyć będzie można:
 - drogą elektroniczną na adres: m.orzechowska@koscierzyna.gda.pl;
 - listownie na adres: Wydział Rozwoju i Promocji, Urząd Miasta Kościerzyna, ul.3 Maja 9a, 83-400 Kościerzyna

- osobiście do Urzędu Miasta Kościerzyna, Wydział Rozwoju i Promocji, II piętro, pok. Nr 36, w godzinach urzędowania tj. pn – pt godz. 7:30 – 15:30
- 2. spotkanie z mieszkańcami obszaru rewitalizacji oraz innymi interesariuszami rewitalizacji obejmujące omówienie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025” oraz pozyskanie uwag, opinii i propozycji w tym zakresie, które odbędzie się dnia 3 stycznia 2017r. o godz. 16:30 w Sali Widowiskowej im. Lubomira Szopińskiego w Kościerzynie
- 3. debata dla ogółu mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych z terenu miasta oraz innych interesariuszy rewitalizacji obejmująca omówienie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025” oraz pozyskanie uwag, opinii i propozycji w tym zakresie, która odbędzie się **dnia 4 stycznia 2017r. o godz. 16:00** w Sali Widowiskowej im. Lubomira Szopińskiego w Kościerzynie

Wszystkie procedury związane z powiadamianiem i prowadzeniem konsultacji społecznych na etapie programowania rewitalizacji i opracowania GPR Miasta Kościerzyna realizowane były zgodnie z Rozdziałem 2 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji.

Partycypacja społeczna i budowanie partnerstw na etapie wdrażania i monitorowania

Powyższe działania dotyczyły etapu opracowania GPR Miasta Kościerzyna, natomiast partycypacja społeczna obejmować będzie także dalsze etapy prowadzonego procesu rewitalizacji. Konieczne jest zatem tworzenie możliwości do zaangażowania się mieszkańców we wdrażanie procesu rewitalizacji.

Aktywne włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji i innych interesariuszy na tym etapie będzie możliwe m.in. poprzez wspólną realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno na zasadzie partnerstwa, poprzez formułę zlecenia zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jak i poprzez działania na rzecz integracji mieszkańców.

W partnerstwie mogą być realizowane zarówno podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne jak i pozostałe typy dopuszczalnych przedsięwzięć, realizujące poszczególne GPR Miasta Kościerzyna. Inicjatorem Partnerstwa może być zarówno Gmina Miejska Kościerzyna, jak i inni realizatorzy przedsięwzięć tj. instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, wspólnoty, przedsiębiorcy. Nawiązywanie partnerstwa z inicjatywy Miasta z podmiotami spoza sektora finansów publicznych będzie odbywało się w oparciu o otwarty konkurs ofert ogłaszany w sposób zwyczajowo przyjęty tj. na portalu miejskim, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kościerzyna. W przypadku projektów planowanych do realizacji ze środków Unii Europejskiej nabór Partnera będzie realizowany w oparciu o art. 33 ust. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. 2014 poz. 1146 ze zm.) oraz dodatkowe wytyczne wynikające ze źródeł finansowania. W przypadku zaproszenia Miasta do partnerstwa przez organizację pozarządową bądź inny podmiot spoza sektora finansów publicznych, podejmowanie decyzji o przystąpieniu do partnerstwa będzie odbywało się na podstawie złożonej przez inicjatora koncepcji zadania wraz z jego zakresem, proponowanymi zadaniami dla Miasta oraz uzasadnieniem i wskazaniem zgodności z celami GPR Miasta Kościerzyna.

Z myślą o wzmocnieniu działań partycypacyjnych na etapie wdrażania i monitorowania GPR Miasta Kościerzyna zaplanowano również realizację m.in. przedsięwzięcia pt. „Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami”, którego głównym celem jest angażowanie społeczeństwa i interesariuszy do zwiększenia udziału obywateli w realizacji zadań publicznych i działalności samorządu na rzecz dobra wspólnego.

Ważnym narzędziem w partycypacyjnym wdrażaniu GPR Miasta Kościerzyna będzie także działający już na etapie programowania Zespół ds. partycypacji oraz powołany po uchwaleniu Programu Komitet Rewitalizacji. Będą one stanowić forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w ramach realizowanego GPR Miasta Kościerzyna (Zespół na poziomie operacyjnym, a Komitet na poziomie strategicznym).

Analogicznie jak na etapie programowania rewitalizacji partycypacja społeczna będzie opierała się na poniższych zasadach:

- angażowanie interesariuszy przez cały okres wdrażania i monitorowania GPR Miasta Kościerzyna na możliwie wielu jego etapach
- wykorzystanie czynnych form partycypacji tj. dwustronny przepływ informacji
- wieloaspektowość i jawność partycypacji.

Dodatkowo na etapie wdrażania planuje się realizację poniższych działań partycypacyjnych:

- bieżące umieszczenie na portalu miejskim w zakładce poświęconej rewitalizacji informacji m.in. nt. realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, możliwości włączenia się w dane działanie oraz danych kontaktowych do osób odpowiedzialnych za ich realizację
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych na temat rewitalizacji i jej wdrażania w Kościerzynie
- identyfikowanie liderów lokalnych i aktywizowanie mieszkańców m.in. poprzez działania animatorów społeczności lokalnej w ramach realizowanych projektów zwiększenie dialogu ze stroną społeczną m.in. poprzez rozszerzenie zakresu konsultacji dotyczących proponowanej oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej z szerokim gronem odbiorców.
- promowanie i upowszechnianie pomysłów zgłoszonych przez mieszkańców.
- stworzenie bazy potencjalnych partnerów społeczno-gospodarczych oraz banku pomysłów rewitalizacyjnych.

Strona społeczna będzie również czynnie angażowana w proces monitorowania i oceny rezultatów GPR Miasta Kościerzyna. Aby umożliwić udział społeczności lokalnej na tym etapie procesu rewitalizacji zakłada się wdrożenie następujących działań:

- upublicznianie *Raportów z monitorowania GPR*, co przyczyniać się będzie do zwiększenia jawności i przejrzystości realizowanych działań
- kontynuowanie i wspieranie działań Zespołu ds. partycypacji i Komitetu Rewitalizacyjnego stanowiących bezpośredni organ przedstawicielski wszystkich interesariuszy w systemie zarządzania GPR Miasta Kościerzyna
- badanie opinii mieszkańców nt. zmian, jakie należy wprowadzić w ramach realizowanego procesu.
- organizację cyklicznych spotkań podsumowujących realizację poszczególnych etapów Gminnego Programu Rewitalizacji.

11. NIEZBĘDNE ZMIANY W AKTACH PRAWA LOKALNEGO I MIEJSCOWEGO

11.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust.1 ustawy z dnia 21.06.2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 40 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U.2015 poz. 1777) oraz art. 21 ust. 3a Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowy zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U.2016 poz.1610) w przypadku gdy uchwalono gminny program rewitalizacji, w uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ww. ustawy uwzględnia się, określone w tym programie, działania prowadzące do zapobieżenia wykluczenia mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie zasad ustalania wysokości czynszów.

W związku z powyższym zasadne jest uwzględnienie ww. zapisów przy sporządzaniu aktualizacji uchwał definiujących politykę mieszkaniową Gminy Miejskiej Kościerzyna tj.

- Uchwały nr LXXIV/555/14 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 29 października 2014r. w sprawie przyjęcia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kościerzyna,
- Uchwały nr LXXIV/556/14 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 29 października 2014r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościerzyna na lata 2015 -2019”.

11.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji

Utworzona na etapie programowania struktura zarządzania procesem rewitalizacji na etapie wdrażania GPR Miasta Kościerzyna zostanie wsparta przez Komitet Rewitalizacji. Zgodnie z art. 7 ust. 3 zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji, z uwzględnieniem funkcji Komitetu określone zostaną w drodze uchwały Rady Miasta Kościerzyna w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia GPR Miasta Kościerzyna. Podjęcie ww. uchwały poprzedzone zostanie konsultacjami społecznymi.

11.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Pojęcie to zostało wprowadzone w przepisach Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. (Dz. U z 2015 r. poz. 1777 z późn. zmianami). Ustanowienie w drodze uchwały Specjalnej Strefy Rewitalizacji możliwe jest wyłącznie w przypadku uchwalenia przez radę gminy gminnego programu rewitalizacji, który przewiduje ustanowienie takiej Strefy (*art. 15. 1. Gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności: pkt 12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania*);

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ustawa przewiduje możliwość wprowadzenia uchwałą Rady Gminy specjalnych stref na obszarze rewitalizacji (Specjalna Strefa Rewitalizacji - SSR), z możliwością zastosowania specjalnych rozwiązań prawnych na tym terenie. Uchwała ustanawiająca SSR przyjmowana jest dla całości obszaru rewitalizacji lub dla całego podobszaru rewitalizacji. Strefy takie mogą być ustanawiane na okres

do 10 lat, bez możliwości przedłużenia tego okresu. Uchwała o ustanowieniu SSR na obszarze rewitalizacji jest aktem prawa miejscowego (art. 26 ustawy). Ustalenie SSR może wprowadzić ułatwienia w procedurze administracyjnej, możliwość przyznawania dotacji remontowych oraz zwalniania z trybu przetargowego. Na takim terenie gmina ma pierwszeństwo przy zakupie nieruchomości, może też powstać tam budownictwo czynszowe.

Przy analizie, której wynikiem ma być podjęcie decyzji w sprawie ustalenia bądź nie specjalnej strefy rewitalizacji obszaru objętego opracowaniem, należy rozważyć działania zawarte w następujących artykułach ustawy o rewitalizacji oraz innych ustawach, w których nastąpiły zmiany w związku z ustawą o rewitalizacji:

- *Art. 27. 1. Budowa lub przebudowa budynków służących rozwojowi społecznego budownictwa czynszowego wykonywana na obszarze Strefy oraz przewidziana w gminnym programie rewitalizacji w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a, stanowi cel publiczny w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami*

W GPR Miasta Kościerzyna przewiduje się realizację przedsięwzięć z zakresu społecznego budownictwa czynszowego.

- *Art. 28. 1. Na obszarze Strefy lokator jest obowiązany opróżnić, na czas wykonywania robót budowlanych, lokal wchodzący w skład mieszkaniowego zasobu gminy, jeżeli jest to niezbędne do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a, polegających na remoncie, przebudowie albo budowie obiektu budowlanego.*

Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie terminowego rozpoczęcia i przeprowadzenia niezbędnych robót budowlanych poprawiających stan komunalnego zasobu mieszkaniowego. W przypadku gdy niezbędne jest przeniesienie lokatorów do przeprowadzenia tych robót, burmistrz zawiadamia o tym lokatora na piśmie, wskazując termin opuszczenia lokalu oraz lokal zamienny. Co do zasady lokator jest uprawniony do powrotu do zajmowanego pierwotnie lokalu, nie wymaga to podpisania kolejnej umowy. Dodatkowo, jeżeli lokator nie opróżni lokalu w terminie, burmistrz miasta może wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie nakazu opróżnienia lokalu.

- *Art. 30. W uchwale, o której mowa w art. 25, rada gminy może ustanowić na obszarze Strefy zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla wszystkich albo określonych w tej uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu wymagających tej decyzji, w tym zmian sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, jeżeli stopień pokrycia obszaru Strefy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazuje, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do zmian w zagospodarowaniu Strefy niezgodnych z gminnym programem rewitalizacji albo utrudniających jego realizację.*

Dla obszaru objętego opracowaniem nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Fragmenty obszaru wskazanego do rewitalizacji obejmują tereny, dla których podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzania mpzp, natomiast plany te dotychczas nie zostały uchwalone toteż cały obszar bazuje na inwestycjach realizowanych w oparciu o wydawane decyzje warunków zabudowy. Biorąc pod uwagę fakt, iż planowanych jest szereg inwestycji ingerujących w przestrzeń, służących mieszkańcom i porządkujących przestrzeń rekreacyjną oraz komunikacyjno - parkingową poszczególnych osiedli, z których nie wszystkie są zlokalizowane na terenach komunalnych, korzystnym jest wprowadzenie zakazu wydawania decyzji wz dla inwestycji innych niż zaplanowane w gminnym programie rewitalizacji. Ustalenie Specjalnej Strefy

Rewitalizacji będzie podstawą prawną dla niewydawania decyzji wz dla inwestycji niezgodnych z GPR Miasta Kościerzyna lub utrudniających jego realizację.

- *Art. 31. 1. W odniesieniu do nieruchomości, o których mowa w art. 118a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami, położonych na obszarze Strefy, gmina w przypadku wywłaszczenia nieruchomości nie składa do depozytu sądowego odszkodowania ustalonego zgodnie z przepisami tej ustawy.*

W przypadku wywłaszczenia nieruchomości na cel publiczny istnieje możliwość przeprowadzenia postępowania wywłaszczeniowego pomimo nieustalenia osób, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości (np. własność, użytkowanie wieczyste, służebność itd.). Zgodnie z art. 11a ustawy o gospodarce nieruchomościami, w takim przypadku odszkodowanie za nieruchomość składa się do depozytu sądowego na okres 10 lat. Na obszarze SSR, gdy gmina jest podmiotem wnioskującym o wywłaszczenie, nie ma obowiązku składania odszkodowania do depozytu sądowego. W wypadku gdy po dokonaniu wywłaszczenia ujawni się osoba, której przysługuje odszkodowanie za nieruchomość, gmina jest zobowiązana do wypłaty odszkodowania w terminie 3 miesięcy od dnia wystąpienia z wnioskiem. Powyższy przepis pozwoli uniknąć gminie wydatku związanego z obowiązkiem zamrożenia środków finansowych w depozycie.

- *Art. 32. W przypadku postępowań administracyjnych związanych z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15. ust. 1 pkt 5 lit. a, dotyczących położonych na obszarze strefy nieruchomości, o których mowa w art. 113 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami: 1) ustalenie kręgu stron postępowania następuje na podstawie danych zawartych w księgach wieczystych, a jeżeli nie są prowadzone dla nieruchomości – w katastrze nieruchomości; 2) doręczenie na adres wskazany w księgach wieczystych, a jeżeli nie są prowadzone dla nieruchomości – w katastrze nieruchomości, uznaje się za skuteczne.*

Powyższa zmiana dotycząca ustalania kręgu stron w postępowaniach administracyjnych i ich adresów, ma na celu przyspieszenie i usprawnienie tych postępowań. W przypadku postępowań administracyjnych związanych z realizacją głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a dotyczących nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym położonych na obszarze SSR, ustalenie kręgu stron oraz doręczenia następują zgodnie z danymi zawartymi w księgach wieczystych lub ewidencji gruntów i budynków.

- *Art. 33.1. Zaspokojenie roszczeń majątkowych dotyczących własności nieruchomości położonych na obszarze Strefy objętych przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi służącymi realizacji celu publicznego, następuje poprzez świadczenie pieniężne.*

Zgodnie z ogólnymi zasadami prawa cywilnego, podstawową formą zaspokojenia roszczenia właścicielskiego dotyczącego nieruchomości jest zwrot nieruchomości osobie będącej właścicielem, zgodnie z orzeczeniem sądowym. W przypadku nieruchomości położonych w granicach SSR, które są przedmiotem inwestycji publicznych, ich utrata przez gminę oznaczałaby, iż trudno byłoby w praktyce odzyskać nakłady poniesione na poprawę stanu danej nieruchomości. Dlatego wprowadzono zasadę, zgodnie z którą zaspokojenie roszczeń majątkowych dotyczących właścicieli nieruchomości przeznaczonych na realizację celu publicznego następuje poprzez świadczenia pieniężne, ustalone na podstawie stanu nieruchomości w dniu wejścia w życie uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru o rewitalizacji.

- Art. 35. 1. W przypadku nieruchomości położonych na obszarze Strefy gmina może udzielić ich właścicielom lub użytkownikom wieczystym dotacji w wysokości nieprzekraczającej 50% nakładów koniecznych na wykonanie: 1) robót budowlanych polegających na remoncie lub przebudowie, 2) prac konserwatorskich i prac restauratorskich w rozumieniu art. 3 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.) w odniesieniu do nieruchomości niewpisanych do rejestru zabytków – jeżeli wnioskowane działania służą realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5.

Na obszarze opracowania przewiduje się również prace remontowo-budowlane w obiektach istniejących, będących własnością zarówno komunalną jak i współwłasnością. W ramach przedsięwzięcia mają zostać wykonane remonty części wspólnych. Ustalenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji będzie także narzędziem, które pozwoli na ubieganie się oraz udzielenie przez miasto dotacji do tych działań.

- Art. 36. 3. Stosując zasadę równego traktowania podmiotów, o której mowa w ust. 2, podmiot udzielający zamówienia bierze pod uwagę cel udzielenia zamówienia, którym jest aktywizacja osób mających miejsce zamieszkania na obszarze Strefy.

Na obszarze SSR możliwe jest udzielanie zamówień publicznych w specjalnym trybie, który ma na celu aktywizację mieszkańców obszaru rewitalizacji. Jest to jedno z najważniejszych narzędzi społecznych ustawy, służących aktywizacji zawodowej, co przyczynić się ma do niwelowania problemów społecznych i ekonomicznych na obszarze rewitalizacji. Zasadność oraz możliwość wykorzystania tego rozwiązania może zostać określona na etapie realizacji gminnego programu rewitalizacji.

Ustawa o gospodarce nieruchomościami.

- Art. 109. 1 Gminie przysługuje prawo pierwokupu w przypadku sprzedaży: (...)

4b) nieruchomości położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w rozdziale 5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Prawo pierwokupu oznacza prawo pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości w przypadku, gdy jest ona oferowana do sprzedaży. Ustanowienie prawa pierwokupu stanowi dla gminy zwiększenie możliwości nabywania nieruchomości na cele realizacji przedsięwzięć wynikających z gminnego programu rewitalizacji. Prawo pierwokupu dotyczy wszystkich nieruchomości położonych na obszarze SSR.

- Art. 146 ust. 2a. W odniesieniu do nieruchomości położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w rozdziale 5 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, wynosi nie więcej niż 75 % różnicy między wartością, jaką nieruchomość miała przed wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej, a wartością, jaką nieruchomość ma po ich wybudowaniu.

Podstawą pobrania przez gminę opłaty adiacenckiej jest zwiększenie wartości nieruchomości, np. w wyniku wybudowania ze środków publicznych infrastruktury technicznej służącej nieruchomości, w tym budowę drogi, przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych, telekomunikacyjnych. Stawka opłaty adiacenckiej nie może przekroczyć 50% kwoty stanowiącej wzrost wartości nieruchomości. Zwiększenie możliwej stawki opłaty adiacenckiej na obszarze SSR do 75% może pozwolić na pokrycie większej części kosztów

poniesionych przez gminę na budowę infrastruktury technicznej

Na całym obszarze rewitalizacji stwierdza się zasadność ustanowienia na okres 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji, w celu sprawnej realizacji zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miasta Kościerzyna, zgodnie z dyspozycją ustawy. W związku z ustanowieniem Specjalnej Strefy Rewitalizacji nie przewiduje się konieczności wprowadzenia zmian w dokumentach planistycznych gminy, w tym w szczególności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kościerzyna (2014).

11.4. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

11.4.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kościerzyna (zwane dalej studium) zostało uchwalone uchwałą nr LXVI/496/14 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 28 maja 2014r. W okresie sporządzania studium oraz w momencie jego uchwalania nie było szczegółowych przepisów regulujących zagadnienia rewitalizacji – obecnie obowiązująca Ustawa o rewitalizacji dnia 9 października 2015 r (Dz. U z 2015 r. poz. 1777 z późn. zmianami) weszła w życie 18 listopada 2015r. W aktualnym studium nie wskazano zatem obszaru rewitalizacji, ani nie został wyznaczony obszar zdegradowany zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami.

Jako obszary problemowe z zakresu działań rewitalizacyjnych wskazano w dokumencie studium:

1. Rewitalizacja dworca kolejowego wraz z jego otoczeniem,
2. Poczta z Kościerzyny – etap II rewitalizacja Śródmieścia.

Granice opracowania GPR Miasta Kościerzyna, obejmujące obszar rewitalizacji „Osiedle 1000-lecia – Kartuska” to **obszary istniejącego zainwestowania miejskiego**, dla których w studium przewidziano kontynuację aktualnego sposobu użytkowania gruntów. Większość powierzchni terenu zajmuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, w części wschodniej i zachodniej obszaru zlokalizowana jest zabudowa jednorodzinna. W centralnej części opracowania znajduje się zabudowa usługowa oraz teren produkcyjny – zakłady mięsne.

Cały obszar rewitalizacji stanowi wg Studium: obszar istniejącego zainwestowania miejskiego wraz z kontynuacją istniejących funkcji w sąsiedztwie:

„Obszar istniejącej zabudowy i zainwestowania który obejmuje obszary obecnie zabudowane i zainwestowane oraz obszar kontynuacji zabudowy, który obejmuje obszary najbliższego sąsiedztwa terenów zainwestowanych. Na obszarach obecnie zainwestowanych i zabudowanych przewiduje się kontynuację obecnego wykorzystania gruntu o ile ustalenia studium nie wskazują kierunku zmian w przeznaczeniu terenów. Obszary kontynuacji zabudowy stanowią tereny dotychczas nieużytkowane i niezainwestowane w ukształtowanych strukturach przestrzennych miasta, na których przewiduje się kontynuację funkcji występujących w sąsiedztwie. Postuluje się zwłaszcza wykorzystanie naturalnych walorów środowiska (lokalne podmokłości czy zbiorniki wodne) do wzmocnienia osnowy ekologicznej

i poprawy jakości życia mieszkańców poprzez urządzenie terenów zieleni rekreacji codziennej. Lokalizacja nowej zabudowy nie powoduje konieczności budowy nowych dróg publicznych oraz magistralnych sieci infrastruktury technicznej, lecz odbywa się w oparciu o rozbudowę istniejących systemów infrastruktury transportowej i technicznej.

Jako ustalenie studium uznaje się, iż wszystkie planowane inwestycje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu mogą być realizowane zgodnie z uzyskanymi decyzjami administracyjnymi. Podczas sporządzania planów miejscowych należy ten stan prawny uporządkować.”

Dla terenów istniejącego zainwestowania miejskiego zapisano w studium kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania dla uzupełnień istniejącej zabudowy i wprowadzania nowych funkcji w terenach zainwestowanych:

- „*lokalizacja zabudowy jest możliwa jeśli spełnione zostaną warunki umożliwiające ustalenie warunków zagospodarowania terenu i warunków zabudowy w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (w sytuacji braku planu miejscowego)*
- *w przypadku opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar zabudowany i jego najbliższe sąsiedztwo wymagane jest zbliżenie się z parametrami zagospodarowania terenu do określonych w studium jak dla nowych terenów inwestycyjnych, za wyjątkiem terenów, gdzie spełnienie tych parametrów nie jest możliwe ze względu na ochronę cennych walorów przyrodniczych lub kulturowych lub ochronę interesu publicznego.”*

W granicach obszaru opracowania zlokalizowane są obiekty i obszary o walorach kulturowych figurujące w gminnej ewidencji zabytków. Najcenniejszym obiektem jest Zespół Seminarium Nauczycielskiego (szkoła z salą gimnastyczną, dawny budynek mieszkalny i założenie zieleni parkowej) – obecnie Powiatowy Zespół Szkół Nr 2, położony przy ul. Wybickiego. Obszar ten postulowany jest do wpisu do rejestru zabytków woj. pomorskiego oraz wskazany w studium do bezwzględnej ochrony. Teren parku w obrębie zespołu proponowany jest do rehabilitacji, z zachowaniem wartościowego starodrzewu oraz do wykorzystania jako parku o charakterze ogólnodostępnej zieleni urządzonej.

W celu określenia niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przeanalizowano planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne określone w GPR Miasta Kościerzyna w odniesieniu do zapisów dokumentu dotyczących analizowanego obszaru. Wyniki analizy przedstawia poniższa tabela (Tabl.39.).

Tabl.39. Zgodność planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze studium

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne		
Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja	zgodność ze SUIKZP
Poprawa dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej poprzez powołanie Kościerskiego Centrum Integracji Społecznej oraz wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej w profilaktyce wykluczenia dzieci i młodzieży	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych, realizowane będzie z wykorzystaniem istniejących budynków. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Przebudowa budynku usługowo-użytkowego przy ul. Osiedle 1000-lecia 1 oraz obiektu po byłej kotłowni wraz z adaptacją na cele społeczne	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1	Przedsięwzięcie dotyczy istniejącej zabudowy: budynku usługowego oraz nieużytkowanego budynku zlokalizowanego w granicach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej gdzie, funkcje usługowe mogą

		być lokalizowane jako uzupełniające. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Poprawa warunków życia i komfortu mieszkania w obszarze rewitalizacji poprzez remonty części wspólnych budynków mieszkalnych	Osiedle 1000-lecia - Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy remontów istniejących budynków. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium</u>
Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - – drogi, ciągi piesze i infrastruktura towarzysząca	Osiedle 1000-lecia - Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy dróg i ciągów pieszych oraz otoczenia budynków mieszkalnych wraz z modernizacją infrastruktury technicznej w ramach terenów istniejącej zabudowy. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych i wspólnych przestrzeni publicznych	Osiedle 1000-lecia - Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy otoczenia budynków mieszkalnych wraz z modernizacją infrastruktury technicznej, w ramach terenów istniejącej zabudowy <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji z dostosowaniem do potrzeb wszystkich użytkowników - Zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2	ul. Wybickiego	Przedsięwzięcie dotyczy zagospodarowanie zabytkowego zespołu parkowego przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Kształtowanie postaw społecznych i włączenie lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne	Osiedle 1000-lecia - Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy stworzenia ogrodów sąsiedzkich na istniejących terenach zieleni przy zabudowie mieszkaniowej oraz działach społecznych nie wymagających zmian funkcjonalno-przestrzennych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych – likwidacja niskiej emisji	ul. Jeziorna 9, ul. Kartuska 4, ul. Wybickiego 12, ul. Wybickiego 14, ul. Lipowa 3, ul. Strzelecka 26	Przedsięwzięcie dotyczy zmiany systemu ogrzewania w budynkach. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Piknik Integrujący Sąsiadów. Starzy i Nowi Lokatorzy dla Osiedla – Spotkania Sąsiedzkie	ul. 1000-lecia 1 - plac między blokami, ul. Kartuska – przestrzeń między blokami (zamiennie)	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Klub dla młodzieży	ul. Os. 1000-lecia 1 bądź ul. Traugutta 7	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, realizowane będzie w ramach istniejącej zabudowy, nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>

Utworzenie filii Biblioteki Miejskiej im. Ks. Konstantego Damrota w Kościerzynie	ul. Os. 1000-lecia 1 bądź ul. Traugutta 7	Przedsięwzięcie realizowane będzie w ramach istniejącej zabudowy. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Bezpieczne monitorowane boisko i plac zabaw przy Dwójce	ul. Strzelecka 1, boisko i plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2	Przedsięwzięcie dotyczy założenia monitoringu wizyjnego oraz objęcie terenów patrolami straży miejskiej i policji. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Świetlica popołudniowa przy Dwójce pomaga w planowaniu kariery	ul. Strzelecka 1, świetlica popołudniowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, realizowane będzie w ramach istniejącej zabudowy, nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Wakacje na boisku szkolnym przy Dwójce	ul. Strzelecka 1, boisko Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – budowa sali gimnastycznej	ul. Szkolna 1, nr działki 164, obręb 5	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie istniejącego zespołu szkół, nie wymaga zmiany funkcji terenu. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Sąsiad dla Sąsiada - Klub Integracji Sąsiedzkie	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1, ul. Traugutta 7	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, realizowane będzie w ramach istniejącej zabudowy. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Profilaktyka wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży poprzez wykorzystanie środowiskowych form aktywizacji społecznej – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, środowiskowej i okienka przedszkolnego	ul. Kartuska, ul. Os. 1000-lecia 1, ul. Traugutta 7	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, realizowane będzie w ramach istniejącej zabudowy. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Modernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 7 wraz z jego adaptacją na cele społeczne	ul. Traugutta 7	Przedsięwzięcie dotyczy modernizacji istniejącego budynku o funkcji usługowej i przeznaczenie na cele społeczne. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	ul. Traugutta 7	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych, realizowane będzie w ramach istniejącej zabudowy. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Żywe lekcje historii – spotkanie z historią, kulturą i tradycją Miasta i obszaru rewitalizacji	Osiedle 1000-lecia – Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>

Moja przyszłość to dobry zawód - podniesienie kompetencji kluczowych oraz aktywizacja zawodowa dzieci i młodzieży	SP2, ZSP2 (szkoły do których uczęszczają uczniowie z ob. rewitalizacji)	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Rozwój mechanizmów partycypacji społecznej – dialog z mieszkańcami	Osiedle 1000-lecia – Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja	Osiedle 1000-lecia – Kartuska i jego bezpośrednie sąsiedztwo	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Nowopowstałe przedsiębiorstwa szansą na aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji	Osiedle 1000-lecia – Kartuska	Przedsięwzięcie zakłada wsparcie szkoleniowe i finansowe dla przedsiębiorców, dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Równ@ szansa – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w obszarze rewitalizacji	Osiedle 1000-lecia – Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne		
Biblioteka Dwójki środowiskowym internetowym centrum informacji multimedialnej	ul. Strzelecka 1, biblioteka Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2	Przedsięwzięcie dotyczy działań społecznych. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Rozbudowa zaplecza sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Kościerzynie poprzez budowę sali sportowej	ul. Strzelecka 1, nr działki 233 i 294 obręb 5	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie istniejącej zabudowy usługowej, nie wymaga zmiany funkcji terenu. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Szachy na powietrzu przy Dwójce	ul. Strzelecka 1, plac przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie istniejącej zabudowy usługowej, nie wymaga zmiany funkcji terenu. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Rewitalizacja obszaru działek warzywnych przy ulicy Osiedle 1000-lecia	Ogród Działkowy OCZKO WODNE przy ul. Os. 1000-lecia	Przedsięwzięcie dotyczy poprawy zagospodarowania istniejącego terenu bez zmiany funkcji. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
ZSP nr 2 to nie tylko szkoła, to miejsce w którym aktywnie spędzisz czas – wsparcie dzieci i młodzieży	ul. Szkolna 1, nr działki 164, obręb 5	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie szkoły. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>
Budowa indywidualnych węzłów ciepłych w obiektach zarządzanych przez KTBS Sp. z o.o.	Osiedle 1000-lecia – Kartuska	Przedsięwzięcie dotyczy przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej. <u>Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach studium.</u>

Stwierdza się, iż realizacja planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych nie wymaga zmian w aktualnie obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kościerzyna

Dodatkowo w dokumencie GPR Miasta Kościerzyna zapisano możliwość realizacji innych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z określeniem ich typów. Są to głównie działania o charakterze społecznym i gospodarczym, a działania dotyczące sfery przestrzennej dotyczą zmian sposobu zagospodarowania w przestrzeniach publicznych, bez zmiany ich przeznaczenia, a także remontów istniejącej zabudowy i modernizacji, przebudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Tego typu działania realizowane będą w ramach istniejącego zainwestowania i zabudowy terenów, nie wymagają zmian w zapisach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa z dnia 9 października o rewitalizacji, wprowadziła zmiany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym również dotyczące zakresu Studium. Zgodnie z art. 10 ust. 2:

„W studium określa się w szczególności:
(...)pkt 14a) obszary zdegradowane;”

W aktualnie obowiązującym Studium nie wskazano obszarów zdegradowanych, gdyż zostały one zdelimitowane po uchwaleniu dokumentu studium, przy jego aktualizacji niezbędne jest wprowadzenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, by dostosować studium do wymogów ustawowych oraz zapewnić spójność dokumentów strategicznych i planistycznych Gminy Miejskiej Kościerzyna.

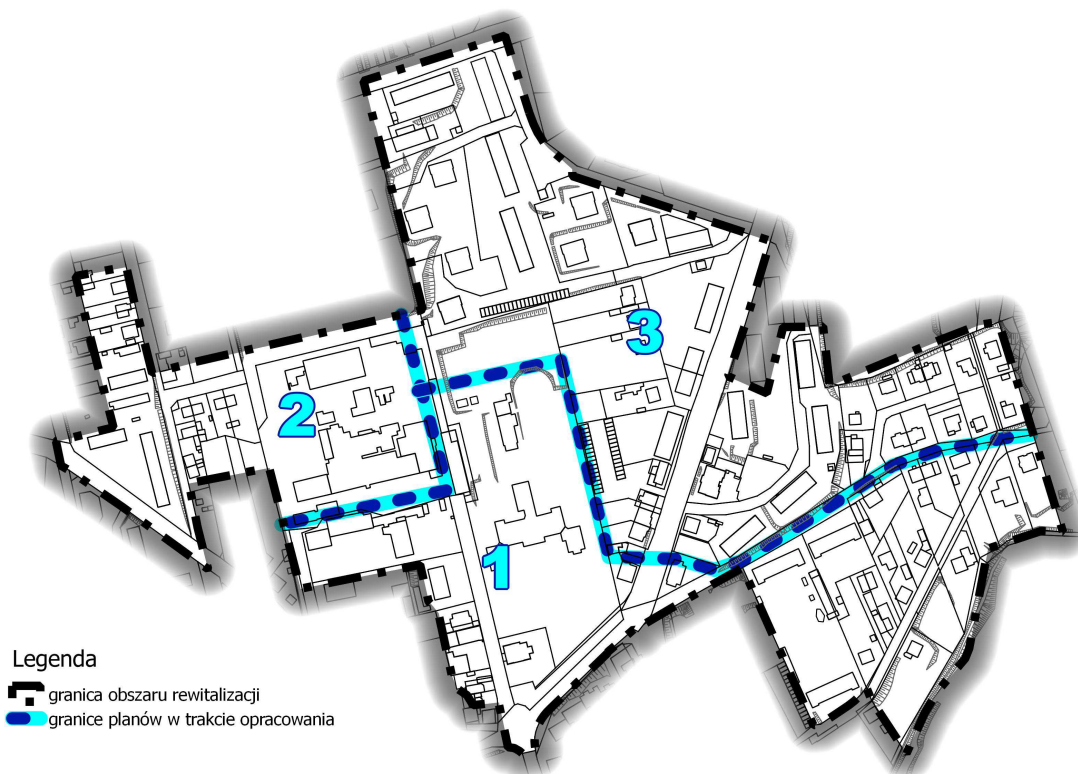
11.4.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru objętego opracowaniem nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Fragmety obszaru rewitalizacji obejmują tereny, dla których podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzenia mpzp, natomiast plany te dotychczas nie zostały uchwalone, są to (numer zgodny z Rys.23.) :

1. Uchwała Rady Miasta Kościerzyna Nr XLVI/321/09 z dnia 17 czerwca 2009r.w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części miasta Kościerzyna „Stare Miasto”;
2. Uchwała Rady Miasta Kościerzyna Nr XLVI/322/09 z dnia 17 czerwca 2009r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północno-zachodniej części miasta Kościerzyna „Szydlice - Strzelnica”;
3. Uchwała Rady Miasta Kościerzyna Nr XLVI/323/09 z dnia 17 czerwca 2009r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego środkowo-północnej części miasta Kościerzyna „Gałęźne - Stadion”.

Rys.23. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania na obszarze rewitalizacji

Prace projektowe zostały podjęte jedynie dla pierwszego z wymienionych wyżej planów miejscowych; dwa kolejne pozostały w etapie wszczęcia procedury planistycznej.

W związku z upływem czasu oraz zamierzeniami miasta odnośnie obszaru rewitalizacji sugeruje się wyłączenie fragmentów objętych powyższymi uchwałami z ww. opracowań, obejmujących większe fragmenty miasta. Dla obszaru rewitalizacji rozważać należy jedynie sporządzenie planu miejscowego w całości dla obszaru rewitalizacji lub jego fragmentów. Biorąc jednak pod uwagę charakter obszaru rewitalizacji (obszar zainwestowany i zabudowany) oraz charakter planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych sporządzenie planu miejscowego dla obszaru rewitalizacji nie jest wymagane dla skutecznego prowadzenia procesów rewitalizacyjnych.

11.4.3. Miejskowy Plan Rewitalizacji

Na mocy ustawy o rewitalizacji dnia 9 października 2015 r (Dz. U z 2015 r. poz. 1777 z późn. zmianami) wprowadzono do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nowe narzędzie planistyczne, jakim jest **miejskowy plan rewitalizacji (mpr)**.

Sporządzenie miejscowego planu rewitalizacji jest możliwe na obszarze rewitalizacji wyznaczonym w uchwale rady gminy. Może on obejmować całość lub fragment obszaru rewitalizacji, jak również możliwe jest sporządzenie kilku mpr dla różnych fragmentów obszaru rewitalizacji, a także

wyłączenie z planu nieruchomości, których zagospodarowanie nie wymaga zmian.

Zgodnie z art. 37f ust.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan rewitalizacji jest szczególną formą planu miejscowego, co oznacza, że posiada wszystkie cechy planu miejscowego. Może on zostać uchwalony także jako zmiana „zwykłego” planu miejscowego.

Art. 37g. 2. W miejscowym planie rewitalizacji, poza elementami wymienionymi w art. 15 ust. 2 i 3, określa się w zależności od potrzeb:

- 1) zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą;*
- 2) ustalenia dotyczące charakterystycznych cech elewacji budynków;*
- 3) szczegółowe ustalenia dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni publicznych, w tym urządzania i sytuowania zieleni, koncepcji organizacji ruchu na drogach publicznych oraz przekrojów ulic;*
- 4) zakazy i ograniczenia dotyczące działalności handlowej lub usługowej;*
- 5) maksymalną powierzchnię sprzedaży obiektów handlowych, w tym obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o wskazanej w planie maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalną liczbę;*
- 6) zakres niezbędnej do wybudowania infrastruktury technicznej, społecznej lub lokali – w przypadkach, o których mowa w art. 37i.*

3. Część graficzną miejscowego planu rewitalizacji sporządza się, w zależności od potrzeb, w skali od 1:100 do 1:1000

4. Na potrzeby postępowania w sprawie uchwalenia albo zmiany miejscowego planu rewitalizacji sporządza się i publikuje wizualizacje projektowanych rozwiązań tego planu, składające się co najmniej z koncepcji urbanistycznej obszaru objętego planem, modelu struktury przestrzennej tego obszaru oraz widoków elewacji.

Sporządzenie miejscowego planu rewitalizacji pozwala więc na ustalenie bardziej szczegółowych zasad dotyczących zabudowy oraz zasad kształtowania pasa ruchu drogowego jako przestrzeni publicznej.

Art. 37i. 1. W miejscowym planie rewitalizacji można określić, w odniesieniu do nieruchomości niezabudowanej, że warunkiem realizacji na niej inwestycji głównej jest zobowiązanie się inwestora do budowy na swój koszt i do nieodpłatnego przekazania na rzecz gminy inwestycji uzupełniających w postaci infrastruktury technicznej, społecznej lub lokali mieszkalnych – w zakresie wskazanym w tym planie.

Narzędzie umowy urbanistycznej pozwala gminie na lepszą kontrolę nad sposobem zagospodarowania ważnych dla obszaru rewitalizacji terenów oraz może zapobiegać procesowi gentryfikacji.

Obszar rewitalizacji w mieście Kościerzyna obejmuje obszar zabudowany i zainwestowany, planowane działania będą realizowane w ramach istniejących budynków, bez zmiany funkcji terenów, nie przewiduje się zmian funkcjonalno – przestrzennych ani zastosowania narzędzia umowy urbanistycznej.

Po przeanalizowaniu planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w mieście Kościerzyna nie stwierdza się zasadności sporządzenia miejscowego planu rewitalizacji.

12. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

GPR Miasta Kościerzyna stanowi lokalny program operacyjny podrzędny do dokumentu strategicznego jakim jest „Strategia Rozwoju Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020”. Określa on cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, ich usytuowanie, rodzaj i planowany termin realizacji. Program wyznacza ramy dla realizacji przedsięwzięć w sektorze społecznym, gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym. Trudno wykluczyć jednak czy w ramach planowanych w GPR Miasta Kościerzyna przedsięwzięć nie wystąpią projekty mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W związku z tym Gmina Miejska Kościerzyna zwróciła się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla GPR Miasta Kościerzyna.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku stwierdził, iż projekt GPR Miasta Kościerzyna nie jest dokumentem o którym mowa, w art. 46 pkt. 1 i 2 *Ustawy OOS*, w związku z czym brak jest podstaw prawnych do stwierdzenia wymagalności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie art. 46 pkt. 3 oraz art. 47 *Ustawy OOS*. Natomiast Państwowy Pomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnił bez uwag zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla GPR Miasta Kościerzyna.

W związku z powyższym dla projektu GPR Miasta Kościerzyna sporządzona została zgodnie z art. 51 *Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* Prognoza oddziaływania na środowisko.

ZAŁĄCZNIK NR 1

GRAFICZNE PRZEDSTAWIENIE PODSTAWOWYCH KIERUNKÓW ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

MIASTO KOŚCIERZYNA

Obszar rewitalizacji "Osiedle 1000-lecia - Kartuska" Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji

Zał. nr 1 Schemat projektowanego zagospodarowania terenu

skala 1:1000

LEGENDA

schemat zagospodarowania przestrzeni wraz z "hasłami przewodnimi"

- miejsca integracji sąsiedzkiej - zał. nr 2a i 2b (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.1)
- miejsca integracji sąsiedzkiej wraz z inicjatywą ogrodów sąsiedzkich - zał. nr 3a i 3b (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.2)
- miejsca spotkań młodzieży i osób starszych - zał. nr 4 (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.3)
- kino plenerowe, wyposażenie umożliwiające granie w planszowe gry zespołowe
- 2. streetworkout + siłownia zewnętrzna
- 3. obszar do zagospodarowania przez uczniów szkoły - wg wybranego pomysłu
- 4. streetworkout + linarium/malpi goj + siłownia zewnętrzna
- nowe place zabaw dla dzieci - zał. nr 5 (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.4)
- 1. plac: wyposażony standardowo
- 2. zjazdalnie kaskadowe + wyposażenie standardowe
- nowe ciągi piesze - zał. nr 6 (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.5)
- 1. ciąg łączący ul. Lipową i Os. 1000-lecia - postuluwane urządzenie w oryginalne, unikatowe ławki oraz "ład ogdów" - wyposażenie w tekturę
- 2. przez teren szkoły za zgodą zarządcy - wyposażony w tablice pamiątkowe przygotowane przez uczniów
- tablice wczoraj i dziś - w tym upamiętniające proces rewitalizacji - przygotowane przez mieszkańców - zał. nr 7 (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.6)
- ogrody sąsiedzkie - zał. nr 8 (opis - tekst pkt 2.2 i 2.2.7)
- istniejące place zabaw

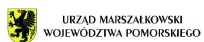
Legenda

- granica obszaru rewitalizacji
- Istniejąca zabudowa
- mieszkaniowa jednorodzinna z drobnymi usługami
- mieszkaniowa wielorodzinna
- usługowa
- gospodarcza i garażowa
- obiekty infrastruktury technicznej
- obiekty nieużytkowane
- Aktualna funkcja i użytkowanie terenu
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z przydomowymi ogrodami
- otoczenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o charakterze półprywatnym
- tereny zieleni osiedlowej (skwery, zieleńce, zielenieca) - ogólnodostępne
- teren zieleni parkowej
- boiska sportowe
- place zabaw, piaskownice
- parkingi
- tereny niezabudowane
- chodniki
- drogi
- wydzielone ścieżki rowerowe
- zakrzewienia
- drzewa
- wydeptane ścieżki
- wydepczyska, "dzikie" parkingi
- ogrodzenia terenów stanowiące barierę dostępności
- pomniki

LEGENDA

- główne ciągi piesze wraz z oznaczonym kierunkiem połączeń
- pozostałe ciągi piesze uzupełniające ciąg główny
- ważniejsze do utworzenia lokalne, osiedlowe ciągi piesze
- kierunek utworzenia spójnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych
- budynek przewidziany do modernizacji i uzupełnienia nowej funkcji wraz z otoczeniem - budynek usługowo-handlowy - Osiedle 1000-lecia 1 - zał. nr 9 (opis - tekst pkt 2.3)
- park zabytkowy - (opis danych - tekst pkt 2.4)

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

RONDO Im.
ks. Jana Mullera CR

Przedsiębiorstwo Projektowo - Realizacyjne "DOM" sp. z o.o. ul. Kościuszki 34g, 83-200 Stargard Gdański tel.: 0 88 66 220 07, fax: 0 88 66 174 78 e-mail: zgorbom@gorbom.pl, www.gorbom.pl	
MIASTO KOŚCIERZYNA Obszar rewitalizacji "Osiedle 1000-lecia - Kartuska" Funkcyjno-przestrzenna koncepcja zagospodarowania terenu Zał. nr 1 Schemat projektowanego zagospodarowania terenu	
Dyktant projektu:	mgr inż. arch. Marek Gab. Salska
Opracowanie:	mgr inż. arch. Marika Kowalska
Skala 1:1000	10/2019

MIASTO KOŚCIERZYNA

Obszar rewitalizacji "Osiedle 1000-lecia - Kartuska" Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji

Zal. nr 10 Schemat rozwiązań komunikacyjno-parkingowych

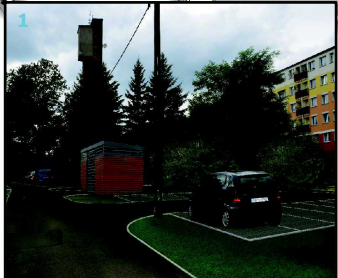
skala 1:1000

LEGENDA

- orientacyjna lokalizacja wiat śmietnikowych - (opis - tekst pkt 2.6)
- orientacyjna lokalizacja "suszarni na powietrzu" - (opis - tekst pkt 2.7)
- komunikacja kołowa (nowe drogi oraz remonty istniejących) wraz z proponowaną lokalizacją parkingów i miejsc postojowych - (opis - tekst pkt 2.5)
- przejścia piesze - chodniki nowe oraz istniejące do remontu - (opis - tekst pkt 2.5)
- parkingi - (opis - tekst pkt 2.5)
- 1-21** numer porządkowy - ilość miejsc postojowych
- Osiedle 1000-lecia - 137 miejsc postojowe na zorganizowanych parkingach + 3 dodatkowe wzdłuż ulic - 140 miejsc postojowych - około 1925m² powierzchni
- Wybickiego, Jeziozna, Kartuska osiedle - 96 miejsc postojowych na zorganizowanych parkingach + 27 wzdłuż modernizowanych dróg - 123 miejsca postojowe - około 1691,25 m² powierzchni
- Kartuska zachód - bloki - 23 miejsc postojowych na zorganizowanych parkingach - około 316,25m² powierzchni + dwa parkingi latniejące/w budowie
- odcinki ciągów pieszo - jezdnych

Legenda

- granica obszaru rewitalizacji
- Istniejąca zabudowa**
 - mieszkaniowa jednorodzinna z drobnymi usługami
 - mieszkaniowa wielorodzinna
 - usługowa
 - gospodarcza i garażowa
 - obiekty infrastruktury technicznej
 - obiekty nieużytkowane
- Aktualna funkcja i użytkowanie terenu**
 - tereny zabudowy usługowej
 - tereny zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z przydomowymi ogrodami
 - otoczenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o charakterze półprywatnym
 - tereny zieleni osiedlowej (skwery, zieleńce, zieleń nieurzędzona - ogólnodostępne)
 - teren zieleni parkowej
 - boiska sportowe
 - place zabaw piaskownice
 - parkingi
 - tereny niezabudowane
 - chodniki
 - drogi
 - wydzielone ścieżki rowerowe
 - zakrzewienie
 - drzewa
 - wydeptane ścieżki
 - wydepczyska, "dzikie" parkingi
 - ogrodzenia terenów stanowiące barierę dostępności
 - pomniki

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Przedsiębiorstwo Projektowo - Realizacyjne "DOM" sp. z o.o. ul. Kościuszki 84g, 82-200 Stronie Opatowickie tel. 0 58 56 220 57 fax 0 58 56 714 78 e-mail: gromad@domprojekt.pl, www.domprojekt.pl		Skala 1:1000
MIASTO KOŚCIERZYNA Obszar rewitalizacji "Osiedle 1000-lecia - Kartuska" Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji Zal. nr 10 Schemat rozwiązań komunikacyjno-parkingowych		09.2016
Dyrektor pracowni:	mgr inż. arch. Maria Kubiś - Stalicka	
Opracowanie:	mgr inż. arch. Małgorzata Kowalska	

ZAŁĄCZNIK NR 2

UDOKUMENTOWANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH REALIZOWANYCH NA ETAPIE OPRACOWANIA PROGRAMU – PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Wstęp

Opracowanie „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna na lata 2017 – 2025” prowadzone było w szerokiej partycypacji społecznej. Mieszkańcy współdecydowali o ostatecznym kształcie GPR, a uzyskane wyniki zaangażowania społecznego bezpośrednio przełożyły się na jego zapisy.

Niniejszy dokument stanowi udokumentowanie prowadzonych działań partycypacyjnych realizowanych w toku opracowania GPR Miasta Kościerzyna, w ramach projektu pt. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Kościerzyna szansą rozwoju całego Miasta – opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu państwa.

Udział mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji w sporządzeniu GPR Miasta Kościerzyna zapewniony został poprzez:

- działania informacyjno-promocyjne,
- powołanie Zespołu ds. partycypacji,
- diagnozę partycypacyjną obszaru rewitalizacji,
- cykl 6 warsztatów diagnostyczno-tematycznych,
- serię spacerów studyjnych,
- broszurkę tematyczną i pogadanki szkolne,
- 3 panele eksperckie,
- otwarty nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Metody i techniki zastosowane w poszczególnych działaniach zostały tak dobrane, aby zapewnić udział poszczególnych grup docelowych i umożliwić w jak największym stopniu zebranie opinii oraz i oczekiwań różnych grup interesariuszy rewitalizacji.

Działania informacyjno – promocyjne

Podstawę prowadzenia działań partycypacyjnych stanowiły działania informacyjno-promocyjne zachęcające mieszkańców do uczestnictwa w wydarzeniach oraz aktywnego włączenia się w opracowanie GPR Miasta Kościerzyna. W celu zachęcenia i zaproszenia jak największej liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz innych interesariuszy rewitalizacji przygotowano materiały informacyjno-promocyjne o poszczególnych wydarzeniach, a także informacje na stronie Miasta w aktualnościach, zakładce „REWITALIZACJA”, i na portalu społecznościowym. Mieszkańcy miasta, a w szczególności obszaru rewitalizacji oraz inni interesariusze rewitalizacji zostali poinformowani o poszczególnych wydarzeniach również za pomocą:

- plakatów umieszczonych na osiedlach mieszkaniowych w klatkach schodowych, w instytucjach publicznych i miejscach często odwiedzanych przez mieszkańców (3 edycje x 30 szt. plakatów A3 odrębnie inf. o warsztatach, panelach eksperckich, spacerach studyjnych),
- ulotek umieszczanych bezpośrednio w skrynkach pocztowych (400 szt. ulotek informacyjno-promocyjnych),
- spotów informacyjnych (produkcja i emisję trzech 30 s. spotów informujących o poszczególnych wydarzeniach odrębnie inf. o warsztatach, panelach eksperckich, spacerach studyjnych),

- dwóch ogłoszeń prasowych w lokalnej prasie,
- informacji w ogłoszeniach parafialnych,

Dodatkowo do instytucji publicznych z terenu Miasta, Rady Miasta, Rady Seniorów, Rady młodzieżowej i przedsiębiorców zlokalizowanych w obszarze przygotowano bezpośrednio zaproszenia. Zaproszenia zostały skierowane również do członków powołanego w otwartym naborze Zespołu ds. partycypacji oraz działającego w UMK Zespołu ds. rewitalizacji

Powołanie Zespołu ds. partycypacji

Wszystkich mieszkańców zainteresowanych rozwojem miasta i tematyką rewitalizacji, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców zaproszono do uczestnictwa w procesie planowania rewitalizacji obszaru Osiedle 1000-lecia - Kartuska oraz wspólnego tworzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna” poprzez zgłoszenie się do Zespołu ds. partycypacji. W wyniku otwartego naboru, który trwał od 21 – 31.07.2016r. do Zespołu ds. partycypacji deklaracje złożyło 18 osób, w tym przedstawiciele jednostek organizacyjnych Miasta, instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Członkowie Zespołu ds. partycypacji aktywnie uczestniczyli w sporządzaniu GPR Miasta Kościerzyna oraz wszystkich działaniach partycypacyjnych.

Diagnoza partycypacyjna obszaru rewitalizacji

Ważnym i skutecznym sposobem angażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w toku opracowania GPR była diagnoza partycypacyjna, która została przeprowadzona na początku września 2016r. w oparciu o wywiady kwestionariuszowe – PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview). Podstawę diagnozy partycypacyjnej stanowiło bezpośrednio badanie reprezentatywne na próbie losowej mieszkańców obszaru rewitalizacji z udziałem ankierów. Metoda ta polegała na przeprowadzeniu wywiadu z danym respondentem przez ankiera wyposażonego w papierowy kwestionariusz ankiety. Badanie prowadzone było osobiście i indywidualnie z daną osobą. Ankieter odczytywał poszczególne pytania i zapisywał odpowiedzi na przygotowanym formularzu. Wywiady realizowano na terenie obszaru rewitalizacji w mieszkaniach zlokalizowanych przy następujących ulicach:

- ul. Jeziorna,
- ul. Józefa Wybickiego,
- ul. Os. 1000-lecia,
- ul. Kartuska,
- ul. Lipowa,
- ul. Strzelecka,
- ul. Romualda Traugutta,
- ul. Józefa Wybickiego,
- ul. dr. Leona Heykego.

Próba badawcza została określona kwotowo, co oznacza, że respondenci biorący udział w badaniu dobierani byli, przez ankierów w taki sposób, aby cała próba odpowiadała strukturze populacji pod względem cech społeczno-demograficznych takich, jak: płeć oraz wiek, dzięki temu uzyskano przekrój opinii różnych grup społecznych zamieszkujących obszar rewitalizacji. Ponadto badanie ankietowe przeprowadzono również wśród podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, osób bezrobotnych oraz za pośrednictwem szkół znajdujących się w bezpośrednim

sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i ankiety dostępnej na portalu miejskim.

Badania PAPI przeprowadzono na reprezentatywnej próbie ponad 500 mieszkańców Osiedla 1000-lecia - Kartuska (obszar rewitalizacji). Prawie wszyscy respondenci zamieszkiwali obszar rewitalizacji (97,9%). Ponad połowę badanych osób stanowiły kobiety (55,1%). Największy odsetek stanowili respondenci, którzy w Kościerzynie mieszkają od urodzenia (69,9%), z kolei najmniejszy ci, którzy na terenie miasta mieszkają stosunkowo krótko, tj. pomiędzy 5 a 8 lat (1,6%). Biorąc pod uwagę liczbę lat zamieszkiwania w obszarze rewitalizacji największą grupę stanowiły osoby mieszkające w nim od urodzenia (42,5%). Nieco mniejszą grupę stanowiły osoby mieszkające na tym terenie od co najmniej 15 lat (29,3%).

Ankiety po zakończeniu badania zostały zakodowane do postaci cyfrowej i przy wykorzystaniu oprogramowania do statystycznej analizy danych opracowane. Podczas opracowywania wyników posłużono się przede wszystkim analizą częstości, co wynika z charakteru pozyskiwanych danych. W przypadku pytań otwartych odpowiedzi były analizowane i kodowane do zbiorczych kategorii. Najczęściej pojawiające się odpowiedzi zostały opisane w raporcie. W przypadku niektórych pytań otwartych uwzględniono również odpowiedzi pojawiające się rzadziej, ale istotne z punktu widzenia celów projektu, wykorzystując potencjał danych jakościowych.

Diagnoza partycypacyjna pozwoliła na poznanie potrzeb, problemów i oczekiwań różnych interesariuszy rewitalizacji. Zastosowana metoda umożliwiła uwzględnienie w kwestionariuszu dużej liczby pytań o zróżnicowanym poziomie trudności i złożoności. Obecność ankietera pozwoliła na wyjaśnienie bądź doprecyzowanie pytań na kontrolowanie struktury próby badawczej.

Cykl 6 warsztatów diagnostyczno-tematycznych

Cykl 6 warsztatów został przeprowadzony w podziale na dwie grupy: warsztaty diagnostyczne oraz warsztaty tematyczne. W każdej z grup przeprowadzono po trzy odrębne warsztaty:

- dla sfery społecznej
- rynku pracy i przedsiębiorczości
- gospodarki przestrzennej.

Warsztaty miały charakter otwarty, a więc mogli w nich wziąć udział wszyscy chętni, przy czym w największym stopniu przeznaczone były dla mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji.

Warsztaty diagnostyczne

Warsztaty diagnostyczne, odrębnie dla sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej zostały przeprowadzone dnia 14.09.2016r. o godz. 16:00 w Sali im. Lubomira Szopińskiego w Kościerzynie znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.

Celem warsztatów była pogłębiona charakterystyka obszaru rewitalizacji w każdej ze sfer odrębnie, określenie problemów i potrzeb interesariuszy rewitalizacji. Każdy warsztat prowadzony był przez dwóch moderatorów z zastosowaniem techniki partycypacyjnego planowania strategicznego. W warsztatach udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta Kościerzyna, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Kościerskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Kościerskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, Miejskiego Przedsiębiorstwa Infrastruktury KOS-EKO, Rady Seniorów, mieszkańców obszaru rewitalizacji,

organizacji pozarządowych i członkowie Zespołu ds. partycypacji.

Na wstępie warsztatów uczestnikom zostały zaprezentowane podstawowe informacje na temat rewitalizacji, etapy programowania rewitalizacji w Kościerzynie oraz diagnoza obszaru rewitalizacji na podstawie przeprowadzonej delimitacji i wstępne wyniki badania PAPI. Druga część spotkań miała charakter pracy warsztatowej. Uczestnicy wskazywali obiekty i miejsca, ważne z punktu widzenia danej dziedziny życia, zlokalizowane na obszarze do rewitalizacji i krótko je charakteryzowali. W dalszej części uczestnicy charakteryzowali problemy i negatywne zjawiska występujące na obszarze do rewitalizacji oraz przyczyny ich występowania. Ponadto zostały wskazane największe atuty i potencjały wyznaczonego obszaru.

Warsztaty tematyczne

Kolejnym działaniem w ramach partycypacji społecznej były warsztaty tematyczne, które odbyły się 21.09.2016r. o godz. 16:00 również odrębnie dla sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej w Sali im. Lubomira Szopińskiego w Kościerzynie znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.

Warsztaty tematyczne stanowiły kontynuację warsztatów diagnostycznych, a ich celem było wypracowanie elementów wizji i propozycji działań rewitalizacyjnych. Każdy warsztat prowadzony był przez dwóch moderatorów z zastosowaniem techniki partycypacyjnego planowania strategicznego - na podstawie zidentyfikowanych problemów uczestnicy każdego warsztatu rozważali, jakie działania należy podjąć w przyszłości, aby zapobiegać i niwelować słabe strony, tak aby osiągnąć zakładaną wizję przyszłości. W warsztatach udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta Kościerzyna, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Kościerskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Kościerskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, Miejskiego Przedsiębiorstwa Infrastruktury KOS-EKO, Rady Seniorów, mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych i członkowie Zespołu ds. partycypacji.

Warsztaty rozpoczęły się od przypomnienia uczestnikom podstawowych informacji na temat rewitalizacji oraz etapów programowania rewitalizacji w Kościerzynie. Następnie zostały podsumowane i zaprezentowane wyniki poprzednich warsztatów, czyli zgłoszone problemy, potrzeby w zakresie rewitalizacji oraz potencjały i atuty obszaru. Druga część spotkań miała charakter pracy warsztatowej. Osoby uczestniczące w danym warsztacie zostały zaznajomione z definicją wizji oraz celów i kierunków działań. Następnie ich zadaniem było wypracowanie elementów wizji i kierunków działań rewitalizacyjnych. Na koniec spotkań wyniki pracy zespołu zostały podsumowane i omówione.

Spacer studyjne

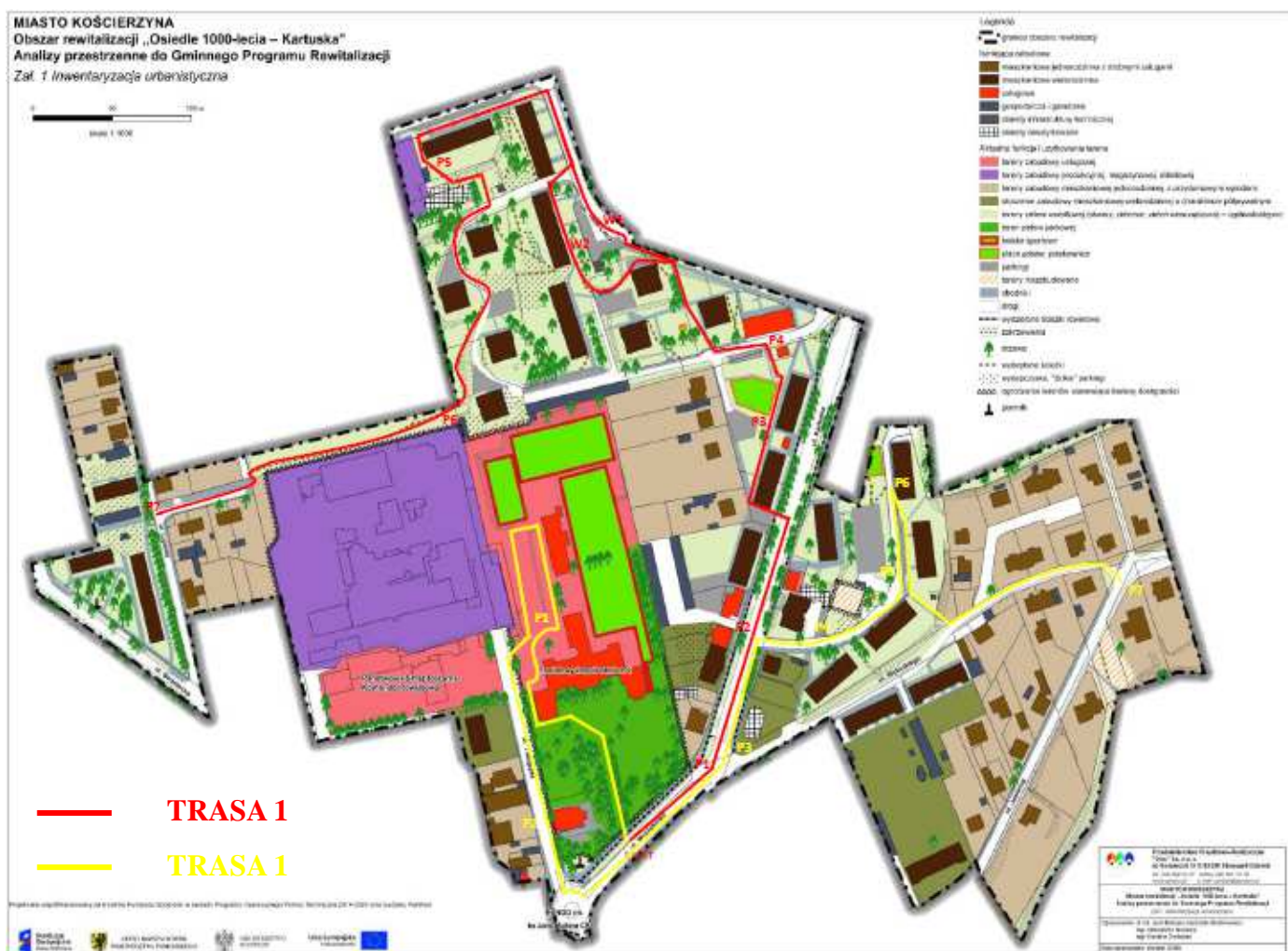
Spacer studyjne to interaktywna, terenowa metoda poznania opinii mieszkańców na temat obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Spacer studyjny ma umożliwić ocenę przestrzeni oczami jej użytkowników. Celem spacerów była identyfikacja problemów i potrzeb związanych bezpośrednio z przestrzenią, w której się znajdujemy, a także określenie możliwych rozwiązań związanych ze zgłoszonymi problemami. Spacer studyjne miały charakter otwarty, a więc mogli w nich wziąć udział wszyscy chętni, przy czym w największym stopniu spacer studyjne przeznaczone były dla mieszkańców i użytkowników obszaru.

W ramach działania przeprowadzono serię 5 spacerów studyjnych po obszarze rewitalizacji dostosowanych do różnych grup interesariuszy rewitalizacji, w tym m.in. osób starszych, osób

niepełnosprawnych, rodzin w oparciu o opracowany uprzednio scenariusz.

Ze względu na powierzchnię obszaru przeznaczanego do rewitalizacji zostały na nim wyznaczone dwie trasy spacerów. Trasy spacerów (Rys.1.) zostały opracowane na podstawie wyników warsztatów diagnostycznych, które zostały przeprowadzone dnia 14.09.2016r.

Rys.1. Trasy spacerów studyjnych

W ramach działania przeprowadzonych zostało 5 spacerów studyjnych naprzemiennie jedną z ustalonych tras, o różnych porach dniach, tak aby umożliwić udział w nim różnym grupom społecznym tj.

Lp.	Data	Godzina rozpoczęcia	Trasa
1.	20.09.2016 r.	10:00	Trasa 1
2.	20.09.2016 r.	16:30	Trasa 2
3.	21.09.2016 r.	12:00	Trasa 1
4.	22.09.2016 r.	10:00	Trasa 2
5.	22.09.2016 r.	16:30	Trasa 1

Początek każdego spaceru miał miejsce przed wejściem na teren Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 przy ul. Wybickiego 1. Każdy ze spacerów był prowadzony zgodnie z ustaloną trasą i scenariuszem przez dwie osoby. Spacer rozpoczynał się od przywitania uczestników, zaprezentowania celu spaceru, jego przebiegu. Mieszkańców poinformowano również o realizacji tego działania w ramach projektu i źródłach jego finansowania. Przy każdym wyznaczonym punkcie danej trasy uczestnikom zostały zadane pytanie dotyczące historii danego miejsca, problemów i możliwości wykorzystania. W czasie spaceru uczestnicy zgłaszali również inne problemy niezwiązane z wcześniej wyznaczonymi punktami spaceru. Dodatkowo uczestnicy otrzymali mapy poglądowe oraz formularze, za pomocą których mogli zgłaszać dodatkowe miejsca i problemy warte włączenia do GPR.

Trzy panele eksperckie

Działanie obejmowało realizację trzech paneli eksperckich odrębnie dla strefy społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Wszystkie panele zostały przeprowadzone 28.09.2016r. o godz. 13:00 w Sali im. Lubomira Szopińskiego w Kościerzynie znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Panele podobnie jak pozostałe działania partycypacyjne miały charakter otwarty, a więc mogli w nich wziąć udział wszyscy chętni.

Celem paneli eksperckich było podsumowanie i skonsultowanie wyników wcześniejszych działań partycypacyjnych, w szczególności wypracowanych celów i propozycji działań rewitalizacyjnych oraz dyskusja nad mocnymi i słabymi cechami obszaru.

Każdy panel ekspercki prowadzony był przez eksperta w dziedzinie odpowiednio analizy gospodarczej, społecznej i przestrzennej. Ze względu na fakt, że kwestie społeczne, gospodarcze i przestrzenne przenikają się w procesie rewitalizacji, panele prowadzone były w formule World Cafe, co oznacza, że uczestnicy mieli możliwość zmiany panelu, tak aby móc wypowiedzieć się w każdym z tematów. W panelach udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta Kościerzyna, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Kościerskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Placówek oświatowych, Kościerskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, Miejskiego Przedsiębiorstwa Infrastruktury KOS-EKO, Rady Seniorów, mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i członkowie Zespołu ds. partycypacji.

Każdy z paneli ekspercki rozpoczął się od przywitania uczestników i wprowadzenia do problematyki rewitalizacji – przedstawienie głównych pojęć związanych z tematem. Następnie zostały zaprezentowane etapy programowania rewitalizacji w Kościerzynie oraz sposób i zakres pracy podczas panelu. Po krótkiej prezentacji prowadzono dyskusję odnośnie do przedstawionych mocnych i słabych stron obszaru. Uczestnicy odpowiadali na pytania co w zapisach należy zmienić, uzupełnić, usunąć. W kolejnej części poszczególnych spotkań uczestnicy zostali zapoznani z propozycjami celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które stanowiły odpowiedź na zidentyfikowane problemy. Podobnie jak w części dotyczącej problemów, uczestnicy mieli możliwość zgłoszenia uwag do zaproponowanych celów i działań, mogli również zgłaszać swoje propozycje.

Broszurka tematyczna i pogadanki szkolne

W ramach działania opracowano i wydrukowano 600 szt. broszurki tematycznej poświęconej tematyce rewitalizacji, delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta Kościerzyna oraz obszarowi rewitalizacji i Gminnemu Programowi Rewitalizacji. Treść i szata graficzna broszurki została przygotowana w sposób przystępny dla grupy docelowej tj. dzieci i młodzieży szkolnej - uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej oraz klas I-II gimnazjum. Broszura zawierała również informację na temat pozostałych działań partycypacyjnych planowanych w toku opracowania GPR.

Broszurka była dystrybuowana w trakcie prowadzonych przez pracowników UMK we wrześniu 2016r. pogadank szkolnych o rewitalizacji. Pogadanki odbywały się wśród uczniów klas IV-VI SP oraz klas I-II Gim, w placówkach oświatowych, do których uczęszczają dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji tj. Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Zespołu Szkół Publicznych nr 2.

Przeprowadzenie otwartego naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wszystkich mieszkańców zainteresowanych rozwojem miasta i tematyką rewitalizacji, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców zaproszono do zgłoszenia propozycji przedsięwzięć przyczyniających się do poprawy sytuacji obszaru rewitalizacji tj. Osiedla 1000-lecia – Kartuska w ramach otwartego naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Kościerzyna trwającego od 11.10.2016r. do 24.10.2016r.

Zgłaszane propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych miały być realizowane bezpośrednio na obszarze rewitalizacji tj. Osiedlu 1000-lecia – Kartuska, w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru lub poza nim jedynie w sytuacji, gdy są skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji i przyczyniać się będą do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym występującym na tym obszarze. Mogły mieć one charakter: społeczny, gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny bądź zintegrowany.

W ramach naboru zgłoszono 30 propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zostały zweryfikowane pod kątem wykonalności, zgodności z celami rewitalizacji i wpływu na poprawę jakości życia oraz eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji tj. Osiedle 1000-lecia - Kartuska. Pozytywne zweryfikowanie przedsięwzięcia zostały wpisane na listę planowanych działań (jako odrębne projekty lub w postaci zintegrowanej), jako przedsięwzięcia podstawowe, uzupełniające lub ujęte w ramach charakterystyki pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna.